

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Za svobodo in demokracijo

Vsa država in vsa Slovenija se polagoma pretvarja v eno samo veliko volivno mravljišče, v katerem vlada najživahnejše vrvenje in v katerem vsaka stranka in stranica zbira svoje somišljenike in jih pripravlja na odločilno volivno borbo. Položaj v državi je torej pred letošnjimi volitvami bistveno drugačen, kakor pa je bil pod diktaturo JNS 1931 in 1933 in kakor je bil pod samodržstvom povelja Jevtiča. Ko je Jugoslavija živela pod diktaturo JNS, tedaj je imel narod »pravico« voliti samo diktatorske samozvance, katerim so v Sloveniji prednjačili Kramer, Pucelj in Marušič. Tedaj je bila samo ena lista, in JNS je izdala povelje, da je treba javno voliti le to stranko in le njene zaupnike. Kdor bi tega ne storil, so ga zaznamovali za protidržavnega, za separatista, on sam in njegovi sorodniki so bili ob službo in kruh, če se ni pokoril vsemogočemu diktatu protijudskega režima. V tistih letih ni uradno obstojala nobena opozicija. Kramer in Marušič sta v Belgrad poročala, da je vse v njunem taboru! Pač, bilo je »le še nekaj nezadovoljnejšev«, toda tiste sta mokracije, naj je bila naša stranka v opoziciji ali na vladi.

In danes? Danes je vse drugače! Opozicija je priznana, ima svoj tisk in svoja glasila. Njeni voditelji se mirno lahko zbirajo, posvetojujejo, prirejajo sestanke z zaupniki, pobirajo podpise in agitirajo proti vladni stranki. Danes so na vladi tisti, ki so jih oni pred leti gnali v ječe in konfinacijo. Toda, ko so se razmere obrnile, se nihče ni maščeval. Sedanja vlada ni nikogar poročala v konfinacijo, ni nad svojimi nasprotniki prirejala ustrahovalnih procesov, kakor sta Kramer in Marušič priredila šenčurski proces. Nam se zdi prav, da je tako, ker smo bili vedno pristaši demokracije in to vseeno, ali je bila naša stranka v opoziciji ali na vladi.

Toda, naj bo enkrat tudi na glas to povedano in na vso javnost vprašanje postavljeno:

Kdo je tisti, ki je pristaš demokracije in ljudskih svobod? Ali morda oni, ki so sami sebe nazivali demokrate, liberalce, naprednjake, prosveteljenke... ali pa morda mi in naša stranka, ki nas tako zvani naprednjaki že 50 let obhlajajo z reakcionariji, z nesvobodnjaki, z dušitelji ljudske svobode? Na vso slovensko javnost je postavljeno to vprašanje in vsakdo bo iz lastnih opazovanj in izkušenj mogel pravilno odgovoriti. Prvih po desetletjih naše politične zgodovine so liberalni naprednjaki prišli pod Živkovič-Kramerjevo diktaturo do neomejene moči nad slovenskim narodom, sadovi vladanja te prosvetljene elite nad Slovenci so bili v tem, da so kulturno, gospodarsko in politično dušili narod, kar so ga mogli; uničili so njegovo 40letno ljudsko prosvetno organizacijo; slovenski kulturni delavci so morali iz služb na ceste; pospeševali so borbo proti slovenskemu jeziku in slovenski kulturi; dali so nemurstvu in narodnemu ter verskemu odpadništvu nov razmah, politično pa so uvedli režim ovadstva in najhujših persekucij, kar smo jih Slovenci doživeli v svoji politični zgodovini. To je delal Kramer in njegova klika nad Slovenci in bi brez dvoma jutri poenjal zopet isto, ko bi imel oblast nad ljudstvom.

Morali so priti na krmilo šele »mračnjaški klerikalci«, da je v deželi zopet bil upostavljen red, zakonitost in svoboda. Mi nismo razpuščali nobenih liberalnih prosvetnih organizacij in nismo nikogar tirali pred sodišče zaradi njegovega političnega mišljenja. Šele, ko je »klerikalna reakcija« dobila sodoščevanje pri vodstvu javnih poslov, so se pričela javna dela, in sicer v tolikem obsegu, kakor nikdar do sedaj. Od tedaj pesem lopat in krampov ni prenehala na naših cestah, ob rekah in hudournikih.

Kje je torej naprednost in kje je mračnjaštvo, kje je demokratičnost in kje stremiljenje po diktaturi? Kdo se je brigal za ljudstvo in njegove potrebe: ali morda »naprednjaki«, ki so se ukvarjali z mislijo na koncentracijska taborišča, kamor bi hoteli spraviti slovenske narodne voditelje, zato da bi ljudstvo ostalo kot zbegana čreda brez pastirja prepuščena samopašnosti Kramerjev in Marušičev — ali pa morda sedanja vlada, ki je ljudstvu pomagala do kruha in do zakonitih svobod? Pod JNS diktaturo je bil državoljoven šele tisti, ki se je naročil na »Jutro« in vihtel kadilnico pred objestnimi in napuhnjanimi samozvanci; nam pa je državoljoven šele, ki pošteno opravlja svoje delo, ki daje »cesarju«, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega, in ne postopa okrog, ne kramari s svojim zlaganim prepričanjem in frazari o nacionalizmi. Pod JNS diktaturo ni bilo nikdar nobenega denarja za javna dela, ker je vse požrla korupcija in pa ogromna policijska zaupniška služba. Pol države je bilo pod policijskim nadzorstvom, ker so se diktatorji bali ljudstva. Dandanes pa ljudstvo vidi, da se z njegovim denarjem grade naprave in ustanove, ki bodo koristne še bodočim rodovom. Slovenski liberalci so umazali tudi idejo demokracije, kakor so do sedaj kompromitirali še vsako lepo idejo. Če kdo, potem naši »naprednjaki« nimajo pravice govoriti o demokraciji! Ne oni in ne njihov marksistično-komunistični volivni privesek.

Ako zdas tik pred volitvami slišimo, da rinejo med poslanske kandidate Kramerji, Marušiči, Pucelji in zaupniki njihove politične klike, so za slovenski narod to strahovi, ki bi radi iz politične mrtvašnice, kamor jih je pognala ljudska volja. Za vsakega izmed njih bi bilo bolje, da bi se njegovo ime ne imenovalo več v javnosti, toliko gorja, toliko in krivice so drž njhovega epomina. Oni so bili tisti, ki so vse storili, da bi izločili naš narod iz občestva živih kulturnih

Protinemške demonstracije v Zedinjenih državah Amerike

Roosevelt je povedal, zakaj je berlinskega poslanika poklical domov

New York, 19. novembra. AA. DNB. Protinemške demonstracije v Združenih državah so že prešle v histerične oblike, kakršne so mogoče samo v Združenih državah. Predsednik zveze delavskih sindikatov William Green je naslovil odločen poziv na delavske sindikate, naj podvoje borbo za bojko nemškega blaga. Prav tako je dal tudi pravosodni minister Cummings izraza svoji mržnji v izjavi, v kateri je ukrepe proti Judom primerjal s preganjanjem kristjanov v prvih stoletjih po Kristusu. Listi molče prehajajo preko zanikanj z nemške strani zaradi trditve »Manchester Guardian«, da je bilo v nemških koncentracijskih taboriščih ubitih več kot 100 Judov. Nekateri ameriški listi pravijo, da je bilo ubitih celo nad 200 Judov. Ameriški tisk odklanja trditve rajha, da v zvezi s protijudskimi ukrepi v Nemčiji niti en Jud ni izgubil življenja.

Washington, 19. novembra. AA. Renter. Zunanji minister Hull je izjavil zastopnikom tiska, da

so poslednji dogodki v Nemčiji zahtevali, da moramo nujno poiskati način, kako najti zatočišče za 100.000 Židov. Hull je rekel, da je ameriška vlada v popolni meri posvetila svojo pozornost tem nesrečnikom, seveda v mejah zakona. Hull meni, da se bo celotno vprašanje lahko uredilo samo na ta način, če bodo pri tem sodelovale vse vlade.

Časnikarji so se zglasili pri Rooseveltu v Beli hiši in so ga vprašali, kaj pomeni brzojavni poziv ameriškega poslanika v Nemčiji, naj se vrne v Washington. Predsednik Roosevelt je časnika odgovoril, da je protijudsko gibanje v Nemčiji sprožilo celo vrsto vprašanj, ki jih je treba razčistiti. On, Roosevelt, potrebuje informacije o nedavnih protijudskih dogodkih, da se bo vedel ravhati. Obvestila morajo biti iz prve roke. Zato je on sam osebno zahteval od zunanjega ministra, naj nemudoma pokliče berlinskega poslanika v Ameriko, da bo dal poročilo. Na podlagi tega poročila bo ameriška vlada storila potrebne

ukrepe. Časnikarji so vprašali Roosevelta, kako dolgo bo poslanik Wilson ostal v Ameriki. Roosevelt na to ni dal jasnega odgovora, ampak je samo dejal, da tako dolgo, da bo ameriška vlada zadostno poučena o vseh vprašanjih. Ker bo državni tajnik Hull odpotoval v Južno Ameriko na vseameriški kongres, bo imel samo en dan časa za razgovor z Wilsonom. Iz tega sklepajo, da bo poslanik ostal dolgo časa v Ameriki in da je njegov odhod iz Berlina tiha grožnja, da Amerika sploh prekine diplomatske odnose z Nemčijo.

Berlin, 19. novembra. b. V nemških političnih krogih ne skrivajo nezadovoljnosti zaradi napetosti med Nemčijo in Ameriko. Čeprav ameriški tisk ostro piše proti Nemčiji, pa se v nemškem tisku opaža precejšnja vzdržnost proti Zedinjenim državam. Listi objavljajo samo izjavo, da bo nemški poslanik v Washingtonu tako dolgo odsoten, dokler se na svoje mesto ne vrne ameriški poslanik v Berlinu g. Wilson.

Laži o Karpatski Ukrajini

Madžarski in poljski teroristi vpadajo čez mejo

Praga, 19. novembra. AA. DNB. Minister Reval je izjavil dopisniku DNB, da je notranje-politični položaj v Karpatski Ukrajini zelo zadovoljiv. Sklep dunajskega razsodišča je prinesel važne spremembe v gospodarstvu in v prometu. V bistvu pa se ni nič važnega spremenilo. V državi vlada povsod red in mir. Delo za obnovo države napreduje kljub težkim materialnim razmeram. Zlasti bo v bližnji bodočnosti rešeno prometno vprašanje, s čimer bo tudi notranja varnost v veliki meri pospešena. Ukrajinski narod je dal polno zaupanje svoji vladi. Če je prišlo do težkoč, so te prišle od zunaj ter ne izvirajo iz notranjosti države. Zanimivo je, da nekatero državo, ki so sprejele dunajske razsodbe, tega sklepa ne morejo dejansko priznati, ter dovoljujejo, da oborožene tolpe prestopajo mejo in s tem razburjajo ljudstvo. Vlada Karpatske Ukrajine je zadovoljna s sklepi, ki jih je sprejela osrednja vlada, kajti s njimi se priznavajo ukrajinskemu narodu vse osnovne pravice, kakor so jih dosegli Slovaki. Edino vprašanje, ki ga je treba še rešiti, je določitev mej Karpatske Ukrajine. Rešitev tega vprašanja je prepuščena ukrajinskemu zboru. Po rešitvi nekaterih vprašanj, ki so nujna, bomo začeli reševati razna gospodarska vprašanja.

Hust, 19. novembra. AA. Havas. Tiskovni urad Karpatske Ukrajine objavlja, da poljski in madžarski teroristi nadaljujejo s svojim delom na meji Karpatske Ukrajine. Tako so teroristi snoči napadli občino Volove, ki je 20 km od poljske meje. Teroristi pa so bili odbiti in so pustili na bojišču štiri mrtve in 40 ranjenikov. V Torunju so

teroristi s hriba streljali s puškami proti središču mesta in ubili dvoje otrok, ki sta šla ravno čez cesto.

Neke tuje agencije so objavile vest, češ da je rusinski narodni svet v Hustu zahteval od poljskega madžarskih čet na ozemlju odstopljene Karpatske Ukrajine, da naj madžarske čete takoj vkorakajo v ostali del Karpatske Ukrajine, kjer naj posredujejo proti češkemu terorju. Ta vest je popolnoma neresnična. V Hustu ni nobenega rusinskega narodnega sveta, ki tudi ne bi mogel zahtevati od pomoči proti terorju, ker v Karpatski Ukrajini terorja ni.

Imredy ne pozna ne Čsl. ne Romunije

Budimpešta, 19. novembra. TG. Ministrski predsednik Imredy je svojo novo vlado predstavil na zborovanju vladne stranke. Izjavil je, da se bo nova vlada v zunanji politiki držala dosedanjih smernic. V zunanji politiki se bo Madžarska v bodočnosti še bolj oslonila na os Rim-Berlin ter bo še bolj gojila svoje staro prijateljstvo do Poljske. Vlada se bo tudi trudila, da bo tudi roko v roki s Jugoslavijo razvijala dalje boljše sodelovanje. V diplomatskih krogih madžarske prestolnice so s presenečenjem vzeli na znanje, da Imredy niti v svojem govoru v parlamentu niti v gornjem govoru pred svojo stranko niti s besedo ni omenil niti Češko-Slovaške niti Romunije.

Praški parlament je sprejel samopravo Slovaške in Ukrajine

Praga, 19. nov. a. Zakon o slovaški avtonomiji in o avtonomiji karpatske Ukrajine je bil v prvem čitanju sprejet s 142 proti 21 glasom. Proti so glasovali socialisti in komunisti.

V drugem čitanju pa je bil zakon sprejet s 147 glasovi.

Vsebinska slovaškega ustavnega zakona

Praški parlament te dni razpravlja o zakonodajnem osnutku, ki naj v ustavi zajame Slovaški samopravno življenje. Podoben zakonski osnutek je predložen tudi za Karpatsko Ukrajino. Vsebinska slovaškega in ukrajinskega samopravnega ustavnega zakonskega osnutka je sledeča:

Splošna določila

Slovaška dežela je samopravni del češko-slovaške republike. Ozemlje slovaške dežele se krije

narodov. Bili so to grobokopi slovenskega naroda. Kaj iščejo ti politični mrličji med živim ljudstvom, ki hoče živeti svoje polno življenje mimo njih in brez njih, in sicer prav on življenje, ki so ga oni hoteli v kati za vedno zadušiti? Ako se tem brezposelnim politikom vendarle zdi, da še niso prešli od slovenskega naroda obračuna za svoje protijudsko delovanje, potem naj si gredo ta obračun le še enkrat iskati. Toliko smo svobodoljubni, da jim te poti ne bomo branimo. Zagotovimo pa jih, da bo slovenski narod z njimi in njihovimi priganjaji obračunal prav tako temeljito zdaj, ko prihajajo pred njega kot eksponenti Mačka, Topaloviča in Moskve, kakor tedaj, ko so prišli kot odposlanci Živkoviča in Jevtiča. Za njihov zob v našem narodu ne bo kruha. Slovenci imamo v sebi toliko zdravja, da se bomo krepko otresli vseh izkoreninjenjcev in plačancev Moskve. Strnjeno bomo šli za svojim preizkušenim voditeljem dr. Ant. Korošcem in mu 11. decembra znova kot narod izrekli svojo popolno zaupanje, vsemu narodu na čelu naša bela Ljubljana!

z upravnim ozemljem dosedanje Slovaške. Na tem ozemlju je slovaščina uradni in učni jezik v šolah. Državlani drugih narodnosti se v poslovanju z uradi lahko poslužujejo svojega materinskega jezika (češkega, nemškega, madžarskega in ukrajinskega). Na slovaškem ozemlju bo zakon uvedel posebno deželno pripadnost prebivalstva. Deželno pripadnost dobi vsak, kdo je pristojen v kakšno slovaško občino. Vsak deželni pripadnik je s tem tudi že državljani republike.

Zakonodajna oblast

Državna narodna skupščina izvaja zakonodajno oblast za vse ozemlje češko-slovaške republike za sledeče zadeve:

Sprejme in spreminja ustavni zakon in vsak njegov del, izdaja zakone splošne zakonodaje za skupne vladne in izvršilne oblasti.

Izdaja zakone glede odnosov s tujimi državami, napovedi vojne, sklepanje miru. Izvzete so pogodbe, ki se nanašajo izključno na kulturna, verska in gospodarska vprašanja Slovaške, ki spadajo pod slovaški deželni zbor.

Izdaja zakone o narodni obrambi. V mirnem času bodo vojaške čete vseh edinic nameščene v izmeri, ki odgovarja številu prebivalstva. Slovaški obvezanci bodo služili v enicah na slovaškem ozemlju in pod poveljstvom slovaškega deželnega poveljnika.

Odločuje o vprašanjih državljanstva, izseljevanja, priseljevanja in potnih listov, nadalje o vprašanjih državnega denarja, meril in težil ter carinskih zadev.

Odločuje o prometnih zadevah po železnih, na vodi, v zraku in s drugimi sredstvi, kakor tudi o potnih, brzojavnih in telefonskih zadevah.

Odločuje o upravi državnega dolga, o sklepanju posojil za skupne državne potrebe, o davkih in drugih dajatvah, ki so za skupne državne namene.

Odločuje o državnih monopolih in skupnih državnih podjetjih. Izvzeti so državni gozdovi, rudniki in kopališča, ki pridejo pod upravo dežele, v kateri se nahajajo.

Na osnovi skupnega dogovora se lahko zadeve, ki so vsedržavnega interesa, upravljajo pod enotnim vodstvom ali uredi po enotnih vidikih.

Za veljavnost sklepov narodnega predstavništva, ki se tičejo ustave, je potrebno, da za spremembo glasuje tudi večina slovaških članov narodnega predstavništva. Prav tako potrebuje osrednja vlada zaupanje večine poslancev, ki so bili izvoljeni na Slovaškem. Nezaupnico lahko predloži že ena tretjina slovaških poslancev (Slovaška voli 61 poslancev v skupni državni zbor). Sprememba ustave je torej mogoča le, če glasuje zanj vsaj 40 slovaških poslancev. 20 slovaških poslancev torej lahko prepreči vsako spremembo ustave. Nezaupnico vladi lahko predlaga že 21 slovaških poslancev. Če glasuje več kot polovica slovaških poslancev, to je 31, proti osrednji vladi, mora ta odstopiti.

Člani obeh zborov narodnega predstavništva, ki so bili izvoljeni na Slovaškem, imajo glasovalno pravico samo pri glasovanju o zadevah, ki so zgoraj naštetje.

Zakon, ki je bil sprejet od narodnega predstavništva, ima za Slovaško le tedaj veljavo, če je to v zakonu izrecno navedeno. V tem primeru mora biti zakon tudi v slovaščini objavljen.

Na slovaškem ozemlju izvoljeni poslanci (in senatorji) bodo v stalnem odboru sorazmerno zastopani.

V vseh zadevah, ki niso zgoraj navedene, ima zakonodajno oblast na Slovaškem deželni zbor slovaški. Slovaški deželni zbor je izvoljen z neposredno splošno in tajno volivno pravico po načelih proporcionalnega volivnega načina. Slovaški deželni zbor bo sprejel posebno slovaško deželno ustavo v pravnem okviru češko-slovaške republike. Sprememba slovaškega ozemlja je mogoča le s privolitvijo dveh tretjin slovaškega deželnega zbora. (Razen tega seveda, kakor določa skupna državna ustava, še pristanelek treh petin skupnega državnega zbora in dveh tretjin skupnega državnega senata.)

Predsednik republike ima pravico zakon, ki ga je sklenil deželni zbor slovaški, v teku enega meseca vrniti. Ako deželni zbor vztraja pri svojem sklepu, je zakon sprejet.

Državni uradniki, ako so izvoljeni v deželni zbor, dobijo dopust, toda ohranijo svoje stalne mesečne prejemke. Člani slovaškega deželnega zbora uživajo iste pravice kakor člani državnega predstavništva (imuniteta, odklonitev pričevanja v deželnozbornih zadevah itd.).

Izvršilna oblast

Za veljavnost izvolitve državnega predsednika je potrebna tudi večina članov državnega predstavništva, ki so bili izvoljeni na Slovaškem. Ako te večine ni mogoče najti, se volitve preložijo za 14 dni. Pri prvih in drugih volitvah je potrebna tripetinska večina. Pri tretjih volitvah zastopuje navadna večina (po predpisih slovaške ustave bo volilo predsednika republike 61 poslancev in 32 senatorjev, skupno torej 93 članov državnega narodnega predstavništva. Predsedniški kandidat bo izvoljen torej le, če zanj glasuje pri prvih in drugih volitvah vsaj 56 slovaških poslancev in senatorjev. 38 slovaških predstavnikov lahko prepreči izvolitev. Pri zadnjih volitvah pa mora za predsednika glasovati vsaj 47 slovaških predstavnikov in lahko torej 47 Slovačkov prepreči izvolitev predsednika republike. Če se ni dosežena izvolitev, zastopuje navadna večina vseh predstavnikov, brez ozira na Slovaške. Slovaki torej lahko izvolitev predsednika zavlačujejo, a je ne morejo popolnoma preprečiti).

Vladno in izvršno oblast na ozemlju Slovaške v drugem poglavju zgoraj naštetih zadevah izvaja oblast češko-slovaške republike.

Vladne uredbe podpisuje vsaj en minister, ki zastopa Slovaške.

Kot uradniki skupne državne uprave pridejo na slovaškem ozemlju v poštev samo slovaški državljani. V skupne osrednje ustanove in podjetja mora priti sorazmerno število slovaških nameščenecv.

Slovaški je v vseh osrednjih ustanovah, svetih, komisijah in odborih zajamčeno zastopstvo, ki odgovarja številu prebivalstva. Prav tako je enako zastopstvo zajamčeno Slovačkom pri vseh mednarodnih ustanovah, organizacijah, komisijah, svetih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dunajska vremenska napoved: Menjaje oblakov, topleje, zapadni vetrovi, v dolinah še megleno. Zagrebška vremenska napoved: Oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblakno in deževno vreme. V planinskih predelih bo snežno. Nekoliko vedro bo v Primorju in v vzhodnih krajih. V Podonavju bo pihala košava. Toplota se ne bo znatno spremenila.

(Nadaljevanje s 1. strani)

in podjetij, kjer je zastopana češko-slovaška republika.

V vseh, v poglavju 2 naštetih zadevah izvaja državno oblast na slovaškem ozemlju slovaške samoupravne oblasti. Vlado in izvršno oblast na slovaškem ozemlju izvaja v imenu države slovaška deželna vlada, ki je odgovorna slovaškemu deželnemu zboru.

Pravno zaščito napram slovaškim upravnim oblastem izvaja vrhovni sodni dvor, ki je sestavljen od neodvisnih sodnikov in katerega delovanje se razteza na vse področje slovaške države po predpisih, ki jih je izdal posebni slovaški deželni zakon.

Sodna oblast

Sodno oblast izvaja na slovaškem ozemlju sodišča slovaške dežele. Na čelu vse sodne uprave je vrhovno sodišče za slovaške dežele. Vse izjeme v sodni upravi so na Slovaškem močje le s pristankom slovaškega deželnega zbora.

Skupni izdatki

Za kritje skupnih izdatkov prihajajo v poštev: dohodki od carin, monopolov in skupnih državnih podjetij. Če ti dohodki ne zadostujejo, bo Slovaška prispevala lastne pripevke po ključu davčnih dohodkov iz prejšnjega leta.

Slovaška bo pri plačevanju obresti za državne dolge le toliko prispevala, kolikor se znesli državni dolgi uporabljajo v korist Slovaške, ali so se v preteklosti v korist Slovaške uporabili.

Slovaška dežela, slovaški državljani, slovaške ustanove in podjetja bodo soudeleženi pri izdatkih državnega proračuna za skupne zadeve v sorazmerju z davčno močjo slovaške dežele.

Slovaški deželni zbor

Vrhovno upravno sodišče odloča, če so zakoni deželnega zbora slovaškega v skladu z ustavnim zakonom ali ne.

Vlado in izvršno oblast izvaja na slovaškem ozemlju slovaška deželna vlada in sicer od dne 7. oktobra 1938 dalje. Ta vlada sestoji iz 5 ministrstev in ima oblast toliko časa, da deželni zbor slovaški ne določi nove oblasti za upravljanje zadev, ki spadajo pod slovaško upravo. Volitve v prvi slovaški deželni zbor morajo biti v roku 2 mesecev po uveljavitvi tega zakona. Volilno pravico ima vsak slovaški državljani, ki je star 21 let. Na vsakih 20.000 oddanih volilnih glasov pride po en poslanec. Ostanek se razdeli po ključu: en mandat za 15.000 glasov. Vsa Slovaška je eno samo volilno okrožje. Slovaški deželni poslanci so lahko tudi državni poslanci in senatorji. Deželni zbor ima svoje prvo zasedanje en mesec po volitvah.

»Sanje o enakosti malih in velikih narodov so se za vedno razblinile« (Beran)

Praga, 18. nov. AA. ČTK: Narodni poslanec Beran, predsednik pripravljalnega odbora za ustanovitev nove stranke narodne edinosti na Češkem in Moravskem, je objavil danes v Venkovu članek pod naslovom »Za novo delo. Beran pravi: Sanje o enakosti velikih in malih narodov so se za vedno razblinile. Načrtujemo se, kar je treba iz dogodkov, ki so postali stvarnost. Nismo ohranili češko-slovaške države v njenih prejšnjih mejah, vendar pa smo ohranili svoj narod. Sedaj je naša dolžnost, da zgradimo drugo republiko, ki bo znotraj močnejša in bolj zdrava od prejšnje, a predvsem je treba odstraniti tisto, kar se je pokazalo kot slabo in škodljivo. Ponovno moramo preračunati našo notranjo in zunanjo politiko. Kmetje, delavci, obrtniki, podjetniki in izobraženci, vsi so enaki ustvarjalci bodočega naroda. Druga republika bo stala na spoštovanju pravice do vseh. Kot mala država sredi Evrope želimo, da bi naši sosedi postali naši prijatelji. Nove poti v notranji in zunanji po-

Krasna zmaga katoliških akademikov

Ljubljana, 19. novembra.

Snoči je bil s napetostjo pričakovani občni zbor Društva slušateljev juridične fakultete. Pri volitvah so bile vlozene tri liste. Zmagala je slovaška lista s nosilcem tovarišem Klemenčičem Francetom, cand. iur., ki je dobila 142 glasov (37 več kot lani). Združeno desničarske skupine (JNS, Ljotičević itd.) so dobile na svoje skupno listo 132 glasov.

Lista s nosilcem Majcenom Dušanom (levičarska) je dobila 49 glasov.

Društvo slušateljev juridične fakultete je najmočnejša strokovna organizacija na naši univerzi. Ze nekaj let so jo vodili JNS-akademiki in je veljala za liberalno trdnjavo na naši univerzi. S padcem te so izgubili JNS-akademiki zadnjo pomembno postojanko.

Obe najmočnejši akademski organizaciji, t. j. Akademski akcija za izpopolnitev univerze in Društvo slušateljev juridične fakultete sta sedaj v rokah slovaških katoliških akademikov. To nam daje garancijo, da bo slovaška univerza vedno služila interesom slovenskega naroda.

Kitajci spet napadajo

Japonci se čudijo nad delavnostjo kitajskih letal

Honkong, 19. nov. b. Potrjujejo, da je kitajska vojska prodrla do kantonskega predmestja. Japonci vojaštvo je moralo naglo zapustiti Kanton, ki je pod hudim topniškim ognjem kitajske armade. Kitajska vojska se je utrdila na drugi obali reke Pearl.

Sanghaj, 19. nov. b. Japonci uradno poročajo, da se je nad njihovimi bojišči nenadoma pojavilo ogromno število kitajskih letalskih eskader. Japonci vojaški krogi so zaradi tega zelo iznenadeni in poročilo pravi, da si Japonci ne morejo raztolmačiti, zakaj Kitajci teh letalskih sil niso uporabili tedaj, ko so Japonci zasedali Hankav. Poročilo dalje pravi, da so kitajska letala razvila hudo delavnost na vseh treh glavnih bojišjih, to je na reki Jangce, Siankiang, kjer resno ogrožajo japonske posadke, in pa vzdolž železniške proge Hankav—Cangša. Prav tako je kitajsko letalstvo postalo v zadnjih dneh zelo aktivno na južnem kitajskem bojišču. Okrog Kantona je delovanje kitajskih letalskih eskader prisililo japonsko vojsko k občutnemu umiku v smeri proti Kantonu, in sicer z vzhoda in zahoda. Včeraj pa je prišlo tudi do velike letalske bitke blizu Juančava ob železniški progi Hankav—Cangša. Japonci trdijo, da so nagali kitajske letalce v beg. O položaju na južnokitajskem bojišču pa Japonci priznavajo, da so prodrele kitajske čete do mestnega obzidja Samšui, kjer se trenutno vodijo izredno krvave borbe. — Samšui leži 60 milj zahodno od Kantona.

Radek — načelnik kominterne za Srednjo Evropo

Moskva, 19. novembra. a. Kominternina misli svoj odsek za Srednjo Evropo popolnoma preure-

dit posebno po sadnjih dogodkih v septembru. Za načelnika novega posebnega oddelka, ki bo reorganiziral komunistično propagando v Srednji Evropi, je bil baje imenovan prosluli Karel Radek, ki je bil predlansko leto obsojen na 8 let robbije, pa je sedaj najbrž zopet prišel v milost kot »star revolucionar« iz Srednje Evrope.

Amerika ima 130 milij. prebivalcev

Washington, 19. nov. b. Statistični urad je ugotovil, da je znašalo število prebivalcev v Zedinjenih državah 1. julija 1938 130.215.000 in je v enem samem letu naraslo za 958.000 prebivalcev.

Preganjanje Judov

Berlin, 19. novembra. AA. (DNB.) Uradni list nemške vlade objavlja ukaz, ki ga je Hitler podpisal dne 18. novembra. Ukaz prepoveduje Judom, ki so kot bivši bojovniki do sedaj smeli no-

Minister Cvetković o volitvah

Belgrad, 19. novembra. AA. V vrsti zborovanj, ki jih te dni prirejajo vsi pododbori JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevo, je bilo pomembno zborovanje snoči pri Babuni, kateremu je prisostvovalo nad 2000 članov 21. pododborja JRZ. Zborovanju so prisostvovali vsi člani pododborja, člani mladinske organizacije JRZ, poslanski kandidati za belgrajsko področje, člani Jugosrski in drugi. Točno ob osmih je prisel na zborovanje minister Cvetković, ki je imel daljši govor, v katerem je med drugim dejal:

Najprej vam moram izročiti pozdrave šefa naše stranke dr. Milana Stojadinovića. Prav na tem mestu je skupina ljudi, sicer neorganizirana, vendar pa odločna v borbi začela svojo prvo politično akcijo v Belgradu. Tukaj smo torej začeli z našo organizacijo v času, ko je naša država začela živeti novo politično življenje po dobi velikega političnega zastoja in pritiska, ki je vladal v vsej državi. Mi smo takrat dejali, da verujemo v naš program in v našo politično ideologijo. Predrli smo led. Organizacija je začela politično živeti, takrat sem, dragi prijatelji, dejal, da bodo dobri rezultati politike, če bo naša politika sama naša, če bo dobra. Prepričali ste se, da je ta politika imela velike uspehe, pa zato lahko pričakujete, da se bo JRZ med ljudstvom še naprej razvijala in da bo izvršila tisto vlogo, ki jo med ljudstvom ima. Takrat smo rekli, da mora naša zunanja politika zavzavati mir na mejah zato, ker je naše ljudstvo preveč trpelo v vojnah. Mi hočemo mir. Zakaj ho-

Italijanski profesor dr. Gasparini v Ljubljani

V našem uredništvu se je oglašal g. profesor dr. Evel Gasparini, ki je te dni prišel v Ljubljano, da študira naše kulturne razmere ter da utrjuje in vzdržuje kulturne vezi med italijansko in slovensko kulturo. Tako je prišel k nam za dr. Salvini-nijem, ki si je v kratkem času prisvojil znanje našega jezika ter zdaj prevaja naše pesnike in pisatelje v italijansko, da nadaljuje njegovo delo. S seboj pa je pripeljal lep knjižni dar, ki ga je na predlog gospoda konzula poklonila italijanska vlada ljubljanski univerzi, namreč lepo izbrano italijansko knjižnico z 434 deli v 800 zvezkih. Gospod profesor opisuje to knjižnico, ki je zdaj še na konzulatu, pa bo že prihodnje dni izročena univerzi in ki bo resnično reprezentativna zakladnica italijanske kulture in duha. Vsebovala ne bo samo del italijanskih klasikov Alfierija, Manzoni-ja, Dantea, D'Annunzija, Ariosta, Boccaccia, Foscola, Goldonija, Leopardija, Carduccija itd. itd., temveč tudi filozofske spise Crocea, Gentilija, Papinija, dela slavistov Damianija, Mavera, Cronia itd. Posebno monumentalna je zbirka italijanskih arheoloških izkopavin, kakor so knjige Maurija, Paisa, Venturina (opis italijanske umetnosti v 23 zvezkih) itd. Med njimi je tudi zgodovina Vatikana, politični spisi Mussolinija, Balba; filozofske knjige, ki se tičejo italijanskega jezika itd. Iz vseh področij so zbrani najznamenitejši plodovi italijanskega duha. Posebni oddelek predstavljajo italijanske pravne knjige, zbirke zakonov, političnih organizacij, zlasti, ki se tičejo notranje uprave vladajoče politične organizacije, zgodovine mirovnih pogodb ter razbora gospodarskih vprašanj. Tehnični fakulteti pa so namenjene knjige s tehničnih področij, v katerih sodobna Italija vidno napreduje. Med knjigami so tudi knjižne redkosti iz prejšnjih stoletij.

Gospod profesor dr. Gasparini je kot rojen Benečan zelo posvečen v naše kulturne razmere ter mu kot slavistu ne bo težko prodrati tudi v našega duha in v duha našega jezika. Bil je svoj čas lektor za italijansko na univerzi v Varšavi, kjer se je poglobljal v poljsko in rusko književnost, iz katerih je napisal tudi nekaj svojih del o Dostojevskem in Puškinu. Poznal je dobro dr. Resa ter je v zvezi z vseni italijanskimi slavisti, med katerimi igra tudi on precejšnjo vlogo kot profesor poljske in ruske književnosti in jezika na univerzi v Benetkah. Iz Poljske, ki mu je posebno simpatična, je pripeljal tudi svojo življenjsko družico. Kot slavist in kot tak, ki ima ljubezen do Slovanov, je prišel v Ljubljano, da tu največ tesnejše kulturne stike med dvema narodoma, ki sta si soseda in ki imata voljo živeti med seboj v prijateljski in sporazumni. Mi te tesnejše stike samo pozdravljamo, ker vemo, da se le tako moremo približati resničnemu medsebojnemu poznavanju, kar more roditi le dobre sode tudi za tiste, ki po svojem položaju predstavljajo resnično vnosno vez med obojema prijateljskima državama. Gospodu profesorju, katerega prvi vtiski v Ljubljani so lepi in za nas laskavi, želimo v njegovem poslanstvu veliko uspeha in veliko sodelavcev, v Ljubljani pa prijetno bivanjet

stiti bivšo nemško ali pa avstrijsko uniformo, nošenje teh uniform.

Budimpešta, 19. novembra. AA. (Havas.) V okviru protizidovskih odredb so madžarske oblasti prepovedale 5 tedenskih listov in nekaj periodičnih časopisov, tako da je do sedaj bilo v celoti prepovedanih 90 listov, vendar pa protizidovski boj s tem še ni zaključen.

Včeraj se je sestel poseben odbor za judovska vprašanja, ki naj sestavi besedilo bodočih vladnih protizidovskih odredb. Na snočnji seji še ni bilo sprejeto nič dokončnega, vendar pa je verjetno, da bodo sprejeti tile sklepi: 1. za Jude se bo uvedlo omejeno število v časniškem pokleu; 2. pregledali bodo vsa v zadnjem času podeljena državljanstva Judom; 3. izdane bodo posebne odredbe proti Judom, poselitnikom nepremičnin; 4. olajšali bodo Judom odhod v tujino; 5. Judje na zasedenem ozemlju ne smejo menjati svojega bivališča.

V Franciji zopet — stavke

Pariz, 19. nov. b. »United Press« poroča, da so francoske sindikalne zveze sklenile, da ustavijo v soboto, 26. novembra, delo v vseh podjetjih, trgovinah, uradih in tovarnah. To bo veliko protestno zborovanje. Politični krogi pa zelo dvomijo, da bo ostalo le pri manifestaciji in se boji, da se bo v Franciji pričela zopet doba stavk, če bi hotela vlada izvesti Reynaudov načrt. Sindikati so izjavili, da bo to zadnji opomin vladi.

Poučni krogi tudi trdijo, da bo Daladier v primeru, da v parlamentu propade, zahteval takoj njegov razpust in razpis novih volitev.

Naggar — poslanik v Moskvi

Pariz, 19. novembra. AA. (Havas.) Ker je bil dosedanji veleposlanik na Kitajskem Naggar imenovan za francoskega veleposlanika v Moskvi, je francoska vlada pri kitajski vladi zaprosila za dovoljenje, da imenuje novega veleposlanika. Za novega veleposlanika bo najbrž imenovan dosedanji poslanik v Grčiji Cosmat. (G. Maggjar je bil pred leti poslanik v Belgradu.)

litiki bodo pripeljale države k novemu preporedu. a narod k ojačeni zavesti o njegovi vrednosti in njegovem poslanstvu.

Novi praški parlament — po strankah

Praški parlament šteje sedaj 228 poslancev. 72 poslanskih mandatov je zaradi odstopitve ozemlja ugasnilo. Po strankah so poslanci takole razdeljeni: 1. Stranka narodne edinosti (predsednik Beran) 101 poslanec. 2. Slovaška enotna stranka 34 poslanec. 3. Narodna delavska stranka 29 poslancev. 4. Komunistična stranka 25 poslancev. 5. Češka ljudska stranka (za Moravsko) 11 poslancev. 6. Karpatska ukrajinska stranka 5 poslancev. 7. Nemški narodni socialisti 5 poslancev. 8. Fašistična skupina 5 poslancev. 9. Slovaška narodna delavska stranka 4 poslanec. 10. Nemški socialdemokrati 4 poslanec. 11. Izven vsakega kluba so še 4 poslanci.

Kaj je dobil romunski kralj

London, 19. novembra. b. Po obisku romunskega kralja Karla v Londonu se je zvedelo, da bo Anglija pomagala Romuniji v obliki okrepite trgovinskih odnosov med Vel. Britanijo in Romunijo. Denarne pomoči v obliki posojila pa Anglija ne bo dala. Romunija bo dobila večje trgovske in bančne kredite, za katere bo jamčila Velika Britanija. Glede podrobnosti, kako bo Romunija te kredite izkoristila, še niso znane in se vodijo še tozadevna pogajanja.

Ves romunski tisk pozdravlja sklep Velike Britanije o znižanju carinskih pristojbin za uvoz romunskega žita v Anglijo in v njena čezmorska posestva. Listi poudarjajo, da sedaj Romunija uživa isto tarifo kakor britanski dominioni, to je 9 šilingov za tono. Pričakujejo, da bo kmalu prišlo do znatne okrepitve romunskega izvoza v Anglijo,

kar bo brez dvoma še bolj okrepilo romunsko-britanske odnose.

Bruselj, 19. novembra. b. Romunski kralj Karel in prestolonaslednik vojvoda Mihail sta prispejala snoči semkaj. Na postaji so ju pozdravili številni predstavniki Belgije in Romunije. Zvečer sta bila gosta kralja v kraljevski palači. Oba monarha sta imela več intimnih pogovorov neuradnega značaja.

Pariz, 19. novembra. a. Nocoj ob 19 sta prišla v Pariz romunski kralj Karel in prestolonaslednik princ Mihailo. Na severnem kolodvoru je bil slovesen sprejem. Kraljeva gosta sta se nastanila v hotelu Ritz, jutri opoldne pa bo v elizejski palači pri predsedniku republike Lebrunu v salonu Murat kosilo za 24 povablencev. V ponedeljek bo velik lov v Rambouilletu.

Strašna dejanja 13 letnega tolovaja v Nemčiji

Gradec, 19. nov. AA. DNB. Včeraj sta pri Hilttenbergu na Koroškem dva mlada zločinca ustavila avtomobil in z revolverjskimi strelji ubila šoferja. Z njegovim avtomobilom sta se nato odpeljala v labudsko dolino, kjer sta pustila avtomobil na cesti. Od tam sta odšla v okolico Perzhaua na Štajerskem. Blizu tega kraja sta potegnili vrvi čez cesto. Proti osmi uri zvečer je po cesti privozil uradni avtomobil delovnega urada iz Judenburga. V avtomobilu sta bila dva inženirja in šofer. Vsi trije so takoj opazili zanko na cesti ter so stopili iz avtomobila, da bi odstranili vrvi. Oba zločinca pa sta začela streljati nanje in ubila šoferja. En inženir je pobegnil, drugega inženirja pa sta zločinca ujela in ga kot talca v avtomobilu odpeljala proti Unzmarktu. Medtem pa se je že razširila vest o obeh napadih. Zločinca sta z divjo hitrostjo zdrvela skozi Unzmarkto in izven trga trčila ob steber mostu. Avtomobil se je prevrnil in vsi trije so padli iz avtomobila. Ob tej priliki je tudi drugi inženir pobegnil. Orožniki so se spustili na lov za zločinci, ki sta se branila z orožjem. Med streljanjem sta ubila še dva orožnika. Morilca sta bila najprej ranjena z revolverjskimi strelji, nato pa aretirana, nakar so ju odpeljali v zapore v Judenburg. En zločinca je star 20 let, drugi pa samo 13 let.

Salamanca, 19. nov. AA. DNB. Poročila nacionalističnega in republikanskega vrhovnega poveljstva javljajo, da na bojiščih ni nič novega.

Ataturkovo truplo so prepeljali v Ataturk

Carigrad, 19. nov. AA. DNB. Danes zgodaj zjutraj je bilo truplo pokojnega Kemala Ataturka na svečan način prepeljano iz Carigrada v Ataturk (Ankaro). Ob 8.30 so krsto, prekrilo s turško zastavo, prenesli generali iz velike dvorane palače Dolma Bagçe na lafeto. Na čelu sprejema je stopal general. Za krsto so nosili več sto venecv, a ob obeh straneh so stopali generali. Za krsto so potem stopali člani Ataturkove rodbine, katerim so sledili predsednik vlade Dželal Bajar ter številni narodni poslanci. Izza njih so stopali zastopniki civilnih in vojaških oblasti v Carigradu, člani konzularnega zbora, šolska in športna združenja ter študenti univerz. Mnogiča več sto tisoč ljudi je izpolnila ostali del sprejema. Na vse poti, koder se je spreved pomikal, pa je bilo natlačeno polno ljudi. Krsto so nato na obali prenesli na turško križarko »Jabuse«, admiralsko ladjo turške vojne mornarice, ki je bivša nemška križarka. Z ladje so zadeneli častni strel, nakar so mornarji prevzeli častno stražo. Križarka »Jabuse« je potem dvignila sidro in krenila proti izmitskem zalivu. Vse edince turške vojne mornarice so bile razvrščene od evropske do maloazijske obale. Tu so bile tudi ladje tujih bojnih mornaric, med njimi tudi nemška križarka Emden in romunski rušilec Transilvanija. V izmitskem pristanišču so prenesli krsto na kopno in v posebni vlak, ki je takoj odpeljal v Ataturk (Ankaro).

Te može bo volilo slovensko ljudstvo!

Kandidatje JRZ ljubljanskega volivnega okrožja

Okraj Črnomelj

Kandidat: Dr. JURE KOČE.

Rojen 1902 v Starém trgu ob Kolpi kot sin kmeta in malega podeželskega trgovca. Po dovršeni humanistični gimnaziji v Novem mestu je šel študirat na Dunaj v Konzularno akademijo in jo dovršil leta 1925 z odličnim uspehom kot prvi svojega letnika. Pravne študije je prišel na dunajski univerzi, za doktorja prava pa je bil promoviran na univerzi v Zagrebu. Svoje študije je izpopolnjeval tudi v Parizu. Od leta 1927 je v službi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in je sedaj referent za gostinstvo in turizem. Leta 1931 je organiziral v Ljubljani živečo Belokranjce v društvu »Bela krajina«. V narodni skupščini je bil član finančnega odbora, kjer se je udeleževal zlasti pri reševanju gospodarskih vprašanj. Še kot gimnazijec je bil tajnik odbora za zgradbo železniške zveze Slovenije z morjem. Kot poslanec je vodil akcijo za zgradbo železniške zveze Slovenije z morjem od Črnomlja na Vrbovsko, za katero je vlada že določila 140 milijonov dinarjev in ki je že zagotovljena. Poleg tega se je trudil za zgradbo vodovodov in oskrbe Bele Krajine s plinom.

Namestnik: NEMANIČ JOŽE.

Rojen je bil 1. 1875 kot kmetijski sin. Izvršil je osnovno šolo v Metliki. Udeležil se je svetovne vojne ves čas. Leta 1904 je prevzel posestvo od očeta in se oženil. Večkrat je bil izvoljen za predsednika krajevnega šolskega odbora, bil 12 let načelnik cestnega odbora v Metliki, večkrat izvoljen za župana in je tudi sedaj župan občine Metlika okolica. Leta 1920 je bil izvoljen za narodnega poslanca v ustavotvornem skupščini ter v zakonodajno leto 1922. Leta 1927 je bil izvoljen v oblastno skupščino ter je bil v letu 1929 imenovan za člana banovinskega sveta, katero mesto pa je leta 1931 sam odložil. Leta 1936 pa je bil zopet imenovan za člana banovinskega sveta.

Okraj Kamnik

Kandidat: STRČIN IVAN.

Rodil se je 1. junija 1885 v Kaplji vasi pri Komendi. Izšel je iz Orla. Po ustanovitvi Kmečke zveze je njen predsednik za kamniški okraj. Pozneje tudi predsednik politične organizacije. V domači fari predsednik mlekarke zadrage, živinorejske zadrage, odbornik posojilnice, predsednik prosvetnega društva. V letu 1918. je bil poklican začasno v narodno predstavništvo, od leta 1923 pa je bil narodni poslanec do 6. jan. 1929. Leta 1932 aretiran, 9 mesecev zaprt v zaporih državnega sodišča za zaščito države, pod bivšim režimom neprestano preganjan in obsojen na obdobje kazni. Sedaj je župan občine Komenda, član banovinskega sveta, načelnik cestnega odbora, podnačelnik Kmečke zveze v Ljubljani, načelnik okrajne Kmečke zveze za okraj Kamnik ter odbornik številnih prosvetnih, gospodarskih in političnih društev ter ustanov.

Namestnik: NANDE NOVAK.

Rojen je bil na Vrhpolju pri Kamniku 30. maja 1892. Že kot mlad fant je vodil naše prosvetno delo in cerkveni zbor v Nevljah. Znan in spoštovan je kot neustrašiv sodelavec pri naših gospodarskih organizacijah. L. 1920 je bil izvoljen za župana občine Nevlje. To malo občino je vzorno vodil. Županska zveza za ljubljansko oblast si ga je izbrala za svojega predsednika. L. 1932 je režim Župansko zvezo razpustil. Nande Novak si je s svojim odličnim in odkritim nastopom na banketu generala Živkovića v Unionsu nakopal hudo nasprotstvo tedanjega režima. 19. julija 1932 ga je režim razrešil kot župana občine Nevlje ter ga interniral v Mariboru od 17. septembra 1933 do 29. novembra 1933. Kljub internaciji je Nande zmagal pri volitvah za občino Kamnik-okolica. Nato je režim razbil občino Kamnik-okolica in ustvaril novo občino Nevlje, v kateri je zopet zmagal Novak. V letu 1937 je Novak zmagal v občini Kamnik, ki jo sedaj vzorno vodi kot njen župan. Hoteli so ga gospodarsko uničiti. Zaprti so mu gostilno itd. L. 1927 je bil izvoljen za poslanca oblastne skupščine.

Za več ko 10 milijard dinarjev se je po zaslugi Stojadinoviča - Koroščeve vlade v treh letih povečal narodni dohodek v Jugoslaviji!

Voditelj slovenskega naroda, notranji minister

dr. Anton Korošec

ki kandidira v prestolnem mestu Slovenije, Ljubljani in ljubljanski okolici

vas, slovenske volivce iz ljubljanskega okrožja, pozivlje, da 11. decembra enotno volite te slovenske može na listi dr. Milana Stojadinoviča, ki je za Slovence edina slovenska lista!

Okraj Kočevje

Kandidat: RIGLER ALOJZIJ.

Rodil se je 1. oktobra 1893 na Praprečah, župnija Sv. Gregor, občina Velike Lašče. En razred ljudske šole je obiskoval pri Sv. Gregorju, dva razreda ljudske šole in gimnazijo pa v Ljubljani. Veterinarske študije je nadaljeval na Dunaju, v Brnu in Lvovu. Postal je državni veterinar pri okrajnem načelnstvu v Murski Soboti in pozneje v Prevaljah, nato je bil leta 1923 sprejet v mestno službo v Ljubljani, kjer je sedaj višji veterinarski svetnik. Pod PP režimom je bil iz mestne službe vržen iz političnih razlogov, toda tri mesece kasneje pod dr. Korošec-Davidovičev vladajo je bil zopet sprejet nazaj. Je tudi rezervni častnik, in sicer ima čin kapetana I. klase.

Namestnik: STRNAD JOŽE.

Je posestnik v Podgorici št. 8 v Dobrepoljeh. Rojen 28. januarja 1894, je bil oblastni poslanec, je že 11 let župan, je tajnik Županske zveze v Ljubljani, načelnik okrajnega cestnega odbora v Kočevju, že 17 let načelnik najstarejše podeželske blagovne zadrage v Sloveniji, načelnik Krajevne kmečke zveze, odbornik Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani itd. Do vršil je 8 razredov gimnazije. Med svetovno vojno je služil pri 17. pešpolku, bil skozi 36 mesecev v prvi bojni črti in v vseh najhujših bojih, ki jih je preživel. 17. pešpolk in bil ranjen. Iz te dobe je zlasti omembe vredno, da je on pokopal judenburške žrtve. Pod JNS režimom je bil zaradi politike obsojen na 4 mesece zapora in kot rezervni častnik degradiran.

Okraj Kranj

Kandidat: JANEZ BRODAR.

Ze kot mlad kmet je posestnik Janez Brodar v Hrastrju leta 1908 postal predsednik tedanje okrajne Kmečke zveze za kranjski okraj. Po vojski je leta 1918 postal predsednik na novo ustanovljene Jugoslov. kmečke zveze za Kranjsko, od l. 1935 pa je predsednik Jugoslovanske kmečke zveze za vso Slovenijo. Kot zastopnik slov. kmetov je bil leta 1918 poslan v Belgrad v tedanje narodno predstavništvo ter je bil nato pri vseh volitvah izvoljen kot poslanec kranjskega okraja, dokler njegovo delovanje 6. januarja 1929 ni bilo presekano. V zvezi s šenčurskimi dogodki je bil obsojen na večletno ječo, ki jo je presedel skupaj s tovarišem Strčinom in še mnogimi drugimi. Sedaj je član banskega sveta od leta 1935 ter prvi podpredsednik Kmetijske zbornice.

Namestnik: MAJERSIČ JANEZ.

Izkušen usnjarski pomočnik. V javnosti se je pojavil kot delavski zaupnik in funkcionar JSZ v Trzinu. Pri občinskih volitvah 4. maja l. 1921 se je aktivno udeležil. Kandidiral je na listi Delavske zveze in tako postal občinski odbornik. Od tedaj je bil neprestano v občinskem odboru do januarja leta 1933. Za občinske volitve 15. okt. 1933 je bil nosilec opozicijske kandidatne liste. Pri naslednjih občinskih volitvah 25. oktobra 1936. pa je dobila njegova lista ogromno večino glasov in je s tem postal trziški župan. Za časa oblastne samouprave je bil oblastni poslanec, sedaj pa je član banovinskega sveta. Pri vseh teh funkcijah ni nikdar pozabil, da je zastopnik delavskega stanu. Delavstvo samo v Trzinu mu je vsled tega od sedaj še vedno izkazalo zaupanje. Zaradi nesebičnega dela mu tudi politični nasprotniki ne morejo nič očitati.

Okraj Krško

Kandidat: MINISTER DR. MIHA KREK.

Bil je predsednik OUZD, bil je prvi predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Mnogo se je pečal za gospodarskimi in tudi socialnimi vprašanji. Kot tak je mnogo sodeloval pri raznih zakonih. On je prvi naredil načrt o minimalnih delavskih mezdah. Njegov načrt je bil podlaga sedanji uredbi. Mnogo piše v razne revije. Je delaven član ljubljanskega občinskega sveta.

Namestnik: LIKAR JOSIP.

Leta 1933 in 1936 bil izvoljen za župana kostanjeviške občine, kar je še sedaj.

Okraj Litija

Kandidat: DR. LAVRIČ JOŽE.

Rojen je bil 3. marca 1903 v Moravčah, okraj Kamnik. Študiral je humanistično gimnazijo v St. Vidu nad Ljubljano, kjer je maturiral l. 1922. Po maturi se je posvetil študiju narodnogospodarskih in socialnih ved na Dunaju, jih nadaljeval v Zürichu, kjer je bil promoviran za doktorja narodnega gospodarstva l. 1928. Za tem je študiral pravo na ljubljanski univerzi v Ljubljani.

kjer je postal drugi doktor leta 1933. Leta 1928 je vstopil v službo pri bivšem oblastnem odboru. Po ukinitvi oblastnih samouprav je bil v službi pri kr. banski upravi. Leta 1935. je bil dodeljen kabinetu g. ministra dr. Korošca. Ko so bile ustanovljene Kmetijske zbornice, je bil leta 1937 pozvan, da prevzame mesto tajnika Kmetijske zbornice v Ljubljani. Objavil je več razprav in člankov iz narodnega gospodarstva v »Času«, kjer je pisal o našem slovenskem gospodarstvu in dvigu kmetijstva.

Namestnik: IGNACIJ PEVEC.

Rodil se je 19. aprila leta 1886 na Škovcu pri Trebnjem. Ker je bil doma na rodni kmetiji vzoren gospodar, zraven pa goreč javni delavec na gospodarskem in prosvetnem področju, je kmalu postal oblastni poslanec in načelnik okr. cestnega odbora za trebnjski okraj. Leta 1930 se je priženil v St. Vid pri Stični na slovečo Kristanovo domačijo pri Sv. Roku. S svojim požrtvovalnim in nesebičnim delovanjem si je kmalu pridobil srca vseh, nakar je bil z ogromno večino izvoljen za župana. Je zastopnik litjskega okraja v kmetijski zbornici ter podnačelnik cestnega odbora. Njegovo delo pri novih cestah, poglobitvi vodnih požiralnikov in za vodovod je ogromno. Velika je njegova skrb za reveže.

Mesto Ljubljana

Kandidat:

Dr. Anton Korošec

Namestnik: DR. ADOLF GOLIA.

Rodil se je 28. junija 1889 v Trebnjem na Dolenjskem. Študiral je v Novem mestu, univerzo pa na Dunaju, kjer je l. 1913 postal doktor. Deloval je v sodni in politični službi ter se kot tak že leta 1917 udeleževal deklaracijskega gibanja in je ob prevratu organiziral narodni svet v Logatcu. Leta 1922 je pustil državno službo ter stopil v službo k Zvezi industrijcev, kjer je l. 1937 postal glavni tajnik. Bil je prvi predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Mnogo se je pečal za gospodarskimi in tudi socialnimi vprašanji. Kot tak je mnogo sodeloval pri raznih zakonih. On je prvi naredil načrt o minimalnih delavskih mezdah. Njegov načrt je bil podlaga sedanji uredbi. Mnogo piše v razne revije. Je delaven član ljubljanskega občinskega sveta.

Kandidat: PAVLE MASIČ.

Kot sin železniškega strojevodje se je rodil 9. junija 1893 v Ljubljani ter je po končani gimnaziji tudi sam šel k železnici, kjer je nastopil prvo službo leta 1912. Ko je služboval po raznih slovenskih postajah, je bil l. 1927 poklican k železniškemu ravnateljstvu v Ljubljano, kjer je sedaj višji kontrolor. — Masič je znan organizator železničarjev. Krepek je delal v Prometni zvezi,

dokler ni bila l. 1929 razpuščena. Nato je delal v zadrugi »Železniška družina«, kjer se je posrečilo zgraditi hišice 110 železničarjem. Kot član upravnega odbora »Nabavljalne zadrage železničarjev« si je pridobil mnogo zaslug, da je bil zgajen »Mladinski dom« na Martuljku. Ko je nastopila JRZ, je bil Masič s 4 drugimi tovariši pooblaščen organizirati železničarje v klubu JRZ. To se mu je posrečilo v obilni meri, tako da se sedaj ta klub lahko uspešno bori za pravice železničarjev. Najbolj viden uspeh tega dela je sedaj to, da bo humanitarni fond železničarja na Golniku zgradil novo zgradbo za bolne železničarje. Je član občinskega sveta, kjer zlasti deluje v odboru za maloželezniško družbo.

Vlada dr. Stojadinoviča - dr. Korošca je rešila kmeta, dala kruha delavcu in obvarovala mir na mejah. Rešila je Slovenijo!

Namestnik: KAREL KAVKA.

obrt ter je delaven član ljubljanskega občinskega sveta.

Ljubljana okolica

Kandidat:

Dr. Anton Korošec

Namestnik: RUDOLF SMERSU.

Smersu Rudolf je pravni referent OUZD v Ljubljani ter namestnik kandidata za ljubljansko okolico. Rodil se je 19. oktobra 1905 v Ljubljani in je maturiral na humanistični gimnaziji v Ljubljani l. 1925, diplomiral je bil na Juristični fakulteti v Ljubljani l. 1929. Bil je eno leto v politično-upravni službi na Rabu, od leta 1931 dalje pa je pravni referent OUZD v Ljubljani. Kot dijak se je udeleževal se je v kat. dij. organ. zlasti pa pri Orlu. Odkar je pri OUZD, se je intenzivno začel pečati s socialnim vprašanjem. Bil je med ustanovitelj Katoliške delavske in nameštenske organizacije. O socialnem vprašanju je imel nad 500 predavanj in je napisal nad 900 člankov. S politiko se je začel intenzivneje baviti v času, ko so bili konfirirani naši narodni voditelji. Po zlomu Jeftičeve diktature je bil imenovan za občinskega svetnika v Ljubljani ter poklican v banovinski izvršni odbor JRZ. Nato je s pomočjo agilnih sodelavcev ustanovil našo najagilnejšo politično organizacijo mlado JRZ, kateri predseduje od vsega početka.

Kandidat: MILOŠ STARR.

Rodil se je 11. junija 1905 v Dobu pri Domžalah. Gimnazijo je študiral v Ljubljani in maturiral leta 1924. Po diplomi na pravni fakulteti po enoletni praksi na sodišču v vstopil kot koncipient v odvetniško pisarno dr. Mihe Kreka. Od meseca junija 1938 pa ima svojo odvetniško pisarno. Kot dijak in akademik se je udeleževal v prosvetnih in akademskih organizacijah. Bil je 4 leta tajnik akademskega starešinstva in zadnji dve leti tajnik Prosvetne zveze. Tudi pri ljubljanski radijski postaji sodeluje že 10 let in je član uprave. Je tudi član nadzorstva Zadruga zveze. Aktivno se v politiki udeležuje 3 leta, odkar je podpredsednik okrajnega odbora JRZ za ljubljansko okolico. Zadnje leto je tudi član banskega sveta.

Namestnik: IGNACIJ HREN.

Star je 38 let ter se že od mladih nog udeležuje našega prosvetnega dela. Mnogo zaslug ima za novi Prosvetni dom na Vrhniki. Ker je zelo sposoben in marljiv, so ga Vrhniki izvolili za svojega župana. Pred kratkim je bil imenovan kot namestnik v novo upravo Borze dela v Ljubljani.

Dolenjci!

V ponedeljek, dne 28. novembra ob 10 dopoldne pride v Novo mesto naš voditelj dr. Korošec.

Okraj Logatec

Kandidat: FRANC GABROVSEK.

Rodil se je 10. aprila 1890 v Rovtuh nad Logatcem. Po končani gimnazijskih študijah je šel v bogoslovje ter je bil za duhovnika posvečen leta 1913. Kot kaplan je služboval v Vremah na Notranjskem, ki so sedaj pod Italijo, v Hrenovcih, poprevratu v Trebnjem in nato na Jesenicah, kjer se je ves posvetil organizaciji slovenskega katoliškega delavstva. Od leta 1923 do 1928 je bil tajnik SLS ter je njeno organizacijo vzorno izvedel. Tistega leta je bil izvoljen za načelnika Zadruga zveze v Ljubljani in je poslej vse svoje sile posvetil tej najvažnejši naši gospodarski ustanovi.

Namestnik: RUDOLF JOŽE.

Je posestnik in župan na Blokah ter je star 45 let. Študiral je v St. Vidu nad Ljubljano. Večkrat je bil član cestnega odbora in okr. kmetijskega odbora. Udeležuje se v raznih društvi, je nadzorstveni član hranilnice in posojilnice na Blokah, ustanovitelj prostovoljne gasilne čete na Vel. Blokah. Boljševiško revolucijo je doživel v Fastovu v Ukrajini in na lastne oči občutil in videl dobre boljševiškega raja. Že od leta 1924. je član občinskega odbora in 6 let je župan. Občino je prevzel skoraj pred njenim konkurzom ter jo uspešno vodi. Kot kmetu so mu znane do podrobnosti težave notranjskega kmeta in delavca.

Okraj Novo mesto

Kandidat: DR. FRANC KULOVEC.

Rodil se je 8. januarja 1884 v Dolenjih Sučih pri Novem mestu. Ko je končal ljubljansko gimnazijo, je šel v bogoslovje, nato pa kot duhovnik leta 1907 na dunajsko univerzo, kjer je postal doktor bogoslovja leta 1910. Postal je nato profesor na škofskih zavodih v St. Vidu, a je leta 1914 kot vojni kurat moral na vojsko, kjer je ostal na fronti do konca. L. 1919 je postal glavni tajnik SLS ter njeno organizacijo docela na novo izvedel. Njegova velika zasluga je, da je leta 1923 SLS tako sijajno zmaga. Tistega leta je tudi sam prišel v parlament, kjer se je zanimal za gospodarske zadeve. Leta 1924 je bil v Davidovičevi vladi kmetijski minister, kjer pa ni mogel razviti vseh svojih načrtov, ker je bila vlada poprej odpuščana. Še enkrat je bil leta 1927 kmetijski minister dva dobra meseca v Uzunovičevi vladi. Pri volitvah istega leta je bil vnovič izvoljen v novomeškem okraju, toda že 6. januarja leta 1929 je bilo njegovo delo končano. Leta 1933 je bil interniran v Foči, kjer je čisto sam preživel tista žalostna leta v pregnanstvu. Leta 1935 je postal glavni tajnik nove JRZ, ki jo je naglo tako organiziral na Slovenskem, da je bila pri nas organizacija že končana, ko so drugod te še pričnili. Veliko je bilo njegovo delovanje tudi na gospodarskem polju, zlasti pa si je mnogo prizadeval, da je bilo ozdravljeno našo zadrugništvo. Dr. Kulovec je mnogo pisal v Slovenca in je ustanovil tudi svoj ponedeljski list »Slovenski list«. Dne 10. oktobra je bil imenovan za senatorja ter je s tem dobil z najvišjega mesta priznanje in zadoščenje za vse, kar je pretrpel.

SLS ter njeno organizacijo docela na novo izvedel. Njegova velika zasluga je, da je leta 1923 SLS tako sijajno zmaga. Tistega leta je tudi sam prišel v parlament, kjer se je zanimal za gospodarske zadeve. Leta 1924 je bil v Davidovičevi vladi kmetijski minister, kjer pa ni mogel razviti vseh svojih načrtov, ker je bila vlada poprej odpuščana. Še enkrat je bil leta 1927 kmetijski minister dva dobra meseca v Uzunovičevi vladi. Pri volitvah istega leta je bil vnovič izvoljen v novomeškem okraju, toda že 6. januarja leta 1929 je bilo njegovo delo končano. Leta 1933 je bil interniran v Foči, kjer je čisto sam preživel tista žalostna leta v pregnanstvu. Leta 1935 je postal glavni tajnik nove JRZ, ki jo je naglo tako organiziral na Slovenskem, da je bila pri nas organizacija že končana, ko so drugod te še pričnili. Veliko je bilo njegovo delovanje tudi na gospodarskem polju, zlasti pa si je mnogo prizadeval, da je bilo ozdravljeno našo zadrugništvo. Dr. Kulovec je mnogo pisal v Slovenca in je ustanovil tudi svoj ponedeljski list »Slovenski list«. Dne 10. oktobra je bil imenovan za senatorja ter je s tem dobil z najvišjega mesta priznanje in zadoščenje za vse, kar je pretrpel.

Namestnik: DEMETRIJ VEBLE.

Rojen je bil 3. junija 1906 v Crnomlju. Srednjo šolo je končal v Novem mestu l. 1924, pravno fakulteto pa v Zagrebu l. 1929. Nato je vstopil v odvetniško pisarno dr. Česnika v Novem mestu. 1. marca 1935 je odprl svojo pisarno v Novem mestu. Že kot dijak se je udeleževal v katoliških društvi. Bil je predsednik takratne dijaške srednješolske organizacije in dijaškega Orla v Novem mestu. Istotako se je udeleževal v katoliških akademskih društvi, pozneje v praksi v Novem mestu v naših prosvetnih, gospodarskih in političnih organizacijah.

Okraj Radovljica

Kandidat: DR. SMAJD ALBIN.

Rodil se je 25. februarja 1904 v Kranju. Njegov oče, ki je bil kajzar in delavec, ga je poslal v kranjsko gimnazijo, ki jo je končal leta 1922. Že v svojih gimnazijskih letih je ustanavljal Orla in v njem deloval kot predsednik odsekov, srenje, okrožja in podzveze. Bil je delaven član prosvetnih društev in katoliških dijaških organizacij v Kranju. Po vstopu na vseučilišče v Ljubljani je bil prvi predsednik katoliškega akadem. društva »Borbec«, za tem podpredsednik Danice in je aktivno sodeloval v Akademski zvezi. Že v tem času je posegal v politično življenje in je v kranjskem okraju na številnih shodih delal za SLS. Bil je tudi glavni tajnik Delavske zveze. Po 6. januarju 1929 je bil strog opozicionalec ter ga je takratni režim preganjal. Ko se je ustanovila JRZ, je bil med prvimi njen član, postal tajnik krajevnega odbora v Radovljici, za tem podpredsednik in tajnik okrajnega odbora in končno krajevnega in okrajnega odbora JRZ, kar je še. Pri gasilskih in starejšina radovljiške gasilske župe in je tudi član Osrednjega odbora gasilske zajednice v Ljubljani. Na karitativnem polju pa sodeluje pri Vincencijevi konferenci v Radovljici.

Namestnik: MARKEZ VALENTIN.

Rojen 11. februarja 1894 na Jesenicah v katoliški kmečki hiši se je že v mladeniški dobi v tedanji orlovski organizaciji razvil v idejno rasnega in udarnega moža. Po vojni je delal v vrstah kulturnih borcev na Jesenicah. Bil je priden ko marljiva in zvest ko zlato in neizprosno zoper krivico in nasilje. Tako je zrastle njegov ugled, da so ga Jesenčani izvolili za župana svojega mesta. V pičlih dveh letih je dal svojemu mestu pečat splošnega napredka in gospodarskega ravnanja. Splošna ljudska želja je sedaj bila, da postane pri teh volitvah tudi namestnik kandidata za radovljiški okraj.

Okraj Škofja Loka

Kandidat: DOLENC IVAN.

Je ravnatelj državne učiteljske šole v Ljubljani. Rojen l. 1884 v Sopotnici pri Škofji Loki, je dovršil gimnazijo v Kranju in vseučilišče na Dunaju. Bil je 23 let profesor v Ljubljani. Vmes je bil pet let dočlen v stenografsko službo, in sicer najprej v dunajskem parlamentu v zadnjem letu svetovne vojne, nato pri narodni vladi v Ljubljani in pozneje v narodni skupščini v Beogradu. Leta 1932. — pod prejšnjim režimom — je bil premeščen v Mostar, kjer je služil tri leta na tamošnji gimnaziji. Leta 1935. je postal prosvetni inšpektor pri banki upravi v Ljubljani, od konca leta 1937 pa je direktor državnega učiteljskega v Ljubljani. Ves čas svojega službovanja je bil v odboru Prosvetne zveze in je znan kot predavatelj po mnogih prosvetnih društvih po mestih in po deželi. Napisal je vrsto člankov in razprav v raznih časopisih in revijah ter uredil tri zvezke Krekovih izbranih spisov.

Namestnik: FRANC DEBELJAK.

Rodil se je Škofji Loki l. 1901. Gimnazijo je končal v škofskih zavodih ter se nato vpisal na ljubljansko univerzo. Kot visokošolac je dokončal trgovski-abiturijski tečaj, nakar je stopil v službo pri Gospodarski zvezi, kjer je vodil lesne obrate. Nato je prišel domov v Loko, kjer je postal najprej tajnik, pozneje pa ravnatelj mestne hran. v Škofji Loki. Skupaj z bratom na Trati. Je vnet javni delavec ter je njegova velika zasluga, da je izposloval okrajno glavarstvo v Škofji Loki.

odpoklicala svojega poslanika v Nemčiji, nakar je Nemčija s istim ukrepom odgovorila.

V Pragi se je sestal parlament, ki bo sprejel novo ustavo. Nova ustava razdeljuje državo v tri samoupravne deleže, o katerih poročamo na drugem mestu. Meje češkoslovaško-ukrajinske države so sedaj večinoma že končno veljavno začrtane, izvzemši Ukrajino, kjer propaganda za odepitev in priključitev k Madžarski noče pojenjati.

V Španiji je Franco očistil levi breg reke Ebra. Na Daljnem vzhodu prodirajo Japonci v središču pri Hankovu, medtem ko pri Kantonu na jugu napredujejo Kitajci.

Notranji pregled

Volitve so sedaj glavna stvar

Vse druge domače politične zadeve so stopile v ozadje in je sedaj glavna stvar volivni boj, ki bo odločil, kakšna bo za naprej naša notranja politika. Za nas Slovence je važno, da pri teh volitvah volimo enotno slovenske poslance, ki jih vodi voditelj slovenskega naroda dr. Korošec. Ti možje kandidirajo na listi JRZ, ki je lista predsednika sedanje vlade dr. Stojadinoviča. Gospodarski in politični uspehi 3 letnega delovanja te vlade so tako veliki, da bi moral biti slep, kdor ne bi priznal, da koliko je ta vlada, v kateri sodelujejo naši najboljši možje, že storila za ljudstvo. Pretekli teden so hrvaški listi, ki ne odobravajo Mačkove politike z JNS, prinesli članke, kaj bi bilo, ko bi Mačkova lista dobila večino. Izračunali so, da bi v tem primeru prišlo v skupščino le kakih 80 Hrvatov, vsi drugi pa bi bili Srbi, v kolikor bi ne bilo Slovencev, katerih je 29. Srbi bi torej imeli v novi skupščini nad 200 poslancev, Maček pa 80. Vlado bi dobil kak Srb, ali Jeftič ali Zivkovič ali kak drug tak mož. Če pa zmaga vlada, na kar vsakdo računa, bi prišlo v skupščino le kakih 30 Mačkovih poslancev, vlada bi pa imela kakih 300 mož. Za Slovence pa ta račun takole kaže: Če zmaga Maček, bi dr. Korošec prišel v skupščino le s kakimi 10 možmi, vsi drugi slovenski poslanci pa bi bili razdeljeni na razne stranke, socialiste, samostojneže, JNSarje, mačkove itd. Potem bi bilo prav tako, kakor je bilo leta 1920, ko je bil dr. Korošec v manjšini in so drugi slovenski poslanci takrat pomagali ustvariti centralizem. Če pa zmaga vlada, pride v skupščino 29 enotnih slovenskih poslancev, s katerimi bo dr. Korošec lahko vodil pravo slovensko politiko. In nova skupščina morda ne bo nič manj odločilna, kakor je bila ona leta 1920. Zato Slovincem ne kaže drugega, kakor da se trdno drže dr. Korošca kot svojega velikega voditelja, ki bo mogel, tako upri na zaupanje svojega naroda, v Beogradu uveljaviti tisto, kar vsi Slovenci želimo. V ta namen pa nam je treba enotnosti. Razcepjenost nam še nikdar ni bila v korist. Ne mislite, da bi slovensko stvar mogel zastopati kak dr. Maček, ki je sicer slovenske krvi, ki pa je voditelj hrvaškega naroda in se za slovenske zadeve le toliko briga, kolikor to služi interesom njegove stranke.

JNSarjem se v tem volivnem boju slabo godi. Ljudstvo na Hrvaškem je hudo na dr. Mačka, ker je to zasvoženo družbo sprejel na svojo listo. Petra Zivkoviča so nagnali celo srbski kmetje v njegovem rojstnem okraju. Razbili so mu njegovo avto, v katerem se je pripeljal k njim na shod, njega samega pa obešili z gnili jajci. Če celo Srbi tako sovražijo politiko Petra Zivkoviča in Jeftiča, je res več ko čudno, da take ljudi sprejema na svojo listo dr. Maček, ki bi moral še bolj vedeti, kaj so ti gospodje počeli a Hrvati in Slovinci. In pod Mačkovo zaščito sedaj ti ljudje kandidirajo tudi pri nas.

JNSarji in socialisti združeni. Medtem ko je dr. Maček omogočil JNSarjem kandidacijo, so se pa socialdemokrati z njimi tako zvezali, da bodo JNSarji postavili kandidate tam, kjer ne bo socialistov, socialisti pa bodo postavili kandidate tam, kjer ne bodo kandidirali JNSarji. Tako bodo drug drugega volili. Tako bodo socialisti pomagali tistim ljudem, ki so pri nas ustanovljali Orluno, katera je potem delavce streljala in pobijala. Naša stranka je bila takrat, ki je strla orjunske nasilje in rešila tudi delavce. Sedanja vlada pa je ustvarila take delavske postave, da bi ji morali za to izreči priznanje vsi delavci. Namesto tega pa se gredo rdeči generali vezat a svojimi zatirali zoper tiste, ki so se potegovali za delavske pravice.

Med Mačkove zaupnike je zašel tudi bivši ban dr. Marušić, to je tisti mož, ki je pod Jeftičevim režimom razpustil vse slovenske prosvetne organizacije, ki je uničeval naše zadrugništvo, ki je zapiral naše ljudi, da so morali sedeti nekateri po več let, mož, ki je interniral našega voditelja dr. Korošca, dr. Kulovca, dr. Nalčačena, dr. Ogrizka in druge. In ta mož je sedaj Mačkov zaupnik, ki mu predlaga celo svoje ljudi, ki naj na Mačkovi listi kandidirajo na slovenski zemlji.

Ljubljanski Jutrovske kandidacije. JNS je postavila v Ljubljani za svojega kandidata dr. Kramerja, njegov namestnik pa je inž. Jože Rus. Druga dva kandidata na JNSarsko-mačkovski listi pa bosta dva socialdemokrata.

Smrt dr. Trumbiča

V petek dopoldne je v Zagrebu umrl dr. Ante Trumbić, velik hrvaški politik, ki je bil tudi prvi zunanji minister naše nove države. Dosegel je starost 74 let. Bil je globoko izobražen mož, ki se je zgodaj posvetil politiki. Med vojno je zunaj v svetu ustanovil Jugoslovanski odbor, ki je delal za združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov v eno državo. S Pašićem je sklenil krški pakt, kako naj bo nova država urejena. Tega pa Pašić potem ni držal. V novi Jugoslaviji je bil še nekaj let poslanec ter zadnja leta v Radičevi stranki. S svojo veliko izobrazbo je radičevskemu gibanju mnogo koristil. Bil je tudi veren ter je lepo umrl. Pred smrtjo je dejal: »Po smrti bom za Hrvate lahko še več storil, kakor sem mogel tukaj.« Dokaz njegove globoke vernosti. Takega moža bodo Hrvati močno pogrešali. Naj počiva v miru!

Originalni ameriški žvečilni bonboni

sadni — mentolni — jancevi

Zaloga za Jugoslavijo:

Maks Jeras, Ljubljana

Miklošičeva cesta 34. Telefon 38-36

Za Miklavža najlepši dar: zavojček Chicks.

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

V ospredju zunanje-političnih dogodkov preteklega tedna stoji obisk romunskega kralja v Londonu. Temu obisku dajejo okoliščine čisto poseben pomen. Kralja Karla je povabila Anglija, ki je s tem hotela podčrtati, da boče z Romunijo ohraniti tesne zveze in da želi ohraniti svoje gospodarske postojanke v tej državi. Zadnje tedne se je namreč mnogo govorilo, da bo Nemčija dobila pod svoje območje vso zunanjo trgovino vseh držav v srednji in južnovzhodni Evropi. Nemški gospodarstveni minister g. dr. Funk je to sam javno napovedal. S tem, da je Anglija tako slovesno podčrtala prijateljske zveze z Romunijo, je hotela naglasiti, da se iz južnovzhodne Evrope ne bo umaknila, da je napačno pripravljena doprinesti tudi visoke denarne žrtve, da si tamkaj svoj gospodarski in tudi

politični vpliv obdrži in da od tamkaj organizira neke vrste protiofenzivo proti nemškemu političnemu in gospodarskemu razmahu proti vzhodu. Ker je Romunija v prijateljskih odnosih s Poljsko, ker je zaveznica Balkanske zveze in ker si sedaj tudi Italija prizadeva, da bi navezala z Romunijo bolj tesne odnose, mora vsakemu pasti v oči, da se okrog Romunije organizira neke vrste obsežno obrambno polje, ki naj bi oviralo in če mogoče zaustavilo prodiranje nemškega gospodarskega in političnega vpliva proti vzhodu. Romunski kralj je v Londonu dosegel lepe uspehe. Anglija in Italija sta uveljavili svoj pred 7 mesece sklenjeni središnji in afriški sporazum. Med Italijo in Anglijo je sedaj prenehalo vsako nezupanje in vsako tekmovalstvo. To pride obema prav, kajti Italija kakor Anglija imata drugod obilo skrbi, ki jima morata posvetiti pozornost, in je medsebojno pomirjenje prišlo kot velika olajšava

In razbremenitev. Italija ne more obrniti hrbta srednji in južnovzhodni Evropi. Sedaj bo lažje zasledovala tamkajšnje dogodke. Anglija pa bo lažje opazovala nemško veselo in se še lažje bolj zanimala za dogodke na Daljnem vzhodu.

Anglija in Amerika sta podpisali trgovinski dogovor, ki v marsikaterem oziru ustvarja skupno gospodarsko področje vseh angleško govorečih dežel na svetu. Amerika in Anglija imata v svojih rokah 35% svetovne trgovine. Lahko si predstavljamo, kakšno moč predstavlja takšna sila in kako mogočno sredstvo lahko postane v rokah angleške in ameriške zunanje politike proti novim silam, ki vstopajo v Evropi.

Protijudovski ingredi v Nemčiji se nehal. Sedaj gre samo za to, da bodo nemški Judje izgubili vse svoje premoženje. Nemška vlada računa, da bodo v začetku prihodnjega leta že popolnoma uničeni. Anglija in Amerika pa sta začeli iskati prostora, kamor bi judovske begunce mogli naseliti, kajti človečanski čut zahteva, da se jim pride na pomoč. Tako pravita. Amerika pa je šla tako daleč, da je začela

Kaj pravite?

Po izrednem dogodku, ki se je odigral v nedeljo, 13. t. m., na Brezjah, o katerem se Cerkev kot poklicani činitelj še ni nič izrekla, so v teh dneh nastopili razni drugi činitelji, ki razpravljajo na najrazličnejše načine o stvari. Ne bom našteval vseh smešnih izjav, le eno navedem: To ni nič drugega kot reklama za volitve.

Gospod urednik! Prosim Vas, če bi mi odgovorili, ali je mislil kandidirati oče, ali mati, ali mala deklica?

Novosti

za plašče, kostume, obleke itd.

A. & E. Skabernè
Ljubljana

Koledar

Nedelja, 20. novembra: (24. pobinkoština nedelja) Feliks Valoški, spoznavalec. Edmund.
Ponedeljek, 21. novembra: Darovanje Marije Device; Kolomban.
Torek, 22. novembra: Cecilija, devica; Filemon, mučenec. Mlaj ob 1.05, Herschel napoveduje mrzlo vreme.

Osebnostne novice

— Za primarija splošne državne bolnišnice v Ljubljani je napredoval g. dr. Bajc Oton. Čestitamo! — 70 letnice rojstva je obhajal 14. novembra v Kropi rojeni Luka Dermota, ki je že 43 let zaposlen pri Stavbni družbi. 24 let pritrkava na zvonove sv. Antona na Viču. Naš slavljencec rad prebira katoliške liste in je zvest naročnik »Slovenca«. Bog ga ohrani zdravega in zadovoljnega še mnogo let!

— Premišljen je v generalno železniško ravnateljstvo — kontrolno dohodkov — inšpektor 5. skupine g. Josip Hacc, doslej v službi pri železniškem ravnateljstvu v Sarajevu. G. Hacc je služboval v Bosni nad 25 let in slovi kot zelo vreden in sposoben prometnik in komercialist. Slovesni klub v Sarajevu bo z njim izgubil zelo delavnega člana.

— Poroka. Pretekli teden se je poročil v Dobropoljah g. Verbič Franc, učitelj v Gor. Lendavi, z gđ. Franko Znidaršič, učiteljico iz Dobrega polja. Istočasno pa tudi njen brat Tone mod. čevljar z gđ. Anico Znidaršič, ki je bila vnetja prosvetna delavka iz Zdenje vasi. Za pričo sta bila g. dr. Joža Strnad, san. ref. iz Logatca, in g. Anton Znidaršič, žand. kom. v Prišlini. Obema paroma iskreno čestitamo.

Volitve pozimi — LUTZ-peči!
Tovarna: Ljubljana VII. Telefon 32-52.

— Delo banovinskega turističnega sveta. Poslovni odbor banovinskega turističnega sveta je imel dne 14. novembra t. l. svoj 8. sejo, na kateri je obravnaval uspeh poletne turistične sezone 1938, zimsko sezono 1938-39, tujsko prometno-propagandno in informacijsko službo, tečaje za pospeševanje turizma in gostinstva in sanacijo gostinstva. — Na seji je bila dana pobuda za sklicanje posebnih konferenc, tako o nedostatkih v železniškem, poštnem in telefonskem prometu, o industrijske onesnaževanju rek in o zimskem športu. — Poseben odsek se bo pečal z vprašanjem tečajev za turizem in gostinstvo v razdobju 1938-39; poleg organizatorne in didaktične strani je treba zlasti proučiti način finansiranja teh prireditev. — Prihodnja seja poslovnega odbora bo v Mariboru, na dnevi red predvsem vprašanje delovnega načrta za pospeševanje turizma na področju bivše mariborske oblasti.

— Jagode v novembru. Iz Murske Sobotice nam pišejo: Odvetniku dr. Ludviku Vadnalu je prinesel neki posestnik iz sosednih Beltincev šop zrelih rdečih jagod. Natrag jih je v gozdu.

— Vreme. Jugoslavija: Oblačno in megleno po vsej državi, razen na Primorju, kjer je jasno. Sneži v okolici Vranja in tu in tam v zetski banovini. Temperatura se ni veliko spremenila. Kalinovik —3, Sremska Mitrovica +16 stopinj. — Napoved za danes: Oblačno in deževno vreme. Snežilo bo v planinskih krajih. Nekoliko jasno še na Primorju in vzhodnih predelih države. V Podonavju košava. Temperatura se ne bo veliko spremenila.

— Koledarček Zveze fantovski odsekov. Izšel je koledarček Zveze fantovskih odsekov v prikupni obliki. Pridejani so naslovi vseh fantovskih odsekov, debilskih krožkov ljubljanske Prosvetne zveze in vseh prosvetnih društev ljubljanske in mariborske Prosvetne zveze kakor tudi Prosvetnih društev s Koroške. Cena koledarčka je din 8. Naroča se pri Zvezi fantovskih odsekov, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7-1.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Vlom v železniški voz. Dne 17. novembra je bilo na progi Zagreb—Zidani most vzlajeno v osebni vlak št. 525/626, in sicer v tovarni vagon, ki je bil priklopljen vlaku. Ukradeni so bili sedem raznih zavojev tkanine in manufakture v teži okrog 150 kg. Če bi tat skušal blago prodati, ga takoj naznanite bližnji orožniški postaji ali pa železniški policiji.

— Poskušeni umor in samomor v Zagorju. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela prodajalko Jožico Uletovo iz Toplice pri Zagorju. To je napadel iz ljubosumnja neki pomočnik, ki ji je z nožem razrezal usta in grlo. Uletova je zelo nevarno ranjena. Pomočnik si je nato sam prerezal žile na rokah. Njegove poškodbe pa niso tako nevarne, da bi bil potreben prevoz v ljubljansko bolnišnico.

— Poškodba pri delu. Ljubljanski reševalni avto je včeraj popoldne prepeljal v ljubljansko bolnišnico 44 letnega delavca Stefana Jurca iz Poddolnice pri Horjulu. Pri delu je padel nanj težek kos gradiva in mu zlomil nogo.

— O Miklavžu ne pozabite, da ima Nova založba v Ljubljani v zalogi lepe mladinske knjige in slikanice, da trgovina s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami, posebej pa še oddelke za umetnine nudi priliko za raznovrstna darila v vsaki izbiri in ugodnih cenah. Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg).

— Duše žrtve, prelepa aseketična knjiga, ki je izšla v uršulinskem samostanu v Ljubljani, je primerna zlasti za častilce božjega Srca ter za one, ki iščejo svojemu življenju globokega smisla. Dobiva se po vseh knjigarnah.

— Moderne dame rabijo kolinsko vodo »Zeleni pajek«, ker je res odlična.

— Hišne posestnike in upravitelje hiš opozarjamo, da je treba letos vlagati »Prijava za zgradarino« meseca novembra. Vse potrebne tiskovine ima na zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Pola stane 1 dinar. Istotam dobite še druge davčne tiskovine, kakor: za uslužbenski davek (tabela za preračunavanje uslužb. davka, davčno knjžico), pridobitno, za poslovni davek, rentnino, družbeni davek itd.

Mačka
vidi tudi v mraku,

toda

Vi rabite žarnico, katere
daje mnogo svetlobe,
a štedi tok

Nova bela svetloba
TUNGSRAM
Krypton

konsumenti. Prav toplo se zahvaljuje našim likovnim umetnikom, ki so se odzvali s svojimi umetninami, in končno se zahvaljuje vsem prostim poklicem, ko so s katerimkoli prispevkom pripomogli podpiranju narodnoobrambenemu društvu do velikega moralnega pa tudi finančnega učinka. Soudeležencev je pa toliko, da presagajo možnost individualnega imenovanja v okviru prostora, ki nam je na razpolago. Vsekakor pa prosimo vse, da nam ohranijo svojo blagohotno naklonjenost tudi v bodoče, ko bomo bogatejši na izkušnjam ponovili slično akcijo, ki naj bi ostala v tradiciji »Bran-i-borac«. — »Bran-i-borac«, osrednji odbor Ljubljane.

— Od 3.—4. dec. izlet v Trst—Gorico. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon.

— Izleta v Trst in Gorico priredi Putnik v dne 26. in 27. t. m. Prijave do ponedeljka, dne 21. t. m. v vseh biljetarnah Putnik-a.

— Trgovina sreč. voska, medu in medenjakov se je preselila iz Wolfvo v Stritarjevo ulico, v prejšnji Mayerjev lokal.

— Obleka naredi človeka. Kamgarn in druge modne tkanine za moške in ženske obleke ter plašče dobite v vseh barvah po nizki ceni: Manufakturna trgovina Janko Češnik, Ljubljana, Lingarjeva.

TRGOVCI!

IZREDNA PRILIKA V
KOČEVJU
NA GLAVNEM TRGU
2-NADSTROPNA VOGALNA
HIŠA

S KRASNIM TRGOVSKIM
LOKALOM
na prodaj ali v najem. Lokal je že instaliran za

MANUFAKTURA

ali slične stroke, zakar je radi maloštevilne konkurence zelo ugoden

Vprašajte: IRMGARD GÖDERER
LJUBLJANA, BLEIWEISOVA C. 48/p.desno

Maribor

m Priprave za akademijo v proslavo 20 letnice Jugoslavije, ki bo v sredo, dne 30. novembra, v Narodnem gledališču, so v polnem teku. Oskrbite si vstopnice v predprodaji v obeh prodajalnah tiskarne sv. Cirila.

m Nov notar. Pisarno notarja dr. Bartola, ki se je preselil v Ljubljano, je prevzel notar dr. Grobelnik. Novi gospod notar je do zdaj služboval v Ribnici, kjer je kot nepristranski in koncilijanten družabnik, izvrsten in natančen pravnik ter tudi kot velik poznavalec in ljubitelj lepe knjige užival ugled in spoštovanje v vseh krogih.

m Tečaj slovenskega jezika. Ljudska univerza bo priredila tečaj slovenskega jezika, ki se bo vršil vsako sredo ob osmih zvečer v društvenih prostorih na Slovškem trgu. Za režijske stroške prispevajo udeleženci 2 dinarja za vsak večer. Na sporedno bodo predavanja o zgradbi sodobnega književnega jezika, smernicah pravopisa, knjižni in odski izreki, o tvoritvi novih besed, o časnarskem jeziku, o odnosu slovenščine do srbohrvaščine in drugih slovenskih jezikov in o najvažnejših jezikovnih napakah iz sodobnosti. Tečaj se bo prišel v sredo, 30. novembra. — Prijave sprejema inž. Kukovec, Krekova 18, in prof. St. Kunc na realki.

m Mlada žrtve smrti. V mariborski bolnišnici je umrla 28 letna tovarniška delavka Ana Stanbauer. Naj v miru počiva! Sorodnikom naše sožalje!

m Mestno vodovodno omrežje se širi. Ni še dolgo tega, kar je mestna vodovodna uprava položila vodovodne cevi do nove stavbe mariborskega bogoslovja, sedaj pa je pričela graditi vodovod v Počehovski ulici v košaški občini. S tem se bo vodovodno omrežje zopet razširilo za okoli 1 km. m Zdrženje obrtnikov stikarskih in sorodnih strok praznuje v soboto, 3. decembra, zvečer v Gambirnovi dvorani 50 letnico svoje ustanovitve. Ob tej priliki bodo izročene diplome na zadnji skupščini izvoljenim častnim članom gg. Ivanu Lorberju, Francu Zelnyju, Josipu Holzingerju, Juriju Jutrniku in Anfrehu Pezličku. V nedeljo, 4. decembra, bo seja Zveze stikarskih mojstrov dravske banovine.

m Novo trgovino z manufakturnim blagom in konfekcijo sta na Aleksandrovi cesti odprla trgovca Ferencak in Setinec. Opozarjamo na današnjo oglas.

m Sestanek društva združenih zasebnih in trgovskih nameštencev bo v torek, 22. novembra, ob 8. zvečer v bifeju Zadrugne gospodarske banke na Aleksandrovi cesti. Poročal bo ravnatelj podružnice »Karitas« g. A. Kovačič o višjem bolniškem zavarovanju.

m Blaupunkt in Radione radio aparati M. Ozvatič, Čalova 1.

m V Ljudski univerzi bo v ponedeljek, 21. t. m., ob osmih zvečer predaval skladatelj prof. L. Škerjanc o samostojnosti, značaju in pomenu slovenske glasbe. V ponedeljek, 28. t. m., bo predaval dr. Mesesnel, univ. prof. iz Ljubljane, o razvoju srbske umetnosti po svetovni vojni.

Vljudno naznanjava, da sva odprla

Novo trgovino

z manufakturnim blagom in konfekcijo
v Mariboru, Aleksandrova cesta 30

poleg trgovine z železnino Pinter & Lenard

Cene nizke in solidne, potreba točna. Velika izbira. Potrudila se bomo, da bodeva cenjene odjemalce v vsakem oziru zadovoljila. Priporočava se za cenjeni obisk

Ferencak & Setinec

m Drobne vesti iz Pobrežja. Pri prihodnjih volitvah bo smelo glasovati 2593 upravičencev. Od teh odpade na Tezno 629, na kmetijske okraje, kakor Brezje, Zrkovci, Dolgoše, 387 volivnih upravičencev, v stari občini Pobrežja pa je 1577 volivnih upravičencev. — Občinska uprava se je preselila v lastno hišo v Tezenski ulici št. 1. Občinska uprava je dobila tudi telefon. Klicati je št. 22-43.

m Včeraj so končali s tlakovanjem zadnjega dela cestišča na Glavnem trgu. Sedaj imajo tlakovati z »mačiji glavicami« le še del prometnega otoka zapadno od spomenika, urejevati pa so že tudi priče trikot med Tscheligijev in bivšo Francovo hišo. Ko bodo ta dela končana, bo ves Glavni trg dokončno urejen. Regulacija Glavnega trga je eno največjih mestnih javnih del v zadnjih letih. Sedanja uprava na občini more pokazati lepe uspehe, katerih ji nihče ne more odrekati.

m Krznarstvo P. Semko, Gosposka ulica 37, Vam nudi ceno kožuhovino in krznarske izdelke.

m Nepošten družabnik. Trgovski zastopnik Ernst Cizerl je prijavil policiji, da se je meseca septembra s 30 letnim trgovskim pomočnikom Matijo Šekom dogovoril, da stopi z njim v trgovsko poslovanje za manufakturno, in mu je dal za pričetek 3000 din posojila. Dogovorila sta se, da si bosta dobiček delila na pol, obračun pa bosta delala vsak teden. Šeko je res pri tukašnjih tovarnah kupoval razno blago, katerega je nato razpečeval po mestu in po deželi pri privatnih strankah. Cizerl mu je za tako poslovanje večkrat posodil svoj avto. Šeko je za obračunom vedno odlašal, dokler ni pred dnevi izginil. Sumijo, da je nekje v Zagrebu ali Dalmaciji.

m 1500 dinarjev vreden uhan izgubljen. Posednica Greta Bruderman je prijavila policiji, da je na poti od glavnega kolodvora do Grajskega trga izgubila zlat uhan z dvema briljantoma. Uhan je bil vreden 1500 dinarjev.

Gledališče

Nedelja, 20. novembra: Ob 15. »Hudičev učencek«. Znižane cene. — Ob 20. »Pokojniki«. Znižane cene.

Ponedeljek, 21. novembra: Zaprti.

Torek, 22. novembra: ob 20. »Prevarar«. Red C.

Lep jubilej zaslužne vzgojiteljice

Pod sinjimi planinami, pod zelenim Vitranem leži prijazna gorska vas Podkoren. Tam bo praznovala prihodnji tork petdesetletnico svojega življenja upokojena učiteljica ga. Mihaela Huth. Nihče izmed njenih mnogih prijateljev in hvalečnih učencev ji ne bi prisodil tako dolgo življenjske dobe, saj je še vedno vsa vedra, mladostna in delavna.

Njena rojstna hiša je stoletni Čočeljnov dom, kjer je toliko let gospodaril njen oče, Miha Rasinger, znani poštar in šaljičev. Nadarjeno deklico so poslali starši že zgodaj v šolo, najprej v Kranj, pozneje v Ljubljano. Tam je doživela učiteljske in službovala nato dve leti v St. Lenartu pri Sedmih studenih na Koroškem.

Leta 1885, je bila nastavljena kot stalna učiteljica v Radovljici, kjer je službovala 40 let. Dolga je bila ta doba, polna dela, žrtve in velike ljubezni do slovenske mladine. Bila je stroga vzgojiteljica, pa si je znala pridobiti s svojo plemenito besedo in materinsko ljubeznijo svojo mladino zase. Leta 1905. se je poročila s finančnim komisarjem Al. Huthom. Sin g. Srečko je katehet v St. Vidu nad Ljubljano, hči Nuša je učiteljica v Boh. Srednji vasi. Nekaj po upokojitvi se je preselila v Podkoren, ker si je postavila svoj idilični planinski dom. Ob njeni 75 letnici se jo hvaležno spominjajo premočni učenci in prijatelji in ji želijo veliko božjega blagoslova.

Ježica

Dramatski odsek Prosvetnega društva uprizarj danes ob 3 popoldne v Cerkvenem domu Vombergarjevo igro: »Igra življenja«. — Cene običajne.

Danes ob pol 3, pol 6,
in pol 9, jutri ob 8 uri

KINO KODELJEVO Telefon 41-64

Junaštvo poročnika Perrya
Carski sel Robert Taylor, Viktor Mac Langen,
Adolf Wohlbrück, Marija Andergast

Popolnoma nova kopija filma

— Slovenski misal si marsikdo želi. Kar do bro ga pa nadomestja molitvenik Kristus kralj, ki ima v lepem novem prevodu popolno mašno besedilo za vse nedelje in praznike in za vsak drug količjak pomembnejši dan v cerkvenem letu. Še to prednost ima pred misalom, da je obenem molitvenik in cerkvena ljudska pesmarica (145 pesmi z notami). Ni ga bogočastnega dejanja — od molitve, preko daritve, zakramentov, do raznih pobožnosti — ki bi Ti novi molitvenik ne bil v njem s svojim globokim poukom izvrsten vodnik in bi Ti ne nudil zanj izbire najlepših molitev. Pri vsem tem se tesno naslanja na sv. pismo in liturgijo, pa daje vendar — brez pretirane čustvenosti — dovolj razmaha zasebni pobožnosti — odlika, zaradi katere zasluži, da pride v roke vsakega slovenskega izobraženca. — Naroča se pri založniku: Skofijskem ordinariatu v Ljubljani; dobi pa se tudi po vseh boljših knjigarnah.

Grobnice in spomenike

Vam v zimskem času izvrši po globoko znižanih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

— Tovarna vate v Kamniku bo razširila obrat. Komisijiski ogled je bil pred kratkim zaradi povečave tovarne. Komisija je bila mnenja, da predloženi načrt dozidave novih tovarniških obratov popolnoma ustreza. Tako bo tovarna že spomlad lahko dogradila nove objekte in bo povečala številno delavstva na 80. Govori se tudi, da so se pričeli neki podjetniki zanimati za tovarniške objekte nekdanje tovarne »Vesnat«, vendar pa še ni nič gotovega, če bo prišlo do nakupa in obnove tovarne. Vsi Kamničani pa bi to od srca želeli.

Film daljnega vzhoda, junaštva,
fanatizma, ljubezni in tovarištva
V glavni vlogi
Gustav Fröhlich — Leni Marenbach

KINO MATICA 21-24 ob 15, 17, 19 in 21 uri. Dop. spored: Donski kozaki in njihove pesmi! Metro-žurnal

ALARM V PEKINGU

Ljubljanske novice

Priznanje dela

Ljubljana, 19. nov.

Davi je bila ob pol 11 na banški upravi prisrčna slovesnost, pri kateri je izročil g. ban dr. Marke Natlačen visoka odlikovanja sv. Sava III. stopnje načelniku upravnega oddelka dr. Josipu Hubadu in načelniku obsega oddelka dr. Vilku Pfeiferju. Ob navzočnosti višjih uradnikov obeh oddelkov, inšpektorjev dr. Guština in Trstenjaka, ter svetnikov Senekoviča, dr. Bogataja in Novaka je gospod ban poudaril, da izpolnjuje prijetno dolžnost, ko službeno izroča obema načelnikom odlikovanja, ki jima jih je podelil N. Vel. kralj Peter II. po kraljevih namestnikih na predlog notranjega ministrstva. Hkrati jima najlepše častila za visoko priznanje uspehov polnega dela v korist države in naroda. S tem odlikovanjem sta dobila tudi priznanje oba oddelka, katerih vestno uradništvo dela pod vodstvom obeh načelnikov z največjo poštrevnostjo. Gospod ban je gospodoma načelnikom izročil diplome in odličja, nakar sta se oba zahvalila s prošnjo, naj gospod ban tolaži njuno zahvalo za visoko priznanje na najvišjem mestu.

biček je namenjen revežem za božič. Vstopnice se dobe v pisarni »Pax et bonum« v frančiškanskem prehodu od 10 do 12 dopoldne, zvečer pa pri blaginji.

1 Zahvala. Ob priliki 40 letnice najine poroke sva prejela toliko čestitk, da nama ni moglo slehernemu se osebno zahvaliti. Zahvaljujemo se vsem, zlasti pa g. županu ljubljanskemu dr. Adlešču, ki nama je poslal pismeno čestitko. Upava, da bodo želje, ki so nama bile sporočene, tudi uslišane od Najvišjega. — Franc in Amalija Jančič.

Primarij dr. Merčun

ordinira samo od 11.—13. ure

1 Sobotni živilski trg. Kljub bližajočemu se koncu meseca je bil večerajšnji živilski trg živahen in dobro založen z vsemi potrebinami. Cene so bile v splošnem neizpremenjene. Perutnine je bilo na trgu mnogo. Cene so se od 1. oktobra deloma spremenile. Zaklan pisan piščanec je bil 24 din, poprej 25 do 28 din kilogram. Kokoši, komad 20 do 30 din, poprej 18 do 30 din. Zaklana kokoš 20 din kilogram. Petelin komad 18 do 25 din, prej 20 do 40 din. Jajca so dražja. Sedaj je komad 1—1.15 din. Sadja je bilo na trgu srednje veliko na izbiro. Jabolka po kakovosti od 3 do 7 din. Sezona za bruske je minila. Opažati je bilo na trgu šenekaj paprik, ki so postale prav drage, in tudi nekaj paradiznikov. Sladka paprika je bila po 45 din kilogram, prej 40 din. Paradizniki so bili po 6 do 8 din kilogram. Cvetiča, ki jo je v izobilju, je bila 5 do 7 din kilogram. Na trgu je bilo mnogo endivije, kilogram 3 din. Motovilec od 1 do 1.50 din merica. Dovož krompirja na Sv. Petra nasip je bil neznaten. Sezona za krompir na jesen je ponehala. Krompir na debele je bil od 0.70 do 0.75, prav lep celo po 0.80 din. Mešanci so se za enkrat preokrbili z zalagami krompirja.

Gledališče

Draža: Nedelja, 20. nov. ob 15: Laščka. Izven. Mladinska predstava; ob 20: Trideset sekund ljubezni. Izven. — Ponedeljek, 21. nov.: Brezov gaj. Red B. — Torek, 22. nov.: Zaprt. — Sreda, 23. nov.: Laščka. Red Sreda. — Četrtek, 24. nov.: Potopljene svet. Red Četrtek. — Opera: Nedelja, 20. nov. ob 15: Gejša. Izven. Znižane cene (30 din); ob 20: Don Kihot. Izven. Znižane cene od 30 din. — Ponedeljek, 21. nov.: Zaprt. — Torek, 22. nov.: Zaprt. (Gostovanje v Celju: Ero z onega sveta). — Sreda, 23. nov.: Manon. Izven. Gostovanje gospe Zlate Gjurgjenac. — Četrtek, 24. nov.: Na sinjem Jadranu. Red A.

Prireditve in zabave

Rokodelski oder bo danes zvečer ob 8 uprizoril v Rokodelskem domu J. Novakovo veselico »Dance boš te neka videl...« Vabimo k čim večji udeležbi. Predprodaja vstopnic je danes

dopolodne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica. Prosvetno društvo Trnove vabi vse članstvo in prijatelje, da se v obilnem številu udeležijo danes popoldne ob 5 akademije in ob 8 zvečer koncerta v frančiškanski dvorani. Čisti dobiček je namenjen za božičnico najubožnejšim trnovsko župljanem.

Šiskarji. Prihodnje nedeljo vsi v samostansko dvorano k veselici »Dve novice«. Bažirad — dramski odsek Prosvetnega društva uprizori drevo ob pol 8 v prosvetni dvorani pri Sv. Krištofu Necedomi-Grudnovi komedijo v treh dejanjih: »Učiteljico«.

Predavanja

Frančiškanska prosveta M. O. v Ljubljani priredi v torek 22. t. m. ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani skiptično predavanje »Pesem izza kongresa«. Predava dr. p. Roman Tominec ob krasnih skiptičnih slikah o letošnjem svetovnem Euharističnem kongresu v Budimpešti.

Katoliško prosvetno društvo v Sp. Šiški priredi v ponedeljek 21. t. m. predavanje »Euhari-

stični kongres v Budimpešti, predava g. ravnatelj Vinko Zor.

Sempersko prosvetno društvo bo imelo danes ob pol 11 dopoldne v društvenih prostorih skiptično predavanje za otroke svojih članov. Predaval bo g. katehet Škrbe.

Sestanki

Dekliški krožek Zgor. Šiška - Koseze ima v sredo ob 8 zvečer v cerkveni sobi v Kosezah redni občni zbor. Nove članice vljudo vabljuje.

Fantovski krožek v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem bo imel v torek, dne 22. novembra ob 20 izredni občni zbor v društvenem lokalni. — Predsednik.

Kino

Zvočni kino Viš predvaja danes ob 4. 6 in 8 zvečer senzacionalni in pustolovski film »Tajni posli«. V glavni vlogi Conrad Veidt. Za dodatek najnovejši zvočni tehnik.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12, mr. Komatar, Viš. — V ponedeljek: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, mr. Hočvar, Celovška cesta 62, mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Pletena rdeča rokavica brez prstov je bila večeraj popoldne izgubljena na poti čez Zmajski most, po Resljevi cesti, Komenskega ulici in Tavčarjevi ulici na Miklošičevo cesto do trgovine Legat. Pošten najditelj se naproša, naj odda rokavico vratarju Jugoslov. tiskarne v prillju.

Poslužite se najuspešnejšega načina sodobne reklame predvajanje diapozitivov v kino-dvorani.

Naročila izvršuje **KINO KODELJEVO** Telefon 41-64

600 sedežev, 10 predstav na teden! Cene: enomesečno predvajanje Din 50.—, pri večjih naročilih popust!

Spored za proslavo izseljenske nedelje

Ko smo leta 1918 v Ameriki delali zastopniki malih evropskih narodov za naše osvobodjenje in ustanovitev narodnih držav, smo našli v ameriškem časopisu precej razumevanja za naše pravice. Samo časopisje znanega nemškega Zida Hearsta nas je napadalo. Nekako med mirovno konferenco je priobčil njegov newyorški dnevnik »New Journal« uvodnik, v katerem govori o teh naših zahtevah. Med drugim piše nekako takole: »Tem (slovanskim malim) narodom dajati neodvisnost in svobodo je toliko, kakor če greste na pokopališče in zakličete mrtvim, ki so tam zakopani, da so svobodni. To so mrtvi narodi.«

Je to res? Predvsem, smo Slovenci res mrtvi narodi?

Danes teden bo izseljenska nedelja in ves naslednji teden bo izseljenski teden. Kdo more danes v Sloveniji še reči, da ne ve, kaj pomeni za nas beseda »izseljenec«? Da pomeni odtrgano polovico naroda od narodnega telesa. Strašna amputacija, strašna posebnost za tako majhen narod, kakor smo mi.

Ali smo mi mrtvi narod, kakor trdi Hearst v New Yorku?

Izseljenska nedelja bo pokazala to tako jasno in tako odkrito, da tega sodi črnila, porabljeni za nasprotno dokazovanje, ne bodo mogli zakriti ali zatajiti. Ves svet bo to vedel in videl. Videli bodo naši narodni sovražniki, »tujci, zemlje lačnice. In kakšen bo njih sklep? Kakor ga jim bomo narokovali a svojo izseljensko nedeljo! Mrtva, prezrta izseljenska nedelja, mrtvi mi, prezrte naše pravice do življenja, do obstoja. In... če se nam zgodi, pred čimer že v mislih trepetamo, kdo bo kriv?... Mrtvi narod! Mrlič je pa samo za v zemljo!

Ali ni tako?

Dobro! Praznujmo zato izseljensko nedeljo in teden kot svoj najvažnejši praznik narodne bodočnosti in narodnega obstoja.

Družba sv. Rafaela ima za to praznovanje za Slovenijo tale spored:

1. Po vseh naših cerkvah danes teden sveta obhajila domačih za svoje izven domače hiše,

Celje

Dr. Anton Korošec v Celju. Večeraj dopoldne se je pripeljal v Celje notranji minister dr. Anton Korošec. V hotelu Evropa je imel prijateljski pogovor s funkcionarji JRZ, nakar se je odpeljal v Maribor.

Praznik zedinjenja v Celju. 1. decembra bo Celje skupno proslavilo z vsemi celjskimi društvi praznik narodnega zedinjenja. Ob pol 10 dopoldne po slovesnih službah bojujeh po vseh celjskih cerkvah bo proslava pred mestnim poglavarstvom.

Fantovski odsek v Celju priredi za praznik narodnega zedinjenja proslavo v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Proslava bo zaradi proslav drugih društev že 20. novembra ob pol 9 zvečer.

Slavnostni koncert celjskih društev. V proslavo praznika zedinjenja bodo priredila celjska pevska društva CPD, Celjski zvon, Oljka, Glasbena matica in Celjsko godbeno društvo dne 1. decembra slavnostni koncert v mestnem gledališču v Celju.

Kino Union, Celje, predvaja:

20.—21. novembra: »Maria Stuart«. 22.—24. novembra: »Pod črno krinko«. 25.—27. novembra: »Trije kanoniki« v deklisnem penzionatu.

Prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva v Celju bo jutri zvečer ob pol 9 v veliki dvorani Ljudske posojilnice. V kraljestvo Dolo-mitov nas bo popeljal ob izvršnih skiptičnih slikah priljubljeni govornik g. prof. Janko Mlakar.

Dobrodelna akcija Vincencijeve konference. Vincencijeva konferenca je razposlala na razne naslove prošnje za zimske pomoči. Odbor prosi vse, ki so prejeli prošnje, da skušajo po svojih močeh podpreti dobrodelno akcijo. Konferenca podpira reveže z živili, obleko, obutvijo, plačuje nekaterim najemninam itd. Vzdržuje tudi javno kuhinjo, v kateri razdeli dnevno nad 100 porcij. Lansk leto je konferenca izdala v dobrodelne namene nad 155.000 din. Da bo mogla konferenca tudi to zimo v polni meri izvršiti to poslanstvo, prosimo vse, da se poslužijo položnice in nakažejo vsak po svojih močeh primeren dar.

Opera »Ero z onega sveta« v celjskem gledališču. Ljubljanska opera bo uprizorila v torek 22. novembra ob 8 zvečer v celjskem mestnem gledališču znano Golovčovo opero »Ero z onega sveta«. Predstava je za abonma.

Dr. Viktor Tominšek

specialist za očesne bolezni je otvoril privatno prakso v Celju, Kralja Petra c. 33

v celjski bolnišnici je umrla v 72. letu starosti posestnica Opreknik Marija iz Sadržaja pri Sv. Krištofu nad Laškim. Naj v miru počiva! e Gasilska četa na Bahnem priredi danes ob treh popoldne v zakurjenih prostorih ge. Janič spevoigro »Svojeglavček«. Vabljeni!

V srce se je ustrelil. Večeraj ob 6 zjutraj se je odigrala v Lavrenčičevi družini pri Skalni kleti strašna družinska žaloigra. V hotelu Unionu je pri spremembi lastnika izgubil službo Avguštin Lavrenčič, ki je 20 let služil v tej hiši. To ga je zelo potrl. Bil pa je tudi nekoliko živčno bolan, in danes ob 6 zjutraj se je na postelji v svoji sobi ustrelil naravnost v srce.

Kino Metropol prinaša:

20.—21. novembra: »Ljubavne noči knez«. 22.—24. novembra: »General Stefanik«. 25.—28. novembra: »Ana Pavetic« (Brigita Horney).

Skrb celjske mestne občine za delavce. Mnogo se je storilo v treh letih, ko načeljuje celjski mestni občini g. Alojzij Mihelič. Ne bomo naštevali del, ki so se pod njegovim skrbnim vodstvom izvršila, povedati hočemo le, da vedno skrbi za delavstvo, kar dokazujejo javna dela, ki jih vedno razpisuje. Tako celjska mestna občina

zlasti za one na tujem. Sv. maša zanje. Cerkevni govori o izseljenstvu kot o našem verskem problemu, ki je versko-misijski bolj kot narodnostni. V petdesetih letih našega izseljenstva imamo visoko nad sto tisoč verskih izgub, kar pomeni nad sto tisoč družin, rodov izgubljenih. Nismo imeli toliko verskega navdušenja in ljubezni do sebe, da bi bili za njimi poslali misijonarjev. V Afriko, Azijo smo jih lid.

2. V radio postaji bo izseljenski verski govor ob ¼ na 9.

3. Večernice popoldne, posvečene samo molitvi za naše, po širnem svetu razkropljene brate in sestre in za bodočnost naroda.

4. Darovanje v cerkvah gredo za slovenske izseljenske misijone, za rešitev duš nad polovico našega lastnega naroda, za spreobrnjenje odpadlih slo tisočev bratov.

5. Po naših dvoranah: igre, akademije ali vsaj predavanja o izseljenstvu.

6. Vsaka družina svojem izven domače hiše in vsako društvo svojim članom na tujem piše gotovo narodno skupno pismo »Narod doma narodu na tujem« — Dobi se v Ljubljani: Rafaelova družba, Tyrševa 81. Drugod po vseh župnih uradih. Cena 1 din.

7. Vsa naša društva brez razlike smeri, obelježa, stanu, namena, posvetitve med izseljenskim tednom en večer, ali vsaj del enega večera izseljenskemu problemu, velikemu problemu našega zamejnega izseljenstva, naši narodni rešitvi.

8. Ves teden nabiranje novih članov-posameznikov za Družbo sv. Rafaela (10 din letno), in organizacij za izseljensko zbornico (10 din letno).

9. Nabiranje naročnikov za »izseljenski Vestnik« (12 din letno).

Kjer bi nikakor ne bilo mogoče praznovati te nedelje danes teden, naj se golovo praznuje pri prvi ugodni priliki.

Smo mrtvi narod? Ali pa smo živ, krepak, življenja zmogel in življenja vreden narodni organizem, potreben družini narodov a svojim umom, a svojo močno voljo do življenja in do dela. Gotovo smo zadnje. To naj krepko podčrta izseljenska nedelja.

zaposluje sedaj 113 delavcev. So to starejši in za delo manj sposobni, ki pri podjetnikih ne dobe zaposlitve. Sedaj mestna občina betonira pod v garaži na magistratu, čisti ulice in kanale, posipa in valja Kresnikovo ulico, popravlja razvaline na Starem gradu, popravlja ograjo pri ženskem pokopališču, dela naprave propustov in jarke na cesti pri Pečovniku. Precej delavcev je zaposlenih pri cestarskih in pometaških delih, gramoznem obratu v Medlogu, pri kanalizaciji od cinkarne do tovarne Westen, pri delu mestnega vodovoda, rušenju stavbe pri Kroni, zidavi delavce hiše v Novi vasi, ureditvi pešpoti na Jožefovem hribu in pri urejanju magistratnih in policijskih prostorov. Sedaj zidajo delavci na dvorišču mestnega poglavarstva nov gasilski stolp.

RADI TOPLE JESENI

in prevelike zaloge so

prodaja zimsko blago

po izredno nizkih cenah pri

FR. DOBOVIČNIK - CELJE

Protituberkulozna liga v Celju

Celje, 19. novembra 1938.

V četrtek ob 8 zvečer je bila v Zdravstvenem domu širša seja upravnega odbora krajevine Protituberkulozne lige. Vodil jo je predsednik g. Zdošek. Blaginjak g. Nardin Rihard je podal celotno poročilo o uspehu protituberkulozne tedna v Celju. Na solah je bilo zbranih 11.290,50 din, zbirka dam, samaritank in koncert železničarske godbe v parku je dala 18.688,50 din. Tudi celjski nogometni klubi so ob priliki protituberkulozne tedna priredili nogometni brzoturnir in zbrali 786,50 din. Zbirka v cerkvah je dala 4.571,50 din. Skupna 35.463 din. Skupnih stroškov je bilo 6.728,75 tako, da znaša čisti dobiček 28.734,25 din. Protituberkulozna zveza iz Ljubljane je dala PL v Celju 1500 din podpore za pomoč revnim bolnikom, ki prihajajo v protituberkulozni dispanzer. Nato je blaginjak poročal o skupnih dohodkih in izdatkih tekom leta. Dohodki so znašali 48.000 din, izdatki pa 42.000 din. Protituberkulozna liga ima sedaj 16.000 din, katere bo uporabila za podeljevanje rednih podpor, za dispanzer in za nabavo zdravil.

Na seji upravnega odbora je bilo soglasno sklenjeno, da dobi dispanzerji zdravnik g. dr. Ivič namestnika g. dr. Avgusta Hriborška, ki bi bil v primeru odsotnosti ali boleznih dispanzerjevega zdravnika na razpolago bolnim.

Predsednik PL g. Zdošek se je nato zahvalil vsem damam, amarijankam in društvom, ki so pripomogli, da je protituberkulozni teden tako sijajno uspel.

Protituberkulozna liga ima točno evidenco, koliko za jetiko bolnih je na njenem področju. Na posebnem zemljevidu, ki ga je brezplačno napravil g. inž. Vrečer Ivan iz Velenja, je celo zaznamovana vsaka z jetiko okužena hiša, označeno je tudi število bolnikov z odprta jetiko.

Na področju PL v Celju, kamor spada 6 okrajev, so redne zveze z zdravniki okrožnega urada OUZD, okrajnimi zdravniki, Protituberkulozni dispanzerjem v Zdravstvenem domu in celjski bolnišnici. Na vseh solah so redni zdravniški pregledi, v Celju pa skrbi za natančnejši pregled Poliklinika v Zdravstvenem domu. Prav tako je PL pregledala vse pomočnike, vaje in delavce v živilskih trgovinah, preglede pa sta opravljala mestni fizikar in dispanzer brezplačno.

Odobrenih je bilo več mesečnih podpor. Za nekega abiturienta, balnega za jetiko, je prispevala Liga za zdravljenje na Golniku 1200 din. Liga bo nabavila za dispanzer za 4000 din zdravil.

Huda nesreča

Včeraj, 18. t. m., se je pri kopanju nove ceste pri Sv. Urbanu pri Ptuju ponesrečila 29 letna Marček Julijana, hči posestnika iz Svetinj. Zasula je je zemlja, pri tem ji je strlo desno nogo ter ima hude notranje poškodbe. Prepeljal so jo z reševalnim avtomobilom v bolnišnico.

Predstave ob 15, 17, 19 in 21 uri — Sijajna burka, ki se je igrala na letošnji blenali na

VZORNI SOPROG

Smeh, humor, komične situacije, muzika in petje!

Ob 10-30 uri dop. Isti film po znižanih cenah

Najboljša burka sezone!

KINO UNION

1 Ustanova ljubljanskega mesta za učence državne tehniške srednje šole in učence in učence delovodske moške ter ženske obrtne šole v Ljubljani je razpisana, in sicer tri mesta za učence tehniške srednje šole in tri mesta za učence in učence delovodske moške ter ženske obrtne šole v Ljubljani v iznosu po 1000 din na leto. Pogoji so razvidni iz razglasa na mestni uradni deski in na šoleki deski Tehniške srednje šole v Ljubljani.

1 Strokovno izobraževalni tečaj za služkinje je prvi te vrste v Ljubljani. Teoretično in praktično podajanje najrazličnejših predmetov bo pripomoglo k strokovni popolnitvi slovenske služkinje. Tečaj se bo začel 2. decembra t. l. Prijave v tečaj sprejema Poselska zveza v Delavski zbornici in v Poselskem domu, Križanska ulica, kjer se dobe tudi podrobna pojasnila. — Poselska zveza in Slovenska krščanska ženska zveza.

1 Promenadni koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljano priredi danes ob 10.30 ob lepem vremenu promenadni koncert na križišču cest VIII. in III. v Rožni dolini. Koncert bo izvajala godba Viš-Glince pod vodstvom kapelnika gosp. Gorjupa.

Kino Sloga Danielle Darrieux v veseli glasbeni komediji

Telefon 27-30 Premiera **Gospodična Mozart**

Danes ob 15, 17, in 21. uri

Danes ob 10.30 Vesela vojaška burka

IGNAC Znižane cene od Din 2.50 dalje!

1 Namesto cvetja na grob pok. Mariji Širokovi je gđ. Milka Martelančeva darovala Bran-i-boru 30 din.

1 Koncert priredi danes ob 8 zvečer v frančiškanski dvorani trnovska Elizabetna konferenca. Sodelujejo: koncertna pevka ga. Pavla Lovčeta, g. Jože Gostič, član zagrebške opere, Tone Rieger, recitacija, violina g. Marko Sever in pri klavirju g. Jože Osana. Čisti dobiček je namenjen za božičnico trnovskim revežem. Vljudo vabljeni! Cene od 20 din navzdol. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 v pisarni »Pax et bonum« v frančiškanskem prehodu, zvečer pri blaginji.

1 Akademijo priredi trnovska Elizabetna konferenca danes ob 5 popoldne v frančiškanski dvorani. Na sporedu so: Slovenske narodne poje trnovski fantje, mali harmonikarji, deklamacija, perice in cvetlična bajka »V kraljestvu rože« v dveh dejanjih. Cene od 10 din navzdol. Čisti do-

Toplota je zdravje!

Toplomere po 8 din
termofore po 24 din
termos-steklenice po 17 din

kupujte na Miklošičevi c. 30

v Foto-drogeriji Nermes

Obisk pri Tončki Krajnik v Godešiču

Vedno bolj se oglašajo številni naročniki in bralci našega lista s prošnjami, naj vendar poročamo podrobneje o nenadnem ozdravljenju 9 letne Tončke Krajnik iz Godešiča v župniji Reteče pri Škofji Loki. Da ustrežemo našim naročnikom in bralcem, prinašamo danes obsežnejše poročilo o nesreči, ki je pred pol-druhim letom zadela malo Tončko, in o njeni bolezni. Glede na najrazličnejše govorice, ki se ob podobnih dogodkih tako rade in neutemeljeno razširjajo iz kakršnihkoli nagibov, pa se nam zdi potrebno, pripomniti sledeče:

Naše verno slovensko ljudstvo se v svojih tegobah že od nekdaj zateka k Mariji Pomagaj na Brezjah. Prav letošnje poletje smo videli, da je zaupanje v Kraljico Slovencev še vedno globoko ukoreninjeno v srcih njenih otrok. Zato res ni treba, da bi vernemu katoličanu dokazovala z nerazložljivimi dogodki silo svoje priprošnje pri Najvišjem. Le maloverni zahtevajo takih dokazov. Zato tudi o tem slednjem dogodku, ki je v resnici presenetljiv, ne trdimo ničesar. Jasno sodbo o njem vsekakor prepuščamo zdravnikom.

Pri domačem g. župniku

Reteški župnik, duhovni svetnik g. Martin Štular, ki vodi župnijo šeleakega pol leta, dobro pozna v Godešiču Krajnikovo družino, ali kakor jo pa domače imenujejo — Hrastnikove. Opazil je, da je mati z nekaterimi člani družine skoraj redno

9 letna Tončka Krajnikova

vsak dan pri mami, večkrat pa je obiskal tudi bolno Tončko, za katero so skrbeli starši z gorečo ljubeznijo in veliko požrtvovalnostjo. Tončka je bila pri prvem svetem obhajilu lanske leto in zato jo je mati tudi letos poslala k sv. epovedi. Prav za prav jo je prinesla v naročju v župnišče. Naslednji dan jo je g. župnik obhajal. Obhajila je obstojala v tem, da je Tončki položil majhen drobec hostije v vrzel med zobmi, kar nikakor ni bilo lahko. Po prihodu z Brezj pa jo je v ponedeljek, 14. novembra, obhajal z drugimi otroki vred pri obhajilni mizi in ni niti vedel, da je to ona. Šele potem, ko mu jo je mati po sv. maši pripeljala pokazat v zakristijo in mu povedala, da jo je že obhajal, je videl, da je obhajal med drugimi tudi njo, ki še pred kratkim ni mogla niti odpreti ust, niti stopiti na noge.

Hrastnikovi

Vse Reteče in tudi v drugih okoliških vaseh poznajo Hrastnikove iz Godešiča prav dobro. To je tudi razumljivo pri lepem eožitju, ki se je ohranilo med družinami v podeželju, kjer vsakdo z vsakim sočustvuje in mu v nesreči pomaga. Ko je Hrastnikove doletela nesreča, da jim je zbolela mala Tončka, so se mnogi že bolj zanimali zanje. Saj si je družina Hrastnikovih po dolgoletnem trdem delu z lastno pridnostjo postavila namesto stare lesene hišice lično novo zidano hišo. Znani so bili povsod kot pridni in žilavi ljudje in celo v letih krize, ki jih je hudo zadela, niso klonili. Ko je pred leti oče Janez, ki je bil žagar, zgubil službo, jim je predla res trda. Toda mati je možu stopila ob stran in je z veliko vnemo pletla iz vrba košare, jerbare in drugo tako robo. Vse to je raznašal mož v zimskem času po okoliških vaseh in tako obšel tudi vse vase v Škofjeloških hribih in pod Kamniškimi planinami. Poleti pa je hodil kot sezonski delavec delat na stavbišča v Ljubljano. Pa tudi otroci so pomagali, kjer se je le dalo. Tako sta fanta, ki že sedaj študirata v gimnaziji, pred leti prevzela kolportažo nedeljskega »Slovenca« in raznašanje »Domoljuba« in drugih časopisov, s čimer sta tudi doprinesla malenkost k vzdrževanju družine. Tudi oči otroci pomagali materi pri obdelovanju nekaj skromnih njiv, na katerih se je vendarle pridelalo najpotrebnejše za pod zob. Sovasčani in drugi okoliščani so videli ta prizadevanja Hrastnikovih in jih zato tembolj cenili. Da vse to res ni bilo lahko, bo razumel vsak, ki ima številnejšo družino. Pri Hrastnikovih pa se je rodilo 10 otrok, od katerih jih živi še danes šest.

Dobra vzgoja otrok

Kljub težkemu položaju, v katerem so živeli, pa starši niso zanemarili vzgoje svojih otrok. Še več! Pomagali so jim do izobrazbe in jim s pomočjo dobrotnikov omogočili obiskovanje urednih

šol. Tako obiskuje 17letni Janez še šteti razred gimnazije v Ljubljani, 14letna Martina pa tretji razred meštanske šole pri uršulinkah v Škofji Loki, 13letni Peter in 16letni Pavle pa hodita v gimnazijo v Celju, prvi v drugi razred, drugi pa v četrti razred. 9letna Tončka, ki je lani spomladi zbolela, je prenehala z obiskovanjem šole v drugem razredu, petletna Režika pa se že veseli, da bo šla prihodnje leto v šolo. Pridni otroci se izkazujejo hvalne za velike žrtve staršev s tem, da jim prinašajo ob koncu šolskega leta res lepa spričevala, s čimer najlepše dokazujejo, da se zavestno dajo žrtve, ki jih prinašajo starši zanje.

Kako je bolezen nastala?

V zadnjih dveh letih je bilo to poleg dejstva, da je oče dobil zopet delo pri lesni industriji Heinrichar v Škofji Loki, pač tudi edino veselje, ki ga je bila družina deležna. Lani spomladi se je namreč začela za vso družino težka preizkušnja. Ker so bili starejši bratje vsi v solah, je že pred lanskim in lani začela raznašati časopise Tončka, ki je kljub mladosti ta posel opravljala z veliko vestnostjo. Tako se je zgodila nesreča, ki je v Tončki vzbudila ali povzročila zahrbtno bolezen, za katero je hiral in pojemale poldruho leto. Pri raznašanju »Domoljuba« se je 18. marca lanskega leta zaletel vanjo velik pes, jo podrl na tla ter jo do celot prestrašil. Vsa blela je prijočala domov in na plečih so ugotovili tudi znake, da jo je pes grizel skozi obleko. Zobje niso zadeli v živo in zaradi tega tudi ni krvavela, pač pa so se ji napravile modrikaste lise od ugrizov. V spanju jo je v sanjah pes še preganjal, in je v sanjah večkrat klicala: vidite ga, vidite ga! Na praznik sv. Jožefa je še hodila, pač pa jo je ponoči moral miriti oče, katerega se je v strahu držala skoraj vsa noč za vrat. Starši so videli, da bo preplašenemu otroku treba pomagati in so ga zato naslednji dan 20. marca že peljali k zdravniku. Zdravnik je, kakor je v takih primerih potrebno, predpisal zdravila za pomiritev in pojasnil, da taka plašljivost, kakor običajno, vedno v nekaj tednih popusti. Zdravila so pomagala in je otrok res postal bolj miren, kmalu pa se je pokazalo, da Tončka vedno težje hodi. Kmalu je mogla lesti le po vseh starih. Tri tedne po nezgodi je zdravnik že svetoval staršem, naj pošljejo otroka v bolnišnico, kar so tudi storili. V bolnišnici so Tončki z električnimi masažami za silo pomagali na noge, tako da je zopet malo hodila, vendar se je njeno stanje ob prihodu domov začelo zopet slabšati. Dr. Hubad, zdravnik iz Škofje Loke, ki je od tedaj redno obiskoval bolno Tončko, je sam nadaljeval z elektriziranjem, vendar tudi to zdravljenje ni imelo zadostnega učinka. 23. maja je Tončka prejela prvo sv. obhajilo in je hodila čez poletje na elektriziranje v Škofjo Loko. Končno je prišel čas, ko pota iz Godešiča ni več zmogla, naker je bolezen šla počasi, a vztrajno svojo pot. Na jesen se je še komaj vlačila in zato so starši zopet poskusili z bolnišnico. Deloma v otroški, deloma v splošni bolnišnici je bila Tončka konec oktobra 12 dni, in vendar ji to ni mnogo pomagalo. V novembru je hodila z eno palico, v decembru že z dvema, po novem letu pa so ji noge popolnoma odpovedale in ostala je v postelji.

Zdravniki obetajo malo

Starši so seveda poskušali vse, da bi pomagali otroku in oče je obiskoval zdravnike-specialiste in jih prosil pomoči. Obiskal je tudi pok. univ. prof. dr. Šerka in ga vprašal za svet. G. profesor mu je bolezen na kratko razložil in dejal, da se je hromitev udov začela pri palcih na nogi in da je verjetno, da bo šla polagoma navzgor ali pa da se bo kje tudi ustavila. Možno pa je, da dekletce po-

Mati Tončke Krajnikove

polnoma ohromi, toda kljub temu dočaka lahko 40 let. Na očetovo vprašanje, kako bi bilo mogoče otroku pomagati, pa je pok. dr. Šerko dejal: »Veste, to pa bi utegnili biti ena izmed bolezni, ki nam specialinom fige kaže!« Razumljivo je, da je oče, kateremu se je otrok smilil, iskal sveta in pomoči tudi pri drugih zdravnikih. Povsod pa je slišal podobna mnenja.

Kakor so napovedali zdravniki, je bolezen tudi zavzemala vedno hujše oblike. Ohromitev je šla naprej in ob Svečnici je dekletu odpovedal že križ. Aprila meseca je mnogo tepela zaradi bolečin in je tako oslabela, do so jo prišli previdet. Bo-

lezen se je slabšala in začetek junija že ni mogla več govoriti in tudi sluh ji je odpovedal. V tem času je kazala staršem svoje želje le še z znamenji z roko. Pred sv. Petrom še skoraj nič več ni slišala in tudi jesti ni več mogla. Pač pa je vedno bolj silila, naj jo peljejo na Brezje, kar so na praznik sv. Petra tudi storili. V juliju se ji je stanje za spoznanje zboljšalo. V naslednjih mesecih pa ji je začela odpovedovati tudi desna roka, ki jo je držala skrčeno proti rami. Bila je pravi kup nesreče, saj je imela obe nogi skrčeni in edino, kar je bilo še nekoliko zdravo na njej, je bila njena levica. V tem času so jo hranili v glavnem le s tekočo hrano, in sicer s steklenico, ki je imela prav tenek in ozek vrat. Skozi ta vrat so ji nalivali hrano v usta skozi vrzel, ki jo je imela med zobmi zaradi izpadlega sekalca. Hranili so jo z juhami, malinovim sokom in v juhah razmočenim kruhom in drobtinami. Včasih so ji vlagali skozi vrzel tudi nitke mesa, ki jih je tako počasi zaužila. Na jesen so začeli poskušati zadnjo možnost, da bi namreč otroka spravili na zagrebško kliniko. V oktobru se je bolezen nekoliko zboljšala in je Tončka za silo mogla zopet mrmrati vsaj toliko, da so jo domači razumeli. Taka je tudi bila prenesena v nedeljo 13. novembra na Brezje.

Domačija Krajnikovih, po domače »Hrastnikovih«, v Godešiču pri Retečah

Na Brezjah

Tončko sta peljala na Brezje oče in mati, pridružila pa se jim je tudi sosed. Pred pridigo in glavno mašo ob 10 je oče nesel hčerko na kolenih okrog oltarja. Nato so jo položili med pridigo na oltar pred Marijin oltar, mati pa je šla pred obhajilom povedati v zakristijo, da otroka ni mogoče obhajati s celo hostijo, ker ne more odpreti ust. Pred mašo je bila Tončka pri sv. obhajilu in je dobila prav majhen košček hostije, mati pa jo je pri tem držala. Nato jo je zanesla nazaj k Marijinemu oltarju. Pri Sanctusu je pocukala Tončka mamo in jo prosila, naj jo zanesa k glavnemu oltarju. Mati je to storila in položila otroka k stopnicam ob obhajilni mizi, tako da je bila s hrbtom naslonjena in je nekako sede na petah klečala. Ker rok ni mogla skleniti, je položila na ohromelo desnico, ki je bila skrčena tako, da so ji prsti nekako počivali na desni rami, tudi levico. Pri povzdigovanju se je z levico tudi trkala in ker ni hotela nehati, jo je mati hotela opozoriti, da naj neha. Zato nanihi vedela, da tudi že premika Tončka desnico. Šele ko je mala z navdušenjem okrenila glavo k njej in ji začela mahati z desnico ter ji hkrati kazala na usta, ki jih je imela široko odprta, je mati rekla Tončki, naj poskusi še vstati. In res se je mali posrečilo, da se je spravila na noge. Mati je seveda ob tem zajokala, zahtevala je neke zadaj tudi oče in cerkev se je seveda vznemirila. Tončka pa je nato pokleknila nazaj, odnosno sedla na pete in je s sklenjenimi rokami ostala na mestu do zauživanja.

Zahvala Mariji

Po maši je z materino pomočjo Tončka tudi prišla sama iz cerkve, kjer so ji na stojnici poklonili veliko svečo, da jo da Mariji. In je res šla v cerkev in je dala svečo na Marijin oltar s »Tisočkrat bogljonej Marija!« Mati jo je opozorila, naj reče vendar »hvalas«, na kar je Tončka rekla, da je Marija gotovo vedela, kaj je hotela povedati.

Vaš poročevalec je na obisku na domu Hrastnikovih vprašal tudi Tončko, kaj ji je najbolj ostalo v spominu. Mala je izjavila, da to, ko so ljudje tako jokali. Mati sama pa je izjavila, da je bila po vsem tem tako zmedena, da je komaj vedela povedati v zakristiji, da se piše Krajnik.

Razumljivo je, da je domačija Hrastnikovih sedaj deležna velikega obiska najrazličnejših rado-vednežev, prijateljev in znancev, ki hodijo ogledovat malo Tončko, ki kar dobro hodi po sobi in tudi pred hišo, ki se smeje in govori, kakor da bi se pozabila, da je pred nekaj dnevi še vsa vključena in skrčena ležala skoraj nema v postelji. Ko je vaš poročevalec prišel v petek popoldne k Hrastnikovim, je našel v sobi Tončko, njeno mlajšo sestrico Režiko in sosedo. Tončka je sedela na skrinji in korajžno mešala v veliki lončeni posodi smetano, ki se je že sprijemala v grudvice. Povedala je kaj hitro, da ne zna napraviti le prav dobrega suravega masla, ampak da zna narediti tudi kaj lepo štručko. Njena mati je medtem prala ob studecu, kamor jo je šel vaš poročevalec iskati.

Kaj pravi zdravnik?

Dr. Ivan Hubad, zdravnik v Škofji Loki, je bil tako ljubezniv, da je dal vašemu poročevalcu nekaj podatkov o bolezni in zdravljenju Tončke Krajnik. Povedal je, da so starši kmalu po obolenju pripeljali dekletce k njemu, ker je težko hodila. Prvi viden pojav je bil pač ta, da so se ji krčili prsti na nogah. Vendar je bil mnenja, da bolezen ne bo imela hujših posledic. Postal jo je s starši vred tudi v Ljubljano k specialistu. Kasneje jo je elektriziral, kar pa je le deloma pomagalo, bolezen pa je napredovala. Ko ni mogla več hoditi, jo je poslal v bolnišnico, kjer so dal časa opazovali njeno bolezen. Po izvidu iz Ljubljane je moral smatrati, da je Tončka obolela na bolezn, ki ima za posledico sušenja mišičevja (distrophia musculorum progresiva). Otrok je hromel, udje so se ji krčili in večkrat je mislil, da ne bo več zdržala dolgo. Kadar koli je imel kake opravke v bližini Godešiča, jo je tudi obiskal in pogledal. Zadnje čase se je njeno stanje nekoliko zboljšalo in videl jo je tudi zadnjo soboto pred odhodom na Brezje. Ko je prišel tja, je sedela v vozičku pred hišo in se sončila. Kar je mrmrala, ni mogel razumeti. Videl pa je, kako se je z zdravo roko vlekla po tleh.

Zdravniška veda domneva, da je morda vzrok za to bolezen pomanjkanje nekega fermenta v žlezi pancreas. Zato so pri najnovejših poskusih zdravljenja začeli zdraviti z zdravili, v katerih je tudi zdrobljena in zmleta ta žleza. Ker so ta zdravila zelo draga, je sam osebnio pisal tovarni, ki jih izdeluje, in prosil, naj jih pošljejo zastojni, da bo mogel poskusiti tudi z njimi pomagati Tončki.

trajna toareča peč za dno

OKUSNA POCENI

Ogromni prihranki na gorivu proizvod

Osječke ljevalnice željeza i tvornice strojeva d. d., Osijek

Tovarna je v resnici poslala zdravila, vendar ni mogel za časa zdravljenja z njimi opaziti nobene znatne spremembe bolezenskega stanja. Glede tega, če je strah pred psom povzročil to bolezen, je mnenja, da je prav tako možno, da je bolezen že prej bila v dekletu, da pa je bil strah pred psom le povod, da se je sprožila. O sedanjem zboljšanju njenega zdravlja pa je izjavil, da o tem ne more soditi, ker je še ni videl po prihodu z Brezj, da pa se mu zdi izredno čudno, da se je mogla tako hitro popraviti. Zaradi skrčene lege nog in roke, ki jih ni mogla gibati, se ji je namreč že v nemala tudi koža v zgibih. Če bo to zboljšanje njenega bolezenskega stanja tudi trajno, ne more soditi, pač pa je svetloval, naj jo pošljejo šele spomladi v šolo, ker se mora vsekakor prej okre-piti, saj ima noge skoraj brez mišičevja.

Izjava staršev

Naprošeni po starših male Tončke javljamo, da starši nikakor ne žele sprejemati nikakršnih podpor. Upravičeno je dejal oče: »Če smo jo v tako dolgi bolezni lahko z božjo pomočjo preživeli, jo bomo tudi sedaj, ko je shodila.« Vzrok za to ob-javo leži v tem, ker so starši zasumili, da bi morda brezvestni ljudje hoteli bolezen njihove Tončke izkoristiti pri dobrosrčnih ljudeh. V četrtek se je namreč pri njih oglašil laik, ki je dejal, da prihaja od nekega njim celo po imenu neznanega lista, ter je vzel malo na kolena in ji diktiral pismo na škofa. V tem pismu naj bi mala prosila za podporo in je morala mati dodati, naj prosi raje za blagoslov. Ko je odšel, je Tončka dejala, da je izredno zaudarjal po žganju. Zato je prav verjetno, da se je nekdo hotel poslužiti častniškega poklica v svoje namene.

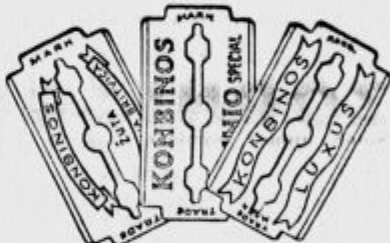
Ali kašljate vsled prehlada?

Puhmann-ov čaj

prepreči draženje na kašelj, razkrajja sluz in umiri kašelj. Dobiva se v vseh lekarnah.

Originalni zavitek po 125 g din 37.—

Ogl. reg. br. 1533/1936.

RUMENE zak. zaščit.

KONBINOS

britvice razveseljujejo milijone samobrivcevi! Ne-dosegljiva možnost uporabe, idealno, higienično britje. Komad po 1, 2 in 4 din. v vseh strokovnih trgovinah. Brezplačno pošiljamo vzorec na poskus, javite nam točen naslov in poklic!

KONBINOS, Maribor, p. p. 70

Tako dober tek vzbuj naravna Rogaška slatina, da so se po zgodovinskih podatkih prebivalci okolice za časa lakote v 30-letni vojni izogibali, piti to vodo, ker jim je povzročala prevelik tek.

Riskirajte le en pogled

v izložbi Drogerije Gregorič, Ljubljana' Prešernova ulica 5. Videli boste kaj Vam ublaži Vaše krehanje in prehlad.

Švicarska ura

poznana po svoji točnosti, eleganci in vsakomur zmogljivi ceni.

— Osebam, ki se ne morejo zadostno kretati, pa trpe vsled tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 čaša »Franz-Josefove« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

GRANDS PRIX

Ali veste kateri radijski aparat je v posesti tega najvišjega priznanja na mednarodni ocenjevalni izložbi v Parizu? To je

KÖRTING RADIO

Oglejte si bogato novo pošiljko vseh tipov najpopolnejših radijskih sprejemnikov KÖRTING

RADIO BIRKE, Ljubljana, Mestni trg 9

Telefon 24-56

Prosvetno življenje belgrajskih Slovencev

Belgrad, 18. nov.

Po zadnjem obnem zboru je tukajšnje Prosvetno društvo znova prišlo prirediti za svoje članstvo in prijatelje društva prosvetne večere, ki so tudi v Belgradu postali že nekako tradicionalni. Prvi prosvetni večer je bil 5. t. m. ter je na njem govoril o vzrokih češkoslovaške katastrofe dolgoletni pomočnik tiskovnega atašea v Pragi g. Jože Majcen. Po predavanju se je razvila tudi živahna razprava, v katero je poseglo več članov. Naslednji prosvetni večer bo v četrtek, 24. t. m., ob običajni uri. Na dnevnem redu je predavanje g. dr. Stanka Mencingerja, višjega uradnika narodne skupščine, o političnih stremenjih med Slovenci za ustvaritev narodne države Jugoslavije. Na vseh prosvetnih večerih nastopa tudi društveni pevski zbor pod spretnim vodstvom agilnega pevovodje, medicina Colnariča.

Z nastopom zimske sezone je sploh zavladalo v društvenih prostorih v Jovana Ristića ulici novo življenje. Vsi društveni odseki so se močno razgibali ter razvili precejšnje delavnosti. V prvi vrsti že omenjeni pevski zbor, tako moški kakor tudi mešani. Oba zbora vodi spretno medicina Colnarič. Moški zbor nastopa tudi večkrat pri slovenskih mašah ob nedeljah in praznikih v Kruski

ulici, kakor tudi pri deveti dijaški maši, ki jo navadno služi senator g. Smodej.

Posebna agilen je pa postal akademski klub, ki šteje danes že nad 40 članov. Poleg svojih sestankov sodelujejo akademiki tudi pri vseh ostalih društvenih prireditvah ter navdušeno poprimajo za sleherno delo. Akademiki so letos imeli že tudi svoj prosvetni večer, snoči so pa priredili v dvorani Češkoslovaškega doma uspeli brucovski večer, nad katerim je prevzela pokroviteljstvo programa g. ministra dr. Kreka, ki se je prireditve udeležila osebno z g. ministrom dr. Krekom.

Po svoji delavnosti za Prosvetnim društvom prav nič ne zaostaja tukajšnji Fantovski odsek, ki se že sedaj pripravlja za akademijo v mesecu februarju prihodnjega leta. Fantovski odsek je članstvu poskrbel tudi za zabavo ter je pred dnevi priredil Martinov večer, ki je dobro uspel.

Tudi Juljska krajina lepo napreduje in prireja predavanja z aktualno vsebino. Delo Prosvetnega društva je tudi letos usmerjeno predvsem v to, da bi bolj spopolnilo društveno knjižnico, ki je že danes največja slovenska knjižnica v Belgradu. Knjižnica je zadnje dni dobila zopet celo vrsto najnovejših slovenskih leposlovnih in znanstvenih del, na kar opozarjamo članstvo in dijaško mladino.

Trbovlje

Shod ministra dr. Cvetkoviča za Trbovlje in okolico bo prihodnje nedeljo, 27. t. m., zjutraj ob 8 v Društvenem domu. Opozorjamo na to, da sosednje organizacije in vse vabimo. Saj je g. minister nositelj nove in boljše socialne politike zadnjih let.

Sadovi lepe jeseni. Jagode so dozorele ob letonjem toplem jesenskem času na Sv. Planini. Nekaj so jih natrgali celo pred Počivavskim planinskim hotelom.

Rudarji za kandidata Bitenca. Dobro uspel volivni sestanek je imel g. prof. Bitenc zadnji četrtek na Voda. Udeležili so se ga tudi vsi člani tukajšnje JSZ, kolikor niso bili zaradi dela zadržani. Kandidat je na široko razložil delo sedanjega vlada, ki je vsestransko oživela gospodarstvo v državi, kar je blagodejno vplivalo na vse članove. Tudi rudarji so zaposleni tako, kakor že 15 let ne. Zboljšalo in osiguralo se je tudi rudarsko zavarovanje in splošna social. zakonodaja. Izčrpno poročilo g. kandidata Bitenca so vsi odobraval in izrazili željo, da naj kot bodoči poslanec tudi v novi skupščini zastopa in zagovarja potrebe našega rudarja. Več se jih je tudi oglasilo k besedi, da je poteklo zborovanje prav živahno in v zadovoljnost vseh.

Nov občinski dom ob potoku za pokopališčem. Na občinski seji v sredo je g. župan sporočil, da se zadnji sklep, zidanje občinskega doma na Volajevem travniku, ne more izvršiti, ker bi se po zakonu moral prej prenesti sedež občine v Loke. Na to je opozicija že opozarjala, a večina ni prej verjela, da so ji to povedali na banovini. Ker pa sedanja večina na občini na vsak način hoče se letos prirediti z zidavo novega občinskega doma, je sklenila, da bo zgrajen na občinskem prostoru za potokom nasproti kopališča in deloma na sedanjem športnem prostoru za pokopališčem. Posebno izjavo je podal podžupan g. Plavšak, ki je poudarjal, da bo s težkim ercem glasoval za novi prostor, ker po njegovem bi se moralo graditi na Volajevem. Za novi občinski dom je govoril tudi s. Pliberšek, ki je bil prej proti. Odbornik Jordan pa je govoril proti zidavi, ker ni za stvarne potrebe. Večina pa je sklenila, da se začne z zidavo. Prostor sam ne bo ravno ugoden, ker ni ob glavni cesti. Dohodi, ki jih bo treba napraviti, bodo vse zelo podražili. Občina ima lepe prostore in na prometnejših krajih, n. pr. travnik ob Društvenem domu. Svoj čas je bil zamišljen prostor za novo občinsko poslopje na prostoru pred župno cerkvijo, kjer bi se po morala umakniti stara kaplanija. Če bi se gradilo na enem teh prostorov, bi ne bilo treba graditi tako veliko, ker bi ostali v bližini sedanja uradni prostori, ki bi jih po potrebi še lahko uporabljali. Ker je vprašanje, če bo imela občina vedno toliko odveč denarja, da bo kar naprej vse na novo zidala in če bodo davkoplačevalci lahko vse prenesli.

Zagorje

Profesor Janko Mlakar nas bo o svojem potovanju na Vozuv in Etno seznanil s predavanjem, ki ga bodo spremljale skriptne slike, in sicer danes popoldne ob 3 v Zadrženem domu.

Dva shoda JRZ bosta danes. Prvi shod bo v dvorani Zadrženega doma v Izlaskah zjutraj po prvi maši, drugi pa bo ob 11 popoldne v gostilniških prostorih g. Vrtačnika v St. Lambertu. Člani, sodelavci in volivci iz omenjenih okolišev vabljani, da se udeležijo shoda v čim večjem številu.

Jesenice

Sestanek mlade JRZ bo v ponedeljek, 21. nov. ob 8 zvečer. Sestanek je silno važen zaradi razgovora o sodelovanju pri velikem shodu JRZ v nedeljo, dne 27. novembra ob 3 popoldne. Prosim dobesedno polnoštevilno udeležbo. — Predsednik.

Vabila na veliki shod JRZ se dobe v pisarni krajevne organizacije JRZ v Kerkovem domu. Vabila so bila sicer razposlana na vse krajevne okoliške organizacije, toda če so komu zmanjkala, jih lahko še dobi v omenjeni pisarni.

Kino »Krekov dom« predvaja dve kratni predstavi: »Pastorka« (češki velefilm) in »Polarni sij« (Sonja Henie). Predstave: v nedeljo, 21. t. m., ob 3 pop. in ob 8 zvečer; v ponedeljek, 20. t. m., in v torek, 22. t. m., ob 8 zvečer.

Oporni zid in pločnik ob njem zidata železniška uprava in občina med postajnim poslopjem in hotelom »Triglav«. S tem bo glavna cesta v toliko razširjena, da bodo pešci lahko uporabljali tudi to stran ceste. Vse bi bilo v redu in lepo, kazi le to, da je ostala hiša za vozovne preglednike (nekadaj shramba za železniško gasilsko orodje) na svojem mestu. V regulacijskem načrtu občine je ta stavba črtana in železniško ravnateljstvo bi prosilo, da bi ob tej priliki to hišo dala podreti, saj bodo stroški za podiranje sedaj manjši, kakor bi bili sicer.

Kranj

Narodno-obrambna matineja. Danes bo v gledališki dvorani Narodnega doma v Kranju narodno-obrambna matineja z lepim sporedom — brez vstopnine.

Kračejo kakor srake. V teku tega tedna je bilo v Kranju in bližnji okolici ukradenih kar pet koles. V četrtek večer je bilo ukradeno kolo čuvaja tovarne Sirc. V petek večer je pustil pred hišo g. Anzelca v Jenkovi ulici g. Peter Anzelc novo kolo znamke »Görka«, katerega je zaklenil, nato pa odšel k večerji. Ko je povečerjal, ni našel kolesa več pred hišo. O tatvini je takoj obvestil orožnike, ki so tatu že na sledu.

Damske klubke in popravila dobite najceneje v salonu »Mia«, Kranj, Mestni trg 17.

Šolniki o meščanskih šolah

Ljubljana, 19. nov.

Naša anketa o meščanskih šolah je vzbudila toliko pozornosti, da so se pričele za vprašanja meščanskih šol zanimati tudi šolske oblasti. Plod tega zanimanja je bila tudi anketa, ki je bila snoči v prostorih učiteljske šole v Ljubljani in ki so se je udeležili učitelji in učiteljice meščanskih šol v velikem številu.

Predaval je najprej dr. Gogala, prof. učiteljske šole, ki je po kratkem uvodu naglašal, da je rešitev vprašanja meščanskih šol strnjena z vprašanjem vseh srednjih in sličnih šol. Naglašal je, da je nujno potrebno, da meščanska šola ostane, ker je in bo vedno potrebna. Očrtal je razlike med meščansko šolo in višjo ljudsko šolo in pa med nižjo srednjo šolo. Očrtal je tudi problematiko meščanske šole, ki je zelo zanemarljiva. Predavatelj vidi rešitev meščanskih šol v tem, da bi bil mogoč prestop iz raznih vrst šol v druge šole, da bi meščanske šole dobile po kakovosti boljše učence in učence, in sicer zato, ker boljša vrsta dijakov sili v srednje šole, dalje zahteva predavatelj okvirni načrt in pa potrebno izobrazbo izpravljenih učiteljev.

Po predavanju se je razvila debata, v katero so posegli številni učitelji in učiteljice meščanskih

Prodajalci časopisov pred sodniki

Ljubljana, 19. novembra.

Dvorana št. 79 je bila danes zasedena z ne navadnim poslušalstvom. Zbranih je bilo mnogo raznašalcev in kolporterjev ljubljanskih dnevnikov. Kazenski sodnik-podrednik okrožnega sodišča g. Joža Kokalj je sodil v prav za kriminalistiko zanimivi kazenski zadevi o manipulacijah dveh sester — prodajalk časopisov na ulici. Državni tožilec dr. Leon Pompe je obtožil najprej uslužbenca ekspedita uprave »Slovenec«, da si je prisvojil od januarja 1932 do avgusta 1938 mnogo izvodov »Slovenca«, ob delavnikih po 20 in ob nedeljah po 60. Uprava je po prvotnih navedbah obtožnice utrpela do 76.000 din škodo. Obtoženece Franc Trtnik, rojen 1906 v Sostrem, stanujoč na Zaloški cesti, se je dal premotiti, da je dajal 60 letni bivši služkinji, poznejši kolporterki listov Ivanki Jeretinovi, doma iz Prevoja, kamniški okraj, skrivaj po več izvodov »Slovenca«, ki jih je nato skupno s sestro, 54 letno Katarino Jeretinovo prodajala celo pod nižjo ceno in tako delala konkurenco ostalim kolporterjem.

Franc Trtnik je bil obtožen prestopka tatvine po § 314 k. z., obe sestri pa na govarjanja k tatvini in razpečevanja ukradenih izvodov. Današnja razprava je bila prav živahna. Obtoženci, ki sta bili aretirani 19. septembra letos, sta bili privedeni iz preiskovalnih zaporov. Bili sta zelo blebetavi. G. sodnik ju je moral zato med razpravo večkrat ukoriti.

Obtoženece Franc Trtnik je prav skesanost in odkrito z največjo resničnostjo priznal očitana mu kazniva dejanja. Navajal je, kako je na prigovarjanje obtoženke Ivanki začel nositi ob delavnikih najmanj po 20, ob nedeljah pa po 60 izvodov iz Akademski dom na Miklošičevi cesti na skriven kraj, od koder je potem izvedel lista jemala Ivanka in jih s pomočjo sestre prodajala tudi pod nižjo ceno. Siguren je, da je to trajalo več kot šest let. Od Ivanki je dobival na teden po 5 do 6 kovačev, kar je imel za cigarete. Ivanki ga je vedno nagovarjala: »Dajtel Dajtel! Smo reve! Drž. tožilec proti Ivanki, ki je vedno ugovarjala: »Zaradi svoje lakomnosti ste hoteli uničiti njega in njegovo družino, da bi bila pahnjena na cesto.«

Obtoženka Ivanka Jeretinova je po daljšem oklevanju in trdem zaslujanju delno priznala, da je dobivala od prvega obtoženca omenjene izvode. Dejala je, da je dobivala izvode v veri, da jih je obtoženec dobival brezplačno. Ni mogla točno pojasniti, kako si je prihranila skupno s sestro nad 100.000 din, deloma v gotovini, deloma v hranilnih knjižicah, saj so pri njih zaplenili v kovčegu kar 36.500 din gotovine, dalje sedem hranilnih knjižic za 102.000 din in še pri njih nad 3500 din gotovine. Katarina je celo dobivala podporo mestne občine. Ivanka je priznala, da je sestra dobila šestkrat po 50 din podporo v boleznih, sama pa samo enkrat zdravlila. Prodajala je številke tudi pod ceno.

Sestra Katarina je skušala od sebe odvrtiti vsako krivdo. Ni sploh vedela, kakšne zveze ima Ivanka s prvim obtožencem. Na vsako sodnikovo vprašanje je stereotipno odgovarjala: »Nič ne vem. Nič ne znam. Sestre in neumnosti me niso zanimale.« Ogorčeno je zavrnila obtožbo, da bi kdaj na cesti prosila za »kronice«. Ivanka vmes: »To prisežem, da nisem nikdar prosila za kronice.« Katarina: »Kronice dajo denar in se naberejo!« Zastopnik uprave »Slovenec« je kot prvi pojasnjeval, kako se prišli na sled manipulacijam. Odškodninski zahtevek je sedaj izračunal na podlagi vseh knjig in podatkov na 58.080 din za dobo šestih let. V imenu uprave pa zahteva za dobo šestih let in sedmih mesecev najmanj 63.780 din s 6% obrestmi, torej skupno 77.000 din.

Priča Stana Sešek je izpovedala, kako je opazila Ivanko Jeretinovo, ko je zjutraj hitela k Akademski domu in tam pobirala zavite izvode »Slovenca«. Vsem kolporterjem se je čudno zdelo, da moreta sestri prodajati list pod ceno. Prodajali sta ga po 1 din. Sestri sta med razpravo tudi pripomnili: »Ljudje so se nama smilili. Zato sva prodajali revežem list ceneje.«

Državni tožilec dr. Pompe je skržil prvotno v obtožbi naveden odškodninski zahtevek na 61.000 dinarjev in kratko utemeljeval zahtevo v smislu obtožbe. Obtoženci nista hoteli priznati škode.

kol, ki so tudi navajali stvarne predloge, tako glede spremembe učnega načrta, o pomenu podeželjskih meščanskih šol itd. Debatirali so zahtevali, da se olajša prestop meščanskošolskih učencev na učiteljske in na slične zavode, ter so naglašali, da je meščanska šola prav za prav edina višja šola za večino slovenskega naroda, ne pa za elito, kakor so n. pr. srednje šole. V debato je posegel tudi inšpektor prof. Bajuk, ki se je zelo zavzel za meščanske šole. V optimističnem govoru je zlasti poudarjal, da smarta sedanji minister za prosveto dr. Magarašević meščanske šole za enakovredne z nižjo srednjo šolo. Temu primerno bo urejeno v kratkem tudi gmočno stanje učiteljsva na meščanskih šolah.

Vsa anketa se je zaključila s pozitivnim uspehom, namreč s zahtevo, da meščanska šola ostane, toda mora se reformirati in prilagoditi sodobnosti.

Kamnik

G. Franja Ocepek — 70 letnica. Gospa Franja Ocepek, posestnica v Kamniku na Grabnu, praznuje danes že vsa čila in kreпка v krogu vseh svojih otrok 70 letnico svojega življenja. Vsa svoja leta je preživela v delu, molitvi in skrbi za svoje otroke. Ko ji čestitamo k temu jubileju, ji želimo, naj jo Bog poživi še mnoga leta!

Nastop gluhomimih. Društvo gluhomimih iz Ljubljane priredi s svojimi igralci v soboto, dne 26. novembra ob 8 zvečer v Narodni čitalnici, ter v nedeljo, 27. novembra ob 4 popoldne v Kamniškem domu javni nastop. Nastopi gluhomimih v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem mestu, Kranju, na Jesenicah in Šoštanjah so vzbujali mnogo zanimanja in razumevanja. Na sporedu je predavanje iz življenja gluhomimih, sledita dve enodejanki, ob katerih igranju se bodo ljudje prepričali o pogočnostih presojanja značaja gluhomimih vohče. Nastopijo izključno gluhomimi igralci. — Brez dvoma bo to zanimiva prireditev, katere obisk Kamničanom toplo priporočamo.

Novo mesto

Prosvetno društvo je odprlo v Rokodelskem domu čitalnico. Čitalnica je odprta vsak dan od 17 naprej. Prijatelji Prosvetnega društva vlijudno vabljani!

Knjižnica Prosvetnega društva je odprta vsak terek od 17 do 19. Prijatelji dobre knjige, posegajte po zdravem čitvu. Izposojalnica ni pretirana. V dolgih zimskih večerih knjige v roke iz Prosvetne knjižnice! Knjižnica posluje v mali dvorani Prosvetnega doma.

Novomeščani! Ne pozabite, da nas loči samo še en teden do dne, ko bomo imeli čast v svoji sredi pozdraviti slovenskega voditelja g. dr. Antona Korošca.

Bili so obsojeni: Franc Trtnik, ki je vse skesanost priznal, na štiri mesece zapore, pogojno za dve leti. Ivanka Jeretinova na šest mesecev kot zasnovateljica in sestra Katarina na štiri mesece zapore. Obe nepogojno. Njima se v kazni vteje preiskovalni zapor od 19. septembra naprej. Vsi imajo povrniti škodovani upravi solidarno znesek 58.080 din. Sestri imata povrniti stroške kazenskega postopanja in izvršitve kazni in plačati povprečnino, vsaka po 250 din. Sestri sta bili po sodbi vse iz sebe. Ivanka: »Ne sprejemam, pa je fertike!«

O zadevi bi lahko napisali cel roman, kako sta sestri prvotno jama kopali nesrečni sobarici, ubogi materi, pa sta sami vanjo padli. Obtoženka Katarina Jeretinova je bila tudi osumljena, da je na Vodnikovem trgu ukradla neki gospe 16.000 din gotovine in hranilno knjižico za 37.000 din. Zadevno postopanje je bilo ustavljeno po § 108 kp. zaradi pomanjkanja dokazov.

Davčna posvetovalnica

J. V. krojač iz D. pri C. — Nakup vinskega mošta in trošarine. — Kupiti nameravate nekaj vinskega mošta za lastno uporabo. Vprašujete, če boste morali pri nakupu tega mošta plačati iste trošarine kot pri nakupu vina. — Trošarine na vino in vinski mošt se je država odrekla v korist banovinom in občinam. V dravski banovini se banovinske trošarine na vinski mošt sedaj ne plačuje, pač pa banovinske trošarine na vino. V smislu člena 1 pravilnika o višini, načinu izterjavanja in kontroli pri pobiranju banovinske trošarine na vino in žganje (Službeni list, kos 104. iz leta 1937.) pa se vinski mošt od 12. novembra dalje smatra za vino, brez ozira na to, če se je mošt do tega dne že izpremenil v čisto vino ali ne. Ker je to datum letos že potekel, boste torej morali plačati banovinsko trošarino, četudi bo pijača, ki jo boste kupili, morebiti še vinski mošt in ne vino. Ta trošarina znaša 100 din na 100 litrov. Če pa boste plačali tudi občinsko trošarino na vinski mošt, je odvisno od določbe glede dohodkov v občinskem proračunu vaše občine. Vprašate torej na občini. Kolikor je nam znano, pobirajo vse občine na teritoriju dravske banovine isto trošarino na vinski mošt kot na vino. Tudi občinska trošarina znaša večinoma 100 din za 100 l vina, oziroma vinskega mošta.

P. družba z o. z. K. pri T. — Taksa na račune. — Poslali ste nam dva lista s kopijama, ki jih uporabljate v kontrolne svrhe pri nadrobni prodaji vaših proizvodov. Original tega lista vam služi pri knjigovodstvu zaradi evidence in kontrole vodij podružnic, dočim dobi kopijo kupec. Vprašujete, če bi bilo mogoče te liste smatrati za račune in če so zavezani taksi na račune. — Po našem mnenju je treba listine, ki ste jih priložili, smatrati za račune. Tarifna postavka 34 zakona o takсах, ki govori o taksi na račune, ne predpisuje in ne predvideva namreč nikake oblike, da postane listina račun. Zakonsko določilo samo navaja eksemplifikativno nekatere listine, ki se morajo smatrati za račune (računi, note, poročila, obračuni, kreditne knjižice itd. Ni pa na naštevane izčrpno. Iz tega sledi, da ni važna oblika, pač pa vsebina. Od vsebine listine je odvisno, ali jo bomo smatrati za račun ali ne. Vsebinsko pa je račun vsaka listina, iz katere je razvidno, da ima gotov pridobitnik napram drugi osebi izvestno terjatev za prodano ali dobavljeno blago, oziroma za opravljeno storitev in da je ta listina namenjena kupcu ali dobavitelju, oziroma naročitelju storitve. Bistvene sestavine računa so poleg tega imena ali firma izdajatelja, terjatev, protivednost in dejstvo, da je listina namenjena kupcu, dobavitelju ali naročitelju storitve. Ni pa nujno, da je iz računa razvidna višina terjatev, ker se v primeru, da voita ni naznačena, plačuje najvišja računska taksa, sedaj torej 5 din. Tudi podrobna označba protivednosti ni bistvena. Iz blanketov, ki ste jih

Dr. Švajger Drago

specijalist za bolezni ušes, nosa in grla
se je preselil na Aleksandrovo c. 10.
Ordinira od 10—12 in od 3—1/5 ure
Telefon 32-19

Umor pri Ptujski gori

Dne 17. t. m. je bila v Jamskem vrhu pri Ptujski gori umorjena 49 letna preužitkarica Lubaj Neža. Sodna komisija je ugotovila, da je bila pokojnica umorjena najbrž s sekiro. Umorjenka se je po vseh znakih sodeč morala takoj po prvem zamahu zrušiti na tla, naker je bila še večkrat udarjena, kajti lobanja je popolnoma zdrobljena. Kdo je jo umoril, še ni ugotovljeno. Pokojnica je bila 5 let ločena od svojega moža in je zgrudila pri svojem nečaku L. I., s katerim se tudi nista razumela, in sicer zaradi prevelike dajatve preužitnine. Govorili so celo, da je umobolna, kar pa ni bilo res. Vsa javnost s velikim zanimanjem pričakuje izida preiskave.

Iz Julijske krajine

Nenadna smrt. V nedeljo 13. novembra je v Fojani v Brdih nenadno umrl ododni župni upravitelj Ivan Mosetig. Blagoslovil je drog za državno zastavo, kakor jih zadnje čase postavljajo po goriških vaseh. Imel je kratek nagovor. Ko je končal, je nenadoma vzkliznil: »Slabo mi je!« V zavesti bližnje smrti je še dejal: »Z Bogom vsi!« — Libera me, Domine! Nato se je zgrudil in izdihnil. To se je zgodilo v navzočnosti goriškega prefekta in zastopnikov drugih državnih oblastev. Pogreb je bil v torek dopoldne in je bil res lep. — Pokojni je bil doma iz Trčiča, kjer se je rodil l. 1866. Pastiraval je po Furlaniji. Med vojno je živel na Dunaju. Po vojni je bil zopet v dušnem pastirstvu, nato pa nekaj let profesor v malem sementišču v Gorici. V Fojano se je umaknil pred nekaj leti. Rajnik je bil blaga duša. Znal je precej dobro slovensko, tako da je v Fojani lahko slovensko pridiljal in spovedoval. Pri ljudeh je bil zelo priljubljen. Naj počiva v miru!

Volče. V »Slovenec« smo brali, da je v Medvodah umrl g. Matija Kenda, šolski upravitelj v pokopju. Pokojnik je bil mnogo let nadučitelj v naši vasi. Bil je izvrsten učitelj. V šoli mu je bila vsaka ura prekratka. Vnet je bil tudi za gospodarski napredek; cepil je na tisoče dreves. Kjer je videl kako zanemarljivo gospodarstvo, se je kar ujezel. Vsako nedeljo smo ga videli v cerkvi in sleherni večer je z družino molil rožni venec. Vojna ga je pregnala na Kranjsko, kjer je služboval do poznih let. Po naših krajih in naših ljudeh mu je bilo dolgčas. Vse svoje otroke je dal v šole: eden je duhovnik, drugi geometer, tretji državni uradnik, najmlajši študira pravo. Hčerki sta učiteljici. Bil je dober in skrben družinski oče. Naj počiva v miru! Preostali družini naše sožalje!

Primo Carnera v Gorici. Primo Carnera, bivši svetovni bokarski prvak, doma iz Sequale v vilo-lemaki pokrajini, se je te dni pojavil v Gorici. Kmalu za tem se je zvedelo, da se je zaročil z neko uradnico pri goriški deželni upravi. V goriških športnih krogih ugibljejo, kdaj bo poroka.

Otroški vozički, novejši modeli, Dvokolesa, motorji, trikotniki, šivalni stroji, posredniki, Po selo kiti ceni! Ceniki franke! »TRIBUNA« F. BAYEL, LJUBLJANA, Mariborska 4 Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

Otroški vozički, novejši modeli, Dvokolesa, motorji, trikotniki, šivalni stroji, posredniki, Po selo kiti ceni! Ceniki franke! »TRIBUNA« F. BAYEL, LJUBLJANA, Mariborska 4 Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26

KULTURA

K Jakčevi razstavi v Jako pičevem paviljonu: Turjak

Turška »moderna«

Med tem, ko je postala Evropa netišče nič do-
bro obetajočih trenj, vlada med balkanskimi na-
rodi sloja in mirno sožitje. V takih razmerah se
nam ni treba čuditi, da je nastalo pri vseh bal-
kanskimi narodih v zadnjih letih pravo kulturno
vrenje, ki obeta postati v bližnji bodočnosti važno
za vse balkanske narode. Mladi balkanski narodi
nosijo v sebi vse pogoje za zdrav, naravni razvoj,
obenem pa imajo v sebi tipične elemente svoje
narodne kulture, katere še ni obsežena v zapadno-
evropski kulturi. Duševnost narodov zapadno-
evropske kulturne sfere je enostranska in zato
omejena, ker v njej ne diha s polnimi pljuči
velik del evropskega občestva, kateri obsega zlasti
vse balkanske narode, ki so se v zadnjih dvajsetih
letih med seboj toliko približali, da so začeli spo-
znovati še tudi duševne obraze eden drugega.

Za nas Slovence kot najmanjši in najkultu-
rejši narod, ki živi na najzapadnejši meji bal-
kanske-kulturne sfere, je to posebno važno to,
da čimprej premostimo vse tehnične težave, ki se
nam stavljajo na poti do temeljitega študija kul-
ture vseh balkanskih narodov, da pridemo čim-
prej do kulturnega jedra Balkana. Mi Slo-
vencei bridko občutimo, da so nam po vojni ne-
kako izpodmaknjena tla pod nogami, da nam
manjka širša kulturna os, okoli katere bi se gi-
balli. Sedanja Rusija nam je odvratna, nemški in
italijanski nacizem tuji, anglosaška miselnost nas
pušča hladne in tudi francoski genij, ki se v
zadnjih letih ni posebno izkazal, nas ne more
navdušiti. Slovenci smo se odločili za vse čase
deliti skupno usodo narodov balkanskih držav. S
tem sicer nismo prelomili z zapadno-evropsko
kulturo, pač pa smo postali najlegitimnejši po-
sredovalci med vzhodno in zapadno evropsko
kulturo. Pogledi v preteklost nam ne smejo za-
temniti jasnosti pogleda v nalogo, ki so nam do-
ločene po božji previdnosti. Mladi balkanski na-
rodi imajo v sebi neprecenljive zaklade kulturnih
vrednot; treba jih je le odkriti in razviti. Daj
Bog, da bi Slovenci ne bili pri teh nalogah na
zadnjem mestu, ko se bo pisala kulturna zgodov-
ina balkanskih narodov!

Pri študiju kulturnega življenja balkanskih
narodov smo Slovenci že napravili prvi korak.
Ako pustimo na strani naše sodelovanje na kaj
različnejših kulturnih področjih z brati Hrvati in
Srbi, moremo ugotoviti lepe uspehe zadnjega časa
v spoznavanju kulturnega dela bolgarskega na-
roda. Dalje pa žalibog nismo prišli. To pred-
stavlja le polovico Balkana. Ako bi se omejili
samo na jugoslovanske narode in njihovo kulturo,
bi to naše delo ne bilo popolno. Mi Slovenci smo
poklicani, da pokrijemo »glenje« Balkana, ki bo
skupen za nas vse, ako naj bo naša odločitev
iskrena in dosledna. V krogu, v katerem živimo,
ekšajmo najti kulturno os; samo v tem širokem
krogu balkanskih narodov bomo mogli uveljaviti
svoj lastni narodni jaz in nikjer drugje. Ne po-
zabimo, da nas bodo vsi balkanski narodi, tudi
neslovanski, cenili po tem našem kulturnem delu
in nas smatrali kot nepogrešljiv člen v balkanski
kulturni družini. Ime »Slovenec« Turkom ni ne-
znano. Ko sem bil v poletju na neki konferenci
v Turčiji, me je na moje največje presenečenje
vprašal visok funkcionar v Ankari, da-li sem Srb
ali Slovenec. Naj nas, čeprav najmanjšega med
balkanskimi narodi spoznajo in vzljubijo po naši
visoki kulturni stopnji, veliki strpljivosti in vda-
nosti ideji balkanske kulturne družine.

Poleg Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov
žive na Balkanu tudi še Romuni, Grki, Albanci
in Turki. Tem zadnjim naj tudi veljajo ob smrti
njihovega osvoboditelja in zgraditelja »moderne«
Turčije, Atatürka naše misli. Spoznavanje njho-
vega kulturnega narodnega življenja nam bo zbi-
strilo poglede, da bomo v svoji sodbi in odločitvah
zrelejši, zlasti še danes, ko pešajo Evropi živi,
da nas ne potegne s seboj vred v kulturno in
narodno dekadenco.

Kratek pregled turške moderne književnosti
naj služi kot korak dalje k gornjemu cilju.

Današnja turška književnost je pretrgala s
tradicijami orijenta in se z neko pobožnostjo
obrnila na zapad. Do prve četrtine devetnaj-
stega stoletja se je turška književnost omejevala
zgolj na razne zgodovinske pripovedke, spomine,
kronike, znanstvena dela, filozofske razprave in
potopise. Snela na predvečer juljske revolucije
leta 1908 se je začel preobrat v književnosti. Mala
skupina pisateljev, pod vodstvom Fedji-Atija (po-
menja: »zarja prihodnosti«) je popolnoma prelo-
mila s preteklostjo. Ta skupina ljudi je najprej
zrevolucionirala pesništvo, pozneje pa je postavila
nove temelje tudi prozi. Ahmet Hasim je vpeljal
v turško književnost simbolizem Henri de Régniera
in Verhaerena. Vpliv Hasima je bil neposreden
in, če ne bi že mogli reči, da je bil ustvarjajoč,
vendar pa moramo priznati, da je zapustil mnogo
posnemalcev, od katerih pa Hasima nihče ni niti
od daleč dosegel. Njegov intelekt, izvirnost sloga,

njegovo izredno tenko občutje, ga delajo nepre-
kosljivega v turški književnosti zadnjih trideset
let. K Ahmet Hasimovi skupini spadata še dva
prvovrstna pesnika. Prvi je Jahya Kemal, kale-
rega pesmi so pravele poduhovljenje snovi. Dru-
gi je Ziya Gökalp, ki je poznano eden od naj-
boljših turških sociologov in prvi nacionalni ide-
olog turškega naroda. Njegova poezija je didak-
tična, vendar je pristna, prepričevalna in globoka.
Novoče pesniško pokolenje kaže izvestno neod-
visnost od starejšega — Ahmet Hasima in Jahya
Kemala. Mnogim se pozna razvoj intelektualne
tendencioznosti njihove dobe, katere ni imela to-
liko vpliva na njihove prednike. Med bogonadar-
jenimi moramo omeniti zlasti: Faruk Nifizi, Na-
zim Hikmeta, Necip Tazila, Behcet Kemala, Ah-
met Muhipa, Jasar Nobija in Ahmet Kutsija.

Na čelu modernega romana stoji Jakup Kadri.
Njegov roman »Nur Babac« spada med najboljša
dela svetovne književnosti. Njemu ob strani stoji
Refik Halit, ki je znan tudi kot eden od najbolj-
ših turških novelistov. Njegove »Skrivnosti Cari-
gradac« stoji na prvem mestu turške novele. Poleg
njega zaslopa novelo še dvojce znanih imen: Omer
Sevket in Sadri Etema.

V esejih naslopa Falih Rifki, o katerem mo-
remo reči, da je najoriginalnejši pisatelj seda-
njega časa. S svojim »Na bregovih Tamišac« se
postavlja na vrh turških esejistov.

V dramatikah so se turški pisatelji udeležo-
vali vse do sredine devetnajstega stoletja le a pre-
vodi iz svetovnih del. Poznan iz te dobe je Ahmet
Vefik Paša po svojih odličnih prevodih Molière.
Izvirna dela pa so nastala šele z Vedat Nedimom,
Resat Nuriem in Cevdet Kudretom. Pri tem ne
smemo pozabiti še samega Kamal Atatürka, ki se
je izkazal v svojih »Spominih« in »Razgovorih«
kot izvrstnega pisatelja, polnega umetniškega nav-
dajenja in intelektualne globine.

★

Ahmet Hasim, ki je umrl leta 1933 komaj 47
let star, je najboljši in najsutilnejši turški pesnik
prve tretjine 20. stoletja. Začetni stihovi so klasični.
Pozneje je razvil svojo poezijo v integralni sim-
bolizem. Proti koncu njegovega življenja postaja
njegov stil vse bolj stnjen. Napisal je dve zbirki
pesmi: »Göl Saatleric« (»Ure na jezeru«) in »Pe-
yalac« (»Košnjac«). Poleg tega se je udeleževal
tudi v esejih. Njegovo »Gurabahane« Lakkanc
(»Gostilnice štorkeji«) spada med najboljše turške
eseje.

Janhya Kemal, rojen leta 1885, se prvič po-
javlja kmalu po Fedji Atiji. Svoje stihove pribojuje
v mnogih književnih revijah. Do sedaj še ni izdal
zbirke svojih pesmi. Iz njihovih stihov diha more-
ški svet, katerega opeva z nadarjenostjo pesnika
globoke kulture.

Ziya Gökalp je mladi nacionalni turški ideo-
log, ki je umrl pred nekaj leti. Imel je velik
vpliv na svoj čas. Njegova dela so pronicljiva
večinoma s sociološko nalogo. Napisal je veliko število
stihov v preprostem jeziku.

Kemaleddin Kamil je čustven mlad pesnik.
Sodeluje v najrazličnejših književnih revijah.

Faruk Nafiz je mlad pesnik. Do sedaj je izdal
štiri zvezke svojih pesmi in to: »Sarkin Sultanlaric«
(»Orientalne princeze«), »Dinle Neydane« (»Poslu-
šam flavto«), »Coban Çeşmesi« (»Studenece ovčarija«)
in »Suda Halkalare« (»Krog na vodi«). Njegovi pe-
siški izrazi, polni duha, in klasični verzji, dajo
njegovim pesmim neko umirjenost in potenco
resničnega umetnika.

Nazim Hikmet je avtor mnogih pesniških
zbirk (»835 satire«; »Jokondac« in »Si-Ja-U«; »Va-
ranc«; »1+1=1« ter »Mesto, ki je omenel«). Za-
nesel je v turško poezijo nov akcent in nov pe-
siški izraz, ki se kaže zlasti v njegovi pesmi »Bo-
sonog«:

»Sonce nad nami turban ognjeni
Travnata gošča nog pokrivalo.
Kmetič a staro mulo, greš z nami? —
Brez vroč in hrbitu, v roki brez biča
Brez konj in voza in orožnikov —
Greš z nami? Gre z nami;
V krvi naši ognjeni...«

Jasar Nabi je rojen leta 1908 v Skoplju, kate-
rega je zapustil skupaj s svojimi starši ob bal-
kanskimi vojskah. V Carigradu je dovršil gimna-
zijo. Prve pesmi je objavil 1925 leta. Leta 1927
je izdal v družbi s šestimi tovariši »Sedem bal-
kete«, delo, ki je povzročilo mnogo hrupa v tur-
škem literarnem svetu. Pozneje je izdal dve zbirki
pesmi: »Kahramanlar« (»Junaki«) in »Misrae«. Na-
pisal je romana: »Adam in Eva« in »Zena je
spregovorila«, zatem ep »Bes Devire«. Prevedel je
na turški jezik Maeterlinkevo »Odisejo«.

Ahmet Muhip je rojen leta 1909 v Carigradu
kot sin sinopskega kmeta. Še kot mlad je žel k

vojakom in se udeleževal balkanskih vojn. Po-
zneje je s svojim očetom prepotoval celo Anto-
lijo. Svoje prve pesmi je objavjal v reviji »Hep
Genelick« (»Mladost«), ki izhaja v Ankari. Pozneje
je sodeloval tudi v drugih literarnih revijah, kot
v »Türk Jurdus«, »Muhituc«, »Varlikuc« itd. Posku-
šal se je tudi v esejih.

Ahmet Kudsi je eden od mlajših turških pes-
nikov. V svoji zbirki »Sürler« (»Stihii«) se je posta-
vil na prvo mesto svojih sovrstnikov.

Necib Fazil je postal znan že s tridesetimi
let. Njegova zbirka pesmi je izšla pod imenom
»Kaldirimlar« (»Popločeni«). Spada med najmoder-
nejše turške pesnike. Njegov moderni pesniški iz-
raz se more dojeti iz njegove pesmi »Očic«:

»Zakaj ostanejo žive samo oči,
Medtem ko vse drugo v nas umrje?
Zakaj?
V srcu jočejo oči, potujejo poleg spominov;
Se odpirajo in zapirajo kakor zvezde na nebu —
V naši — mrtvi lobanji —«

Bençet Kemal se je poslovil že pri svojih pet
in dvajsetih letih z zbirko pesmi »Burada Bir
Kalp Carpiyor« (»Tu biva srce«). Je moderen pe-
sik, resnični umetnik.

Jakup Kadri, rojen leta 1888, je eden najbolj
poznanih turških romanopiscev sedanjega časa.
Velik talent, emocija in visoka kultura ga uvr-
ščajo med pisatelje svetovnega imena. V svoji
globini pesnik, v stilu neposnemljiv. Že kot dvaj-
setletni je izdal svoje prve novele »Bir Serencanic«
(»Pustolovščine«), s katerimi se je proslavil. Po
manjši zbirki pesmi v prozi je napisal celo vrsto
romanov: »Kiralik Konake« (»Hiša ee da v najemu«),
»Sodoma in Gomorat«, »Hüküm Gecesi« (»Noč od-
ločitve«), »Yabancı« (»Tujec«) in nazadnje »Ankarac«.
Poleg tega je napisal nepregledno število člankov
in kritik, ki pričajo o njegovem globokem duhu,
ki je tenko prislusnil vprašanjem sedanjega časa.

Omer Seyfeddin je umrl že zelo mlad, vendar
pa je zapustil za seboj lepo zapuščino, ki ga dela
nemurljivega v turški književnosti.

Refik Halid, danes peditsetletnik, je pisec
mnogih del, kronik, romana »İstambulum ile yizic«
(»Dno Carigrada«) ter zlasti zbirke novel »Memleket
hikayeleric« (»Krajevne pripovedke«), s katero si je
osvojil srca turškega ljudstva.

Oka Gündür, rojen 1885 leta v Rumeliji, je
odličan turški romanopisec in novelist.

Zakaj so srbski srednjeveški vladarji zidali samostane

Pred kratkim je izšla v Belgradu knjiga »Kroz
istoriju Srbije Svetolika Grebenac«, ki je v celoti
polemičnega značaja, ker je naperjena proti se-
danjim službenim predstavnikom in tolmačem
srbske zgodovine, zlasti proti pokojnemu Stanoju
Stanojeviću in Slobodanu Jovanoviću. Po kratkem
uvodu, v katerem se pisec zavzema za resničo-
ljubnost v razlaganju zgodovine, se lotiva pro-
blema srbskih srednjeveških samostanov (str. 1
do 26), dočim je večji del knjige (str. 27—158)
določen za razpravo »Kralj Milan i njegovo doba«,
katera je v celoti naperjena proti Slobodanu
Jovanoviću.

V pričujočem napisu nimam namena razprav-
ljati o tej večji njegovi razpravi. Posnel bom samo
nekaj najvažnejših zaključkov iz manjše razprave
o zidanju samostanov v srednjeveški Srbiji. To
zato, ker je to vprašanje splošno zanimivo in ker
prihaja Grebenac do precej novih in uvaževanja
vrednih zaključkov, ki so v polnem napreduju
z razlago, ki je dal pokojni spoštovani zgodovinar
Stanoje Stanojević.

Profesor Stanojević je na nekem radijskem
predavanju dejal, da je kralj Milutin »patio od
manije zidanja zadužbin«. Grebenac je te besede
inkriminal in dokazal nasprotno: da je zidanje
samostanov v srednjeveški Srbiji bilo načrteno,
dobro premišljeno in politično osnovano akt. Po mne-
nju Grebenčevem srbski srednjeveški vlastelini in
vladarji niso bili grešniki in norci, ki bi gradili
tolike samostane zato, da bi olajšali svojo vest
in delali dobra dela. To zidanje je bila politična
in kulturna potreba časa. Samostani so odigrali
najvažnejšo vlogo konsolidacije države Nemanjičev.
Po Grebenčevem mnenju je cerkev v sred-
njem veku igrala pri Srbih docela drugačno vlogo,
kakor je igra dandanašnji. Srbi so bili še v veliki
meri neenotni, nekulturni in državno nezrelo
pleme, ki ga je bilo treba šele vzgojiti za državno
življenje. Ker so bili, vsaj tisti izbranejši krogi,
duhovno in politično odvisni predvsem od Bizanca,
je že Nemanja uvidel, da je kulturna, cerkvena in
politična osamosvojitve Srbov prvi pogoj obstanka
njegove rodovine in da brez tega sploh ne bo
mogla obstati njegova mlada država. Cerkev, ki
je imela velik vpliv na množice, obenem pa je
bila haš cerkev s svojimi predstavniki tisti čas
najkulturnejši krog v državi sploh, je bila ko pre-
disponirana, da bi igrala tudi veliko politično
vlogo v mladi državi. In da bi dinastija Nema-
njičev mogla ostati vodilna, je bilo treba prvič
cerkveno oblast osamosvojiti, ponaroditi, drugič
pa docela podrediti svetni oblasti, to se pravi,
tako jo organizirati in vzgojiti, da bo podpirala
državo. Iz istega razloga so Nemanjići tako stru-
peno sovražili bogomile, ki so tisti čas preplavili
Balkan. Sovražili so jih zato, ker je bogomilstvo
podiralo avtoriteto cerkve in s tem tudi avtoriteto
države in dinastije obenem.

Glavni cilj sv. Save, cerkvena osamosvojitve
Srbov, je imela docela politično ozadje. Tudi nje-
gov odhod v samostan je bil v zvezi s tem. Po-
gosto laviranje srednjeveške srbske države med
vzhodom in zapadom, med Bizancem in Rimom,
je treba prav tako smatrati kot močan dokaz, da
je bilo Nemanjičem pred vsem za ureditev sve-
tovalne oblasti in zlaste manj za to, ali bodo njeni
podaniki katoliki ali pravoslavci. In ta inklinacija
v obe smeri se je nazadnje spremenila v inkli-
nacio samo v pravoslavlje. Zakaj? Zato, ker je
bil Bizanc popustljivši, ker je bil manj mogočen
ko Rim, ker so srbski vladarji od njega dobili
več popustov, ker so nazadnje politično pod Bi-
zancem ostali svobodnejši in samostojnejši kakor
pa bi ostali pod patronatom papeža, kajti tiste
čase je v zapadnoevropskih državah cerkev igrala
tudi veliko državniško vlogo in odločilno posegala
na čisto politično področje.

Samostani, ki so jih v tolikem številu gradili
prav predstavniki takratne srbske svetovne obla-
sti, ne pa cerkveni predstavniki (v kolikor niso
bili sami posvetni vladarji obenem tudi cerkveni
dostojanstveniki, razume se!), so služili v prvi
vrsti za notranjepolitične državne namene in so
bili zidani nairaie v obsejnih državnih basovih.

Beçad Nuri, rojen v Carigradu, se je proslavil
že s svojim velikim prvim romanom »Çali Kusuc«
(»Kraljček«). Temu so sledile novele in drmatična
dela. Njegovi kasnejši romani: »Dudaktan Kalbec«
(»Jezik are«), »Sinnmüs Jildizlar« (»Ugasle zvezde«),
»Aksem Günesic« (»Ugašajoče sonce«), »Jesil Gece«
(»Zelena noč«), »Leyli ve Mecun« (»Lejla in Me-
ducun«) ga uvrščajo med najboljše pisatelje tur-
ške književnosti.

Mahmud Jesari je najpopularnejši turški felj-
tonist sedanje dobe. Istočasno je tudi romanopisec.
Med njegovimi najboljšimi deli omenjamo: »De-
klico e plavimi očmi«, »Pastirjeva zvezdca« itd.

Sadri Ertem, rojen 1900 v Carigradu, je začel
pisati že kot dvajsetletnik. Njegovi glavni romani
so: »Bir varmiş, bir yokmuş« (»Bilo je enkrat«),
»Çiklikar durunac« (»Ko se nehajo ceste«) itd. Izdal
je tri zbirke svojih novel in zbirko potopisov »Z
okna vlakac«.

Peyami Sofa, rojen v Carigradu, je romano-
pisec, kroničar in kritik, predvsem pa pisatelj
visoke kulture in moderen. Njegovi glavni ro-
mani so: »Dokuzuncu Lariye Kovusuc« (»Bolniška
soba št. 9«), »Fatih—Harbyec«, »Bir tereddüdün Ro-
manic« (»Roman neizvestnosti«) itd.

Med esejisti zavzemajo prva mesta: Falih
Rifki Atay, rojen 1895 v Carigradu (zbirke esejev
»Eski Sante« — »Stari časi«, Ahmet Hasim, Rusein
Esref (zbirka: »Gecmüs Günlere« — »Zamrli dnovi«),
»Ayrıklar« — »Odtujitev«, »Damlı Damlac« — »Ka-
plja na kapljo« itd.).

Med pisatelji dram zavzema prvo mesto Re-
şad Muri, ki je pisal poleg romanov tudi drame.
Njegova glavna dela so: »Hancere« (»Bodalo«),
»Ümüdnü Güneşi« (»Sonce upa«), »Bir Gece Faciasic«
(»Nočna tragedija«) itd. Dalje Vedat Nedmi Tür, ro-
jen 1897 v Carigradu, kjer je dovršil gimnazijo,
a v Berlinu visoko šolo za ekonomske znanosti z
doktoratom. Njegove najboljše drame so: »Brez
delac«, »Stepece«, »Med tremi osebami« itd. Naj
končno ne pozabimo še nadarjenega Cevdet Ku-
dreta, ki je izdal knjigo pesmi »Birinci Perde«,
ki pa velja v glavnem za odličnega dramatika.
Njegove najboljše drame so: »Danijel in Saras«,
»Şen v şenuc« itd.

★

Zelo koristno bi bilo, da bi se odločilo neko-
liko slovenskih akademikov za nadaljevanje stu-
dija tudi v ostali neslovanskih balkanskih pre-
stolnicah, od katerih Ankara in Carigrad hranita
neizmerne zaklade neodkritih virov naše srednje-
veške zgodovine. Učenje jezikov ostalih neju-
slovanskih narodov je nujno potrebno za med-
sebojno spoznavanje in plemenitenje, in Slovenci
naj bi se ne orientirali tudi na bližnji Vzhod?
Tudi tam je naša bodočnost.

Dr. Janko Grampovčan.

Kakor se je razširjala država teritorialno z na-
novo pridobljenimi pokrajinami, tako se je tudi
pas zadužbin »samostanov pomikal na sever ali
bolj na jug. Tudi številne slike tako imenovanih
ktilorjev, t. j. zaščitnikov posameznih samostanov
oziroma cerkva, ki so bile naslikane skupaj s po-
stavami svetnikov na cerkvenih zidovih (dosti se
jih je ohranilo do današnjih dni), so bile tako
slikane z namenom, da med preprostim narodom,
ki je bil zelo navezan na cerkev, dvignejo ugled
vladajoče osebnosti, torej zopet političen name-
ni. V nadaljnjih izvajanjih odkriva Grebenac vlogo
takratnih samostanov, ki so bili v manjši meri
čisto verske in v večji notranjepolitične ustanove.
Takrat so bili samostani poleg čisto verskih mo-
mentov tudi kulturno-prosvetna središča za oko-
lico, šole in bolnišnice, kasarne in pokrajinsko
državno-upravna središča. Težka utrjenost samo-
stanov prav tako priča o strateški vrednosti nji-
hovi. Če upoštevamo, da so bile takratne pokra-
jine srbske srednjeveške države zvečne redko
naseljene, pustile in prometno slabo povezane med
seboj, da pravih meš sploh ni bilo, da za prve
čase vladanja dinastije Nemanjičev sploh nimamo
podatkov o njihovih prestolnicah, je čisto uteme-
ljen zaključek, da so vladarji stanovali zdaj v
enem, zdaj v drugem samostanu, odkoder so da-
jali navodila in vladali. Srbski srednjeveški ma-
nastiri so imeli za cilj celo čisto določeno koloni-
zatorsko politiko. Pogosto so jih gradili v pustih
in malo dostopnih, dolge slabo naseljenih krajih.
Kmalu pa se je okrog samostana naselilo dosti
naroda, podanikov, ki so tu ustanovili novo na-
selbino. To se je čisto dogajalo tudi na ozemlju,
ki so ga tik pred tem v bojih Srbi zavzeli, do-
todačene naselbine docela porušili in ustanovili
svoje s čisto politično-kolonizatorskim ciljem.
Tako se je dogajalo zlasti z grškimi mesti na jugu,
ki jih je poteptal Nemanja s svojo vojsko.

Se vnaprej dokazujoč čisto imperialistično
tendenco pri zidanju srednjeveških samostanov v
Srbiji, navaja pisec več dokazov. Samostani so
grajeni po rebreh, kjer je bilo mogoče kasneje
naseliti kolonizatorje. Samostani so bili grajeni
komodno in stanovanja za samostanske prebivalce
so bila najudobnejša v tistem času pri Srbih. O
kajih puščavnikih ni govora. Tudi podobnih pro-
storov ni najti v samostanih, pač pa razkošna
stanovanja. V pokrajinah, ki jih Nemanjići niso
s silo kolonizirali (n. pr. severovzhodna Srbija,
kjer so stanovali stari Dačani, ki so bili zvečne
nomadi), tudi samostanov niso gradili. V ome-
njenem delu je samo samostan Gornjak. V začetku
raste število samostanov največ na jugu, vzpo-
redno z osvajanji, ko se je za središče države
pomaknilo proti severu, se je tudi venec samo-
stanov začel večati v severnejših pokrajinah. Prvi
Nemanjići so tudi stolovali v posameznih samo-
stanih, ki so bili v ta namen tudi bolj oprem-
ljeni in utrjeni.

Iz vseh gornjih izvajanj pisca jasno sledi, da
so srbski srednjeveški samostani nastali v prvi
vrsti kot notranjepolitična središča, zlasti v za-
četku vladanja dinastije Nemanjičev, in šele v
drugi vrsti kot strogo verske ustanove. Odtod mo-
remo ob koncu tudi napraviti logični zaključek,
da kralj Milutin, ki je zidal toliko samostanov,
ni delal tega, ker bi bil nor ali pa iz strasti
po zidanju, ampak iz enostavne politične, koloni-
zatorske potrebe, ki je stremela za tem, da čim
bolj utrdi mlado državo in obenem zaščiti dina-
stijo Nemanjičev in ji varuje nasledstvo, torej kot
trezen in razborit politik, ki mu je šlo za vzpo-
stavitve in ohranitev državne moči v osvojenih
pokrajinah, kakor tudi v tistih, ki so že od sa-
meza začetka bile srbske, pa jih je bilo treba
zediniti, medsebojno povezati in kulturno-pro-
svetno dvigniti.

Ni manj zanimiva ni druga Grebenčeva raz-
prava, ki boče nekako rehabilitirati kralja Milana
Obrenovića in v pravični luči prikazati njegove
postopke, zlasti njegovo beg od Rusije, na katero
se je sicer Srbija že iz tradicije tako rada na-
slanjala pa naslonitev na sosedno Avstrijo, ki je
Srbiji stregla po življenju.

T. Potokar.

MLADI SLOVENEČ

Stričkov kotichek

Dragi Kotichekov striček! — Dolgo ti že nisem pisal. V šolo še zmerom ne hodim, kot veš, zato narekujem mami in ona piše. Povem ti na uho, da se moj bratec Ivanček jezi na Tebe, ko tako dolgo ne daš njegovega odgovora v kotichek. Pravi, da Te bo okregal, kadar prideta skupaj. Upam, da boš meni ustregel in me takoj vtaknil v svoj preljubi kotichek. Moj oče je že zmerom zvest naročnik »Slovenec«. Naš Ivanček ga takoj začne brati, ko pride iz šole. Za kosilo nič ne vpraša. Kar sili ga moramo k jedi. Moli pa še bolj rad kot jaz.

Upam, da si zdaj že zdrav. To Ti želim od srca. Moj oče se je pozdravil. Bil je tudi v ljubljanski bolnišnici.

Sporočam Ti tudi, da so mi poredni otroci odnesli mucko Kilikalico. Hoteli so jo umoriti. Rešil jo je neki dobi gospod. Po tednih sem jo srečno dobil nazaj. Revica je zdaj šepasta in na vratu se ji tudi še pozna ranica. Upam, da se bo pozdravila.

Drugi novic ni. Srečno Te pozdravlja Tvoj mali Andrejček Pristavec, slovenski fantek v Bršljinu pri Novem mestu.

Dragi Andrejček! — Od srca rad Ti verjamem vse, kar si v pismu napisal: da še ne hodiš v šolo; da se Tvoj bratec jezi name in pravi, da me bo okregal; da je Tvoj očka zvest naročnik »Slovenec«; da se je zdravil v ljubljanski bolnišnici; da so ti poredni otroci odnesli mucko Kilikalico; da je revica zdaj šepasta in ima na vratu ranico — vse, prav vse Ti rad verjamem. Le ena stvar se mi v Tvojem srčkanem pismu zdi nekoliko neverjetna: da si pismo kar sam narekoval mami. Hm, hm, ne vem, če Ti tudi to smem verjeti! Takile drobni fantički, kolikor jih jaz poznam, pač še ne znajo takole spretno zastavljati besed in stavkov. Kaj praviš na to, a? Nemara se pa motim in je vse, kar je v pismu črno na belem napisano, v resnici zrastle na Tvojem zelniku? Potlej si vsekakor tišč, da malo takih!

Razkačenega brata Ivančka se hudo bojim in si nič drugega bolj ne želim kakor to, da nikoli ne bi trčila skupaj. Gotovo bi me tako strašno ozmerjal, da bi me potlej še bolj ušesa bolela, kakor me že boljjo. Tvoj bratec Ivanček mi samo grozi, da me bo okregal, drugi pa nič ne grozi, ampak me kar pri prič ozmerja. Škoda, da tudi jaz nimam tako volih ušes, kot jih imajo nekateri! Kar jim kdo v eno uho natrobi, jim gre skozi drugo ven... Srečni ljudje! Meni pa vse tisto, kar mi kdo na uho natrobi, zdrkne naravnost v srce in tam me peče kot žerjavica noč in dan.

Otroci, ki so ti odnesli mucko Kilikalico, zasluzijo, da jih parkelj pobaše v koš in vrže v črno luknjo. Uboga mucka, koliko je morala zaradi njih pretrpeti! Oh, kako hudobni so dandanes ljudje, ali ne? Samo za svoje trebuške skrbijo z ganljivo pozornostjo, tuje solze in tožbe pa so jim španska vas. Izreci ubogi mucki moje najiskrenejše sozljaje v imenu vseh, ki so še usmiljenega srca!

Prav lepe pozdravčke Ti pošilja Tvoj — Kotichekov striček.

Kako pravimo...

»Osle mu je pokazal...«

Sosedom Janezek je velik nepridiprav. Če mu kdo ni všeč, mu pokaže osle, to se pravi: jezik pomoli iz ust, prisloni nanj palec desne roke, z drugimi prsti pa pomiga. To je vsekakor grdo od njega, ali ne? Če bi ga jaz dobil v pest, bi ga pošteno naštekal! Zadržaj pa se je zgodilo, da je Janezek nekemu gospodu pokazal prave, žive osle, kakor vidite na sliki. Ta prizorček je ujel na papir mladi risar Vekoslav Zivič, dijak I. drž. real. gimn. v Ljubljani.

Kokun:

Dobra prijateljčka

Pujsek je izgubil mamo.
Kaj bi sam na svetu revček?
Mamica mesar odgnal je,
tih in pust brez nje je hlevček.

Zalostno sirotek lačni
na dvorišče je prievlil,
v dno srcá se je, ojojme,
dobri Olgici zasmilil.

Stekla v hišo je po mlekece,
cucelj mu vtaknila v gobček
in prav nežno mu zapela:
»Le naj se, moj golobček!«

Pujsek zdaj je sit kot hoben,
Olgico hvaležno gleda.
Kaj naj on ji dá v zameno? —
Vroč poljubček, hm, seveda!

Gospod Muc in vaški razposajenci

Gospod Muc je bil velik čudak. Živel je v svoji hiši čisto sam in se je le redkokdaj prikazal med ljudi. Vaški otroci ga niso marali, ker jih je tako črno gledal izpod čela. Deklice so se spustile v tek, kadar koli so ga zagledale, dečki pa so se skrivali za ogle, kazali jeziki za njim in posmehljivo kričali: »Mijav! Mijav! Gospodu Mucu to mijavkanje seveda ni bilo prav nič všeč. Vez razkačen se je včasih zapirjal za mladimi razposajenci in jih lovil toliko časa, da mu je zmanjkalo sape. Lepo vsekakor ni bilo od dečkov, da so ga tako dražili, a gospod Muc je bil vsega tega v nemajhnini meri kriv sam. Zakaj pa jih je gledal tako črno in bil užaljen za vsako malenkost? Dečki včasih niso mislili nič hudega in bi gospoda Muc gotovo pustili pri miru, če bi se jim vsaj enkrat prijazno nasmehnili. Poznam ljudi, ki se prav tako pišejo Muc, a za njimi nihče ne kriči: Mijav! Mijav!

Gospod Muc je imel za hišo velik sadovnjak. Ta sadovnjak je bil prava skušnjava za mlade sladkosnedeže. V njem so zorele najslajše češnje. Na veliko žalost vaških otrok pa je bil sadovnjak dobro zavarovan pred tatili. Vse polno pasti in samostrelnih naprav je gospod Muc skril v njem. Ob vstopu v sadovnjak je gospod Muc obesil velike table z napisom: POZOR! SMRTNO NEVARNO! NE DOTIKAJTE SE SADNIH DREVES! Ti svarični napis so zgovorno pričali, kakšen mož je bil gospod Muc. Eno samo češnje je gospod Muc pozabil zavarovati. Dečki so to dobro vedeli. Večkrat so opazovali gospoda Muc, ko je hodil po sadovnjaku. Videli so, da je brezskrbno šel samo mimo te češnje, mimo drugega sadnega drevja pa zelo počasi in previdno. Psa čuvajta gospod Muc ni imel. Če bi ga bil imel, bi se pes gotovo sam ujel v eno izmed pasti.

Nekega popoldneva je gospod Muc odrinil zdoma. Vaški razposajenci so ga nekaj časa spremljali na poti v mesto in mu privedli pravi mačji koncert. Potem so se raztepli na vse strani, samo Francek in Janezek sta se po isti poti vrnila in jo mahnila naravnost proti sadovnjaku. Splezala sta čez ograjo in se splazila do češnje, ki ni bila zavarovana. Janezek se je že opriljel debela in se hotel pognati navzgor. Tedaj pa se je zemlja pod njim udrla in padel je v globoko jamo, ki je bila skrita med travo. Na dnu jame so se zapletli z rokami in nogami med vejicami in vrvi, ki jih je prečkali gospod Muc pripravil za tatinske goste. Zaman je opletal in se skušal izmotati. In kar je bilo najhujše: v hiši se je zdajci sprožil zvonec na

uri budilki in začel tako hudobno in škodoželjno brneti, da je Janezka obšla znoja.

Francek se je na vso moč prestrašil, ko je videl, da se je Janezek udrl v zemljo. Srce mu je začelo glasno utripati. Ena sama misel mu je šla skozi možgane: da bi sebe spravil na varno. Spustil se je čez drn in strn kot zajec, ki mu je pes za petami. Še nikoli ni tako tekel. Bežal je še potem, ko ure budilke že zdavnaj ni več slišal. Ves upchan se je vrgel v travo in si ohladil vroče čelo. Bil je vesel, da je odnesel zdravo kožo. Začel je žvečiti travo in premišljevali. Kar na lepem mu je šinilo v glavo, da je velik nepridiprav. Pustil je prijatelja v nesreči — hu, kakšen strahopetnež in sebičnejš je!

Skočil je pokonci in je ucvrl nazaj. Tekel je še mnogo hitreje kot prej na begu. Pognal se je čez ograjo in že je bil pri jami. Janezek je še zmerom tičal v njej. Pomagal je Franceku in zakričal:

»Beži, muc prihajaj!«

A Francek se ni ganil. Obstal je kot pribit tudi v trenutku, ko je prisopihal gospod Muc in ga trdo prijel za ramo.

»Fej, grdo je od vas, da nastavljate takšne pasti!« je pogumno rekel Francek in ga očitajoče pogledal. »Saj bi se lahko ubil!«

»Tudi to je grdo, če kdo svojemu bližnjemu krade češnje!« je odgovoril gospod Muc.

»To je res,« je resnično ljubno pokimal Francek.

To odkritostno priznanje je gospoda Muc tako presenetilo, da je pozabil biti hud. Roka, ki je trdo ležala na Francekovi rami, mu je omahnila. Jeza v njem je skopnela kot pomladni sneg. Ni vedel, ali bi Franceka bolj obžaloval zaradi poguma, da ni pobegnil pred njim, ali zaradi priznanja.

Dve minuti nato je bil Janezek že osvobojen iz jame. Redkobesedni gospod Muc je kar na lepem postal od silo zgorev. Ko sta mu dečka obljubila, da ga nikoli več ne bosta dražila z mijavkanjem, mu je obraz kar zažarel od veselja. Stisnil jima je roko in rekel:

»Tako je prav, fanti!«

Premirje je bilo sklenjeno.

In kar je pri tem najlepše: kar so sklenili, so tudi držali. Kadar vas bo spomladaj pot zanesla mimo sadovnjaka gospoda Muc, boste na vseh drevesih videli smejoče se obraze vaških otrok, ki se bodo sladkali z okusnimi češnjami. Spodaj pa boste videli gospoda Muc, ki se bo sprehajal med sadnim drevjem in zadovoljno puhel dim iz svoje pipe.

Mlada njiva

Lep večer

Zadnje rože v vrtu sem pobrala
in pred kip Brezmadežne jih dala.

Tu venite, lepe rože moje,
tu pred Njo klonite glave svoje!

Lučk vse polno sem zvečer prižgala,
dolgo, dolgo v noč ob Njej ostala.

Vso bridkost, ki dušo je težila,
ob nogah sem Njenih odložila.

Nje oko je zrlo v dušo mlado
in v srce mi vtilo novo nado.

Marija Znidaršič, Stari trg.

Vesela družbica pod dežnikom

Kotichekov striček že zdavnaj dobro ve, da je med njegovimi mladimi prijatelji vse polno spretnih risarjev — da jih je pa toliko, se mu niti sanjalo ni. Iz vseh krajev Jugoslavije je prejel velikanske kupe slikanic na nagradni razpis v zadnjem »Mladem Slovenceu«. Nataknil si je najdebelejšie naočnike in začel brskati po kupu kot mravlja po mravljičnih jajčkah. Dolgo je izbiral in premišljeval, katerim petim slikanicam bi prisodil zaslužen nagrado. Pa je kup, na katerega je polagal najlepše slikanice, nazadnje zrasel do stroga in Kotichekov striček se je moral zateči spet k žrebu. Zmetal je najlepše slikanice v veliko vrečo, segel vanjo s trepetajočo roko in privlekel na dan slikanice teh-le mladih risarjev, ki so si na tak način pridobili nagrado:

1. Majda Šef, dijakinja II. razr. gimn. v Celju (Medlog 9).

2. Irma Marinič, učenka ? razr. pri Sv. Petru v Savinjski dolini.

3. Marinka Šašelj, Kranj, Puharjeva 4.

4. Jelena Žitnik, učenka IV. razr. v Licht. zavodu v Ljubljani.

5. Egidij Dolinar, dijak II. razr. kl. gimn. v Ljubljani (Barje, Jurčkova pot 106).

V kratkem bo Kotichekov striček objavil novo srčkano risbo, na kateri bodo mladi risarji lahko pokazali svoje slikarske sposobnosti. — To v tlažbo vsem, ki so tokrat ostali brez nagrade.

Še sinoči

Roža drobna je cvetela
sredi trate,
v čašo nežno je lovila
žarke zlate.

Majda naša pesmi pela
je veselo,
da čez gore tja v dolino
je donelo.

Še sinoči roža drobna
je cvetela,
še sinoči naša Majda
pesmi pela.

Danes v beli krsti nemo
Majda sanja,
siva meglja se nad mrtvo
rožo sklanja.

Majda Kuretova, Zagorje ob Savi.

Pridnost premaga vse zapreke

Na vseučilišču v Oksfordu na Angleškem je bil za profesorja jezikoslovja Jožef Wright, ki se je samo s svojo pridnostjo povzpelo do tolikšne časti. S sedmim letom je bil rokodelski vajenec in šele v svojem 18. letu se je naučil brati in pisati. Njegova najiskrenejša želja je bila, da bi šel študirat. Ta želja se mu je tudi uresničila. V Heidelbergu na Nemškem je obiskoval vseučilišče. Bil je najboljši dijak in je bil tak postal doktor modroslovja. Pozneje je bil eden izmed najznamenitejših učenjakov na Angleškem.

Če nam teče kri iz nosa...

Kri, ki nam teče iz nosa, ustavimo najhitreje, če brizgamo v nos sok citrone. Če pa citrone nimamo pri roki, vdihavamo vase mrzlo vodo, pomelamo s kisom ali galunom. Tudi mrzli obkladki na čelo, sence ali nos ustavijo kri. Če pa komu prav pogosto in močno teče kri iz nosa, je najbolje, če gre k zdravniku na pregled.

Dež

Dež čisti zrak in mu daje svež vonj. Po daljšem deževju postanejo velika mesta mnogo bolj zdrava. Dež pa ne odpravi v zraku samo prahu in smeti, ampak ga osnaži tudi raznih zdravju škodljivih gliv in živalic, ki plavajo po njem.

sedam dal tako krepek poudarek, da se je žena morala skriti pod posteljo. Stitih muh se vsak človek otepa, le kdo bi staremu Fetini zameril, če se jih je otepal tudi on?

Neke noči pa je stari Fetina na poti od gostilne do doma doživel takšno reč, da je čisto pozabil, kaj je njegova vsakdanja dolžnost. Niti zarobantil ni nad ženo, kamoli da bi se je bil lotil s pestmi. To je bilo nekaj tako neverjetnega, nezasiščenega, da se žena Marjeta kar ni mogla dovolj načuditi. Tako se je že privadila moževih udarcev in kletvin, da jih je to noč kar pogrešala. Križana gora, pa ji ubogi mož vendar ni zbolel?

Ne, stari Fetina ni zbolel! Bil je zdrav kot dren, samo prisopihal je domov kot kovaški meh. In zakaj je tako prisopihal, boste slišali takoj.

Noč je bila črna in viharina, kakor da bi jo bili sami pekleniški zvarili na dnu pekla. Le od časa do časa je izza umazanega oblaka pokukal krmežljivi obraz lune in se hitro spet skril. Nekje nad Bučno goro je z zamolklim glasom pel skovir. Podkorenske hiše so se plašno stiskale druga k drugi, kakor da bi trepetale pred nečim neznanim.

Čez prag edine hiše v vasi, ki je bila še razsvetljena, se je utrčala temna možka postava. Prav ta čas je luna spet pogledala izza oblaka in se široko zarežala. Spoznala je v zapoznelem popotniku svojega starega znanca Fetino. In tudi Fetina je v luni spoznal svojo nočno znanko. Priznava ji je pokimal in se ji odkril. Le to mu ni šlo v glavo, da je tokrat namesto ene lune videl kar dve. Pa ni utegnil zamotane uganke do kraja razvozlati; imel je važnejših opravkov na pretek. Prav to noč je hotel natančno kot še nikoli izmeriti cesto. Meril jo je zdaj po tej zdaj po oni strani, vmes pa je na vsa usta modroval:

»Čudni časi, zmošani časi! Pišče več kot koklja ve. Ampak mene ne boste, tisto pa ne! Nisem

po juhi priplaval, nak! Kdo bi samo doma čepel in garal? Enkrat samkrat živim, dvakrat ne morem — figo se bom trudil za prazen nič! Žena, ti pa kar tiho, drugače bova orala! Jaz sem gospodar! Grunt je moj, hiša je moja, če gre na boben vse vkup, nikomur nič mar!

Takisto je modroval in se potegoval za svojo čast. In bi nemara moževal še dolgo, če se mu ne bi kar na lepem prikazalo nekaj groznega. Goreča svinja je prilomastila iz teme in mu prekrizala pot. Namesto ščetin so švigale od nje goreče kače. In krulila je, tako nemarno in grozeče krulila, da je staremu Fetini milijon mravljincev zagomazelo po hrbtu. V sebo mu je šinila čudovita moč. Kar same od sebe so se mu premaknile in ga z bliskovito naglico nesle domov. Pridrvel je v hišo bolj mrtev kot živ in niti opazil ni, da se je žena tudi to noč vsa prestrašena skrila pred njim... Samo goreči švinji se je imela zahvaliti, da je imela to noč blažen mir.

Po tej prečudni nočni dogodivščini se je stari Fetina neznansko spremenil. Zamišljeno je taval okoli in se izogibal pijače kot bognasvarju križa. Karabišev Janez mu je zaupno povedal, kako je z gorečo svinjo prav za prav. Samo tistim se prikaže, je rekel, ki se z žganjem bratijo in s svojo ženo grdo ravna in v svoj grun zatemarja, je rekel. In komur se goreča svinja prvič prikaže, se mu prikaže tudi drugič, če ne da fraklaju za zmerom silovo. In komur se prikaže tretjič, o sveta pomagalka, potlej pa z bogom preljubi sve! V prvem jarku prej ali slej obleži in za večne čase zaspi.

Vidite, zato se je stari Fetina tako neznansko spremenil. Sprevidil je, vrli mož, da cest in steza z vinskimi duhovci nikoli ne bi mogel do kraja izmeriti. Z gorečo svinjo ni hotel imeti nobenega opravka več.

Mirko Kunčič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

13.

Stari Fetina in goreča svinja

Stari Fetina je bil naše gore list, iz prelepe vasi Podkoren doma. Kdor ga je poznal, se bo njegovemu spominu spoštljivo odkril. Obkrijlivi jeziki so ga sicer vlačili po zobeh, da je pijanček, razgrajal, pretepač in ne vem, kaj še vse, a kam bi človek prišel, če bi obkrijlivcem verjel. Za svojimi ušesi naj se popraskajo, grduni, dovolj umazanije imajo na njih! Fraklju je stari Fetina res od srca rad pogledal do dna, a samo zato, da so ta grdi svet v lepši luči videle njegove oči. In tudi pričekal se je rad, a samo zato, da je kot pristna gorenjska grča izpričal svoj pogum in ponos. In tudi pest je kaj rad položil na glavo svojega bližnjega, a samo zato, ker se je boril za pravico in čast, da se ne zlažem niti za las. Z eno besedo: stari Fetina je bil prava, živa zakladnica dobrih lastnosti in vrlin.

Kdor ni z menoj, ta je proti meni! — S to čudovito življenjsko modrostjo je stari Fetina romal od zibke do groba. In je romal tako, da še spotoma ni pasel lenobe, kakor jo pasejo nekateri. Neutrudljivo je z nogami maril ceste in pota, zdaj od leve na desno, zdaj od desne na levo, kakor je pač naneslo. Prav gotovo je vrli Fetina

izgrešil svoj poklic! Če bi — postavim — pokazal rodni vasič hrbet in šel v mestne šole drgnit hlače, bi se bil gotovo izučil za zemljemerca. Za takšnega zemljemerca, veste, ki tudi z rokami ceste meri, ne samo z nogami. Potlej bržkone na vsem Gorenjskem ne bi bilo stede, katere stari Fetina ne bi izmeril do konca. Škoda nadarjenega moža!

Žena Marjeta za možovo nagnjenje do zemljemerstva ni imela pravega razumevanja, zato sta si večkrat prišla navzkriž. Posebno takole ponoči, ko je stari Fetina kar v temi strokovnjaško premeril pot do doma, je bil koj ogenj v strehi, čim je prestopil prag. Namesto da bi ga bila žena pozdravila prijazno in lepo, kot se za ženo spodobi: Dober večer! Dobrodošel, ljubi mož! Pri-srečno mi bodi pozdravljen! ali tako nekako, ga je pozdravila z besedami:

»Mršna nemarna, kje si se ga pa spet nalezil?«

Ali je potlej kaj čudnega, vas vprašam, prijatelj moj, ali je kaj čudnega, če je užaljen mož pošteno zarogovill, ter z jezikom in pestmi skušal prepričati trmasto ženo, da se mu bridka kri-vice godi?

»Ti sitna muha ti!« je zarobantil, kadar ga je tako negostoljubno sprejela. In je svojim be-

DRUŽINA

Otrok je častihlepen

(Vzgojitelj ima besedo.)

Nekoč sem v nekem srednješkolskem razredu opazil, kako sta dva najboljša učenca tiho; a strastno sovražila drug drugega. Ves razred je bil na strani drugega, prvi pa je bil tisti, ki je sovraštvo načel. Na nekem izletu smo se pogovarjali o tem čudnem primeru. Vzrok? Učenci so soglasno izjavili, da nosi aktivni sovražnik vso krivdo, ker ne more strpeti, da bi njegov tovariš časih imel boljše naloge kot on; in nekoč, po spricvalih, sta se bila tudi že strela, le zato, ker je imel drugi nekaj boljnih redov kot prvi, češ da jih je dobil »po krivici«.

Častihlepni dijak je postal pozneje zagrižen majhen uradnik, ki je sprico višjih zmeraj ležal na trebuhu, sprico tovarišev ni počenjal drugega, kot da je obrekoval predstojnike, svojo malo oblast pa je s šikanami izvajal nad se nižjimi, kot je bil on.

Častihlepne otroke je treba trdo držati na vajetih, da se tako v kali zatre to bolešno nagnjenje. To vzgojno navodilo je treba čimprej uporabljati.

Sleheri človek mora že iz mladih dni skopariti s svojim »talentom«, mora darove in darovitosti, ki mu jih je Bog dal, znati ceniti in s trdnjo voljo izkoristiti, kakor mu je potrebno v življenju. Zdrava častihlepnost mora vedno stati za človekom in ga poganjati.

Vendar se potrebna častihlepnost ne sme izcimiti v častihlepnost, ki ogroža vso okolico.

Zdrava častihlepnost tvori prirodno razmerje med silo, ki stremi k cilju, in med danimi pogoji. Častihlepnost ostaja predvsem v mejah živega občutka za sožitje z bližnjimi, priznava sobojevnikom iste pravice in se ukloni — liki v športnih tekmah — tudi takim odločbam, ki mu dajo spoznanje, da ima tudi častihlepnost svoje meje.

Častihlepnost pa je bolešno razrasla častihlepnost. Častihlepnost pozna samo prvo osebo — jaz — vse drugo, vso okolico hoče spraviti podse, da služi njemu v korist in kar v slepo si v svojem samoljubju zastavi smotre, ki daleč prekašajo njegove zmožnosti. Častihlepnost s tega sebe previsoko ceni, odbija vso okolico s

svojo nadvlado, a prej ali slej se zrušijo meje in mora žalostno podležiti in priznati svojo nemogočnost.

Brez dvoma so pogoji za častihlepnost podedovani. A malokdaj so izraženi tako hudo, da bi jih z vzgojo ne bilo moči pristrčiti. Treba je, da vzamemo dediščino kot nevtrarno podlago, ki moremo njen razvoj drugam obrniti. Puhlo ničemurnost, močno samozavest, zdravo častihlepnost in slednjič še samopašnost — vse te točke iz dolge vrste moremo prisoditi istemu številu dediščine. Vzgoja pa potem odloči, kaj bo iz vsega tega nastalo.

Čim se pri otroku preveč pokaže pretirana samoljubnost in prekomerna ničemurnost, se jima mora takoj zastaviti pot. Predvsem morajo nastopiti starši, ki svoje otroke najbolje poznajo in ki so tudi najvažnejši vzgojitelji.

Mnogo pa vprav starši zakrivajo, če so zaljubljeni v svojega otroka in so sami častihlepnost. Starši se veselijo velikih zahtev in visokodonečnih načrtov svojih potomcev in nemara da otroke v tem še podžigajo. Če se otroku načrti izjavijo in naloge ponesrečijo, tedaj jih starši tlačijo z najrazličnejšimi vzroki, ki jih navajajo. Če je kak otrok premalo samozavesten in ima občutek, da je manj ko drugi, je tako ravnanje na mestu, nikoli pa ne pri častihlepnosti.

Pri teh je treba venomer zavirati, nazaj potiskati, strčiti, tlačiti v meje občestva, dokler ni dosežena naravna mera.

Častihlepni otroci, ki niso na uzdi, ki mogoče še podpiramo njih nečednost, si kasneje v življenju kmalu polomijo peruti. Življenje je trdo in pravično. Prenapeto hotenje, čezmerna pričakovanja se spet in spet obtočijo. Potem pa sledi zagrenjenost, pobitost, občutek okrutne, osebne usode. — Se huje pa je, če taki ljudje dosežejo kako oblast. To velja za dom ali za službo. Tedaj postanejo neznošni tirani v najhujšem pomenu besede; vse pravice drugih poteptajo v prah, mučijo in šikanirajo, kjer in kadar morejo. To so tako zvani »polbogovci«; vsakdo jih pozna. Venomer jim je na jeziku: »Jaz ne trpim nobenih bogov poleg sebe.«

Kdo bi vrnil?

Ah, takrat, ko je stopal majnik ves cvetoč preko naših trav... ko pastirski na planinah so vriskali... ko so spevi slavcev v hostan trepetali v jasno noč...

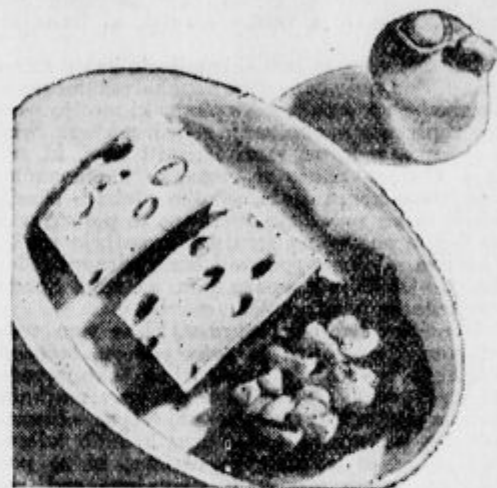
Iz božjih rok sem prejela najsvetejši dar: lepih pesmi zvok. Duša mlada lila v svet jo pesmi nove, kakor zlije čist in jasev se v mrakove sonca žar...

Mrk in tih splul je prek zasneženih livad mrzel zimski dih... Kdo bi zbudi cvetje logov zasneženih? Kdo bi vrnil srcu tisoč zamorenih mladih nad?

(Marija Brenčič)

Telečji zrezki po francosko

Potrebuješ tri telečje zrezke, 1 jajce, drobtine, 1 čebulo, četrt kg gobic, 3 rezine ne pretrdega sira.

Zrezke povaljaš v jajcu in drobtinah in jih naglo zarumeniš na razbeljeni masti, nakar jih daš v namazano posodo, potreseš s sesekljano čebulo in začiniš z limonovim sokom. — Gobic očistiš, razpoloviš, kuhaš 10 minut na presnem maslu. Razporediš jih po mesu in pokriješ z debelo rezino sira. Dodaš presno maslo, ki je še v kozici in vse skupaj daš v pečico za 15 minut, dokler se sir ne razpusti. — Zraven daš makarone, ki so kuhani na mleku.

Maroni z jabolki

Skuhaš pol kilograma kostanja maroni, da se da olupiti, nato ga z mlekom in vanilijo skuhaš do mehkega in pretlačiš skozi sito. Medtem olupiš jabolka, razrežeš na debele rezine in dušiš z belim vinom in s sokom limone do mehkega. Nato polagaš v skledo plast kostanja in plast jabolka, vse še namažeš z beljakom, ki je močno oslajen in daš v pečico, da se v zmerni toploti malo opeče.

Medene rezine

25 dkg bele presejane moke zmešamo s pečilnim praškom, dodamo osminko litra mleka, eno jajce, 20 dkg medu, nekoliko masla, cimeta, seseklj. lim. lupinico, vanilijo in 5 dkg sladk. poprha; vse skupaj dobro zmešamo, dokler se ne speni, nato stremo to v dobro pomazano in z moko potreseno model, testo enakomerno zrvnamo, pomazemo z raztepenim jajcem ter potremo s sesekljanimi orehi; vse skupaj pečemo v srednje vroči pečici 20 minut. Drugi dan izrežemo lepe, poševne rezine.

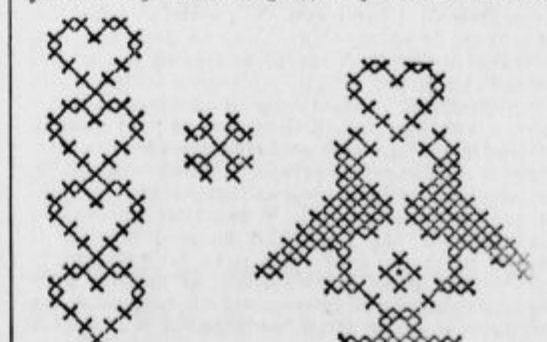
Svetujem ti

Rjasti madeži na belem blagu

Lahko jih odstraniš — in sicer z limonovim sokom. Iztisneš limono in segreješ sok v porcelanasti posodi nad soparo, dokler skoraj ne zavre. Če je mogoče, daš blago v posodo, dokler niso madeži prepojeni s sokom; ondi ga pustiš, dokler ne izginejo madeži. Seveda moraš nato blago dobro izprati.

O avtomobilih. »Ali ti je uspelo ozdraviti soprogo od prevelike ljubezni za starine?« — »Da, ob priliki njenega rojstnega dne sem ji podaril avtomobil iz leta 1900.«

tančno kvadratični, zato je mora biti blago jako enakomerno tkano in je treba prej pogledati, ali ima blago enako debele nitke in ali so nitke povsod enako oddaljene druga od druge, sicer bo vzorec postrani in razvlečen. Primerno blago je laže najti med blagom, ki je tkano na roko.

Pri vezenju je treba paziti tudi na izbiro nitk za vezenje. Če so nitke v primeru z blagom preveč tanke, ne pokrijejo vboji blaga; če so predebele, pa se videti preveč neokretne in pretežke. Najboljša je šesterodelna svila, ki jo lahko razdeliš.

Ni lahko najti pravilne barve. Pri tem se ni treba točno ravnati po barvah vzorca, ampak je vse stvar okusa. Druga slika ti pokaže jako star vzorec z nekega prav starega namiznega prta.

Namesto bluz in na bluze

(Miklavž se bliža.)

To, kar imaš na obleki za okras, je pomembno. Lične telovnike iz tafta, žoržeta ali organdija, ki si jih ne moreš kupiti, ker so preveč dragi, si sešiješ doma iz raznih ostankov blaga. Nekaj primerov:

Za k športnim oblekam iz volnena blaga si narediš telovnik (št. 2) iz pisanega tafta. Potrebuješ 120 cm blaga v širini 80 cm.

Telovnik iz batista (št. 1). Okrog srednje proge za zapenjanje in okrog ovratnika so drobne čipke. Imaš 115 cm blaga v širini 80 cm in 650 cm čipk.

Jako ličen je telovnik iz pikčastega žoržeta (št. 3), ki je spredaj v robčkih. Pošit je z ozkimi, zametastimi trakci. Kupiš 115 cm blaga v širini 80 cm.

Elegantni obleki pristojijo žoržetni telovnik (št. 4), ki ima okrasne nabranke. Potrebuješ 125 cm blaga v širini 98 cm.

Če je obleka zadaj izrezana, si priskrbiš telovnik (št. 5) iz žoržeta, ki je bogato okrašen s čipkastimi nabranki; za vratom sta dve umetni cvetki. Potrebuješ 1 m blaga, ki je široko 80 cm in 685 cm čipk.

Telovnik št. 6 je sestavljen iz krpincev in se zapenja z gumbi. — Zraven vidiš šapo telj iz tankega pikeja.

Izkaži se, koliko imaš okusa in priročnosti!

Nasveti za kuho

Če hočeš, da bo jajčna, močnata jed pravilno pripravljena, je treba rumenjak in beljak hitro druga za drugim razžvrkljati. Nikdar ne sme trajati delj kot 1 minuto, sicer postane vse vodeno.

Če dušiš sveže gobe ali jih kuhaš, ne smeš dati soli nanje, sicer porjavijo in niso okusne za pogled.

Da moreš pri pripravljanju kake omake pravilno premešati rumenjak, jesih ali citonov sok in olje, je dobro, da najprej zmešaš rumenjak, nato sok ali jesih in šele na koncu prilijesh olja, sicer ostane olje na žlici.

Iz beljaka laže narediš sneg, če kaneš vanj nekaj kapljic limonovega soka ali pa dodaš ščepec sladkorja.

Neredna stolica

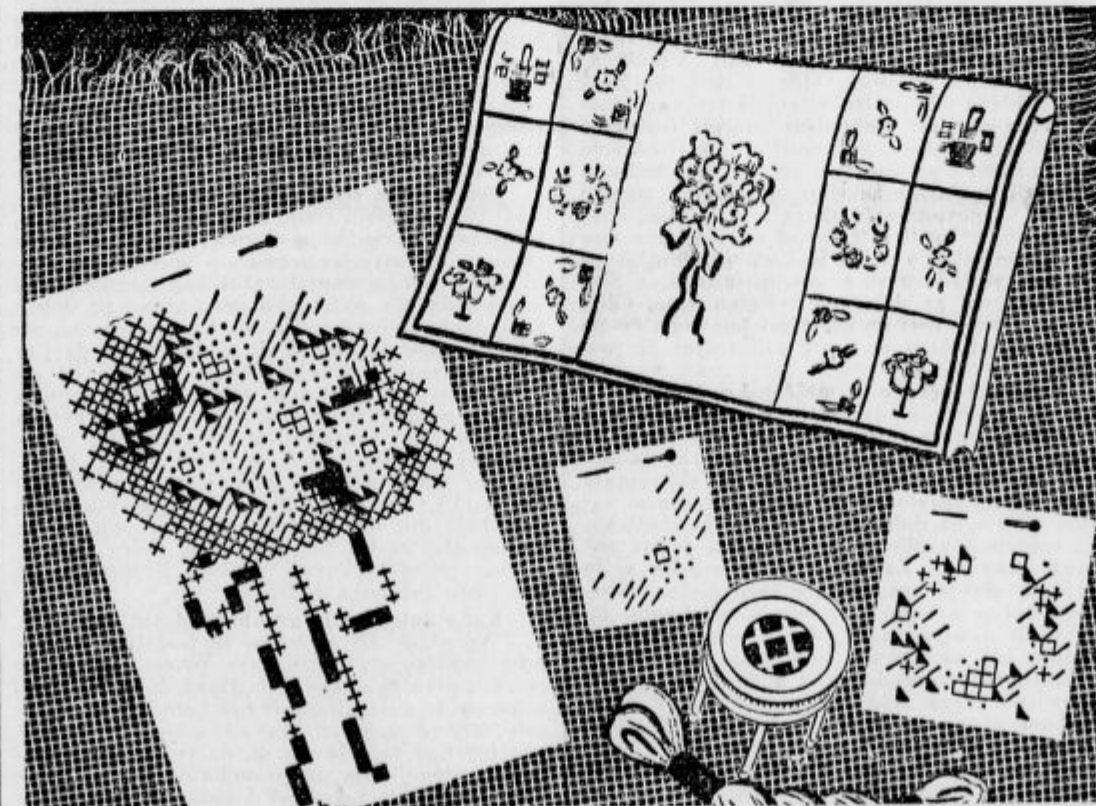

Upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

Želatino moraš dati najprej za nekaj minut v mrzlo vodo, nato pa na naravnost v vročo jed, ali če je jed mrzla, daš pa želatino za hip v vrelo vodo, da se raztaja.

Ročna dela s križci

(Miklavžovo darilo.)

Moderno pletenje je skoraj popolnoma izpodrinilo vezenine. Samo za križni vboj se ženske še zanimajo. Kdor ima okus za barve, more s križnim vbojem tvoriti razne lepe vzorce po svoji zamisli, tako namizne prte, blazine, torbice, preobleke za stole itd. Res je, da so ti vzorci večidel prav, prav majcen, tako da bi jih bilo treba delati s pomočjo povečalne leče. In zares imamo take leče za izdelovanje ročnih del, in sicer so te leče na treh nožicah, tako da jih je moči postaviti na blago in delati.

Slika ti pokaže risbo za torbico. Delaš s križci slonokoščene barve, kvadrati in robovi pa so vijoličaste barve. Na posebni risbi so poglobljivi motivi: ležec križec pomeni belo barvo; poševno črtkano pomeni svetlozeleno; trikotnik je temnozeleno; pika je roza; bel kvadrat temnozeleno barvo; pokončen križec pomeni svetlovijoličasto barvo; črn kvadrat temnovijoličasto in navpičen križec — rumeno.

Seveda ne moreš vsakršnega blaga uporabiti za to torbico. Križni vboji morajo biti na-

V Pariz — 20 ton ženskih oblek iz Amerike

Vsemu svetu je znano, da so francoske obleke najbolj imenitne in jih povsod najrajši nosijo, čeprav so neprimerno dražje kot druge. Vendar nas je Francija sama presenetila z novico, da so pravkar (privikrat) uvozili 20 ton ženskih oblek iz Amerike, in da bo treba v bodoče še bolj povečati ta uvoz. Ali se to pravi, da bo pariška moda izgubila svoj svetovni sloves?

Nikakor, zakaj, kar uvažajo iz Amerike, so konfekcijske ali storjene obleke, a pariški modni saloni bodo še nadalje ustvarjali nove modele in bodo še zmeraj imeli svoj svetovni modni pomen. Kar se pa tiče uvoza, pa spada v novo poglavje francoske socialne krize.

A v Franciji je zdaj tako, da prejemajo šivilje za svoje delo doma manjšo mezd, kot so jo dobivale lani, ker morajo modni saloni svoje izdatke zmanjšati. Strojene obleke pa prodajajo v razkošnih trgovinah Pariza bolj drago, kot so jih prejšnja leta. Izkoriščevalci francoske gospodarske politike so torej tozadevno le podjetniki, ki jim je kar dovoljeno, da prevladajo proizvodne stroške, ki so se zaradi druginje povečali, na ramena domačih šivilj, tako da jim zdaj trdke za njih delo manj plačujejo. Za modelno obleko, ki jo prodajo v trgovini za 800 din, dobi šivilja samo 8 din. Na teden zasluži povprečno po 200 din. Ker so pa šivilje videle, da njih sosede pri industriji zaslužijo več, so šivilje in krojači odložili šivanko in so se vdinjali industriji.

Tako je modna industrija izgubila delavke in delavce, kar je v Franciji hud udarec, saj hoče imeti skoraj vsaka Francozinja na roko šivane obleke. Konfekcijska trgovina ni imela torej v Franciji nikdar takšnega pomena in obsega kot po drugih državah.

Francija zato ne ni mogla več izgotavljati toliko modelnih oblek kot prej. Ameriška konfekcija je to brž spoznala in je začela uvažati izgotovljene obleke v Francijo. Te obleke so delo strojev in nimajo kakoga osebnostnega poudarka; zato so navzlic carini vendarle cenejše in so iz dobrega blaga. Prva pošiljate iz Amerike je bila hitro razprodana, ker takšnih oblek v Franciji ni bilo za lastno cebo ne morejo izgotavljati.

Naš domači zdravnik

S. S. F. K.: Vsak mesec se vam pojavijo sklečne bolečine. Izloči se vam sluz, ki jo opazite v perilu, včasih kot nekaj rumenega, včasih pa je celo krvavo. To traja 4 do 7 dni. Ponavlja se redno vsak mesec, zlasti hudo, če uživate mesne in dobro zabeljene jedi. Izcedek razširja neprijeten duh. Stari ste 24 let.

Podobne nadloge srečujemo često. So prav neprijetne in včasih dolgočasne. Prvo, kar moramo izključiti, je to, če ni opisana nadloga posledica kapavice. Šele potem jo moremo smatrati za manj nevarno. Take nadloge se pojavljajo tudi po zdravljenju, ki jih morda uživamo, in ki se izločajo z vodo in dražijo sluznico. Dalje po seksualnih ekscesih, pa tudi pri boleznih spolne narave. Včasih pa so tudi kužnega porekla. Klice, ki sicer ne povzročajo nobenih bolezenskih sprememb, povzročajo vnetje sluznice. Kaj je pri vas vzrok, ne morem točno povedati. Morda je le preobčutljivost sluznice. Zato govorijo dejstvo, da se pojavi nadloga ob takih in podobnih prilikah. Svetujem vam, da se obrnete na strokovnjaka, ker je potrebna tudi mikroskopska preiskava.

P. E. V. C. p. V.: Menite, da imate katar v glavi. Iz nosu se vam neprestano cedi, kakor bi bili prehlajeni; 6 let vas že spremlja ta nadloga.

Dve možnosti sta. Vzrok tej nadlogi je ali v nosu samem ali pa v njegovi okolici. To se pravi v duplinah, ki ležijo ob nosu in nad njim ter so v zvezi z njim. Na vsak način je potrebna preiskava. Dokler ne najdemo pravega vzroka, ne moremo nadloge zagrabit pri korenini in je iztebiti. Zdravljenje ne more biti uspešno, čeprav je veliko zdravil, ki trenutno pomagajo.

Ista. Ne vem, iz česa sklepate, da imate srčno napako. Pod pojmom srčna napaka razumevamo spremembe na srčnih zaklopkah, ki motijo pravilno zapiranje in odpiranje srčnih zaklopk. Srce ne more v zadostni meri iztisniti krvi, ki zastaja v njem. Skušaj si pomagati na ta način, da se srčna mišica ojači, nekako odebli. Včasih pa tudi to ne zadostuje več. Srce se potem razširi. Vse te pojave na srcu pa spremljajo znaki, ki jih more deloma spoznati samo zdravnik, deloma pa jih bolnik opazi sam na sebi. Spada pa ta bolezen v zdravniško oskrbo.

Ista. Sen imate na obrazu, ki se vam večkrat ponavlja. — Sen je prav pogosto bolezen kože, ki jo povzročajo kužne klice, tako imenovani streptokoki. Začne pa se iz prav majhnih ranic na koži. Navadno se pojavi na obrazu. Opazimo pa ga tudi na drugih delih telesa. Značilno za to bolezen je rdečica, ki se pojavlja na bolnih mestih, je dvignjena nad površino zdrave kože in se ostro loči od zdravih delov. Prav rada pa se bolezen povrača, ker ne pušča v telesu snovi, ki bi ponovno okuženo preprečile, kakor je to pri nekaterih drugih kužnih boleznih, za katerimi ne moremo več zboleli, če smo jih enkrat preboleli. Pri nas v Jugoslaviji imamo proti šeni dobro zdravilo, ki zanesljivo pomaga. Imenuje se streptazol.

I. M. St.: Roke in noge so vam oslabele in so mrzle kot led. V usseh vam šumi, slabotni ste tako, da ne morete niti deset korakov napraviti, ne da bi se oprli. Takoj se upehate, dihati vam ne da. V želodcu čutite bolečine. Če kaj težjega zaužijete, vas tišči in žuli, če pa kaj lažjega, morate pa neprestano letati.

Iz opisanih znakov morem sklepati to, da bolezniki nikakor ne smete podcenjevati. Kje pa tiči zlo, pa brez preiskave ne morem povedati. Verjetno v želodcu, oziroma v prebavilih. Je pa še cela vrsta boleznih, ki spremljajo podobne nadloge. Čudim pa se, kako morete že 6 mesecev tako mirno gledati, kako propadate iz dneva v dan, pa ne pokličete zdravnika.

M. K. K.: O neredni čišči in njenih vzrokih sem se že toliko razpisal, da ste tudi za sestro dobili primeren nasvet, če se zatekate redno v našo posvetovalnico. Menim pa, da prav stori, če si poišče strokovnjaka ginekologa.

Nadomestka mineralne vode, ki ga imenujete, ne poznam. Zato ne morem soditi o njem. Boljša kot jedilna soda je žgana magnezija.

L. P. Sh. L. S.: Stari ste 32 let. Strogo vzgojeni. Nikoli niste čutili posebnega nagajanja in privlačnosti krepkejšega spola. Menili ste, da prav zaradi tega ne bi mogli postati mati, če bi se poročili. Zdaj imate priliko, da bi se lahko poročili. Čutite tudi razpoloženje in veselje za to. Straši vas pa še vedno misel, da ne bo otrok.

Kakor sami prav posebno poudarjate, ste popolnoma zdravi. Zato na vaši strani ne vidim nikjer vzroka in razlogov, da se vam želja ne bi izpolnila. Vso srečo na pot!

I. S. A.: Pred 6 meseci ste bili operirani na slepiču. Obnem pa so pogledali še za žolčnimi kamni, ki jih pa niso našli. Čutite pa še vedno bolečine. Leteti ne morete nič. Če hodite dolgo, vas tudi boli in kar nekam slabo vam prihaja. Rana vam je tako debela. Včasih pa se vam zdi, da še zateče. Slišali ste, da pridejo notranji šivi včasih ven. Vprašujete, ali je res. Poročite se mislite, pa ne veste, ali ste sposobni za zakon. Kaj je vzrok ječmenju, ki se vam neprestano ponavlja, zdaj na enem, zdaj na drugem očesu? Kako bi ga odpravili?

Za bolečine v trebuhu ste mi pozabili povedati, kje so. To naj uganem sam. Trebuh pa je kakor ogromna pokrajina. Tako nekako ste povedali, kakor če bi mi poslali razglednico nekje iz Azije, jaz pa naj uganem, kje ste. — Nekaterim ljudem se po ranih napravijo močne brazgotine. Njihova tečnost je ustvarjena tako, da so nagajni k temu. To pa tudi pri vas vzrok, da je rana tako debela. Dogaja se in možno je, da pridejo šivi sami ven. Ni pa vedno tako. Po navadi le, če se zgnoji. Klaj pa prilježe ven, je težko povedati. Nimamo merila za to: pri nekaterih prej, pri drugih pozneje. — Menim, da bo neprestano pojavljanje ječmena pri vas v zvezi z vnetjem vek. Kakor sem že prej omenil, so ljudje, pri katerih koža in sluznice na različne dražljaje odgovarjajo posebno močno. Na sluznicah se pojavljajo različni katarji, na koži pa različni ekzemi itd. V to vrsto, mislim, da spadate tudi vi. Treba bo najprej pozdraviti vnetje, potem se tudi ječmen ne bo več ponavljal. Stopite torej k zdravniku, ki naj vas preišče in ugotovi, ali ste sposobni za zakon, pa mu povejte še za druge nadloge.

Ž. T. V. D.: Pred letom vas je podrl tramvaj. Prinesli so vas nezavestno v bolnišnico. Dobili ste večjo rano na levi strani glave, 3–4 cm nad levim ušesom. V bolnišnici so vam obvezali in vas na lastno zahtevo odpustili domov. Rana se vam je kmalu zacelila. Mesec potem pa se vam je začelo vrteti v glavi, in sicer zvečer, ko ste se ulegli na levo stran. Če ste se obrnili na desno stran, se vam je nehalo vrteti. Čez nekaj časa vas je nadloga pustila, pa se spet pojavila. Zdaj se vam vrti že vsak dan, enkrat bolj, drugič manj; vedno pa, če se nagnete na levo stran. Verjetno je, da je to v zvezi z vašo poškodbo, in sicer bi bilo v tem primeru poškodovano notranje uho ali pa mali možgani. Dognati pa more to le strokovnjak. Pojdite čimprej k strokovnjaku za ušesne bolezni.

M. A. S. L. Nadloga, ki jo opisujete, je nekaj čisto naravnega. Po navadi je to v zvezi s takimi in podobnimi sanjami.

Filozofka: Na notranji strani vam raste trdo meso, tako da morete nositi samo prav mehke čevlje. Bojite se, da bi še rastle, in bi morali na operacijo.

Menim, da mislite s tem trdim mesom odliščenec na nogi. Predvsem nosite prostorne čevlje, tako boste odpravili mehanske dražljaje, ki dražijo kožo, da reagira potem na tak način. Kopljite si noge v topli vodi. Dobro jih izbrinite in natrite z vazelinom. Ker za lepoto vse prenesete, menim, da bo s čevlji bolj težko. V tem ste si vse Evine hčerke enake; prav tako branjevka kakor filozofka. Pa me le ubogajte!

Mlada mati. Stari ste 28 let, močni, tehtate 82 kg, 8 mesecev ste noseči. Pred štirimi leti ste prikratkali rodili. Zboleli ste za vnetjem ledvic (v otroški dobi ste namreč preboleli skrlatinko, ki vam je pustila sledove na ledvicah). Bolezni

ledvij se je pridružila bolezen na očeh: videli ste dvojce, pa zmanjšano tudi. Z injekcijami so vam oči pozdravili. Odsvetovali so vam ponovno nosečnost, pa ste kljub temu spočeli. Zopet imate očesne motnje. Stalno vidite svetle točke, bele lise itd. Krvni pritisk imate zelo velik, od 170 do 210. Dvakrat so vam vzeli kri, da se vam je zmanjšal pritisk. Ledvice, menite, da so trenutno zdrave. V vodi namreč ni najti beljakovin. Dieto držite ves čas. Imate veliko kisline, ki se vam vzdiguje iz želodca, ki vas peče in draži.

Junaška slovenska mati ste. Podali ste se na pot, katero so vam odsvetovali. Bodite prepričani, da bosta sreča in blagoslov na vaši strani! Omenjene pojave, ki jih opazate na sebi in za katere menite, da so bili prej v zvezi z boleznijo na ledvicah, povzročajo čisto že sam povečan krvni pritisk, kakor n. pr. šumenje v ušesih, glavobol, motnje pri gledanju, omotice itd. Morate pa biti zelo oprezní in čujoci! Večkrat morate na preiskavo k zdravniku. Zlasti urin morate stalno kontrolirati! Dogaja se, da se beljakovina kar nenadoma zopet v večjih množinah pojavi. Ker pa so v zvezi s takimi nadlogami, ki spremljajo nosečnost, še druge, hujše, ki se pojavljajo na koncu nosečnosti, ki vam svetoval, da se čimprej zatečete v porodnišnico! Zdaj pa počivajte čim več, držite se dieti! Pa nič ne obupavajte! So še veliko hujše nadloge, ki drugujejo materam, pa se vendar vse lepo konča za mater in otroka!

V. P. S. p. N. m.: V vojni ste bili ranjeni v desno stopalo. Od takrat ste nehoti ležali vedno na levi strani. Zdaj pa, ko se starate, bi radi malo poležali še na desni strani, pa vam začne takoj kašelj nagajati. Če pa se obrnete na levo, je spet dobro. Kakšen šment je to?

Da bi bilo to v kakšni vzročni zvezi, ne morem trdit. Premalo ste povedali. Gotovo opazate še kaj drugega na sebi, pa ste kot brezpomembno spustili. Opazujte se še, pa mi pišite! Potem vam bom mogel odgovoriti.

Pravni nasveti

Zobotehnik. M. P. — Dovršili ste štiri razrede gimnazije in štiri leta učenja za zobotehnika. Radi bi dobili zobotehniško koncesijo in vprašate, kam bi se obrnili in koliko bi vse to stalo. — Zobotehnik si pomožno osebo zdravnikov specialstov za bolezni ust in zob in zobozdravniških ustanov. Njihovo delo je izključno v zobotehniški delavnici in se začneja šele od negativov, dobljenih od zobozdravniškega specialista za bolezni ust in zob. Po sedaj veljavnih predpisih zakona o zdravniških specialistih za bolezni ust in zob in o zobnih tehnikih ne boste mogli dobiti koncesije za samostojno izvrševanje zobotehniških poslov. Zakon je napravljen izjemo le za one zobotehnike, ki so do 1. oktobra 1930 dobili zobotehniško koncesijo, odnosno, ki so do tedaj imeli najmanj 10 let prakse. Vsi ostali zobotehniki, zobotehniški pomočniki in učenci za zobne tehnike, ki so se na dan 25. novembra 1930, ko je stopil navedeni zakon v veljavo, zatekli na zobotehniškem delu, so pridobili lahko pravico samo do dela pri zdravniških specialistih, zobozdravnikih, dentistih in dentistih-technikih, do voditve samostojne zobotehniške delavnice pa po dovršenem 9 letnem strokovnem delu.

Skrajšan rok. N. F. — Najstarejši sin, ki je rojen leta 1918, je letos potrjen za 18 mesecev. Oče je rojen leta 1888, drugi sin je rojen leta 1920, ostali otroci so pa mlajši. Vprašate, ali bi mogli dobiti najstarejši sin skrajšan rok vojaške službe. — Ker je oče pod 60 let star in je drugi sin star nad 17 let, bo služil prvenec in še naslednji brat po vrsti popolni rok. Naslednji za njima pa bo imel pravico do skrajšane roka. Prošnja prvega sina za skrajšani rok torej ne bo uspešna.

Pogodba z občino. K. F. T. — Z županom in s tajnikom ste pred 8 leti sklenili najemno pogodbo, po kateri vam občina oddaja stanovanje v občinski zgradbi in se obvezuje, da vam vsa časa vaše službe v tem kraju najemnine ne more zvišati in tudi ne stanovanje odpovedati. O pogodbi ni sklepal občinski odbor in ni odobrena od nadzornih oblasti. Sedaj so občinski funkcionarji mnenja, da vam najemnine lahko povišajo. Vprašate, ali je pogodba za občino obvezna? — Po zakonu o občinah je pristojen občinski odbor za odločanje o upravljanju občinske imovine, med katero upravljanje spada tudi dajanje občinske imovine v zakup ali najem. Zato pogodba ni obvezna za občino, če je ni odobril občinski odbor. Župan je prekršil svoj delokrog, ko je podpisal za občino pogodbo, kakor je zgoraj navedeno.

Trošarina od vina K. F. — Kupili ste večjo množino grozdja, ki ste ga sprešali za mošt, ki ga boste doma porabili. Oddelek finančne kontrole zahteva plačilo trošarine od vinskega mošta. Vprašate, ali ste dolžni plačati trošarino na mošt iz kupljenega grozdja? — Predvsem vas moramo opozoriti, da se po pravilniku o pobiranju trošarine na vino vinski mošt smatra z dnem 12. novembra vsakega leta za vino. Zato ne morete govoriti o trošarini od vinskega mošta, ki je ni. Po trošarinskem pravilniku se sme proizvajnikom vina dovoliti oprostitve plačila trošarine za določeno količino vina. Obrnite se v tej stvari na finančno kontrolo, če pa z njenim odlokom ne boste zadovoljni, se pritožite.

Trgovski učence z meščansko šolo. T. — Vaš sin je dovršil štiri razrede meščanske šole in je dobil mesto vajenca v trgovini z mešanim blagom. Slišali ste, da ima učence, ki je dovršil meščansko šolo, pravico do skrajšanja učne dobe. Vprašate, za koliko se mora vašemu sinu učna doba skrajšati? — Za izvrševanje trgovskih obveznosti je potreben dokaz posebne izobrazbe. Za dokaz te izobrazbe velja dveletno učenje kot vajence in dveletna zaposlitev kot pomočnik v trgovinskem obratu. Izpravevalo o uspešno dovršenih štirih razredih srednje ali meščanske šole velja kot dokaz predpisno dovršene dveletne učne dobe in dobe zaposlitve enega leta kot pomočnika v trgovinskem obratu. Iz tega izhaja, da mora vaš sin prebiti samo eno leto kot pomočnik v trgovinski obrti, pa bo imel potrebno izobrazbo za samostojno izvrševanje trgovine.

Vojnica. V. F. — Leta 1919 ste vstopili v službo tedanje južne železnice. V pisarni je nastala eksplozija, pri kateri ste dobili poškodbe, zaradi katerih so vam amputirali nogo. Ostali ste še dalje v službi, vendar morate že od leta 1931 dalje plačevati vojnika. Vprašate, ali je vojnika, ki jo morate plačevati, osnovana v zakonih, ko vam je že itak bilo s pohabljenjem naloženo veliko trpljenje in ali ni nobene izhoda, da bi se mogli odtigniti plačevanju tega davka? — Vojnica je denarna obveznost za vse naše državljane, ki osebno ne

Ne dovolite, da Vam kukavica zmeso jajce v Vaše zdravje!

originalna, naravna in zdravilna
Je samo ena,
ona s rdečimi srci. Zdravje in užitek!

Naš domači živinozdravnik

A. D. B. C. — Kobila, stara 22 let, ima na vseh štirih nogah zadaj pod bicljem kraste, na kopitnem rogu pa ji od zadaj gnije ter ima bolj mehkega, toda ne cel rog na kopitu. Zre v redu, le mršava je, dlako ima dolgo. Na zadnjih dveh nogah ima pod bicljem na vsaki po en izrastek (bel), centimeter in pol dolg, trd. Kaj je to? Kobila ima težke, debele noge, šepa pa še ne.

Odgovor: Niste mi javili, ali so noge bele ali pa temne barve, pa tudi ne, kako jo hranite. Priporočal bi vam, da se drugič držite nasveta, ki sem ga dal v številki od 30. oktobra t. l., in da odgovorite vsaj na ona vprašanja, na katera je mogote. Vendar vam bom odgovoril v mislih, da so noge temne barve in da jo hranite popolnoma pravilno.

1. Po vašem opisu bolezniki bi sodil, da kobila boleha na dveh akutnih boleznih. Prva je tako zvani zverinec, ki se pojavi redno pod bicljem, tako da najprej nastanejo mehurčki, ki se razpokajo in izlijejo vodeno tekočino, pozneje se koža zdebli, tekočina se posuši in tako nastanejo kraste, ki pokrijejo kožo. Vzrok taki bolezniki je večidel nesnaga, stanje v vlažni steli ali gnojnici, cestnem blatu itd. Seveda taka bolezen pozneje boli, pa začnejo konji šepati. Slična bolezen se pojavi zaradi hranjenja z deteljino, lucerno itd.

Če je vzrok tudi krma, potem jo menjajte. Sicer pa glejte, da bo kobila stala zmeraj na suhem. Prati ni treba preveč, če je nujno, le enkrat operite najhujše blato z milom, potem pa vsako nogo takoj posušite. V lekarni vzemite prašek, ki se imenuje Pyocetanin coeruleum, pa ga raztopite v močnem spiritu, 1 g na 10 g spirita, ali pa 10 g na 100 m spirita. S to raztopino mažete dele pod bicljem vsaj vsak dan enkrat, še bolje pa vsako jutro in zvečer. Sicer je barva malo neprijetna, ker je ko modro črnilo, toda je sicer jako dobro sredstvo, ker dobro suši in razkuži.

2. Rog, ki zadaj gnije, bo najbrž gnila strelca. Na konjskem kopitu, če ga popolnoma vzdignete, vidite tvorbo, ki jo slične sprednje noge krate strelce, kakor so jo včasih rabili ljudje v boju z divjimi zverinami. Ker so na tem delu kopita brazde, v katerih se lahko skrije velika količina nesnaga in razni mikroorganizmi, zato začne rog zmeraj gniti ravno v teh brazdah in če proti temu nič ne ukrenemo, gnije naprej v globino. Na takem kopitu se pozneje lahko pojavi tudi rak.

Da bi to vse preprečili, moramo konje postaviti na suho stelo. Posebno jih moramo varovati pred gnojnicami.

Gnili rog odrezemo popolnoma. Potem pa pokrijemo strelce najbolje s katranom. Dobro je tudi zgoraj imenovano sredstvo in katran. Če tega nimate, lahko rabite živo apno, ki tudi uniči gnilobo. Katran pa varuje tudi pred vlagom.

3. Izrastki na zadnji nogi, ki jih opisujete, so normalni pojavi, pa jih ni treba odstraniti.

Kmetijski nasveti

Krastav krompir. E. R. N. — Letos ste pridelali na eni nivi krompir, ki je bil deloma lep, deloma krastav, posebno tam, kjer ste močno gnili s hlevskim gnojem. Zelite vedeti vzrok tej bolezni. — Krastavost krompirja odvdi največ od kakovosti zemlje. To bolezen pospešujejo: železnati lapor, čestne smeti, stranskična, sveži živalski gnoj, gnojnica. Vse te snovi porabijo v zemlji kisik, ki ga potem koreninam in gomolju primanjkuje. Zaradi tega se na gomolju razvije bakterije, ki povzročajo krastavost. Bolezen se ne prenaša s bolnim semenskim krompirjem. Preprečimo jo s tem, da skrbimo, da ne pridejo navedene snovi v preveliki množini v zemljo. Tudi gnojenje z apnom, apnenim dušikom in superfosfatom, posebno pa s 40% kalijevo soljo pripomočajo. Ker vsebuje nitrofoskal vse te snovi, zato je dobro gnojilo tudi za krompir.

Jabolčnik se vleče. A. I. N. — Imate sod novega jabolčnika, ki je postal mehak in se vleče. Ne veste, kako je tak postal in kako bi ga bilo popraviti. — Vlečljivost je bolezen, ki nastopi najprej pri takih vinih, ki imajo premalo kisline in čreslovine. Povzročajo ga bakterije bacillus viscosus. Ta škodljivca pretvarja sladkor, kolikor ga je v vinu ali v sadjevcu, v sluzasto tvarino, zaradi česar se pijača vleče. Slaba sadna vina, ki jim manjka kiselina in čreslovina, ostalo jim je pa še nekaj nepokopelega sladkorja, najprej obole na tej bolezni. — Tak jabolčnik zdravite na sledeči način: Pretočite ga skozi navadni razpršilnik od vrtnih škropljic, ki ga nataknete na pipo, da pride čim bolj zrakom v dotiko. Pretocenega vlijte v enažen, samo nekoliko zažveplan sod in mu dodajte na vsake 100 litrov 10 gramov tanina in naposled 1 do 2 kg sladkorja. Sod postavite na toplo, približno 15° C, da more sladkor pokopeči. Če vlečljivost še ni preveč napredovala, boste jabolčnik ozdravili. Če je pa že močno vlečljiv, tedaj mu ni pomoči.

Jesenska rez trti ni priporočljiva. I. L. N. — Svoj vinograd zelite obrezati že sedaj jeseni, da ne boste spomladaj s tem delom zakasnil. Sosedje vam pa to odevetujejo, češ, to ne bo dobro. Kaj je na tem resnice? — Sosedje imajo prav. Pri nas jesenska rez trti ni priporočljiva, ker obrezan les veliko lažje pozebe, če pritisne hudo mraz. Najboljše čas za rez je pri nas mesec februar in prva polovica marca. Jeseni obrezanemu lesu bi mraz lahko zelo škodoval. Če pri neobrezanem lesu nastopi pozeba, se da ta do neke stopnje omiliti, če trs omotno obrežemo in če škoda ni prevelika. Pri že obrezanem lesu to ni več mogoče. Drugače je v južnih krajih, kjer nikdar ne nastopi tak mraz, da bi trsi pozebli. Tam začne rezati že jeseni in režejo vso zimo. Pri nas v Sloveniji pa je to izključeno.

Ohranjanje starin. A. Z. C. — Zelite navodil za pozlačevanje in ohranjanje starin. — Obrnite se na vodstvo muzeja, ki vam bo morda ustreglo ter vam pojasnilo način, kako ono ohranja stare lesene predmete, da jih lesni črv ne razžre, oziroma, da ne strohne.

ODREZITE

"SLOVENEČ SVETOVALEC"

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

"Slovenec" 20. november 1938

Požar na morju

Vreme je bilo lepo in veter je vel polahko ko nalašč na ljuho mornarjem, ki so bili vsi taki, da so radi delali lepo s počasnostjo. Delo jim je sicer še kar šlo izpod rok, a v silni bi brzini ne zalegli prida, je sodil kapitan.

Z živo volno* natovorjena jadrnica je la-godno plula po morju, ko so se iz line na sprednjem krnu nenadoma začeli vzvijati ble-dosinji kotanci, ki so se sprosti zgubljali med meglice z morja.

Kapitan Tom Fould je dal obrniti ladjo po vetru, da bi sape ne zanašale dima v zadnji konec. Precej so zaprli vse vhode v podpalubje in zabili line z letvami. Ladijski tesar pa je na nekaj mestih prevrtil pod na prednjem krnu. Ko je izvirjal luknja nad prostorom, kjer se je bilo vnelo, se je privlačil venkak dim, ki ni bil več sinjak, temveč črnorumen in zagaten. V vse luknje so navdili vlivali vodo, pa se vse-eno ni jenjalo kaditi. Pódnice so postajale celo čedajle bolj vroče. Mornarji so že glasno godrnjali. Kapitan jih je trdo prijel in prisilil, da so še nadalje gasili. Ves dan in vso noč so vlivali vodo v izvirane luknje, pa je proti jutru uha-jal iz njih le še gostejši dim. To jutro že samo na sebi ni bilo prijazno; vseokrog je bila sama pepelnasta sivina, levalovita ravan morja je bila zepelnasta. Na obzorju so se zbirali sivino-črni oblaki in se ko splašene ovce stiskali drug k drugemu. Po ladji pa so čemerni mor-narji še vedno prenašali vedra vode. Polivali so tudi že palubje, ker je postalo prevročje, da bi mogli hoditi po njem. Voda je cvrčala po podu in shlapevala v gost sopuh.

Možje so delali silno nejevoljno in površno; v mislih jim je bilo samo to, kako bi čimprej mogli z ladje. Naposled so vsi hkrati odložili vedra in kble. Nakanili so stopiti h kapitanu in zahtevati, da se zgodi po njihovem. Po vsi sili so hoteli v čolne, kjer so si obetali zavetja pred ognjem.

Kapitan pa jim je odločno dejal, da bodo šli z ladje, kadar se bo zdelo njemu samemu. Da poveljuje on in da po njegovem tudi ni sila tako zelo hiteti. Naj vendar ne mislijo samo nose, marveč tudi na ladjo in kar se da naj storijo, da jo rešijo. Nikar naj se vedoma ne slepe, da bodo v čolnih na planem morju kaj bolj na varnem. Tako jih je nekaj z lepo nekaj z grdo pregovoril, da so znova začeli ga-siti; čokastega mornarja, ki mu je zdravljivo ugovarjal, je ugnal s pestmi. Vedel pa je, da se ne bodo dolgo dali vplivati in da bodo prej ali slej ko podgane navallili nanj. Izsilili mu bodo čolne, čeprav se nareja na nevihti.

Torej je rajši takoj ukazal nanositi živeža v čolne vzdolž ograj in tudi velel postreči mor-narjem z rumom. Znova so se lotili dela, a čas jim je silno počasi mineval. Bilo je soparno; od zgoraj in od spodaj je žgalo, da so kakor omotični prenašali vodo. Dve uri sta prešli in vsi so bili spet do kraja zdelani. A na zadnjem krnu se še ni kadilo. Morebiti pa bodo ome-jili požar in upeli nesrečo! Žal, jih je upa-nje prevarilo.

Iz podpalubja je iznenada buknil silen pla-men, zajel posode a smolo in barvilom in ob-liznil sprednji jambor in jadro. Mornarjem so vedra zropotala iz rok. Pognali so se k čolnom in potegnili iz žepov nože. Vse vprek so kričali in kleti, da ni bilo moči razločiti besede. »Nože iz rok! Nože v morje, ali pa ne do-bite čolnov!« jih je prepvil kapitanov glas.

Trenutek je bilo vse tiho; potlej pa je neki starejši človek zavpil: »Fantje, za čolne pa kar dajno nože!« in je svojega zalučal v morje. Tedaj so jih še drugi pometali v vodo in kapitan je odredil spustiti čolne.

Tom Fould je stal pred kajuto ne nadpa-lubju in pri sreč mu je bilo težko. Prvič je vozil kot kapitan. Pa bo ladja zgorela, na vodi bo zgorela! O Bog, ali je res ni moči rešiti? Hipoma mu je začelo srce burno utripati. Na levi je uzel nekaj česar menda še nihče ni za-pazil. Seveda ni. Saj se vsi pehaajo samo okoli čolnov, vsi so razdivjani in obsedeni samo od želje, da bi prišli z ladje. Tudi prav! Bo pa sam poskusil rešiti jadrnico! Naj gredol

»V čolne!« je mirno ukazal.

Poskakali so vanje, kot bi trenil. Samo eden je še stal na krnu. Bil je John, solastnik ladje in že iz mladega Fouldov najboljši pri-jatelj.

»John, v čoln! Takoj!«

John je prevelil noge čez ograjo, a obsedel.

»Le — če greš tudi ti.«

»John, v čoln!«

Mar je John kaj slutil, ker ga je tako čudno

gledal? Nekaj sekund sta si obadva vprašujoče zrla v oči, potlej pa je kapitan tihoma in pri-srečno rekel: »Zlogom, John!« odtrgal prijate-ljeve roke od ograje in ga kakor otroka spustil v krmirjevo naročje.

* Volna, nastrojena z ovac, je živa volna; volna, nastrojena z ovčjih kož, je usnjarska volna.

Čoln je bil še na vrveh. Krmar in John sta zgrabila zanje, da bi jih mornarji ne od-veljali brez kapitana. Tom Fould se je na-smehljil. Pobral je sekuro, ki je ležala na krnu in presekla vrvi. Čoln je postrani blunknil na vodo. John je bolno kričnil, a njegov krik je udušilo prestrašeno vpitje mož, ki so v tem tudi zagledali, kaj se pripravlja med nebom in pa morjem.

Temni oblaki na nebu so bili strašno na-breknili in se strnili v ob krajeh rasefran črn baldahin. Toda tudi cunjasta okrajina je vidoma prehajala v celo. Po vsej črni gmoti pa so ne-prestano in vse križem švigali bliski. Dobro je bilo videti, kako so se oblaki zgrinjali navpik drug vrh drugega in polzeli navzdol kot skozi lij. Pod njim je morje že vrelo in kipele, da je bilo kakor mleko buhtilo po prostoru, ki je še bil med valovi in oblaki. Vseokrog pa je bilo tako čudno tiho, da so ljudje celo na daljo dveh milj čuti grmljavo iz morja pod grozno črno tvorbo, ki se je ugrezala niže in niže. V gluho je odjeknil človeški glas: »Moj Bog! Vodena tromba!« Vse je zajel preplah. Vseleti niso mogli. Oči so jim buljile v neznanski ste-ber, ki se je zdaj že povsem stvaril in se malo napovev raztezal od neba do morja. Bleščeče strele so venomer prebiskavale črno množino vode, ki je plala in se pretakala po njem.

Tom Fould se je še enkrat za hip zazrl v čoln, ki je bil v njem John. Poslej pa mu je do konca bilo mar le, da izvede svoj zamiselek. Trdno je bil preverjen, da se mu bo obnesel, pa naj morje besni in rjove, kolikor se mu hoče. Za vse na svetu bi ne mogel od krmila, ko je šlo za ladjo, ki jo je bilo zdaj še moči rešiti. Kaj, če so povsod po sprednjem palubju baklali plameni in je onod že rastele v nebo ognjen steber! Saj bo kmalu izginil. Saj tadja še reže valove kakor prej, kakor da bi ji nič ne bilo. Močno je zgrajena, tudi vodena tromba je ne bo razušila do kraja.

Visoki valovi z belimi grebeni so se čedajle bolj divje zaganjali vanjo, a jadrnica je svojo pot hitela preko njih. Pač se ji je mudilo z ognjem k črnemu stebru s črnim baldahinom na vrhu. Bil je že, kakor da so se nagatili vanj oblaki s polovico vsega neba. Nad belo spe-njenim morjem se je vrtinčil, da je jemalo vid. In iz globin je tod tulilo kakor tisoč zveri. Ne-znanski steber pa je še nižal in nižal; še hip in zabodel se bo v razbesnelo morje, še hip in ognjena ladja se bo zagostila vanj.

Tom Fould je že bil kakor sredi tega. Dvig-njene glave in divje utripajočega srca je še za-čutil pritisk krmila ob roke. Potlej pa nič več. Ladja je zadela ob vodeno trombo, ki se je v tem hipu tudi že zrušila nanjo.

Mesec dni kasneje je John pisal svojemu dedu:

Trije medvedi in tjulenj

Trije medvedi gredo po morju po ledu na sprehod; to so tri rumena trupla in vsako ima svojo modročrno senco na ledu. Korakajo proti severu, vprek proti vetru.

Prav spredaj gre največji. Teče z dolgimi spodrajajočimi koraki popolnoma neslišno v ravni črti naprej. Pod njegovim gostim kožu-hom se kakor jekleni konopci premikajo mo-gocene mišice na plečih. Zdalj in zdalj dvigne visoko glavo na dolgem, gibčnem vratu, in med-tem ko mu oči mežikajo proti luči, obrača ob-čutljivi smrček vohiljače v vetru, tako da se zaraži z zgornjo ustnico in se prikaže čekan. Potem se glava spet povesi, oči se spet popol-noma odpro, in dolgi jezik plane iz žrela in se nekajkrat cmokaje oplete okrog konca smrčka.

Druga dva medveda sta dosti manjša od prvega. To sta dva letošnja mladiča, ki segata materi samo do trebušnih kocin. Videti sta kot dve majhni karikaturi starega medveda, kakor da bi ju naredil krmarski mojster za šalo; videti sta ko dva umetno narejena zajčja me-hova, ki se kar tako na slepo ko dva klobčiča tkljata za materjo. Sem in tja vijugata čez kotanje in gomile v snegu, zdaj pa zdaj se naženeta z zausnicami in ščipljeta starko v zad-nji del.

Materina hoja je neenakomerna, ker se vrhnja, trda skorja pod njeno težo venomer ndira in se šape tedaj hreče pogreznejo v led. Oba mehova pa ves čas tečeta kar po vrhu.

Nenadoma se mati ustavi. Prešine jo ka-kor blisk, otrpne ko kamen, zadnji del je po-tisnjen globoko v sneg. Potem prav počasi obr-ne glavo v veter. Za hip zavohlja. Koj nato za-dene mladiča, ki se ji je približal, udarec s sprednjo šapo, da se zakotata za nekaj metrov v stran. In hipoma sta oba mladiča povsem pri-sebna, vse nortije so ko ugasle. Severna med-veda sta skozi in skozi.

»Obljubil sem Ti bit nesrečo podrobno opi-sati, vendar Ti bom le ob kratkem povedal, kako je bilo. Ne da mi še govoriti na dolgo in široko.

Goreti je začelo v sprednjem podpalubju; menda se je volna sama od sebe vnela. Mornarji so gasili, dokler se ni prvi plamen prežgal skozi podpalubje. A ob pogledu na ognjeni žubel so se uprli Tomu. Moral jih je pustiti v čolne. Ker ni hotel z nami, mislim, da je tedaj že vedel, za kaj se zbira v oblakih. Tako je bil za ladjo, da je sklenil tvegati poskus. Drugeče ni mogoče razložiti, zakaj se je sam odpeljal precej, ko je vse druge odložil.

S čolnov smo ga gledali na njegovi zadnji vožnji po morju. Krmar je kakor otrok jokal in venomer ponavljal: »Bog se ga usmilil! Za-vozil bo v to prekleto trombo, da pogasi ogenj!« Drugi smo molčali in kot okameneli strmeli za ladjo. Tama je bilo lepota pogledati, ko je stal ob krmilu dvignjene glave, las v vetru, srcajo na prsih odpeto. Bil je prav tak, kakršnega sem bil spoznal pred dolgimi leti. Ko sem v svetlobi bliska zadnjikrat ujel njegov obraz, se mi je zdel veder in srečen.

Strašno je bilo videti, ko se je vodeni steber zrušil na ladjo in se je poveznila nanjo visoka gora vode. Le nekaj trenutkov, pa se je razlila po morju in spet se nam je prikazala jadrnica, nič več v ognju. Za čudo je ni raz-bilo na kose.

Odveslali smo k njej in šli spet na krov. Tom je ležal na hrbtu, na prsih odlomljen jam-bor. Z jadrino je bil pokrit do vratu in v oči ni bilo niti sledu bojazni. Glavo je imel ranjeno le na enem sencu; telo pa je bilo po-lomljeno in zdrovano, da ni povedati kako.

Na jadrnici je bilo vse vod vodo, ki je udušila ogenj, ko je prebila sprednji kra in vdrla v podpalubje. Ožgani pod je onod za-pognila navzgor in ga razcefrala, kakor da bi bil iz lepenke. A s sesalkami smo vodo še kar kmalu izčrpali. Mornarji so se zdaj radi lotili dela, zakaj naša barka le ni bila tako razdejana, da bi ne bila več za rabo. Vendar smo morali nekaj dni kakor živina delati, da smo jo za silo popravili. Saj je bila voda pos-nela z nje vse, kar se je ni prav na moč trdo držalo.

Cim smo mogli, smo odpulili v najbližji pristan. Krmar, ki je zanesljiv človek, nadzira popravilo jadrnice. Mornarji pa so se vsi raz-kropili in zapili. Vse jim radevolje daje za pi-jačo — za storijo o kapitanu, ki je z ognjeno ladjo zavozil v vodeno trombo, da je pogasil požar. Mislim, da do konca svojih dni ne bodo pozabili, kako je to bilo.

Ne morem si razjasniti, kaj je bilo Tomu, da je mogel v tako nevarnost zaradi ladje. Vem le, da ga bom vse življenje pogrešal. Najboljši prijatelj mi je bil, ki počiva zdaj v morju.

Te dni odpotujemo domov. Ko pridem, Ti bom natančneje razložil, kako se je bilo zgodilo, da je Tom šel in umrl za jadrnico.

(Angleško: F. Tonnyson Jesse.)

Kaj se je zgodilo potem

Če se ne motim, je bil Mark Twain tisti, ki je dejal, da se največ anekdot in povesti konča prežgodaj in bi se morale še nadaljevati, da bi človek vedel, kaj se je potem zgodilo. To je brez dvoma dobra misel. To domislico bi mogli, na primer, uporabiti pri eni ali dveh znanili zgodbah iz starega veka. Na primer:

Androklej in lev

Neki ubogi krščanski Nubijec z imenom Androklej je našel nekoč bolnega leva, ki mu je v nogi tičal dolg trn. Poln sočutja je An-droklej izpulil trn, negoval je leva in ga po-zdravil. Nato ga je izpustil. Kasneje sta ta dva spet srečala drug drugega, in sicer v areni v Rimu, na borbi gladiatorjev. Leva so bili ujeli in ga pripeljali v Rim, medtem ko so Andro-kleja, ki je bil tudi ujet, privlekli v areno, da bi ga divje zveri požrle. Kako pa se je začu-tila vsa silna množica v areni, ko se je lev, namesto da bi se bil vrgel na Androkleja in ga raztrgal in požrl, priplazil k svoji žrtvi in ji lizal roke in noge, brez dvoma iz ljubezni in hvaležnosti. — Konec.

A zdaj se nadaljuje:

Sledili so trenutki bridkega razočaranja in mučnega presenečenja. Nato pa je zaklical me-nažer Quintus Marcus Valerius:

»Drugega leva!«

(St. Leacock.)

za njo, v eni vrsti, natančno v ameri vetra ležita oba mladiča prav tako kot ona.

Mine ura časa. — Sonce je prešlo višek in se začne nagibati. Od juga sem prikraka kro-kar. Njegova senca bhe nad medvedi, nje-govo perje prhuta. Nekajkrat zakroži okoli in šine slednjic na bližnje ledene polje, kjer nemo obsedi in čaka. —

Tedajci se zgodil

Sivo, blesteče se truplo, z glavo kakor glad-ka krogla, se naglo in neslišno pokaže iz temne vode, se z enim skokom za pol metra požene iznad vodne gladine — in par jasnih, strahu polnih oči je že videlo vse — toda prepozno. Kakor huda ura prihrumi medvedka z neznan-skim skokom na tjuljena. Stirje čekani se za-sadijo v njegov tiliuk, ki se razbije ko jajčna lupina, in medvedka in tjulenj in vse skupaj se vali kakor plaz precej daleč po ledu, ki se onečedi s krvjo.

Mladiča, ki ležita še vso osupla na istem mestu, zaslišita pričajeno renčanje — in nato zvok krvi, ki se s tihim hrstljanjem zagriže v led.

Nato planeta tudi ta dva naprej in se z zobmi in kremplji globoko zaženeta v trepetajo-če meso. Mučita se s krvavimi mišicami, div-jata in se drug drugemu rožita z okrvavljenima spakama svojih glav; zdajci izbruhne iz njiju kratko, satansko rjovenje in že lopneta drug po drugem s šapo, ko se pri žrtju preveč približata. Oči se jima iskrijo, medtem ko jima vro iz vratu čudoviti, mijavkanju slični gla-sovi.

A polagoma se umirita. Žrtje napreduje v red. Sleherni leži s svojim odtrganim kosom in žveči z napol priprtimi očmi, sloneč pri tem s čeljustmi na ledu. Kmalu ni slišati drugega kot kolanje in škripanje z zobmi.

Tjulenja že skoraj nikjer ni več, ko se začne mati vznemirjati. Nekakšen glas je pri-šel od njenih ušes, in njeno telo je mahoma ši-nilo v pozornost in čuječnost. Napeto strmi v isto smer. Globoko hlastne po sapi in prsne zrak iz sebe v tiho, zgoščeno in zateglotože-če rjovenje. Nato se vzdigne na zadnji dve nogi in stoji in bulji na pot nazaj, po kateri so bili prišli. Truplo se ji maje sem in tja, dolgi, nav-zdol viseči prednji šapi tipata po ozračju okoli. Vranječrni smrček vohlja po zraku, a veter ni pravi, ničesar ji ne more sporočiti.

Toda odondod, kamor ji štrlijo oči, prereže tišino že v naslednjem hipu peklensko žvenke-tajoče rjovenje — in nato še eno. To je stra-šen in grozilen glas, ker ji je popolnoma tuj. V istem hipu zapazi nekaj — in strah ji šine kakor strel v vse ude. Bliskovito plane na mladiča, lopne s šapo zljaj po tem zljaj po onem, ju izgrza iz njune site lenobe in odhiti z dol-gimi skoki proti severu, a mladiča brzita tik za njo. Le časih se za trenutke ustavi, da ji laže sledita, pa ju udari, če hočeta teči poča-sneje, in zlobno zarjove. In kmalu izginejo daleč tam zunaj za stotinami krivuli in ledenih skladov neizmerno obsežne in bele snežene planjave.

Tedaj se požene krogar s svojega opazo-vališča in odleti z narsšenimi perutnicami tja-kaj na tisto mesto, kamor se vrečeč spusti na led. Izza ledene plošče pa se priplazi lisica in se bliža s čudnimi skoki. Oba se spraviata nad ostanke. (Achten Friis.)

Lepa limuzina

Ko se je Herbert zbudil, je zaslišal rezki šum rjuhe, ki se raztrga. Srdito se je stresel, zakaj pomislil je na strogi hišni red, ki ga je dala mrs. Bubson obsiti na vrata slesherne sobe svoje hiše in čigar 12. paragraf določa, da se bodo luknje v rjuhah po njih velikosti zara-čunale. Trikotnik, ki ga je Herbert zatrgal v rjuho, je bil pomemben, zakaj občutil je zamašeno volno odeje prav natančno na svoji nogi, a v žepu mladega stanovanca ni bilo skoraj nič denarja.

»Presneto,« je zamrmral, »tako ne bo šlo več. Včeraj sem pojedel samo slanička in kosček kruha, danes bo sam kruh brez slanička in jutri bom imel namesto juhe le še — londonsko meglo.«

Vstal je počasi in se je oblačil z lesenimi kretnjami avtomata. Tisočeri prsti dežja so bobnali po šipah. Herberta je spreletel srh po hrbtu, ko je pomislil, da je pred njim spet dan mrliške vlage, megle in deževnice. Spet je za-zrl pred seboj večno, tiho zaposleno množico ljudi, ki se je gnetla po kolodvorih podzemsko železnice, ki se je bleščala v lesketu ledeno-mrzlega luninega svita obločnic. Videl je tudi gladko posinjelo obrtje lakaje v sijajnih pred-sobah in v skrivnem polmraku desetih gostišč. Videl se je, kako z drugimi deset tisoč brez-poselnih dirka za malimi oglasi v »Times«. In mimo vse to vsakdanje revščine je v duhu slišal še glas mrs. Bubsonove, ki je zahtevala denar od njega.

Domislil se je, kako se je včeraj neka prekrasna limuzina, znamke Mercedes, obrnila obenj in ga skoraj podrla. Dve maiceai elek-

trični žarnici sta obsevali pravi pravcati salon iz žameta, kjer so v težki srebrni vazi umirale čudne orhideje, podobne buldogom. Skoraj bi bil na ves glas zakričal od nevoščljivosti in div-jega pollepa.

»Tako pa nič več,« si je mrzlo dejal. »Nocoj ob petih bom ali bogat ali pa mrtev.«

Opoldne je pojedel kruhek in izpil skode-lico mlačnega čaja. Od dveh se je ves drgetajoč in premočen zatekel v neki kot, kjer mu je pri-jazen pijanec po bratovsko ponudil požirek žga-nja iz svoje steklenice in mu hkrati brez vsa-kršne zveze govoril o Transvaalu in Capetownu. Od treh do štirih je iskal srečo na obzobju, kjer so se grmadili kar hribi tovarnega blaga z ladij. Ob štirih se je odpravil domov in je po modri-jansko čakal srečo v postelji.

In kako jo je čakal! Bil je prežet z bla-znim, naravnost drujim upanjem. Nemogoče se mu je zdelo, da bi bila sreča izrekla poslednjo besedo za pot njegovega življenja.

Tedajci je zaslišal mehke, jokajoče glasove, ki jih je megla še omilila; na Westminsteru so zvončki zaigrali peto uro.

Vstal je, pristopil k oknu in ga odprl. Gosta megla je zastrla prepad in grozo in je vabila kakor neizmerna pernica.

In Herbert je kar skočil. Vonj po etru je ledeno napolnil njegove nosnice, v sencih mu je malce hrumelo, bolelo ga pa ni nikjer nič. Z mežikajočimi očmi je opazil nekaj policijskih uniform in mrzlo, uma-zano sobo policijske stražnice.

»Temu mlademu človeku se ni nič zgodilo,« je rekel glas za njim, a njegova svetlost, go-spod lord, so mrtvi.«

Tedaj je zagledal Herbert nekako dva me-

tra pred seboj gmoto pod rjuho, ki sta izpod nje moleli dve nogi.

Koj je spoznal, da se mora lagati. »Padel sem,« je zamrmral.

»Kako se je pa to zgodilo?« je vprašal isti glas.

»Slišal sem ropot s ceste, megla mi je vzela ves razgled, sklonil sem se...«

»To je jasno,« je povzel neki drug milejši glas, »ta uboga para pač ne more niti za to, da je vprav tedaj šel moj dragi stric mimo. Ne-znansko sem žalosten, vendar nimam pravice, da bi se hudoval na tega človeka in da bi zahteval kako odškodnino od njega. Gospod Coroner, do-volite, da zdaj tega reveža s svojim avtom od-peljem domov.«

»Plemenito, kakor zmeraj, milord,« mu je dejal prvi glas.

Herbert je čutil, kako so ga dvignili in je zamislal. A skoraj bi bil od osuplosti zakričal, ko je pogledal in je bil v tistem razkošnem sa-lonu iz žameta in kjer so bile orhideje v srebrni vazi. Poleg njega je sedel mlad, eleganten go-spod in mu je smehljal se dejal: »Jaz sem Graham Westlock in nisem nehvaležen...«

»Toda, gospod...«

»Boste koj razumeli, če vam povem, da ste iz svojega tretjega nadstropja padli na lorda Westlocka.«

»Na bogatega lorda Westlocka?«

»Nekaj sto milijonov, tako je, stara družina, neznanška skopost... V takemle vremenu je šel peš, da bi si prihranil denar za takšija... Ta rajni Westlock je bil moj stric in je bil prav zdajje namenjen kot narjarju, da bi me razdedil.«

»Zares!«

»No, ali zdaj razumete? Ljubi moj prijatelj, saj dovolite, da vam tako pravim, dajte, da vam

izročim nakazilo... Pet tisoč funtov... To je vse, kar premorem zdajle, a prihodnji teden vam bom poslal še enega z istim znaskom. Ne pozabite, da sem hvaležne vrste človek in da se morete name zmeraj zanesiti.«

Nekaj minut sta se molče peljala dalje.

»Ah,« je zavzdihnil Herbert, »kakšen krasen arto je to!«

»Ali vam je všeč? Kar vna naj bo, ljubi prijatelj... Dajte, dajte, sprejmite ga vendar, prav nič me s tem ne oškodujete.«

Herbert je zaključil ta večer v krasnem hotelu. Ko se je zdrtaj zbudil, se je pogreznil v sanjarije o razstnih žitkih bogatašev v Londonu.

Kmalu pa se je spomnil, da je škotskega rodu in je sklenil, da si kupi veliko posestvo in da bo imel svoje lovišče. Tako je tudi storil.

(J. Ray.)

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Pariz (9^a)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vsi vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburg sprejemajo plačila na naše ček, račune: Belgija: št. 3044-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Pariz; Holandija: št. vilka 1458-64, Ned Dienst; Luksemburg: št. vilka 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Glih štumfle sem zjutri, ke sem ustala, na noge natekvala, pa je že eden putku na urata. Al se ni tu za jezit, de člouk še zjutri na teše nima miru. Puseben je naroden, če punoč na spi tku, koker b blu treba. Tku ene čudne sajne sem mela tista nuč, de sem ene parkat u spajn zarjula, koker m je povedu moj mož zjutri, preden je sou u kancelarija. Ene strašansko čudne žvali sa lazile ukul mene, ke nisa ble pudobne žval ne ldem. Pa še lizat sa me začele te mrcine, koker de b bla iz cukra. Ud samga strahu sem mela zjutri, ke sem se zbedila, tku mokra srajca, koker de b u vuda padla. Kar hiter sem se mogla u frišna preblečt, če sem se tla ldem pokazat. Sej b še na ustala tku zgudi, ke zjutri ja rada mal putegnem, če b na prčkavala enga kmeta z Dobruve, ke m je ublhubu, de m bo tist juter krumpir prpelu. Z mojemu možam sva že tku navajena na dobrusk krumpir, de ga že več let kepueva ud tistga kmeta. Letas sem ga naručila sam stu kil, ke se je pudražu mende sam zatu, ke sa lde mislel, de bo vojska. Punavad sem ga zmeri naručevala pu stupedeset kil, pa sva ga mela za ceu let zadost, če prou se škori ceu let s samem krumpirjem trahterava. Kene, enkut ga naredim tenstanga, enkut z jesham pa z volam, pa še mal čebule najnga narezem. Tkula preke kone mesca, ke m že usega zmarka, ga jeva pa kar u ublhub, pa ževeva glih tku, koker tist, ke pohane piške natapavaja. Sej m dva z možam b s glih tku lohka piške prvušila. Ena kokla mam že ud lanskega leta dama, ke sem ja može za gud kepila. Pa sva se ja tku z možam prvadla, de se m ja kar škoda zdi zaklat. Pa zatu se m ja tud škoda zdi, ke m usak dan en frišen jajček znese. Na plac ni jajčku za kepvat. Ene parkat sem dubila že take, de sem jih mogla škori puluvica preč zmetat, ke sa mel tku en čuden duh. Se ni douh tega, ke sem mojemu može naštimala za večerja s takih jajc oksenaugen, pa m jih je kar s talarjam ured zabrusu ke u hrčst in m moj šlafrok tku strašen puflekou, de m ni druga kazal, koker de sem ga hiter nesla h Rajhe, de m je fleke ven spravu. Tak prefit ma en člouk ud jajc, če jih na plac kupuje. Tega na bom soj žu dan puzabila, pa tud če bom ževela dle, ket Matuzalem.

Tku sem se pa spet sam zavle teh jajc zaklepotala, de sem na tist trkajne na urata že kar čist puzabila. Noja, ke sem zaslišala, de eden trka na urata, sem sam uprašala: »Kdu je?« Sej veste, da nisem mogla z na pu nataknenem štumfle, pa kar tku brez šlafroka, jiti udklent. Kua b pa reku tist, ke je uzuni čaku, če b ga taka sprejela?

»Kua boš nek sprašala, kdu je? Kar hiter udklen, pa boš vidla sama, kdu de je.« se je uglasu uzuni pred uratem en znan glas.

Jest kar hiter putegnem se ta drug štumf na noga, ugrnem šlafrok, pa skočem brz h uratem in jih udklenem. Pa veste kerga zagledam pred saba? Ena gvišna Francka, ke je bla tiste čase pr Kulouratari za ta prva natakarka, ke sem bla še jest za kuharica tam. Kar ukul urata m je skučala, koker kašna furja in me začela tku kešvat, de m je usa farba z žnablul dol pulizala, ke sem s jih glih mejčken pred z lipenštifam puštihala. Mal me je sevede tu jezil. Al kua sem pa tla naredit? Kar tih sem bla in ja začela še jest lizat. Kene, prijatelca je le prijatelca. Vidle se pa tud že nisa, udkar sma usvubujen.

»Udkod s se pa ti uzela?« sem ja prašala, ke sem mal h seb pršla. »Udkar sem umužena, te že nisem vidla. Al s tud ti že steknila kašenga dedca, de s zapestila naša bela Iblana?« Kar tlela na zofa se used, pa kej puvej. Jest se bom pa ta čas ublekla, pa mal kufeta t bom skuhala. Sej vem, de se nis frustkala, sej jest tud se nisem. Glih kar sem se s pojstle skubacala.

»Fruškala sem že, ampak sej sama veš, de mal kufeta se človek zmeri preleže, če že ni druga.« m je udguvarila in se usedla. »Veš, Neška, veš ket pu sveta sem že ubredla, kar se nisa vidle. Dol u Zagrebe se je pa kar nankat en dedec vame zalubu. Sej m ni blu glih dost zajnga. Ke sem pa ud ene perjatelece zvedla, de ma gnar, sem se pa še jest hiter vajnga zalebila. Taga, ke ma gnar, se nabe na bran. Fejst mužakar je bia pa tud. Buh mu dej nebesa.«

»Al t je že umeru? Kaj s udova? Kulk t je pa zašafu?«

»Ni blu Buh ve kulk. Tulk je pa le blu, de m na bo treba več garat pu službah. Če bom mejšken šparala, bom čist lohka ud kapitala ževela še ench par let. Dve let je pa že, kar se je preselu na un svet.«

»Kuku je pa tu, de je tku hmal umeru? Al se nista zastupila, de se te je tku hmal naveliču?«

»Veš kaj, Neška, tu pa kar pestiva. Jest nisem pršla u Iblana zato, de b se s taba ud mojga može puguvarjala. Jest b s rada mal Iblana ugledala, ke že tku douh nisem bla tle.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17				18					20	
21				22				23					25	
26	27	28	29	30			31		32		33	34	35	36
37				38			39	40			41		42	
43						44				45	46			47
48				49				50			51		52	
53	54	55	56	57			58	59	60	61	62	63	64	65
66						67					68			
69				70			71	72			73		74	75
76				77				78					79	
80	81	82	83	84			85		86	87	88	89	90	91
92				93			94			95			96	
97						98				99				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začno pri številkah, nehajo pri debelih črtah ter pomenijo:

Vodoravno: 1. mesto ob Donavi, 6. tuja beseda za časovno razdobje, 11. spomladansko poljsko delo, 16. desni pritok Volge, 17. šivalna potrebščina, 18. pristaniško mesto na zahodnem Finskem, 19. kraj pri Domžalah, 20. levi pritok reke Verhnaia Tunguska v Sibiriji, 21. kuhinjska začimba, 22. mesto ob Adiji v severni Italiji, 23. moška oseba iz svetega pisma, 24. ženska oseba iz svetega pisma, 25. kraj v rebri, 26. slovna moška oseba iz Gotovčeve opere, 29. povzročitelj nemira, 35. priprava za merjenje časa, 37. druga beseda za del, 38. strupena žuželka, 39. zamašek pri sodu, 41. turški naslov, 42. sodobni slovenski zgodovinar, 43. del morskega gibanja, 44. moška oseba iz sv. pisma, 46. ruska sveta podoba, 48. druga beseda za poganjek, 49. skrajšana beseda za očeta, 50. preprosto leseno orožje, 51. kratica za Združene države Severne Amerike, 52. posmrtno prebivališče izvoljenih, 53. važen del glave, 56. tuja beseda za glas, 58. druga tekočina, 61. kraj pri Domžalah, 64. del sobe, 66. vrsta zdobljenega kamenja, 67. vrsta živinske krme, 68. moška oseba iz Iliade, 69. poletna vrtna hišica, 70. del obleke, 72. navadni števnik, 73. kratica za mestno občino Ljubljansko, 74. reka v Indiji, 76. druga beseda za mik, 77. tuja beseda za prispodobu, 79. prostor v cerkvi, 80. vrsta mastne zemlje, 83. mednarodna organizacija književnikov, 85. del naslova, 87. del stavbe, 90. sprednji del voza, 92. oblika vode, 93. druga beseda za vrbo žalujko, 94. naslov jalnove igre, 95. turški gospodar, 96. druga beseda za smisel,

97. pristaniško mesto na Japonskem, 98. pripadnik izumrlega naroda, 99. reka v severni Rusiji.

Navpično: 1. nerazcveten cvet, 2. važen del glave, 3. nekdanji dijaški list, 4. desni pritok Save na Hrvaškem, 5. reka v severovzhodni Afriki, 6. tuja beseda za oddelek, 7. del obleke, 8. druga beseda za oblubo, 9. hrib blizu Bleda, 10. jugoslovanska poročevalska agencija, 11. ud družine, 12. tuja beseda za časovno razdobje, 13. priprava za shranjevanje puščic, 14. skrajšana ženska krstno ime, 15. plemiški podložnik v srednjem veku, 17. oblika vode, 28. domača vprežna žival, 29. del telesa, 30. vrsta poljskega plevla, 31. oseba iz sv. pisma, 32. znamenit starogrški slikar, 33. nekdanja pokrajina v Grčiji, 34. ime krave z belkastim hrbtom, 35. kaznivo dejanje, 36. vzrok bolečine, 40. tuja beseda za odmev, 43. del utrjenega prostora, 44. tuja beseda za večjo utež, 45. moška oseba iz sv. pisma, 47. naslov Sofoklejeve drame, 54. oddelek v vojski, 55. desni pritok Donave na Bavarskem, 56. lastnost vseh teles, 57. slonov zob, 58. geometrijska figura, 59. jugoslovanski otok, 60. severno moško krstno ime, 62. druga beseda za alkohol, 63. nevestina oprema, 64. tuja beseda za zvijačo, 65. skrajšana moško krstno ime, 69. druga beseda za učni pripomoček, 71. hišni bog pri starih Rimljanih, 73. domač rokodelce, 75. voda na Štajerskem, 78. druga beseda za ovitek, 81. trda snov, 82. slavna poveličujoča pesem, 83. kačji ugriz, 84. ženska oseba iz sv. pisma, 85. visoka gora v zahodnem delu Male Azije, 86. skrajšana ženska krstno ime, 88. druga beseda za jarem, 89. del meseca, 90. poglavar družine, 91. stran neba,

Mal sem a ja že. Še ta nou mestem muzeum b rada vidla, pa na vem, ki de je. Pol bom šla pa nazaj na Dulejnsk, pa bom kar tam pr mater ustala. Sveta sem že sita. Veš, mestem muzeum b res rada še vidla, preden udidem. Tekat, ke sem bla jest u Iblan, ga še nisma mel. »Oh, prec tamla na Križanskem trge je. Sej b t ga šla pukazat, pa na morem nekamer, ke m bo zdejla enkut krumpir z Dobruve prpelu. Sej je čist bliz, pa jest tud še nisem bla not. Ke s ga boš ogledala, pa prid nazaj, de se bova še kej pumenile. Boš kar pr men kusila. Sej b t »Menuc pukazala, de b vidla, kua boma dons kusil, pa ga še nisem spisala. No, sej t lohka kar puvem: dons bo fržolova župca, pa knedlečki, ke je petek. Moj mož ma tu hedu rad. Vem, de u kancelari ceu dupoune na ura gleda, de b na prsou prepozen h kusil, ke mrzla ta reč ni dobra. Asten, na svidenje!«

Kumi je Francka ušla, m je pa že krumpir prpelu. Na kufe sva pa ube čist puzabile. Ke sem krumpir u špajskamra zkusila, sem se pa spounla na kufe. Tist juter je šla pa ura tku hiter naprej, koker de b ja eden pudu. Kar naenkut je blu pol enajsthe. Še za kusiu sem mogla hiter zakurt, če sem tla, de bo fertik, ke pride Francka iz muzeuma, mož pa iz kancelarije. No, pa je šlu se precej pu sreč. Prou ne jima ni blu treba čakati.

Francka je bla usa nandušena za muzeum. Kar ni ga mogla prehalti. Tku ji je sou pa jezek, koker gos rep. »Use se vid not, kar t srce puželi, je začela prpoudvat. »Biciklu kar mrguli not. Tulk jih maja, de jih morja še pred muzeumam met spraulene. Gramufonu, pa radioaparatu tud nisem mogla prešet, tulk jih je. Mašin za pisat in pa takeh za šivat škori čist novih kar mrguli. Pa drugeh reči je tulk not razstaulene, de b mogla ta narmen en ceu teden usak dan not hodet, de b se use ogledala. Harmonke sa se m pa še ta narbl dupadle. Na ene sem mela že tak pasjon, de b jih prec kepila, če b mela gnar pr seb. Sej sa ble hedu pucen. Moja ohcet, ke sem se mužila, me je trikrat tulk kušala, koker sa u muzeume za ta harmonka pugavala. Pa kua sem mela uđ ohcet? Drug dan sem mela tku strašenga mačka, de se še dons večkrat najn spounem. Noja, pa dedca sem s na glava nakupala. Zdej pa nimam ne mačka več, ne dedca. Če b za tist gnar raj kašne harmonke tekat kpila, b jih mela pa še dons. Člouk je pa res učaseh naumen. Tku m je pa žou, de tekat, ke sem se jest mužila, še ni blu mestenga muzeuma. Tekat sem mela še tulk gnarja, de b s lohka za en pouhen tvoren autumobil nakepila teh reči, ke sa tku pucen. Zdej sem pa reuca.«

»Ampak, Francka, koker se men zdi, ti nis bla u mestnem muzeume, koker prpouduješ. Ti s bla ta narbl gvišen tam u »Pumete, ke je tud na Križanskem trge. Tam maja use take reči in tku pucen, koker prauš. Lej, tala šivalen stroj in pa tistla ta velk špegu s črnem marmorjam, sem tud jest lansk let tam kepila. Mestem muzeum pa nč na preda, tam je use sam za gledat.« »A tku je ta reč.« K.N.

Tehnika:

Železnice v Italiji

V Italiji izpodirva električni pogon parno silo zlasti pri železnici. Tako si pomaga Italija, ki je na premoğu zelo revna, pač pa ima na razpolago velike vodne sile.

Prvi začetki tega prizadevanja segajo v l. 1899. Do konca svetovne vojne je imela Italija že 500 km železnice na električni pogon. L. 1919. je italijanska vlada »prejela načrt, po katerem naj bi 6000 km železnice pripravili za električni pogon. Pri tem so na podlagi izkušenj, ki so jih imeli v letih 1910. do 1918., računali približno 89.000 kWh za kilometer proge na leto. Zahtevano energijo so morale dati domače elektrarne. Načrt je bil ogrožen. Dela pa so le počasi napredovala, saj so do konca l. 1925. od projektiranih 6000 km predelali komaj 875 km. Pozneje so dela bolj hitro napredovala in danes ima Italija že precejšnje mrežo elektrificiranih železnic. Izmed velikih prog naj omenimo prog, ki vodi od severa proti jugu ekoraj ekoraj vso Italijo, in sicer prog, Reggio-Neapelj-Rim-Piza-Genova-Turin-Mondana, ki je bila izročena promet l. 1937.

Tok, ki napaja električne železnice, ni povsed enak; tako uporabljajo ponekod istosmerni, drugod izmenični tok. Tudi napetost je različna: 3700, 3000, 10.000 in 750 Voltov. Z gospodarskega stališča pomeni električni pogon za Italijo velika pridobitev, saj prihrani 1.250.000 ton premoga na leto, ki bi ga morali sicer uvažati.

Rešitev križanke

z dne 13. novembra

Vodoravno: 1. Dob, 4. Apolon, 10. Glavar, 16. Oka, 17. Rodica, 18. revica, 19. Nora, 20. Lipe, 21. kosa, 22. Čas, 23. Ober, 26. Oran, 27. Ihar, 28. kri, 31. Beran, 32. ahat, 33. ulomek, 36. elita, 37. čelo, 41. nebesa, 42. Dakota, 46. lisa, 47. sitar, 48. aparat, 51. Irec, 52. Troja, 56. med, 57. Eros, 58. Alah, 61. Aden, 62. aga, 63. laso, 65. Jona, 67. deža, 68. Samo, 70. Lima, 72. salo, 73. Ram, 74. Irg, 77. elan, 78. Eton, 79. Aho, 82. pol, 83. ogorek, 84. Oziris, 85. igo, 86. nakaza, 87. Mesala.

Navpično: 1. Don, 2. oko, 3. bar, 4. Ararat, 5. Polona, 6. odirač, 7. Lipah, 8. ocena, 9. nakit, 10. grob, 11. lesa, 12. Avar, 13. Vič, 14. Aca, 15. ras, 23. obed, 24. Bela, 25. Erik, 28. kmet, 29. res, 30. Ikar, 33. Unac, 34. lest, 35. Obir, 38. Elis, 39. lira, 40. osel, 43. Orel, 44. Tara, 45. Atos, 48. Amas, 49. pega, 50. Adam, 53. oder, 54. Jeza, 55. Anam, 59. anatom, 60. Haloz, 61. Adonis, 64. omara, 65. Janez, 66. oseka, 69. ogon, 70. lega, 71. Ilok, 74. Ipi, 75. rog, 76. ilo, 79. ara, 80. bil, 81. osa.

Leposlovna zlogovnica

Sestavi iz naslednjih 42 zlogov štirinajst trizložnih besed s sledečim pomenom:

1. tuja beseda za služabnika, 2. obrežno mesto v srednji vzhodni Italiji, 3. tuja beseda za zdravniška raztelesovalca, 4. sestavni del stenske ure, 5. slovenski književnik, Stritarjev sodelavec pri »Zvoncu«, 6. tuja beseda za raziskovalca narodopisja, 7. tuja beseda za pleteno jopico, 8. kraj na Gorenjskem, 9. tuja beseda za sklep, 10. južni veter v naši državi, 11. tuja beseda za odposlanca, 12. sodobni slovenski mladinski pisatelj, 13. Hugojeva najslavnejša drama (fonetično), 14. druga beseda za berača.

a — bi — ce — čič — di — e — e — er — eg — fa — ha — ko — le — lo — lu — log — lot — lus — ma — mi — mu — mu — na — na — ne — ni — ni — ni — ni — ni — ni — no — pi — pu — ri — ri — ro — ro — sar — stin — ši — tom — ver.

Prve in zadnje črke pravilno dobljenih besed, brane od zgoraj navzdol, povedo dva slovenska pesnika.

Šah

Tekma klubov za državno prvenstvo bo danes zaključena. V Ljubljani nastopita Belgrajski in Ljubljanski šahovski klub, ki sta si v predhodnih tekmah priborila mesto v finalu. Za to tekmo je veliko zanimanje, ker bo brez dvoma predstavljala borbo dveh enakovrednih nasprotnikov, v kateri bodo odločale le malenkostne razlike v moči obeh tekmovalcev. Belgrajski šahovski klub se bo namreč, po visoki zmagi LŠKa v Zagrebu poučen, potrudil, da bo poslal v Ljubljano vse svoje mojstre, s katerimi razpolaga. Ljubljana bo v glavnem nastopila z istim moštvom kot v Zagrebu, bo pa ojačena z nastopom Preinfalka, ki v Zagrebu ni mogel nastopiti. Ljubljano čaka v tej tekmi zelo težka naloga, toda upamo, da jo bodo naši šahisti znali rešiti z ravno takim članom in spretnostjo, kot so v dosedanjih tekmah za državno prvenstvo nastopali.

Dr. Aljehin — dr. Euwe.

1. d2—d4, d7—d5, 2. e2—e4, e7—e6 (kljub mnogim slabim izkušnjam se Euwe še vedno vrača k slovanski obrambi, kar dokazuje, da se je mnogo pehal s študijem te težke otvoritve). 3. Sg1—f3, Sg8—f6, 4. c4×d5 (to že preseneča, ker je po mnenju teorije menjalna varianta manj nevarna za črnega kot običajnejše nadaljevanje Sb1—c3, e6×d5, 5. Sb1—c3, Sg8—e6, 6. Le1—f4, Le8—f5, 7. g2—g3 (to je na tem mestu nenavadno), a7—a6? (Euwe je smatral nasprotnikovo potezo očitno za manj nevarno in pripravlja takoj akcijo na damskem krilu. Boljše je bilo e7—e6), 8. Sg3—e5! Ta8—e8, 9. g4—g4!! (mala Euwejeva netočnost je zadostovala, da ga je neizbrni taktik Aljehin postavil pred težke probleme, Lxg4 sedaj ne gre zaradi Sxg4, Sxg4, Lh3! s prednostjo za bele; Sxg4 pa bi vodilo po e2—e4! Sg4×e5!, e4×f5 Se5—d7, Lf1—ge Sd7—f6, 0—0 do pozicije, v kateri ima beli zaradi prednosti v razvoju za žrtvovanega kmeta več kot zadostno kompenzacijo). Lf5—d7, 10. Lf1—g2, e7—e6, 11. 0—0, h7—h6 (beli je grozil g4—g5. Takoj h5 ni šlo zaradi g5 in S—g4 ne gre, ker bi črni po Sxg4 in h3 izgubil figuro), 12. Lf4—g3, h6—h5 (sedaj bi na g4—g5 igral črni h5—h4!), 13. Se5×d7!, Sf6×d7 (na D×d7 bi prišlo zopet g4—g5 in h5—h4 ne bi bilo dobro, ker po g4×f6 h×g3, f×g3 točka f6 ni branjena z damo), 14. g4×h5!, Sd7—f6 (h5 ni šlo zaradi e2—e4!), 15. Lg2—f3, Lf8—b4, 16. Ta1—c1, Ke8—f8, 17. a2—a3, Lb4×c3, 18. Tc1×c3, Sc6—e7, 19. Dd1—b3, Te8×c3, 20. b2—c3, Dd8—d7, 21. Db3—b6, Se7—c8 (beli je grozil Lg3—e7 in Tf1—b1), 22. Db6—c5+, Kf8—g8—h8, 23. Tf1—b1, b7—b5, 24. h5—h6!, g7×h6 (ni šlo T×h6 zaradi a3—a4! in črni ne sme vzeti na a4 zaradi Tb1—b8), 25. Lg3—e5 (ta vezava spravi črnega v popolnoma brezupen položaj), Kg8—g7, 26. a3—a4!, b5×a4, 27. c3—e4!, Sc8—e7 (po d×c4, Lxg6+ K×f6, De5+ bi črni izgubil trdnjavo), 28. e4×d5, Se7×d5, 29. Kg1—h1! (bela trdnjava grozi sedaj še na g liniji odločiti), Th8—e8, 30. Tb1—g1+, Kg7—h7, 31. De5—a3, Te8—g8 (na Te8—c3 bi L×f6 z grožnjo Le4 mat takoj odločilo), 32. e2—e4 (profi te potezi črni ni imel obrambe), Tg8×g1+, 33. Kh1×g1, Dd7—b5, 34. e4×d5, Db8—b1+, 35. Kg1—g2, Db1—g6+, 36. Kg2—f1 (beli hoče pridobiti na času), Dg6—b1+, 37. Kf1—g2, Db1—g6+, 38. Le5—g3, Sf6×d5, 39. Lf3×d5, e6×d5, 40. Da3×a4, h6—h5, 41. h2—h4 in črni se je vdal, ker se je preostani časovni krizi mogel prepričati, da s figuro manj ne more več dolgo odpora.

Razvezano snopje

Pomagala pri pisanju v starem veku

Na kamen (marmornate tablice) ali kovino (bronaste tablice) so pisali v starem veku samo v onih primerih, katere še danes uporabljamo, in sicer kadar so hoteli ohraniti besedilo za daljšo dobo, n. pr. pri spomenikih na grobu. Te tablice pa so tudi uporabljali za državne pogodbe, zakone, diplome, zlasti pa take »listine«, ki bi se naj ohranile za dalj časa. V svinec so vrezavali razne zakletve ali razna dvomljiva preročanja svojih bogov, ki so izvirala iz praznoverja. Na vošene tablice so pisali pisma, trgovske pogodbe, šolske naloge. Knjige so pisali spočetka na pergament. Ime pergamenta je bilo prvotno diptera — koža, ki je bila tenko ustrojena in nato oglašena, večinoma živalska koža, v izrednih prilikah tudi človeška koža. Do danes je to najboljša snov za pisanje, ki je neuničljiva. S pergamentom stopa za skoraj 1000 let v tekmovalce egiptovski papirus, posebnost, ko so postali trgovski odnosi med Grčijo in Egiptom ožji, to je nekako v 7. stoletju pred Kristusom. — Papirus so pridobivali iz rastline papirus. Stržen trikotnega stebra so razklali v drobne lističe, te so posušili in nato zleplili: kos z navpičnimi vlakni so spojili s kosom, ki je imel vodoravna vlakna, zato vidimo, če pogledamo ta antični papir proti svetlobi, kot da je mrežast. Ravno na ta način razlikujemo star papir od papirja iz eunji, oziroma današnjega papirja iz lesa. Na ta način lahko tudi vsak laik spozna star papir od novejšega izdelka. Ker ni prav za prav nobena razlika med obema papirjema kakor po snovi, zato imenujemo obe vrsti z enim izrazom **papir**. Samo v primeru, če ju hočemo razlikovati po snovi, ju bomo imenovali papirus in papir. Papirus rastlina je rasla v Egiptu in zato je imel Egipt monopol za te vrste papir. Ker pa je bil papir drag, ga vsi sloji niso uporabljali: beležnice so bile še vedno vošene ploščice, razna potrdila so bila še vedno kamnite ploščice. Teh ploščic pa niso mogli uporabljati v trgovini za zavijanje, zato pa so pesniki v dobi cesarjev tožili, da se trgovci poslužujejo njihovih knjig za vrečice. — Poznali so različne oblike in različne vrste papirja. Pisali so na papir samo na eno stran, kajti na drugi strani je bil neuporabljiv, ker je preveč vpijal črnilo. — Ko je l. 641 prišel Egipt pod arabsko oblast, je zadel ves tedanji krščanski svet hud udarec, kajti izvoz papirja iz Egipta je nenadoma obstal. Zato je tudi v sami Grčiji po tem letu nastala prava suša v slovstvu. Zato so si morali pomagati na tri načine, in sicer a) zopet so začeli pisati na pergament. Ze pred tem so važne knjige pisali na pergament, sedaj so to uporabo posplošili. b) Začeli so uporabljati papir iz eunji, katerega je odkril Tsai Lun na Kitajskem v začetku 2. stol. Prvič se je l. 794 uporabljal v Samarkandu, nato so ga za časa Haruna ali Rašida uporabljali v Bagdadu in od tu je prodiral na zapad. c) Gojiti so začeli rastlino papirus ob reki Anapo pri Sirakazah. Nadaljnja pot teh treh vrst papirja je bila naslednja: a) Pergament so uporabljali še ves srednji vek, v novem veku nič več. Kar danes imenujemo pergament, ni nobena živalska koža več, so zgolj samo imitacije. b) Papir iz eunji je zmagal. Izpodrinil je c) papirus, katerega so Egipčani opustili in ga goje samo še ob reki Anapo pri Sirakazah, prodajajo in uporabljajo ga kot posebnost. Kot priča velike papirne obrti v starem veku je ostalo le ime papir, ki ga uporabljajo po večini vsi narodi.

Na otoku Sv. Helene je velika revščina

Trije Angleži bi ga radi spremenili v svetovno letovišče

V westminstrski opatiji je tamkajšnji anglikanski škof Arthur William Aylen pred nekaj tedni imel pridigo, ki sicer ni imela veliko poslušalcev, pa je vendar sprožila veliko delovanje. Kakih 40 do 50 ljudi je stalo po poltemnem prostoru cerkve angleških kraljev, ko je omenjeni anglikanski škof govoril o nekdanjem slavnom in pomembnem otoku sredi Atlantskega oceana med Afriko in Južno Ameriko: o Sv. Heleni, »Na Sv. Heleno sem prišel leta 1934,« tako je govoril, »ker nihče drugi ni hotel iti v to pregušnino. Naletel sem tam na razmere, ki so naše dežele nevredne. Sv. Helena bo izumrla, če ji ne pomagamo, in to od lakote. Vi ste morda še prišli tja kot obiskovalci, zadovoljni in dobro hranjeni, če pa sem jaz ob petkih pridigal na Sv. Heleni, so se okrog moje prižnice gnetla napol sestradena bitja, ki so večkrat prišla en dan hoda daleč, ker je bilo po otoku znano, da sem pred pridigo delil kruh.«

To je torej sedanja slika tega samotnega otoka, ki je po Napoleonovi smrti počasi sredi Atlantskega oceana tonil v pozabljenje. Samoten je ta otok, »na meji sveta« je dejal nekoč Napoleon svoji družbi, pa vendar ne dovolj daleč, da ga ne bi zadela gospodarska kriza. Ko je leta 1651 vzhodnoindijska trgovska družba prevzela otok od Nizozemcev, je računala, da bo tu mogla zgraditi primerne pristanišče, v katerem bodo parniki med Afriko in Ameriko sredi pota udobno mogli obnoviti svoje zaloge kuriva in ostalih potrebščin. Kmalu se je Sv. Helene prijel ime »prenočišče na oceanu«. Prihajali so naseljenci, ki so obdelovali rodovitno vulkansko zemljo in blagostanje je rastlo. Ko je na samotnem otoku našel svoje prisilno pribežališče doslej največji diktator Evrope Napoleon, je važnost otoka še bolj zrasla in po vsem svetu se je s spoštovanjem izgovarjalo

omenjenega anglikanskega škofa Aylena, ki je bil hitro pripravljen podpreti pozive teh angleških obiskovalcev. Tako so ti trije že sestavili cel načrt, kako bi s pomočjo angleškega imperija obnovili življenje na otoku. Ves otok bo spremenjen v nekak spominski kraj na največjega osvajačevalca novega časa — cesarja Napoleona. Vsa pota, po katerih je veliki samotar hodil in živel ob spominih na svojo slavo, vsi kraji ob morju, s katerih je gledal nepremagljivo morskoro ravan, ki ga je obdajala bolj varno kakor katerikoli zid, vsak hribček, na katerem je posedal in morda vzbujal spomine na velike planjave, po katerih je na višku slave vodil svoje vojske proti Moskvi — vse, kar spominja na Napoleona, bo obnovljeno in postavljeno v nekdanje stanje. V Londonu se je že ustanovila družba »Priateljev sv. Helenec«, ki bo kot prvo točko svojega programa izvedla prenovitev hiše v Longwoodu, v katero bo tudi zbrala vse spomine na Napoleona, ki so danes raztreseni bogve kje po svetu. S tem upajo, da bodo pritegnili tujski promet na otok, ki bo prinesel začetke novega življenja. Štirinajst dni traja vožnja na najhitrejših parnikih iz Anglije, točno en teden iz Capetowna — zakaj si ne bi kak petičen tujec privoščil tega izleta, če bo na Sv. Heleni imel kaj videti!

Največjo senzacijo pa je odkril že omenjeni tovarnar Woodham, ki v brošurah in člankih dokazuje, da so na severu otoka zdravilni vrelci, ki bi mogli otok povzdigniti v pravo zdravilišče. »Sv. Helena je druga Madeira!« to je njegovo geslo, s katerim že vabi goste v novo, morda v bodočnosti svetovno zdravilišče, ki mu je treba postaviti le še sanatorije. Tako se skuša ta otok iznebiti primka »otok nesreč«, ki ga je dobil pod Napoleonom.

Hiša v Longwoodu na otoku Sv. Helene, v kateri je cesar Napoleon preživel svoje pregnanstvo in tudi umrl.

njegovo ime. Od te svoje slave je otok živel še dolgo dobo. Do 1400 ladij je na leto odplojlo iz glavnega mesta in poleg razposajenih mornarjev, ki so po dolgih vožnjah po morju tu spet začutili trdna tla pod nogami, je bilo v mestu videti samo zadovoljne tujce, ki so se dan za dnem vozili v Longwood, da si ogledajo nizke sobe, v katerih je živel bivši cesar Napoleon, zlasti sobico, v kateri je za vedno zatisnil oči.

Danes pa vsega tega življenja ni več. Parniki iz Evrope v Indijo in Avstralijo ne plovejo več okrog Afrike, da bi mimogrede zavili še na Sv. Heleno, ampak uidejo Afriki in Atlantskemu oceanu skozi Sueški prekop naravnost v Indijsko morja. Velike ladje, ki so na poti iz južne Afrike v južno Ameriko, tako hitro režejo ocean, da ni več treba počivati na Sv. Heleni. Tu je vse izumrlo. Novodobno življenje teče v veliki oddaljenosti mimo otoka. Iz Jamestowna, glavnega mesta Sv. Helene, odplove na leto komaj 40 ladij. Močna angleška posadka, okrog 2000 mož, ki je prej imela tu svoje vojašnice, je brez hrupa odšla. V praznih vojašnicah se dolgočasi le še kakih 15 angleških vojakov. Tekstilne tovarne, ki jih je nekdanj bilo osem, so utihle, poljedelstvo pa na otoku sploh nikdar ni veliko bilo in tako je prebivalstvo navezано na uvoz, ki pa vse življenjske potrebe silno podraži. Jajca so štirikrat dražja kot v Londonu in zavoji z darili, ki od časa do časa pridejo iz Evrope, morajo večkrat romati nazaj, ker prebivalstvo ne more plačati carine.

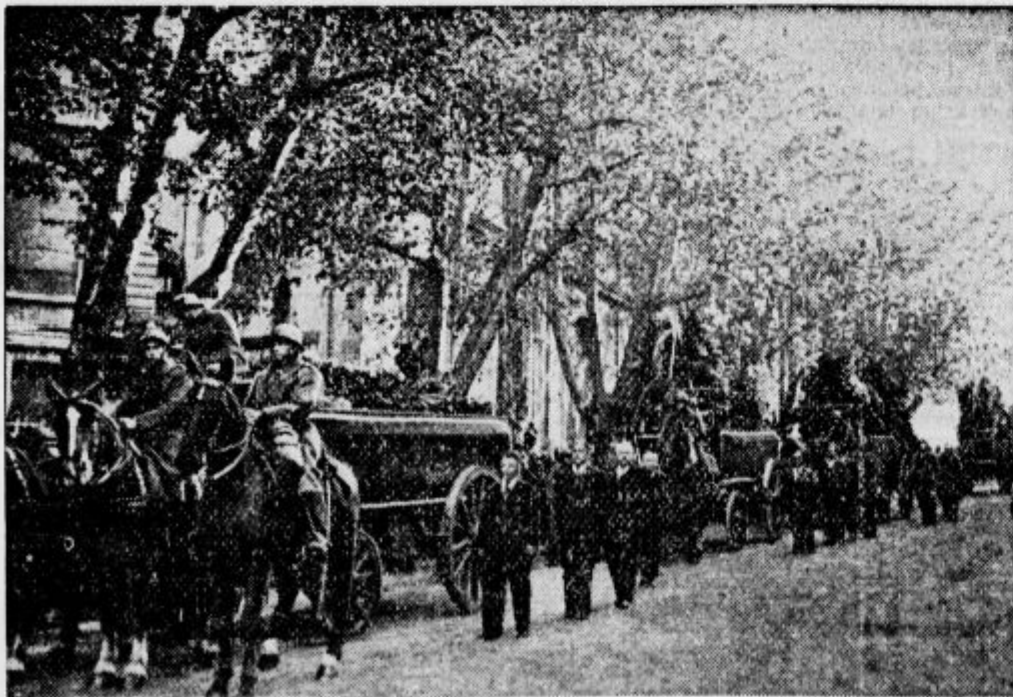
Pred kakim mesecem pa je začel na Sv. Heleno Mr. Woodham, lastnik velikih angleških tovarn za kolesa, ki je bil najbolj ganjen nad žalostnimi stanovanjskimi razmerami, ki vladajo na Sv. Heleni. S svojimi odkritji je razburil vso angleško javnost in slednjič pozval kolonialnega ministra, naj poskrbi tudi za ta samotni košček angleškega imperija. Slučaj pa je hotel, da je guverner Sv. Helene, Pilling po imenu, sošolec prej

Domače, slovensko milo
je prav odlično, se bogato peni in dolgo traja. —
Zato uporabljajte vedno
HUBERTUS
terpentinovo ali navadno milo.

»Izgubljeni svet« najden

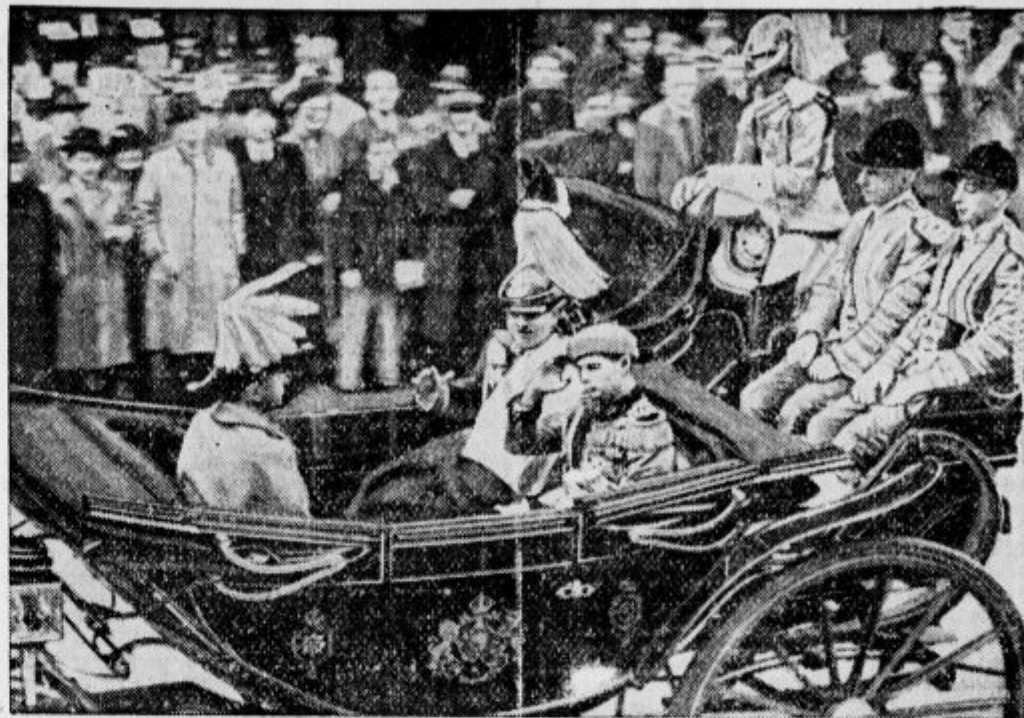
Pred leti je bil roman, ki ga je napisal angleški pisatelj Conan Doyle, najbolj priljubljeno čtivo za vse, ki v knjigi iščejo velikih odkritij. Roman je imel naslov »Izgubljeni svet« in ga je »Slovenec« v času od 13. novembra 1928 do 14. marca 1929 priobčeval kot podlistek. Spretni pisatelj je dogodke romana postavil pod gorovje Roraima v Venezueli v času, ko so tu še razsajale strašne prazgodovinske zveri. Zdaj sta v teh pokrajinah na delu dve ameriški ekspediciji, ki raziskujeta svet in njegove posebnosti. Ena ekspedicijska ima nalogo, da preišče zemljepisni in živalski razvoj dežele, druga pa stika za praviljico — Zlato reko. Dosedanje raziskave so v marsičem potrdile domišljijo velikega angleškega pisatelja, ki v strahotno pokrajino ni zaman naselil najbolj strašnih prazgodovinskih bitij. Ekspedicijski se ob globoko zarezanih rekah pomikata v notranjost dežele, ki ji strme, od dežja izprane in izglajene skalnate stene dajejo nič kaj prijazno lice. Ustaviti sta se morali na koncu velike, v obliki črke »V« izglodane doline, ki jo zaključujejo neprehodne stene. Za tem visokim skalnatim pragom upajo, da teče toliko zaželjena Zlata reka. Raziskovalci se opirajo na pripovedovanje nekega iskalca zlata, ki je trdil, da je reko videl še leta 1921. Tako je angleški pisatelj s svojo domišljijo obrnil pozornost podjetnih ljudi na pokrajino, ki so doslej mirno počivale daleč od ljudi in nemoteno hranile svoje skrivnosti.

Žrtve požara v Marseillu

V Marseillu so v pretresljivih slovesnostih pokopali žrtve zadnjega velikega požara, v katerem je pogorela znana trgovska hiša »Nove galerije« in tudi hotel, v katerem je stanoval predsednik francoske vlada Daladier, ki se je prav takrat mudil v Marseillu. Veliko žrtv je ogenj tako izmahičil, da jih po zgoznelih telesnih ostankih niso mogli več spoznati. Ob veliki udeležbi prebivalstva se je žalostni sprevod pomikal po mestu na božjo njivo.

Romunski kralj Karel zapušča London

Po končanem obisku v Londonu je romunski kralj Karel s prestolonaslednikom zapustil angleški dvor. Slika kaže njegov slavnostni povratak na postajo »Viktoria« v Londonu

Tudi Afrika se zanima za vprašanje kolonij

Eno izmed zapletenih vprašanj, s katerimi se sedaj hočeš nočeš mora pečati Evropa, je tudi kolonialni svet, ki ga je naselil nebeli del človeštva. Predvsem spada sem Afrika, ker druge celine so se kljub drugačni barvi prebivalstva že več ali manj osamosvojile ali pa so od evropskih prstov tako oddaljene, da v enem stoletju gospodarjev ne menjajo velikokrat. Afrika pa je tudi po svetovni vojni doživela največjo spremembo svojega zemljevida in diplomatski krogi stoje pred vprašanjem, kako dolgo bo še mogoče ta zemljevid vzdržati.

Toda poleg Evrope govori o tem vprašanju tudi Afrika sama. Videti je, da ni ne čaka kake kolonialne konference, da bi potem sprejela njeno odločitev kot svojo »Berchtesgadenc« ali »Monakovo«. Evropa je nekoliko izgubila izpred oči bele in črne prebivalce Tanganjike, jugozahodne Afrike, Rodezije, Angole, Ruande, Kameruna in Toga, zato pa so te pokrajine same opozorile diplomatsko javnost nase.

Še preden je vprašanje kolonij prišlo do tiste stopnje, da bi se začelo odmotavati v kako gotovo smer, so se v afriških mestih oglasile demonstracije, ki prav po evropskem ali ameriskem načinu razodevajo svoj odpor do kakih sprememb.

Davna oblika koles

Na kolesarski razstavi v Newyorku so pokazali tudi tole trokolo, ki sta ga zasedli dve mladi Amerikanki, oblečeni po modi tistega časa, ko so bila tudi taka kolesa v modi. Dobra stran tega »tričrkljaka« je bila, da se ženski nista mogli bogve kako dolgo prepriati, kam naj zavijeta.

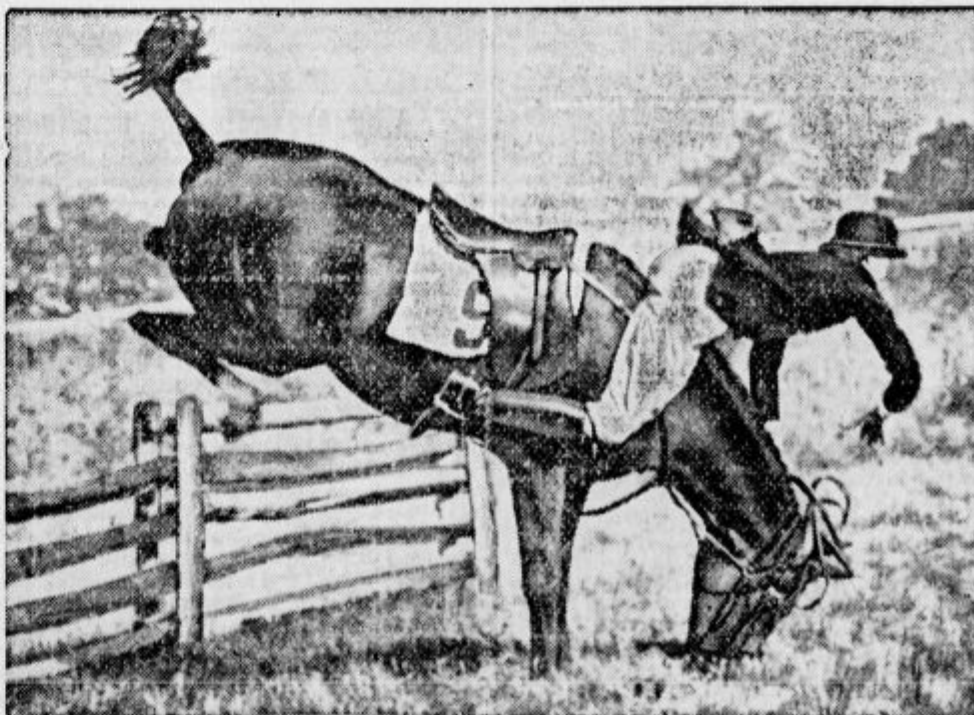
V mestu Dar-es-salam, glavnem mestu Tanganjike, so v taktu angleških koračnic nedavno korakale množice tisočeri, ki so nosile po ulicah angleške zastave in velike napise v jeziku domačinov: »Mjame Welu Gingi George VI!« in v angleškem jeziku: »Long live our King George VI.« (Naj dolgo živi kralj Jurij VI.!) V teh sprevodih so družno korakali črni s plantaž, beli naseljenci, črni Askari in beli kolonialni uradniki. Med to družbo doslej sicer ni vladalo najbolj prijateljsko razmerje, toda ob vesteh, da Evropa kani vzeti v pretres vprašanje njihove pripadnosti, je tista večna ovira v barvi kože, »colour barry«, izgubila na svoji ostrini in prebivalstvo se je mnogo bolj začutilo kot enota. Vzhodna Afrika ima tudi veliko organizacijo »East African Defence League« (Vzhodnoafriška obrambna zveza), katere geslo je: »No surrender!« (Nobene spremembe v gospodarstvu!) Njen voditelj je neki star Afrikanec, eden izmed tistih, ki so prišli v kolonije brez slehernega belca, pa so si tam opomogli, po imenu sir William Chollerton Lead. Ta bojeviti in odločni mož je začel svojo kariero kot delavec na ladiji, ob jamboru je preplul vsa morja, po katerih je znana angleška zastava, odlikoval se je tudi v vojnah na severozahodni meji in slednjič v Tanganjiki začel preživljati večer svojega življenja.

Pa tudi v sosednji Rodeziji se je oglasila ulica, ker tudi tja sega delovanje Vzhodnoafriške obrambne zveze. Tu gibanje proti spremembam v kolonijah vodi poročnik Newman, ki je bil v angleških kolonialnih vojnah že nad dvajsetkrat ranjen in je med prebivalstvom znan kot neuklonljiv mož.

V jugozahodni Afriki stoji na čelu obrambne zveze dr. Conradie, ki je že ponovno javno grozil, da bi med domačim prebivalstvom ob vsaki odcepitvi nastali upori. V francoski srednji Afriki zastopniki posameznih rodov prihajajo v mesta in zagotavljajo francoskim oblastem zvestobo in vdanost. Tako je v zadnjem času po glavnih mestih Kameruna in Toga, to sta Lome in Jacuende, vedno čedalje videti domačine iz daljnih predelov notranjosti dežele, ki pridejo v mesta povprašati, ali bodo še kaj dolgo pod dosedanjimi gospodari. Črni imajo v Parizu v svrhu propagande za francoski protektorat celo tednik »Afrika«, ki v ostrih člankih zavrača vsako misel o odcepitvi. Isti težnje v parlamentu zastopa zamorski poslanec Monnerville, ki je v parlamentu zahteval, da se takoj skliče kolonialni odbor.

Kako hitro je angleški imperij odgovoril na prve glasove o vrnitvi kolonij predvojnim gospodarjem, je videti iz knjige, ki jo je napisal lord Haileymgemacht. Ta je po nalogu angl. vlade leta in leta potoval po črnih delih angleškega imperija, da bi proučil vse slabosti angleške uprave in poskrbel za izboljšanje. Po vrnitvi v London je napisal obsežno knjigo, v kateri predlaga, naj se ustanovi »Urad za Afriko«, v katerem naj bi bili zastopniki belih in črnih prebivalcev kolonij. Ta urad naj bi kolikor mogoče prožno sproti reševal vsa vprašanja. Če napovedi ne varajo, bo to »ministrstvo za Afriko« v glavnem angleškem mestu kmalu ustanovljeno in bo začelo poslovati s tako vnmemo in temeljitostjo, kakor bodo pač razmere zahtevale. — Tako se kolonialne sile pripravljajo, da bi hitro odgovorile, če bi kdo kako kolonijo po imenu zahteval.

Hopla!

Zvišanje vlog v hranilnicah

V oktobru se narasle vloge pri slovenskih hranilnicah za 24 milij. din.

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle pri 29 slovenskih hranilnicah v oktobru 1938 vloge na knjižice za 16 milij. na 618,1 milij. din, vloge v tekočem računu za 8 milij. na 441,4 milij., skupno vloge pa za 24 milij. na 1.059,581.469 din. Te številke so prav razveseljive, če se pomisli, da so morale hranilnice v septembru izplačati vzmernim vlagateljem 55 milij. več, kakor so od njih v istem času prejele. Seveda je zadnja številka tudi dokaz, koliko gotovine so znale zbrati hranilnice v najkrajšem času za vlagatelje. Vendar ne smemo prezreti, da so tudi v

septembru številne hranilnice izkazovale povečanje vlog. To velja za sledečih 9 hranilnic: Crnomelj, Novo mesto, Slovenj Gradec, Marenberg, Slovenska Bistrica, Ptuj, Ormož, Gornja Radgona in Murska Sobota.

V oktobru so narasle vloge na knjižice pri 8, v tek. rač. pri 11, skupne vloge pri 14 hranilnicah. Število vlagateljev na knjižice je naraslo pri 8, v tek. rač. pri 6, skupno število vlagateljev pri 7 hranilnicah. Znašalo je 132.247.

Te številke dokazujejo, da se vloge in zaupanje v denarne zavode hitro vračajo in da smemo upati, da bo kmalu zopet doseženo stanje iz avgusta 1938.

Slinavka in parkljevka v Sloveniji

Slinavka in parkljevka je precej razširjena v naši banovini. Najnovejši izkaz živinskih kužnih bolezni nam kaže, da so tile okraji okuženi po slinavki in parkljevki: okraj Brežice; Orešje in Stara vas, obč. Bizeljko; Osrednek, obč. Podstreda, in Pesje, obč. Videm; — okraj Celje: Kranjčice in Podgorje, obč. Sv. Jurij; Podkraj, obč. Vel. Pirešica; — okraj Crnomelj: Vukovci in Zunič, obč. Vinica; — okraj Konjice: Slovenske Konjice; — okraj Laško: Lažice, obč. Jurkloster; Lahomno, obč. Laško, in Sv. Krištof; — okraj Lendava: Beltinci, Srednja in Gornja Bistrica, obč. Crensovec; Kobilje in Zitkovci, obč. Dobrovnik; Gor. Lakoš, obč. Guberje; Genterovci, obč. Genterovci; Radmožanci, obč. Kamovec; Melinci, obč. Odranci; Medelica, obč. Turnišče; — okraj Ljubljana: Medno, obč. Št. Vid n. Ljubljano;

okraj Ljutomer: Zepovci, obč. Apače; Stara nova vas, obč. Križevci; Cven in Mota, obč. Ljutomer; Pristava in Levšček, obč. Strigova; — okraj Maribor desni breg: Bohova, Pivola, Rogozar, Sp. Hoče, občina Hoče; Poljčane; — okraj Murska Sobota: Krog, Rakičan, obč. M. Sobota; — okraj Ptuj: Obrež, obč. Središče ob Dravi, Černivec, Gomila, Jastrebič, obč. Kog; — okraj Radovljica: Brezje; — okraj Slov. Gradec: Slov. Gradec; Kamovo in Salek, obč. Velenje; — okraj Šmarje pri Jelšah: Ravno, obč. Planina pri Sevnici; Imeno, obč. Podžetrek; Sedlarjevo, obč. Polje ob Sotli; Grličje in Kačji dol, obč. Sv. Peter na Medvedjem selu; Dekmarce, Ples, Sv. Peter, Zrebič, Zagaj, obč. Sv. Peter pod Sv. gorami; Jazbince, Karince, Senovica, Sv. Tomaž, obč. Šmarje pri Jelšah; Škofija, obč. Zibika.

Rudarska in topilniška proizvodnja v oktobru

Po podatkih ministrstva za gozdove in rudnike je znašala naša rudarska proizvodnja v oktobru (v oklepajih podatki za september) 1938:

Rudarstvo: črni premog 40.766 (38.072), rjavi premog 370.790 (352.115), lignit 136.152 (105.932) ton, nafta 90 (82), železna ruda 48.616 (49.695), boksit 40.035 (45.495), pirat 15.104 (15.985), bakrena ruda 77.497 (22.357), svinčenocinkove rude 71.388 (70.018), svinčni koncentrat 8.154 (8.054), cinkovi koncentri 5.565 (5.230), slana voda 424.882 (307.527) hl, bakreni koncentrat 214 (6.369), magnezit 4.686 (5.229) ton.

Nadalje je znašala topilniška produkcija: Topilništvo: surovo železo 4.327 (6.316), baker 4.037 (952), svince 972 (755), cink 417 (407) ton, zlato 41 (74) kg in srebro 99 (53,5) kg.

Univ. docent dr. VI. Murko:

Vrednostni papirji

Kaj je treba vedeti o njih

O vrednostnih papirjih smo že dolgo pogrešali informativne knjižice, ki bi pokazale ne le strokovnjakom, temveč tudi širšim krogom bistvo, glavne lastnosti in naloge vrednostnih papirjev, ki imajo v modernem gospodarstvu tako pomembno vlogo. Vrednostni papirji, zlasti delnice in obveznice države kakor tudi drugih javnih teles in nekaterih zasebnih podjetij, se razširjajo v velikih količinah med najširše plasti, da se z njihovim izkupičkom zberejo veliki kapitali, potrebni zato, da se ustanovijo velika podjetja in da se omogoči javnim telesom (državi, banovinom, občinam itd.) izvrševanje koristnih nalog, predvsem večjih investicij, ki koristijo tudi bodočim rodovom.

Vse te velike in skoraj neizčrpne naloge, ki jih imata pred seboj pri nas zasebna in javna iniciativa, pa se bodo mogle izvrševati le, če bo tudi širša publika kupovala vrednostne papirje. Zato mora biti poučena o njihovem bistvu in njihovih nalogah, obenem pa se ji mora omogočiti tudi točna kontrola njenih vrednostnih papirjev, da bo lastnik vsakega vrednostnega papirja mogel vedno pravočasno izkoristiti vse pravice, katere mu nudi njegov papir. Koliko denarja propade vsako leto našim lastnikom papirjev, ker se zanje ne brigajo, kar velja tudi o mnogih starih avstrijskih papirjih.

Knjiga dr. Murka skuša poučiti študente tudi o posameznih vrstah vrednostnih papirjev, ki so med našo publiko, in bo zato velikega pomena za vsakega lastnika takih papirjev, nadalje za denarne zavode vseh vrst, da bodo mogli svoje stranke o njih poučiti, za gospodarske organizacije, strokovne šole, odvetočnike, notarje itd.

Knjigo je založila knjižna založba tiskarne »Merkur« v Ljubljani. Str. 136, cena broš. 36 din, vez. 48 din.

Domače novice

Funt 262 din pri izvozu puranov v Anglijo. V vrsti ukrepov, s katerimi hoče vlada omogočiti močnejši izvoz naših proizvodov v tujino, je finančni minister Letica izdal sklep, naj Narodna banka odkupi devize od naših izvoznikov puranov v Anglijo po posebnem kuponu 262 din za angleški funt namesto 238 din, kolikor notira angleški funt na naših borzah. Na ta način bodo mogli naši izvozniki plasirati na angleškem trgu večje količine naših puranov kakor prejšnja leta, a gojitelji puranov bodo s tem dosegli višje cene.

Izpremembe v upravnih podjetjih. Vpisana sta novi poslovodni družbe Indus, tovarna usnja in usnjenih izdelkov, družba z om. zavezo: Mergenthaler Adolf in Mergenthaler Elizabeta, prokurist jo Pehani Otmar, izbrisan je dosednji prokurist dr. ing. Ribarič Ivo. — Pri podružnici Intercontinental, jugoslovanska in transportna prometna d. d. je izbrisan dosednji upravitelj svet in vpisan nov. — V tvrdko R. Miklauc »Pri škofu« je stopila družbenica Drogenig Marija Karolina. — Pri jugoslovanskih tekstilnih tovarnicah Mautner d. d. je vpisan član uprave Kundegrabner Herbert z Dunaja.

Vpisi v trgovinski register: Evgen Hribar, specialna trgovina s steklom, porcelanom in kuhinjskimi potrebščinami, Ljubljana Tyrševa c. 69a in Metalurgija Hribnik Karel in Minodraž Alojz, javna trgovska družba, kovinotiskarstvo, Trata št. 23, p. St. Vid nad Ljubljano (družbenika Hribnik Karel in Minodraž Alojz).

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Mantela Karla, slaščičarja v Celju, Glavni trg. Narok za sklepanje poravnave 21. decembra, terjatve je prijaviti do 16. decembra.

Licitacija. Dne 5. decembra bo pri upravi smodnišnice v Kamniku licitacija za dobavo 5000 m vžigalne vrvice (olovni štapin) in 7500 kg aluminija.

Prodaje. Dne 21. novembra bo pri direkciji šum v Ljubljani licitacija za prodajo raznega režijskega lesa, izdelanega na področju šumske uprave Kranjski gori. — Dne 22. novembra bo pri glav-

ni carinarnici v Ljubljani licitacija za prodajo bombažne in svilenke tkanine ter svilenega dežnika.

Nova delniška družba. V Zagrebu je bila osnovana delniška družba Me-Ba, tvornica kovinskih proizvodov in predelava umetnih mas. Glavnica znaša 10 milij. (razdeljena na 20.000 delnic po 500 din imenske vrednosti). Osnovatelji te družbe so: dr. Milan Vrbanič, predsednik in ravnatelj Hrvatske splošne kreditne banke, dr. Todor Bošnjak, E. Radovan, tvrdka M. Fischla sinovi I. dr. Likvidacije: Impex, import-eksport družba z om. zav. v Sl. Bistrici.

Inozemske novice

Bilance francoskih velebank za časa krize. Objavljeni sta bilanci dveh največjih francoskih

bank za konec septembra, iz katerih je v primeri s koncem avgusta razvidno nazadovanje tujih sredstev. Bilanca vsota Credit Lyonnaisa je padla od 14.048 na 12.500 milij. frankov, od tega so padle hranilne vloge od 5.215 na 4.064 milij., tek. računi od 6.479 na 6.079 milij. frankov. Med aktivni so se predvsem zmanjšale menice in boni za državno obrambo: od 8.389 na 6.009 milij., zato pa se je zvišala gotovina od 1.022 na 1.502 milij. Pri Societe Generale so pasivni čekovni računi padli od 8.097 na 2.286, tek. računi od 6.604 na 5.690 milij. frankov. Med aktivni se opažajo podobne izpremembe kot pri Credit Lyonnais.

Francoska banka izkazuje od 3. do 10. novembra zmanjšanje oblika bankovcev za 1.786 na 108.771 milij. din in znatno povečanje naložb publike pri banki. Med aktivni so se najbolj zmanjšala menična posojila: za 1.274 na 11.330 milij. frankov.

Angleška banka. Izkaz za 18. november kaže v primeri s 10. novembrom zmanjšanje oblika bankovcev za 4 na 478,6 milij. frankov. Nadalje so se zmanjšale vloge bank pri emisijski banki, dočim so narasle naložbe vlade.

Českoslovaška Narodna banka. Od 8. do 15. novembra se je oblik bankovcev českoslovaške Narodne banke zmanjšal za 223 na 6.747 milij. kron, kar je v zvezi z zmanjšanjem posojil banke za 452 na 3.862 milij. kron.

Borza

Dne 19. novembra.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 7.843 milij. din v primeri z 10.17, 5.467, 5.77 in 8.311 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 11.645, London 20.815, Newyork 442.875, Bruselj 74.825, Milan 23.30, Amsterdam 24.945, Berlin 177.10, Stockholm 107.225, Oslo 104.60, Kopenhagen 92.925, Praga 15.14, Varšava 83, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.18, Buenos-Aires 101.625.

Živina

Živinski sejem v Ptuj 15. novembra t. l. in svinjski sejem 16. novembra t. l. Dogon: 36 volov, 335 krav, 8 bikov, 21 juncev, 63 telic, 109 konj, 4 žrebeta, 163 svinj in 118 prašičev. Prodanih: 17 volov, 197 krav, 15 bikov, 2 junca, 14 telic, 17 konj, 2 žrebeti in 105 prašičev. Cene: voli 3.75 do 4.50 din, krave 2.50 do 3.75 din, biki 3.50 do 4 din, junci 3.50 do 4 din, telice 3.50 do 4.75 din, pršutari 7.25 do 2.75 din, debele svinje 8 do 8.50 din in plemenske svinje 7 do 7.25 din za kg žive teže. Konji 640 do 3200 din in mladi prašiči 6 do 12 tednov stari 60 do 160 din za glavo.

Sport

Današnji šport v Ljubljani

Našk : Ljubljana

ob 14 na igrišču Ljubljane.

Reka : Bratstvo

ob 10 na igrišču Reke ob Tržaški cesti.

Jadran : Mars

ob 10.30 na igrišču Jadrana v Kolesiji.

Gozdni tek smučarjev

ob 10 s startom pri strelišču pod Rožnikom.

Celjski šport

Danes ob 2. popoldne se bo pričela na Olimpijskem igrišču v Gaberju podvezna prvenstvena nogometna tekma med SK Olimpij in SK Celjem. Nadaljevali bodo preostanek igre 19 minut, ki je bila 23. oktobra zaradi incidentov prekinjena v 72. minuti. Po tej tekmi bo prijateljska nogometna tekma. Trajala bo 71 minut. Tekmo bo sodil gosp. Vrhovnik iz Ljubljane.

Mariborski šport

Po petih tednih je izdalo tukajšnje predstojništvo mestne policije dovoljenje za odigranje prvenstvene tekme ISSK Maribor : SK Slavija, Počrežje, ki se bo odigrala danes ob 14.30 na stadionu SK Železničarja ob Tržaški cesti. Okrajno načelstvo pa je prepovedalo odigranje prvenstvene tekme med SK Rapidom in Čakovčkim SK, ki bi se morala odigrati na terenu Rapida.

Mariborsko športno občinstvo bo torej po dolgem času zopet videlo igrati nogomet ter bo sigurno v velikem številu prihitelo na igrišče posebnosti iz razloga, ker so moči nasprotnikov precej izenačene. Akoravno se pričakuje sigurna zmaga Maribora, je Slavija s svojo borbenostjo že večkrat presenetila.

Železničar potuje v Mursko Soboto, kjer bo imel s tamkajšnjo SK Muro težko delo.

Ponovno svarilo pred brezmiselnim smukom

Nedavno je naš list poročal, kakšno stališče je zavzel znani nemški tekmovalac za smuk Rudi Cranz in z njim vred tudi večina nemških tekmovalcev in odgovornih činiteljev zaradi pretiranega tekmovalstva, odnosno nesmiselnih prog za smuk. Sedaj se isti mož zopet oglašja in opozarja na izrodke v tej alpski disciplini, kjer povzročajo težke moderne proge vedno več nesreč. Pri tem pripominja, da vedno večje nevarnosti, katerim so danes izpostavljeni tekmovalci, niso v nobenem smislu glaslu z uspehi, ki jih dosegajo zmagovalci, ker zboljšani časi za splošno prav malo napravijo. Celo nasprotno se lahko ugotovi, namreč, da težke nezdgo zadnjih let tako vplivajo na široke kroge smučarjev, da se oni del, ki hoče ohraniti še cele ude, enostavno poslovi od tekmovalstva. Istega mnenja, kakor Cranz, so tudi drugi tekmovalci.

Poleg tega se proga za smuk pod vplivom vremenskih prilik neredkokrat hitro spremeni, tako da bi moral biti tekmovalac za smuk alpinist, ki mora računati na nevarnosti in katere mora znati tudi sam oceniti. To pa ni tako lahko in enostavno ter mora biti naloga vodstva, da prevzame tudi odgovornost in da izbere za organizatorje moše, ki so si svesti svoje odgovornosti in ki so res pravi strokovnjaki.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Nedelja, 20. novembra: 9 Vesel nedeljski podrav (ploče) — 8.15 Preno cerkvene glasbe sloške službe boje in frans. cerkve — 8.45 Verski govor (g. dr. V. Fajdiga) — 9. Napovedi, poročila — 8.15 Rad. smrel — 10. Koncert Radij. orkestra — 11. Solistične točke lahke glasbe (ploče) — 11.15 Predavanje ob 70 letnici grafične organizacije (D. Kosem) — 11.30 Fekst in orkestralni koncert društva »Grafika« — 12. Napovedi koncertov — 12.30 Operni spevi ob spremljavanju klavirja. Sodelujeta: g. Jode Gostis, tenorist zagrebke opere, in g. prof. M. Lipovšek — 14. Kar šelite, do dobite (ploče po željah) — 17. Kmet. ura: Zakon o pridniku in njegova praktična uporaba (inš. Pahor Bogdan) — 17.30 Vesel popoldanski spored. Sodelujejo: gđ. Poldka Zupanova, g. Stanko Avgust in Radij. orkester — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Narodne pesmi naših Znanstvenikov (V. Pirnat) — 19.50 Klavirski koncert: Plesi raznih dob in narodov (g. prof. Pavel Sivic) — 20.30 Koncert. Sodelujejo: ga. Nada Udovalc, g. prof. M. Lipovšek (spremljavalci in Radij. orkester) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Lahki pog. naokrog (ploče).

Ponedeljek, 21. novembra: 12 Zvande in svendatki (ploče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14. Napovedi — 16 Zdravniška ura: Zeložidna bolezn (g. dr. Božena Zajc-Lavrič) — 18.20 Nekaj hrvaških pesmi (ploče) — 18.40 Ob stoletnici Avgusta Senoa (g. prof. Fr. Vodnik) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: O potrebi tovarne avtomobilov v Jugoslaviji (Leo Bariš, publ. - Zgb) — 19.50 Zanimivosti — 20. Nekaj zborov (ploče) — 20.30 Koncert. Izvaja g. Filip Bernard (Bavla) in Radij. orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radij. orkestra.

Torek, 22. novembra: 11. Sola ura: Rudar. otroci iz Srbije v Sloveniji (gđ. Julija Sušteršič) — 12. Naš pevci, naše pevke (ploče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Smrel »Skrajnabe« — 14. Napovedi — 16 Koncert Radij. orkestra — 18.40 Psihološki problem malega naroda (g. prof. dr. Vr. Veber) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Džura Jakšič kot alkar (prof. Branko Popović) — 19.50 Vesela kronika — 20. Dvorak. Slovenska razposodja (ploče) — 20.30 Fr. Rosenfeld: Lorenzo je Medici, drama (izvajajo člani Nar. gled. v Ljubli.) — 21. Cimermanov kvartet — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radij. orkestra.

Drugi programi:

Nedelja, 20. novembra: Belgrad: 20. Nar. pesmi, 21. Zab. koncert, 22.30 Kavarniška godba, 23.45 Ples. glasba — Zagreb: 20. Tamburice, 31. Zabav. koncert, 22.30 Plesna glasba — Sofija: 19. Nac. glasba, 19.30 Instrumentalna glasba, 20. Vok. koncert, 20.35 Operetni odlomki — Varšava: 19.30 Ploče, 21.30 Vokalni koncert, 22.30 Plesna glasba — Trst-Milan: 21. Igra »Atlantica« — Rim-Rari: 17. Simf. koncert, 21. Opera »Don Pasquale« — Dunaj: 19. Vojvske pesmi, 20.10 Opereta »Cagliostro na Dunaju«, 22.45 Zab. in plesna glasba — Berlin: 19.30 Pihal, 20.10 Romantična glasba — Königsberg: 20.10 Simf. koncert — Hamburg: 20.10 Schubertov. Goethe-Beethoven — Bratislava: 20.30 Rekvjem — Monakovo: 20.10 Operni koncert — Strasbourg: 20.30 Aluaki večer.

Ponedeljek, 21. novembra: Belgrad: 20. Plesn. večer, 22.15 Plesna glasba — Zagreb: 20. Opera — Sofija: 19.30 Simf. koncert — Varšava: 19.30 Plesn. koncert, 21.10 Vok. koncert, 22. Zgodovinske simfonije — Trst-Milan: 21. Opera »Don Pasquale« — Rim-Rari: 21. Plesn. koncert — Dunaj: 20.10 Koncert nemških moravskih skladb, 21. Igra, 22.30 Orkester in solisti — Königsberg: 20.10 Voj. godba — Lipsko: 19.10 Koračnica

4. Rotner (Železničar) 4:36,2 sek., 5. Gojkovič (II.) 4:38,0 sek.
4 x 100 m: 1. Ilirija 46,4 sek., 2. Planina 47,1 sek., 3. Rapid 49,6 sek., 4. Železničar 50,0 sek., 5. Celje 51,3 sek.

Razpis

propagandnega lahkoatletskega tekmovalca Akademikega športnega kluba Primorje v Ljubljani dne 1. decembra 1938:

»TEK ZEDINJENJA 1938«

Akademski športni klub »Primorje« v Ljubljani priredi 1. decembra 1938 propagandnega lahkoatletskega tekmovalca po Ljubljani in preko ljubljanskega Gradu »Tek Zedinjenja« v proslavo 20. letnice državnega in nacionalnega zedinjenja.

Tekmovalce se imenuje »Tek Zedinjenja in se vrši ob 11.30 dopoldne 1. decembra kot športno-sponzorsko proslavo zedinjenja. Tekmovalce se vrši v vseh različnih progah s skupnim startom in skupnim ciljem na Nacionalnem domov.

Tekmovalne proge so naslednje:
1. Prva proga (daljša): Aleksandrova, Tyrševa, Tavčarjeva, Komenska, Recljeva, Kopitarjeva, Krakov trg, Studentovska, Na okopih, Grad, Pot na Grad, Karlovaška, Privoz, Prle, Trnovski pristan, Krakovski nasip, Čojzova, Emonska, Vogova, Kongresni trg, Šelenburgova in Aleksandrova do Narodnega doma. — Dolžina proge je cca. 5000 m.

2. Druga proga (krajša): Aleksandrova, Tyrševa, Tavčarjeva, Miklošičeva, Mariljin trg, Stritarjeva, Mostni trg, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Trubarjeva, Čojzova, Emonska, Vogova, Kongresni trg, Šelenburgova in Aleksandrova do Narodnega doma. — Dolžina proge je cca. 2700 m.

Tekmovalci se delijo v naslednje kategorije:
1. vojska, 2. člani Sokola, ki niso verificirani za športna društva, 3. smučarji, 4. neverificirani atleti do 1.1917, 5. neverificirani atleti 1.1917, 1918, 1919, 6. neverificirani atleti 1.1920, 1921, 1922, 7. juniorji 1.1923, 1924, 1925, 8. juniorji 1.1926, 1927, 1928, 9. senjorji, 10. neplasirani na progah preko 800 m, 10. senjorji, ki ne plasirani na progah preko 800 m. — Atleti, rojeni 1.1920 in mlajši ne morejo tekmovali v disciplini, omejeni pod 1. (prva proga, daljša).

Tekmovalce se bo vršilo po pravilih in pravilnikih IJAZ.

Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti, kakor tudi oni, ki se nahajajo pod zabrano nastopa zaradi prehoda ali kazni, člani klubov IJAZ in vseh klubov v IAAF, kakor tudi klubov, ki niso člani IJAZ.

Prijave s priloženo prijavnico: 5 din za neverificirane atlete, 30 din za verificirane atlete. Je poslati do 30. novembra ob 12 na naslov: Odbor Tekma zedinjenja, Tavčarjeva 1-III. Prijave brez priložne prijavnice ne so sprejemljive. Naknadne prijave se sprejemajo še na dan tekmovalnega dne uro pred pričetkom starta v areni Narodnega doma.

Nagrade: prvi plasirani v vsaki kategoriji dobi plaketo, drugi in tretji diplome.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

Občni zbor SK Planine. Redni letni občni zbor SK Planine bo v petek 25. novembra t. l. ob 20 (8 sv.) v prostorih Akademikega doma na Miklošičevi cesti z običajnim dnevnim redom. Glasujejo prosimo, da se običajna zbora polnočkovno udeležijo. — Odbor.

Janko Miklarja izbrani spisi I. zvezek je pravkar izdalo Slovensko planinsko društvo, osrednje društvo v Ljubljani. Prednaročnikom je že na razpolago v društveni pisarni na Aleksandrovi cesti. Dostavljena pa bodo naročena knjige v prihodnjih dneh. Nove naročnike za navedeno knjigo sprejema tudi pisarna SPD v Ljubljani. Knjica »se dobi tudi v vseh knjigarnah.

+

Naznanjamo žalostno vest, da nam je umrl 17. novembra v 30. letu starosti naš ljubljani sin, svak in stric, gospod

Peter Sedovnik

krojaški pomočnik

Pogreb našega dobrega Petra bo v nedeljo, dne 20. novembra ob 14 iz hiše žalosti Podjunska ul. 12, Ljubljana VII., na pokopališče k Sv. Križu.

Zalujoča mati vdova Marija z otroci in ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglaš 2 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Cerkovnik
prosi službo. Lenart Pira, št. Vid nad Ljubljano.

Mlado dekle
išče službo v pomoč gospodinj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18129. (a)

Izurjeno pletiljo
sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 18121.

Pisarniško ali risarsko
delo sprejemam za dopolneno v Kranju. Emerik, Kranj, Jenkova 29. (a)

Ključavničarski mojster
z obrtom in modernimi stroji išče zaposlenja. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Samostojen 18176«. (a)

Trgovska pomočnica
pridna, poštena, vajena tudi gostilne isče službo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18078. (a)

Kuharica
veščica samostojnega gospodinjstva. Isče službo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »50« št. 18079. (a)

Trgovski pomočnik
z osemletno prakso, speccerist, manufakturnist, železninar itd., želi premeniti službo. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Zanesljiv« št. 18200. (a)

Kontoristinja
zmožna slov. in nemške stenografije, se sprejme. Ponudbe s prepiet pričeval v upravo »Slovenec« pod št. 18127. (a)

Mesarski pomočnik
začetnik, vajenišče prost. isče službo. Cenj. ponudbe poslati na podružnico »Slovenec« v Celju pod značko »Vestene«. (a)

Dekle
pridno, pošteno, vajeno pospravljanja sob, navadne kuhe in otrok - želi službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18122. (a)

Svojo 16 letno hčerko
dam v službo v boljšo krščansko družino, kjer bi se naučila kuhati. Najraje v Celju ali okolici. Ponudbe podruž. »Slovenec«, Celje, pod »Strogo nadzorstvo«.

Učiteljica meščanske šole
išče zaradi izrednega veselja zaposlenje pri dobri družini, v trgovini ali pri kakem podjetju. Sprejme tudi službo vzgojiteljice. Najraje bi pa prevzela vodstvo kakešne trgovine. Dople v upravo »Slov.« pod »Ravno« 17654.

Mlad trgovski pomočnik
perfektno v železnini, manufakturni, galanteriji, usnarstvu in steklenini, z večletno prakso, ki je služboval v večjih trgovinah - želi premeniti mesto s 1. januarjem. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Ravno« 17654. (a)

Službodobe

Strojnika
sprejme parna žaga Martinec, Ljubljana, Prule 8.

Krojaškega pomočnika
za velike kose sprejme Janko Kogelj, Loka pri Zidanem mostu. (b)

Damsko frizerko
sprejemem takoj. Kavčič E., Celovška 24, Ljubljana VII. (b)

Prodajalko
popolnoma izveščano v kuhinjskih potrebščinah, porcelanu, steklu, sprejme Vicol, Maribor. (b)

Dekle
pridno in pošteno, želi službo za vasa gospodinjstva dela. Predstaviti se takoj v Kranju, Mencingerjev trg 8. (b)

Hotelsko kuharico
prvovrstno moč, sprejme s 1. decembrom t. l. hotel »Central«, Oslječek. — Ponudbe istotam. (b)

Natakarica
srednjih let, poštena in zmožna, dobi takoj službo. Pogoji: kavčija. Plača po dogovoru. — Gostilna Plaušteiner, Sevnica. (b)

Kuharico
rešno, samostojno, ne premlado, za stalno službovanje v trgovski hiši, sprejme And. Elsacher, Laško. (b)

Organist in cerkovnik
se sprejme. Nastop službe takoj. Poročeni imajo prednost. Prošnje s potrebnimi listinami nasloviti na Zupni urad pri Sv. Lenartu, p. Selca nad Skofjo Loko. (b)

Večje industr. podjetje
v Ljubljani sprejme izprašanega kurjača k modernim avtomatiziranim kurilnim napravam. V poštev pride le tizen, pridno, izprašan kurjač s prakso in primerno inteligenco, ki jo ta moderna naprava zahteva. Ponudbe oddati v upravi »Slovenec« do 21. t. m. dopoldne pod št. 18011. (b)

Veliko podjetje
išče poštenega in agilnega zastopnika. — Mesečni zaslužek 8-4500 din. — Lahka kolekcija, katere se dobi brez kavele, lahko se vzame tudi kot postranski zaslužek ali kakor honorarno delo. — Javiti se osebno ali pisмено na Minerva, Zagreb, Praška ulica 6. (b)

Trgovski pomočnik
ali pomočnica za trgovino z meš. blagom (speccerija in galanterija) se sprejme s 15. decembrom. Prednost imajo taki, ki so verzirani tudi v knjigovodstvu, nekoliko v korespondenci in ki znajo nemški. Eventuelno se sprejme tudi ženska pisarniška moč, ki ima veselje sodelovati tudi v trgovini. Ponudbe s zahtevo plače je poslati v upravo »Slovenec« pod »Dobra moč« 18019. (b)

Tesarje
sprejme takoj Martinec, — Ljubljana, Prule 8. (b)

Več krojaških pomočnikov
takoj sprejme Opara, Trebnje. (b)

Deklica
15 do 17 let, za domača dela, se sprejme. Naslov v upr. »Slovenec«, 18164 (b)

Kuharico
ki samostojno kuha in bi opravljala druga hišna dela, zdravo — sprejme Minka Hedžet, Veržej. b

Kapelnik za godbo
na pihala se išče. Pisane ponudbe do 23. t. m. pod »Godba« 18003 na upravo »Slovenec«. (b)

Trgovsko pomočnico
ali vajenico, ki se je že nekaj časa učila v trgovini, takoj sprejemem. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 17978. (b)

Prodajalko
dobro izurjeno, sprejemem v speccerijko trgovino v Ljubljani. Ponudbe upr. »Slovenec« pod »speccerijška trgovina 91«. (b)

Prejemalca za les
popolnoma verziranega v prevzemanju mehkega rezanega lesa, najraje s stalnim bivališčem na Gorenjskem, takoj sprejemem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zanesljiv« št. 18110 (b)

Zastopnika
za Ljubljano in Maribor, že več let najbolje vpeljanega — sprejemem za prodajo čokoladnih garnitur. Mesečni zaslužek do 6000 din. Ponudbe s sliko v podružnico »Slovenec« v Celju pod zn. »Eksistenca« 18088. (b)

Sprejemmo
posebno s dežela, nekoliko inteligentnih poverjenikov (ne gente), za posredovanje privat. strank. Plača 1000 din mesečno, fiksen in zelo visoko provizijo. Nastop takoj. Za prevzeto predmete je potrebna kavejca 200 din. Nikakoli roba za prodajo, specialen lahek posel. — Takojšnje ponudbe pod »P. 5661« na Interreklam d. d., Zagreb, Masarykova 28. (b)

Tehnični uradnik

mlajši, agilen, iniciativen in iznajdljiv, vešč kalkulacij in sestavljanja akordnih meš, uporabljal tudi za vodstvo obrata, se sprejme. — Samo sposobne moči s prakso naj pošljejo svoje ponudbe upravi »Slovenec« pod »Nastop takoj« št. 18069.

Vaš odpuštilje trgovine

POPOLNA RAZPRODAJA

moških oblačil in blaga izpod lastne cene

A. KUNC, LJUBLJANA, Gosposka ul. 7

Krojaškega pomočnika
takoj sprejme Joško Lumpert, Dragomer, p. Brezovica pri Ljubljani. (b)

Mladega šoferja
takoj sprejemam. Ponudbe podružnici »Slov.« v Trbovljah pod št. 18106. (b)

Upokojen orožnik
se sprejme za hišnika-nadzornika. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Hišnik« št. 18128. (b)

Služkinjo
za delo in šivanje sprejemam. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »E. W. Ljubljana« 18078. (b)

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI ČAJ

Pijte samo
zdravilni
PLANINKA
ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
8. br. 2007-32

Mizarskega pomočnika
dobro moč, takoj sprejemem. Mizarstvo »Sloga«, Božič Jože, Kranj, Stružev 44.

Delavca
pridnega, poštenega sprejemam na žago. — Andlovic Skofljica. (b)

Prodajalko
z dobrimi pričevali, izveščano v delikatesi, sprejme Franc Ocvirk, mesarija, Povšetova 38, Ljubljana. (b)

Blagajničarka
začetnica, absolventka trg. šole ali tečajja, dobi stalno službo. Pogoji: lepa, hitra pisava ter zadostno znanje nemščine. Ponudbe upravi pod »Nastop takoj« 18216.

Krojaški pomočnik
ki bi bil zmožen krojenja moških in damskih oblačil, se sprejme. Plača po sposobnosti. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 18009. (b)

Takoj sprejemem
izveščanega rezbarskega, lesostrgarskega in več mizarskih pomočnikov, samo prvovrstne moči. — Drago Višnar, Jesenice, Gorenjsko. (b)

Zastopnika
za mesto Ljubljana in Maribor, že več let najbolje vpeljanega, sprejemam za prodajo čokoladnih garnitur. Mesečni zaslužek do 6000 din. Ponudbe s sliko na podružnico »Slovenec«, Celje pod »Eksistenca«.

Trgovskega pomočnika
mlajšega, ki ima veselje do potovanja, sprejemem. Verziran v usnjo ali s šoferškim izpitom ima prednost. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Verziran« št. 18184.

Stalno službo
nudim delavci ali šivilji, ki bi mi posodila proti obrestim 10.000 din za ohr. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Sigurnost« št. 18217. (b)

Vajenci
Tapetniški vajenec
se takoj sprejme. Franc Jerman, Novo mesto. (v)

Mesarskega vajenca
ali hlapca in služkinjo sprejemem. Hudnik, Ježica 15.

Mesarskega vajenca
poštenih staršev sprejemem. Franc Marolt, Vodnikova 111, Šiška. (v)

Čevlarskega vajenca
takoj sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. — Kalan Janez, Kamna gorica 28, pri Podnartu. v

Nova vila
komfortna, enodružinska, v Celju, zaradi preselitve takoj naprodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenec« pod št. 18087. (p)

Ugodna prilika!
Hiša v sredini mesta Laško s 1400 m² vrsta, napredaj na 45.000 din. — Ponudbe na Confidenti, Celje. (p)

Kupim hišo
v Ljubljani ali Šiški, Dravljice, št. Vidu za ceno do 300.000 din. Če močete z vrhom. Ponudbe pod »Takoj denar« na upravo »Slovenec«. 18169 (p)

Večjo hišo
v centru mesta, dobro ohranjeno ali novo, kupim. Ponudbe po možnosti s podrobnimi podatki upravi »Slovenec« pod »Centrum mesta« 18075.

Tristanovanjsko hišo
z vrhom, šentpetrsko predmestje, za 165.000 din, starinske slike, divan, kredenco, parcelo prodam, kupim pa dober glasovir. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Poceni 18168«. (p)

Enodružinsko vilo
s večjim kosom zemljišča kupim; najraje na Gorenjskem. Ponudbe s natančnim opisom in ceno v upravo »Slovenec« pod »Vila« 18077. (p)

Lepo posestvo
blizu mesta Trbiča ob banovinski cesti, se zaradi družinskih razmer ugodno proda ali tudi eventuelno da v najem. Poizve se: Jožef Gros, Zvirče 20, p. Krize-Golnik. (p)

Posestvo
event. s gostilno, 18čem v najem v okolici Ljubljane, najraje proti škofljici. Pozneje bi ga tudi kupil. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »Dober plačnik« 18074. (m)

15 letni kmečki fant
poštenih staršev, z 2 r. mešč. šole, se želi izučiti v trgovini z železnino, z oskrbo v hiši. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 17907. (v)

Trgovskega vajenca
lepega vedenja, iz poštenih hiše, z dobrimi šolskimi pričevali — sprejme večja trgovina z mešanim blagom v okraju Ljubotmer. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 18111. (v)

Pouk
Instruiram vse predmete Grem na dom vsako popoldne, tudi v nedeljo. Honorar po dogovoru. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18170. (u)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

Posedstva

Hišo in vrt
pripravno za vsako obrt, proda Pucelj, Metlika. p

Parcelo
3-6000 m² ali posestvo v Ljubljani kupim. Martinec, Ljubljana, Prule 8. (p)

Več parcel
prodam na krasni legi. Polzela, nekaj minut od železniške postaje. Ivan Kukenberg, p. Polzela. (p)

Dvostanovanjsko hišo
v Ljubljani, prodam za din 180.000. Ponudbe na naslov Person, Ljubljana, poštni predal 307. (p)

Lepo stavbno parcelo
v izmeri cca 2000 m² proda celo ali deljeno Ivana Osolin, Domžale, Ljubljanska cesta 17. (p)

Posestvo
v ceni 100.000 do 200.000 dinarjev, kupimo. Podrobne ponudbe poslati realitetni pisarni A. Adamič, Gospodarskega 7. (p)

Nova vila
komfortna, enodružinska, v Celju, zaradi preselitve takoj naprodam. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenec« pod št. 18087. (p)

Ugodna prilika!
Hiša v sredini mesta Laško s 1400 m² vrsta, napredaj na 45.000 din. — Ponudbe na Confidenti, Celje. (p)

Kupim hišo
v Ljubljani ali Šiški, Dravljice, št. Vidu za ceno do 300.000 din. Če močete z vrhom. Ponudbe pod »Takoj denar« na upravo »Slovenec«. 18169 (p)

Večjo hišo
v centru mesta, dobro ohranjeno ali novo, kupim. Ponudbe po možnosti s podrobnimi podatki upravi »Slovenec« pod »Centrum mesta« 18075.

Tristanovanjsko hišo
z vrhom, šentpetrsko predmestje, za 165.000 din, starinske slike, divan, kredenco, parcelo prodam, kupim pa dober glasovir. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Poceni 18168«. (p)

Enodružinsko vilo
s večjim kosom zemljišča kupim; najraje na Gorenjskem. Ponudbe s natančnim opisom in ceno v upravo »Slovenec« pod »Vila« 18077. (p)

Lepo posestvo
blizu mesta Trbiča ob banovinski cesti, se zaradi družinskih razmer ugodno proda ali tudi eventuelno da v najem. Poizve se: Jožef Gros, Zvirče 20, p. Krize-Golnik. (p)

Posestvo
event. s gostilno, 18čem v najem v okolici Ljubljane, najraje proti škofljici. Pozneje bi ga tudi kupil. Ponudbe v upravo »Slovenec« pod »Dober plačnik« 18074. (m)

15 letni kmečki fant
poštenih staršev, z 2 r. mešč. šole, se želi izučiti v trgovini z železnino, z oskrbo v hiši. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 17907. (v)

Trgovskega vajenca
lepega vedenja, iz poštenih hiše, z dobrimi šolskimi pričevali — sprejme večja trgovina z mešanim blagom v okraju Ljubotmer. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 18111. (v)

Pouk
Instruiram vse predmete Grem na dom vsako popoldne, tudi v nedeljo. Honorar po dogovoru. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18170. (u)

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenec«!

V Brežicah in okolici

so naprodam hišo, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokrojeni deli Attemosvaga veleposestva. — Pojasnila pri inž. Miklav Otmar, Brežice. (p)

Enodružinsko hišo
prodam ali oddam v najem. Hrib av. Jožefa 20, Celje.

Hiša v Celju
pripravna za vsako podjetje, naprodam. Vprašati: Zavodna 8, Celje. (p)

Novo hišo
za Bežigradom ugodno prodam. Naslov pove uprava »Slovenec« pod št. 18173. (p)

Dvostanovanjska hiša
v mestu, po tri sobe, kopalnica, sadovnjak, vrt, poceni naprodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 18178.

Kupim posestvo
za ceno do 90.000 din in plačam takoj v gotovini. Suler Rajko, Šmarca 8, p. Kamnik. (p)

Parno peč
z novo hišo v Ljubljani prodam. Ponudbe na naslov Person, Ljubljana - poštni predal 307.

Hiša
pripravna za trgovino, v bližini farne cerkve — ugodno naprodam. Franc Koporc, Dobričice 7. (p)

Novo vilo
enodružinsko, petstanovaljsko, Bežigrad - prodam. Cisti donos 8.5%. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Hipoteka 70.000« št. 18134. (p)

Trgovska hiša
s gostilno in mesarijo ter stavbna parcela zraven glavnega kolodvora Maribor - naprodam. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 1893. (p)

Milnarji, pozor!
Zamenjam kmečko posestvo s novim gospodarskim poslopjem, v prijaznem kraju, za vodni mlin v prometnem kraju. Ponudbe upravi »Slovenec« pod št. 18017. (p)

Zavodi, društva, pozor!
Blizu svetovnega kopališča prodam veleposestvo z veliko hišo in gospodarskimi poslopji. Pripravno za zavod ali večjo letoviško kolonijo. Izvrstna klima. Ponudbe na upr. »Slovenec« pod »Klima 18166«. (p)

Komfortno vilo
pod Rožnikom, oddaljeno 15 min. od glavne pošte, veliko, vse pritlikline in centralna kurjava, velik sadni vrt - takoj prodam ali oddam v najem. Vse točnejše informacije se dobe: Rožna dolina, Cesta IX. št. 29, pritliklje.

Prodaj hišo
primerno za mesarijo, pekarijo, trgovino ali stanovanje, obstoječo iz 4 sob, 2 kuhinj, 4 mesarskih prostorov, hleva in kleti. Pojasnila v gostilni Debeljak, Dravljice št. 79, Ljubljana, od 3-5. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobrazeni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-23, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Parcelo pri Sv. Krištofu
ugodno prodam. Naslov v upr. »Slovenec«. 18180 (p)

Tristanovanjsko hišo
s vrhom ugodno prodam. Stoženska ulica 15, Stožice. (p)

Več stavbnih parcel
naprodam v bližini kolodvora št. Vid - Vižmarje. Pojasnila: Vižmarje 69.

Hišo pri Domžalah
pripravno za pekarsko obrt, prodam. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 17993. (p)

Novo hišo
visokopritlično, z dvema stanovanjema, v Naklem, prodam za 47.000 din. Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 18211. (p)

Zasluzek
2.500 din potrebujete da doma zaslužite mesečno 1000 dinarjev. Pisite: »ANOS« Maribor, Orožnova. (s)

Dijaki
Na stanovanje in zajtrk sprejemam akademika za inštruktorja. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod »Protiračuna« 18006. (D)

Objave

Lovišče
Dne 25. t. m. se bo oddalo potom javne dražbe v zakup lovišče občine Rudnik najboljšemu ponudniku. Vabijo se zainteresirani. Dražba bo na okrajnem načelnstvu, soba št. 9 ob 10 dopoldne. (o)

Preklic
Podpisani Seibitz Franc, tov. delavec na Slov. Javorniku, preklicujem vse žalitve, ki sem jih izrekel o gospe Kunstelj Mariji iz Slov. Javornika, in gđc. Kunstelj Jožici, uradnici na Slov. Javorniku št. 153. Obema se zahvaljujem, da ste odstopili od tožbe. — Jesenice, dne 15. novembra 1933. Franc Seibitz. (o)

Zaga naprodaj
23. novembra ob 11 dop. bo prodano na javni sodni dražbi pred okrajnim sodiščem v Slov. Bistrici stavbišče z žago (parni pogon) in strojnimi napravami. Izključna cena 227.807 din, vadij 34.1771 din. Podrobni pogoji pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici. (o)

Po vaši želji Vam izdela Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani
Kopitarjeva 6/II

v svoji štirnati razne poslovne knjige, ako niso že v zalogi, izdela tudi vsa druga knjigovodna dela, posebno razne vezave od preprostih do razkošnih oblik.

Posebni oddelek za izdelovanje damskih torbic, pasov, denaric in drugega usnjenga galanterijskega blaga Vam nudi te predmete vedno v lepih, modernih fazonah.

Cene skrajno nizke. Poslužite se!

SLAMOREZNICE

zajamčeno najboljše izdelave, v izboljšani obliki in po nizki ceni samo pri:

KREMŽAR

strojno podjetje - delavnica poljedelskih strojev.

ŠT. VID nad Ljubljano

Prodamo

Dve črni suknji
dobro ohranjeni, ugodno
proda Zajec, Sv. Petra
cesta 14. (1)

Nov voziček
na štiri kolesa prodam. -
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 18231. (1)

Pisalni stroj
novega modela, z jamčeno
brezhiben, zaradi opustitve
pisarne poceni prodam. -
Naslov v upravi »Slovenca«
pod št. 18199. (1)

Mlekarno
zelo dobro vpeljano, na
prometni cesti Ljubljane,
zaradi odpotovanja ugodno
prodam. Celovška ce-
sta 42. (n)

Gostilno
z več lokali in stanovanji
na prometnem kraju v
Ljubljani prodam. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Prometno 18167«. (n)

Električno peč
in dobro ohranjen lesen
kiosk, pripravljen za pro-
daljalec v vežah, proda
poceni Zdravljica postnih
uradnikov, Tyrševa cesta
št. 37 b. (1)

Trbovelj. premož
prvovrsten,
suha bukova drva
Kačič Franja
Celovška 67.
Telef. 40-76.

Ugodno prodam
3-400 parov ženskih in
moških čevljev ročnega de-
la proti gotovini. Ponudbe
pod »30.000« na upr. »Slo-
venca«. (1)

Posteljne mreže
izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
neje Alojz Andlovic -
Gregorčičeva št. 5 (poleg
Gradlišca). (1)

Trgovino z meš. blagom
v industrijskem trgu, na
zelo dobri prometni točki,
zaradi družinskih razmer -
poceni prodam z vsem in-
ventarjem in vsem blagom.
Ponudbe na podr. »Slov.«,
Celje pod »Dobra točka«. (1)

Prodaj
izdelovalnico idoličih pred-
metov, spadajočih pod pro-
sto obrt. Delo lahko. Lep
trajni zaslužek. Odkupnina
10.000 din. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Zaradi bole-
zni« št. 18179. (1)

Kopit in čevljar. strojev
večjo količino, po zelo
ugodni ceni, imam na
prodaji. — Kupci naj se
zgledajo osebno pri meni.
Priporočila se Franc Ra-
bič, trgovina usnja, Sen-
čur pri Kranju. (1)

Zivall

Krasno tele
(bikci) star 5 tednov, čiste
montafonske pasme, napro-
daj. Vprašati: Hotel Slon,
Ljubljana. (1)

Auto-motor

Kadett Luxus
limuzina, zadnja tipa, ko-
maj 5000 km, se prodaja. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18182. (1)

Fiat - Balina
zelo dobro ohranjen, troji-
9 l. ugodno prodam. Vpra-
šati: Garaža Lojze, Miklo-
šičeva c. (1)

Avto
dobro ohranjen, dvo. ali
štiri sedežni, kupim. Pred-
nost DKW. Zglasiti se:
Anton Mihevc, Glince, Ce-
sta XI. št. 2, Ljubljana.

Ugodno prodamo
tovorni avto in dobro
ohranjeno ameriško
peč. Vprašati: Ljubljana,
Tyrševa c. 75, pri vra-
tarju. (f)

Tovorni avto »Diesel«
4-5 ton, orig., v dobrem
stanju, kupim. - Plačam
tako 25.000 din. ostalo
odplačilo. Ponudbe pod
»7471 na Publicitas, Za-
greb. (f)

STROJI

Cilinderco
odlično, ugodno prodam.
Baltić Stane, Stična. (1)

Plinski motor »Deutz«
35-40 PS, brezhiben, 80
v pogonu, proda Josko
Povh, Novo mesto. (f)

Prodaj šivalne stroje
moško kolo, orodje za
mekanike, mizarje in te-
sarje. Berčičeva 48. (1)

Šivalne stroje
najmoderneje, tudi brzo-
šivalne, z 20 letno garan-
cijo, prodaja najceneje
»Triglav«, Resljeva 16.

Šivalne stroje
rabljene, tudi pogrezljive,
od 300 din naprej -
prodaja »Triglav«, Res-
ljeva 16.

Dva šivalna stroja
čevljarški cilindri in kro-
jaški, ki šiva naprej in na-
zaj, prodam za 1300 din. -
Gradaška ul. 8.

Prepričajte se,
da dobiti prvovrstni šiv-
alni stroj za majhen de-
nar samo pri »Prometu«,
nasproti križanske cer-
kve. (1)

Šivalne stroje
Vesta, Pfaff, Gritzner in
Kaysar, radio aparate,
ure, kolesa, kupite ceneje
kot kjerkoli drugje pri
tvrdki Plevel v Preski
pri Medvodah. (1)

Pletilni stroj
8/80, znamke »Styrie«, pro-
dam. Cena po dogovoru.
Naslov v upravi »Slovenca«
Maribor, št. 1695. (1)

Več pletilnih strojev
in dva rabljena šivalna,
Pfaff ali Gritzner — ku-
pim. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Plačam«
št. 18.049. (k)

Parno lokomobilo
8-16 KS, v dobrem sta-
nju, kurilnice z drvmi, ku-
pim. Draksler Erno, p. Dol
pri Hrašniku. (k)

Lokomobilo
s pregrevateljem, 30-40 HP,
fabrikat od 1928 dalje, ku-
pim. Hlep, žaga, Zg. Sv.
Kungota. (k)

Zenitbe

Vdovec-obrtnik
star 50 let, z 2 otrokoma,
želi poročiti gospo-
dično, ki bi imela nekaj
gotovine ali samostojno
obrt. Ponudbe v upravo
»Slovenca« pod »Srečno
življenje« 17921. (2)

Gostilničar na deželi
poroči gospodično, pošte-
no, krščanskega značaja,
z nekaj gotovine ter ve-
seljem do obrti. Ponudbe
s sliko in polnimi podatki
poslati upravi »Slov.«
pod zn. »Srečen zakon«
št. 18.036. (2)

Vnajem

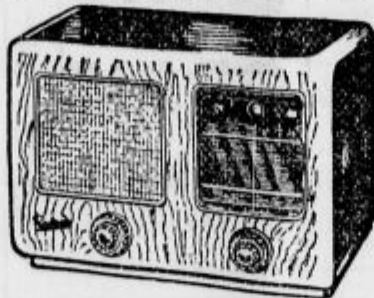
Uradnik
na deželi, 31 let star, ne-
omadeževane preteklosti -
želi spoznati značajno go-
spodnino zaradi ženitve. -
Diskretnost častna stvar. -
Dopise s sliko je poslati
upravi »Slov.« pod »Go-
renjce«, št. 18232. (2)

23 let star fant
trgovec, gostilničar in po-
sestnik na deželi v pro-
metnem kraju, poroči go-
spodično, ki je krščanske
vzgojena ter ima veselje do
trgovine in vajeno gospo-
dinštva ter ima nekaj pre-
moženja. Ponudbe poslati
upr. »Slov.« pod št. 18185.
Tajnost zanj. (2)

Trgovski lokal
z inventarjem za trgovino
z mešanim blagom, v pro-
metnem kraju, vzajem v
januarjem. Ponudbe na
»Slov.« pod »Pritilje«
št. 18.044. (m)

**Z dobrimi aparati
in dobro postrežbo
smo si pridobili zaupanje**

Naša stalna skrb, da popolnoma zadovoljimo
našega odjemalca ter kvaliteta naših **Radione-**
aparatur nam je prinesla letos velik uspeh. Pro-
dali smo več ko dvakrat toliko aparatov kot
prejšnje leto. To je uspeh naše strojne postrežbe
ter res dobre kvalitete aparatov **Radione**

Zaupanje naših odjemalcev, ki naše aparate
Radione priporočajo od ust do ust, nam dovaja
dnevno nove kupce. Mnogo jih bo, ki bodo v
naslednjih dneh imeli tudi **Radione** - aparat.
Pričakujemo tudi Vas, da Vam naše aparate za
Vas povsem neobvezno pokažemo in predvajamo

„RADIO“ družba z o. z. v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 7

Pohištvo

Spalnice, jedilnice
in kuhinje ima Malenšek,
Celovška cesta 258. (8)

Spalnico
čestitov les in jedilnico, črn
hrastov les, poceni prodam.
Rudnik, Dolenjska cesta 81.

Spalnice in jedilnice
kupite najugodnejše pri
Andrej Kregar pri kolo-
dvoru št. Vid - Vižmarje.

Starinsko pohištvo
Biedermeier in drugo po-
ceni proda Tribuč, Tržaska
cesta 42, telefon 2605. (8)

Renesansa
(nemški slog) spalnice,
orehova, kompletna, ter
stoli in sofa za jedilnico
ugodno naprodam. Istotam
oprema za kuhinjo in je-
dilnico, v zelo dobrem
stanju. Na ogled poljub-
no. Črne Avgust, mizar-
stvo, Ljubljana, Siska,
Vodnikova cesta 83. (8)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
na, divane in tapetirane
izdelke nudi najceneje
Rudolf Radovan
tapetnik - Mestni trg 13
Ugoden nakup morske
trave, žime in cviliva
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Vnajem

ISCEJO:
Kovačnico
vzajem v najem. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
»18140«. (n)

Poslovni lokal
manjši, isčemo v bližini
glavnega kolodvora s 1.
januarjem. Ponudbe na
»Slov.« pod »Pritilje«
št. 18.044. (m)

Trgovski lokal
z inventarjem za trgovino
z mešanim blagom, v pro-
metnem kraju, vzajem v
januarjem. Ponudbe na
»Slov.« pod »Pritilje«
št. 18.044. (m)

Dva lokala

isčemo za pisarno v ere-
dišču mesta. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Družba 18155«. (m)

Trgovino z meš. blagom
malo, vzajem v najem, naj-
raje na Gorenjskem. — Po-
nudbe na upr. »Slovenca«
pod »Trgovca«. (m)

Delavnico

lepo, veliko, svetlo, na dvo-
rišču, ob Celovški cesti, od-
dam. Naslov v upr. »Slo-
venca«, 18153. (n)

Mesarski lokal

z ali brez inventarja od-
dam. Ponudbe na upravo
»Slov.« pod »Mesarija«
št. 17.970. (n)

Poznani SALVAT-CAJ

Lekarne OLIVE (Prag) zoper

**ŽOLČNE KAMENČKE
IN BOLEZNI ŽOLČNEGA
MEHURJA**

dobite pri glavnem zastopniku
LEKARNI PRI SV. IVANU
Kaptol 17 ZAGREB Kaptol 17
Prospecte o zdravljenju pošljemo zastoj.
Varujte se imitacij. O. reg. S. br. 27870

Posestvo
za 3-4 glave živine, vzaj-
em v najem. Naslov v
upravi »Slov.« pod 18124.

ODDAJO:
Branjarijo
ugodno oddam s koncesijo.
Emonska c. 10, Ljubljana.

Točilno pravico
dam v najem. — Naslov v
upr. »Slovenca«, 18181 (n)

Tranzitna skladišča
velika, in garaže — se
oddajo blizu dolenskega
kolodvora izven mitnice.
Lavrič, Cankarjevo na-
brežje. (n)

Buffet

najprometnejše mesto v
centru Zagreba, nizka na-
jemnina, zavarovana bo-
dennost, redka prilika za
sposobne ljudi — odda
Central, Zagreb, Tomiče-
va 7. (n)

Trgovino
z mešanim blagom, blizu
majhnega mesta na de-
želi, na prometnem kra-
ju, oddam v najem. Po-
treben kapital 10.000 din.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 18.007. (n)

Dobro vpeljano trgovino
z meš. blagom v večjem
industrijskem centru, z
veliko okolico — zaradi
preselitve v tuzemstvo
oddam v najem. Poja-
snila daje: T. Müller, Mu-
ta ob Dravi. (n)

Dve stanovanji

sončni in suhi, oddam s
1. decembrom. Vprašati:
Stavbna pisarna, Vrtna
št. 12, Maribor. (c)

SOBE**ISCEJO:****Snažno sobico**

preprosto, pri strogo ka-
toliških ljudeh z dobrim
nadzorstvom - isčem za
mladoletnega uslužbenca
s 1. decembrom. Ponudbe
na Ana Verbaš, Ljublja-
na, Gallusovo nabrežje
št. 17/III. (s)

ODDAJO:**Sostanovanko**

sprejem. Weis, Smoletova
številka 13. (s)

Opremljeno sobo

oddam solidni osebi. Do-
bovšek, Sv. Petra c. 91.

Opremljeno sobo

solidno, toplo, oddam de-
cembru. Bolgarska 17.

Sončno sobo

blizu banske uprave oddam
gospodični. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 18198. (s)

Na stanovanje

sprejem 2 gospodični ali
2 gospoda z ali brez hrane.
Prule 19. (s)

Opremljeno sobo

v centru, oddam 1. decem-
bra. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. »18151«. (s)

Samsko stanovanje

s kopalnico v centru me-
sta takoj oddamo. Garaže
v kolodvorskem okraju in
delavnici odnosno skladi-
šči istotam tudi takoj od-
damo. Pojasnila daje upr.
hiš Pokojniškega zavoda
za nameščenice v Ljubljani.
Gajeva ul. 5-IL. (s)

Kupimo**Pisalni stroj**

rabljen, kupim. L. Stražar,
Na klančku 1, Ljubljana.

Stare moške obleke

perilo, čevlje in pohištvo
kupujem. — Pišite: Drame
Alojzija, Ljubljana, Gallu-
sovo nabrežje 29. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kovaško orodje

dobro ohranjeno, kupim.
Ponudbe na Franc Savin-
šek, Nova šifra, Gornji
grad. (k)

Tehtnico

premiškalno, za železo, do
1000 kg, dobro ohranjeno,
kupim. Ponudbe z naved-
bo cene v upravo »Sl.«
pod »Tehtnica 1000 kg«
št. 18126. (k)

CUNJE

krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovejno volno, govejo
dlako (arovec) — kupi
vsako množino

Arbeiter - Maribor

Dravska 15

**Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne kronc**
kupujem po najvišjih
dnevnik cenah.
A. KAJFEZ
urur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Enosobno stanovanje
z vrtom, oddam. Dolen-
jska cesta, Rudnik 70. (n)

Glasba

Brezplačen pouk v igračul
DIN 128

SOBE**ISCEJO:****Snažno sobico**

preprosto, pri strogo ka-
toliških ljudeh z dobrim
nadzorstvom - isčem za
mladoletnega uslužbenca
s 1. decembrom. Ponudbe
na Ana Verbaš, Ljublja-
na, Gallusovo nabrežje
št. 17/III. (s)

ODDAJO:**Sostanovanko**

sprejem. Weis, Smoletova
številka 13. (s)

Opremljeno sobo

oddam solidni osebi. Do-
bovšek, Sv. Petra c. 91.

Opremljeno sobo

solidno, toplo, oddam de-
cembru. Bolgarska 17.

Sončno sobo

blizu banske uprave oddam
gospodični. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 18198. (s)

Na stanovanje

sprejem 2 gospodični ali
2 gospoda z ali brez hrane.
Prule 19. (s)

Opremljeno sobo

v centru, oddam 1. decem-
bra. Naslov v upravi »Slo-
venca« pod št. »18151«. (s)

Samsko stanovanje

s kopalnico v centru me-
sta takoj oddamo. Garaže
v kolodvorskem okraju in
delavnici odnosno skladi-
šči istotam tudi takoj od-
damo. Pojasnila daje upr.
hiš Pokojniškega zavoda
za nameščenice v Ljubljani.
Gajeva ul. 5-IL. (s)

Kupimo**Pisalni stroj**

rabljen, kupim. L. Stražar,
Na klančku 1, Ljubljana.

Stare moške obleke

perilo, čevlje in pohištvo
kupujem. — Pišite: Drame
Alojzija, Ljubljana, Gallu-
sovo nabrežje 29. (k)

Vsakovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kovaško orodje

dobro ohranjeno, kupim.
Ponudbe na Franc Savin-
šek, Nova šifra, Gornji
grad. (k)

Tehtnico

premiškalno, za železo, do
1000 kg, dobro ohranjeno,
kupim. Ponudbe z naved-
bo cene v upravo »Sl.«
pod »Tehtnica 1000 kg«
št. 18126. (k)

CUNJE

krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovejno volno, govejo
dlako (arovec) — kupi
vsako množino

Arbeiter - Maribor

Dravska 15

**Staro zlato,
zlato zobovje
in srebrne kronc**
kupujem po najvišjih
dnevnik cenah.
A. KAJFEZ
urur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Enosobno stanovanje
z vrtom, oddam. Dolen-
jska cesta, Rudnik 70. (n)

Vestna 16348
Za gospodinjstvo 17730
Zganje 16841
8% obresti
8% »400« obresti 16822

Razno

Otroka vzamem v rejo
do starosti enega leta. —
Zglasiti se je Malgajeva 13.

Najcenejši zajtrk

najboljše mlečne izdelke,
dnevno sveže čajno ma-
slo »Ziric«, »Blegas«, »Ja-
goda« in »Planinsko« v
mlekarni »Drama«, Er-
javčeva 2, telefon 45-49.

Starejša oseba

s 60.000 din se sprejme v
dosmrtno oskrbo v novo
hišo na Gorenjskem. Po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Brezskrbno življe-
nje« 17.954. (r)

Trgovina čevljev

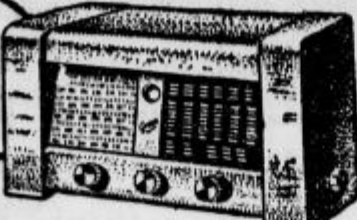
v Ljubljani, sprejme v
komisijsko prodajo čevlje
vseh vrst, kakor tudi
druge usnjene izdelke in
nogavice. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod značko
»Komisija« 1

GRAETZ

Super

Muzikalno doživetje brez primere

Generalno zastopstvo

A. VERBAJS

LJUBLJANA (poleg Slamiča)

- 6 ugašenih krogov • 6 elektron • Regulacija selektivnosti • Odlični kratkovalni pas • Magično oko • Koncertni zvočnik • Zvečana dinamika glasu

Prvič pri superju poseben varčevalni stik, ki prihrani 45% toka

Radio

Radio aparati

Loewe, Minerva, Graetzer in Mende. Božični prazniki bodo mnogo lepši in milejši, če se boste radiovali ob zvoku enega teh radio aparatov.

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Prodamo

Nepremičljive hubertuse

dežne plašče in obleke, najboljši nakup: Presker, Sv. Petra cesta 14.

Po zelo ugodni ceni
Imam naprodaj večje količine kopit in čevljarstev. Kupci naj se ogledajo osebno pri meni! — Priporočam se Frane Rabič, trgovina s usnjem, Benčur pri Kranju.

Objave

Razglas

Občina Ljutomer bo dne 29. novembra 1938 ob 10 dopoldne dražbenim potom oddala lepo posestvo, obsejajoče iz hiše s praso, vinograde, gozda, sadonosnika in njiv v bližini Ljutomer, ter hišo s vrhom ob banovinski cesti v mestu Ljutomer. Natančnejši podatki se dobijo v občinski pisarni v Ljutomeru. Zupanstvo.

Čitajte in širite
»Slovenec«

VINA

Vam nudim
Centralna vinarna
v Ljubljani
v svoji posodi najugodnejše
TELEFON STEV. 25-73

Medarna

Ljubljana, Zidovska ul. 8, nudi sortirani, prvovrstni cvetlični med po najnižji ceni. (1)

Plohe in deske

15 m², prodam. — JANEZ GRASIC, Strahinj št. 41, p. Naklo-Kranj. (1)

Kislo zelje, repo

in celo glave za sarmo, novo, prvovrstno, dobavljiva po brezkonkurenčnih cenah G. Erklavec, Ljubljana, Povšetova ul. 47, telefon 25-91. (1)

Štajerska jabolka

zopet na zalogi. Kupite tudi vse vrste sliv po nizkih cenah v trgovini Martine, Tyrševa 17. (1)

Zelo ugodno

prodam zaradi bolezni dobro idočo domačo podjetje za 6000 din, od katerega lahko živi veččlanska družina. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Takoj« 18.076. (1)

Dokolenice, nahrbtnike, skotke, ročne torbice, kovčke itd. priporočam

IV. KRAVOS
Maribor
Aleksandrova cesta 13

Poročne prstane

ura, verižice, uhane, kakor tudi očala, kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, Sutin, nasproti farne cerkve. Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8. 1

KAPPEL

pisalni stroj je odlično božično darilo in sanje marsikoga. Dobi se zelo ugodno pri
Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Cvetlični med

po 15 din, hojev po 14 din prodaja Ivan Burger, čebelar in kmet, Vnanje gorice, p. Brezovica. (1)

Peči, štedilnike,

dime cevi, lopate za sneg in premog, sekira, žage, pile itd. po smerni ceni priporočam »Slovenca« Koutny, Medvedova 18.

Za Miklavža

Igračni vozički, akrozi, trikotniki, holenderji, avtomobilčki, konjički, se dobe najceneje pri »Tribuna«, F. Batelj, Ljubljana, Karlovska cesta 4. — Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26. Cenički franko! (1)

Vodne turbine

za vse razmere, avtomatične regulatorje, zatvornice, sprejme za žage in mline izdeluje in dobavlja

G. F. Schnelter

Skofja Loka — tovarna strojev

Zmerno cena. — Prvovrstne reference.

Najugodnejše kupite

vsakovrstne trgovske knjige, kot ameriške žurnale, glavne knjige, blagajniške knjige itd. itd. pri

A. JANEŽIČ

Ljubljana Florjanska ulica 12-14

ker smo cene istim valed velike zaloge v engros in detajlni prodaji globoko znižali. • Trgovina s papirjem, šolskimi, pisarniškimi in knjigovodskimi potrebščinami na debelo in na drobno

Lasna industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov

„VELEBIT“

otroški vozički

ZAGREB, Mesnička ul. 7/II. na dvorišču

Najnovejši do sedaj se nevidni modeli za 1938 v specialni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino in na odplačilo. Ceniški s slikami brezplačno. Izrežite oglaš za naslova.

RADIO INŽENIRJA

Za našo radio-industrijo v Pančevu iščemo popolnoma večjega radio-inženirja, jugoslovanskega državljan, sposobnega za vodilno mesto v fabrikaciji in konstrukciji. Samo pismene ponudbe naslovljene na poštni predal 484 Beograd se bodo jemale v obzir.

PHILIPS JUGOSLOVENSKO A. D.

Wertheim blagajno

prodam. Maribor, Kejsarjeva ulica 12-I. (1)

Bršljane, oleandre

in juke v lesenih posodah poceni prodaja Sever & Komp., Ljubljana. (p)

Kožuhošina

po solidnih cenah pripeljal. Nove izdelke in popravila izvršuje poceni Soper Julijana, Maribor Glavni trg 9.

Izvrstna vina

različnih vrst lastnega pridelka iz leta 1937 ima naprodaj Fris Wegschalder, vinogradnik v Gruskovju, pošta Sv. Andraž v Halozah pri Ptujju.

Pletilni stroj št. 8

v dobrem stanju, prodam po ugodni ceni. Mlakar Martin, cerkovnik, Retje, Trbovlje.

Pozor!

Prvovrstni premog, drva, koks po najnižjih cenah

Podobnik V.

Tržaška c. 16 — tel. 83-13

Sveže najčistejše norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. PICCOLIJA
v Ljubljani
se priporočam bledim in slabotnim osebam

BLAGO

za športne obleke, suknje, damske plašče, velika izbira flanel, barhenta in flanel-rjuh — nudi po nizkih cenah staro znana trvdka

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana Tyrševa cesta št. 23 (hiša Gospodarske zveze)

Državnim in samoupravnim uradnikom nudimo blago tudi na ugodno mesečno odplačevanje. Sprejemamo hranilne knjižice članice Zadruga zveze v Ljubljani v račun za pri nas kupljeno blago.

LJUDSKA POSOJILNICA

V LJUBLJANI

reg. zadruga s neom. zavoso

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše

Nove in stare vloge, ki se v celoti vsak čas razpoložljive, obrestuje po 4 %, proti odpovedi do 5 %

NAJNOVEJŠI IZUM I

ORIGINALNE HASAG-PRESTO PETROLEUM PLINSKE SVETILKE

(svetovni patent)

Za pogrevanje špirit ni več potreben! Cakanje samo 3 minute!

ORIGINALNE POLAR SVETILKE od 300-3000 sveč

Cez 100 modelov! Prospekte pošljemo gratis in franko! ORIGINALNE HASAG IN POLAR SVETILKE, ter originalni deli se lahko nabavijo samo pri nas

PETRO-LUX k. d., ZAGREB, Radišina ulica 9 • • • Telefon 72-60

Iščete se prekupevalci in zastopniki v vseh mestih VARUJTE SE MANJ VREDNIH PONAREDB!

Izredna prilika ugodnega nakupa knjig!

Pod polovično ceno!

Zaradi pomanjkanja prostora smo se odločili, da od prodaje naslednje knjige pod polovično ceno:

Germano: Življenje sv. Gabriela	din 10.—	
Sv. Eustas	din 5.—	
Samec: Za naše male	din 8.—	
Vole: Roka božja	din 10.—	
Turisti: Izgubljeni raj	din 10.—	
Sardenko: Dekliške pesmi	din 18.—	sedaj skupno samo din 15.—
Scherech: Spoved malih grehov	din 25.—	
Potočnik: Dobri pastir, I. del	din 38.—	sedaj skupno samo din 50.—
Potočnik: Dobri pastir, II. del	din 40.—	
Potočnik: Dobri pastir, III. del	din 40.—	
Teraš: Za visokim ciljem	din 24.—	sedaj skupno samo din 30.—
Teraš: Pri studenih zdravja in moči	din 24.—	
Teraš: Po stezah resnične popolnosti	din 24.—	
Vole: Otrok, I. del	din 25.—	sedaj skupno samo din 20.—
Vole: Otrok, II. del	din 24.—	
Prekrasni govori dr. Mihaela Opeke, t. j. 21 knjig, skupna cena 408 din — — — sedaj pa samo		din 200.—

Kdor pa kupi v naši trgovini vsaj za din 50.— blaga, dobi krasno knjigo kot nagrado.

Poslužite se ugodne prilike, dokler traja zaloga!

TRGOVINA H. NIČMAN, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

Ker je Felice čutil, da se bodo njegove najdržnejše sanje v bližnji bodočnosti izpolnile, je z nejevoljo odklonil Benjaminovo ponudbo, da bi se vrnil v pregareče ali morda celo pregrešno navdušenje. Kot dober katoličan je molil dnevno za bogoljubnega nadpastirja, se zraven pokrival in svetoval Benjaminu, naj stori isto in se s tem zadovolji.

Benjamin je pa želel, da bi sprejel vase vso pobožnost, kjer koli se mu ponudi.

Ob avemariji je stal pred inkvizicijske palače in opazoval kljubovalno grozečo trdnjavo s tesnobnimi čustvi. On, ekeseanc, sme dihati v luči svobode, za temi mrežami pa sedé zakrknjenici, za njimi stoka mučenec, zdihuje morda kdo, ki ga je izročil preiskavi Michele Ghislieri, in obsojenec, ki čaka smrti ubogega grešnika.

Z grozo se obrne Benjamin s trga v ulico in išče hišo, zanamovano s skalo. Na njegovo trkanje odpre previdno Benedetto razpoko in vpraša, kaj želi.

»Naš je bila, ko si me pred Porta del popolo povabil k molitvam,« odvrne Benjamin, ki ga je presenetilo skrivnostno vedenje, presenetil tudi nemiri pogled in suhe, starikaste poteze gostiteljeve, ko je bil vendar mlad Toda kmalu se je poživil Benedetto obraz, oči so se zbrale z bleiskom in veseljem nad novim prisilcem, vrata so se krepko odprla in Benedetto je peljal Benjaminu po temnem hodniku v »molinico«, ki je bila tudi odrezana od zunanje svetlobe in so jo razsvetljevale in grele štiri goreče plamenice.

Ko je vstopil Benedetto s tujcem, se je dvignilo šest ali osem blelih deških obrazov, ustnice

so pa neprenehoma mrmrale in kolena trdno tlačala na tleh.

Benjaminovo oko je krožilo od enega do drugega in spoznal pri vseh enako preobličnost izraza, ne da bi ločilo, ali jim je vtisnil božji prst ali kaka notranja pogreška čudni pečat na mlada čela.

Ka je opazoval »občino«, so potegnile njegove oči tuje, orlavske ostre, last grbastega možička, ki je kraljeval v blestecem stolu in vladal od tam s pokončnim dostojanstvom družbo. Če bi bil z njim Felice, bi bil spoznal v njem don Niccolò, zvezdovedca, in razumel, da je skrivni oče te svete zarote, četudi je posodil Accolti dušo, ogenj in besedo.

Ko je pokazal Benedetto Accolti Benjaminu klečalnik, stopi na govorniški oder, se vrže tam z veliko kretnjo na kolena in začne moliti z zaprtimi očmi in dvignjenimi rokami:

»Gospod, kdo smo mi, da smemo priti pred tebe s tožbami, smemo razprostrti svojo beda pred tvojim obličjem!

Vse stvari poznaš in našo eramoto z njimi, vendar hočeš, da begamo srce, odpiram usta in dvigam k tebi glas e prošnjami:

Glej, Gospod, zbrani so, ki naj dajo krščanstvu očeta, tvoj črni pastirja. Zaznamuj ti sam svetlega med njimi, da stopi od njih izvoljen iz njih srede v žar dneva.

Če pa abema daljna palača, samotna koč, duplo skrite skale tvojega svetega in izvoljenega, pošlji angela, da pouči očete. Gospod, spomni se obljub, ki si mi jih razodel; čas je prišel, ko se naj rešijo Grki in Turki, pogani in krivoverci slepote: Sveti žar, ki odseva od Petrovega stola, bo razjasnil njihovo moč, povabil zašle, da se vrnejo k očetu.

Sveti Peter, prosí za nas! Sveti Peter, prosí za nas! Sveti Peter, prosí za nas!

Ko Benedetto na tem mestu prekine molitev, vetane v stolu don Niccolò in reče kot navadno nekoliko hripavo, pa presunljivo:

»Bratje, nekaj šumenje kot morja ali premikajoče se ljudske množice je prihrumelo s trga sv. Petra do mojih ušes. Naj gre kdo ven in pogleda, če se je med našo molitvijo zgodil čudež.

Lep, sanjav mladenič, ki je klečal zraven don Niccolò, vstane in zapusti molinico. Že čez nekaj trenutkov se vrne z rdečimi lici in burnimi prsti.

Zareč neznaní:

»Habemus papam!«

Takoj obkoli prinčalca novice brez diha množica:

»Kdo je? Kdo je?«

Samo don Niccolò ostane na svojem prostoru, opiraje se na naslone, gleda pa nepremično in bled kot smrt mladeniču v ustnice.

»Kardinal Cervini,« odgovori.

Don Niccolò pade nazaj v stol in vzame iz žepa zvezdovid, ki ga je napravil sam po lastnih odkritjih. Razgrne ga pred seboj na kolenih in vnato pregleduje.

Benedetto Accolti se mu približa in pravi ponižno, ko je dolgo čakal:

»Kardinal Cervini je plemenit, morda svet mož; je on, ki bi moral priti?«

Don Niccolò dvigne glava, drži prst na ozvezdju Venere in brez dvoma odgovori:

»On ni. Milo sveti kot večernica, toda zemlja je njegove svetlobe nevredna. Ko pogleda k njemu, izgine v sferi čistih duhov.«

»Svetnik, pa vendar ni za nas?« jeclja osupel Accolti.

Niccolò zopet zgrne zvezdovid, ga skrije v žepu, vetane in pravi:

»Rdeče kot luč Jupitra in kot barva krvi in ognja bo žarel svetniški žar, ki se mu ne morejo ustavljati Turki in krivoverci ne ugovarjati.

S tem je odkorakal mali prerok pred občino skalnatih čuvajev in pred novincem Benjaminom na ulico in skozi množico klečečega ljudstva pred prve stopnice cerkve sv. Petra, kjer so v brezmejni vdanosti prešli z visoke loggie (mostovž,

balcon) blagoslov Marcela II. (Po Juliju III. vladal samo 21 dni.)

...

Don Niccolò, zvezdovedec, je rečnico govoril. Novi papež je pravkar začel pontifikat z blagoslovljenimi ukazi in dobrimi deli, ki so prešlela samo v nebesih, ko je oprostila smrt njegovo lepo dušo za večnost.

Preplašeno so videli sodobniki, da so znova brez očeta in vodnika. Znova so začeli verni kristjani moliti za dobro volitev, ko so se kardinali skrili v Vatikanu.

Tudi skalnati čuvaji so se zopet zbrali vsak večer v molinici, kjer so z gorečo vdanostjo prosili z nebes svetnika s krvavrdčim sijajem.

Benjamin jih je obiskal od časa do časa, ker ga je vlekle katolištvo njihovega prizadevanja, toda nezmerčnost njihovih kretenj ga je odbijala.

Ko se je zvedela izvolitev kardinala Caraffe, je sedel don Niccolò kat nekaj tednov prej pri razglasitvi Marcela II. globoko sklonjen nad zvezdovidom. Kot takrat so stali okrog njega Benjamin in občina v toliko bolj mrzlični napetosti, čim dalje in na videz bolj brez sveta je čepel pri ozvezdju novega papeža. Pot je tekel nesrečnemu preroku iz znojnic, prst je letal brez načrta od enega ozvezdja do drugega, dokler se ni Niccolò zmučen naslonil v stolu in zatnil oči, da bi počival ali da bi se za daljši hip rešil Accoltijevih divje vprašujočih pogledov. Toda Benedettova želja, da bi zvedel, ali je Pavel IV. pravi, poslanec Gospodov v polnosti časa, je bila prevelika, kot da bi se vprašal s kretnjami, ko se je Niccolò nemurno-zvito odtegnil vtisom na obrazu. Če ni več videl Benedettove muke, jo naj vsaj sliši:

»Kardinal Caraffa je svet mož,« vpije Accolti.

Don Niccolò odpre napol oči in odgovori s trudnim glasom:

»Caraffa je svet mož in njegova zvezda se sveti rdeča kot luč Jupitra in kakor barva krvi in ognja —

STROJNO PODJETJE IN TEHNIČNA PISARNA
ING. OGNJESLAV BORŠTNAR
LJUBLJANA-SIŠKA, JERNEJEVA C. 18., TEL. 45-60

Izdeluje razne stroje, strojne dele, vod. turbino
železne konstrukcije, žagine in mlinske opreme

TRANSMISIJE

zatvornice itd. Montira in popravlja parne
kotle. Izvršuje načrte, proračune in ekspertize

BILJARDE

po ugodni ceni prodaja

Ivan Bernik, Ljubljana

Linhartova ulica št. 8.

Agilen trgovec in gostilničar

dobi v najem veliko hišo, popolnoma renovirano za trgovino
in gostilno, s prostornim hlevom, velikim vrtom in prostornim
stanovanjem

na Dolenjskem.

Resni reflektanti s primernim kapitalom naj pošlijejo ponudbe
pod »Samostojen« 18.020 na Upravo lista. — Posedstvo v celoti
se tudi eventualno prodaja.

Vzajemna posojilnica

L. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nuđi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

GIFBATERIJE GIF

DOBIVAJO SE ŽE V JUGOSLAVIJI

Izdelane po inozemskih patentih

brez kisline — brez salmijakal

Največja napetost!

Neomejena trajnost shranjevanja!

Odlučno si opomorejo (regenerirajo).

Vsak poslušalec radia jih mora preizkusiti!

Patenti najavljeni,

Proizvaja:

»KONTAKT« elektrotehnička tvornica
ZAGREB.

ZAHVALA. Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja,
ki smo jih prejeli ob težki izgubi našega ljubega soproga,
očeta, strica in svaka, gospoda

JOSIPA NOVAKA

podpolkovnika v pokoju

kakor za poklonjeno cvetje in vence, se tem potom vsem naj-
toplejšo zahvalujemo. Posebna zahvala bodi izrečena častiti
duhovščini, zdravnikom gg. dr. Kačarju in dr. Brandstätterju,
prof. dr. Snoju, vojaški oblasti za častno spremstvo, tovarišem
pokojnega, rez. oficirjem, prijateljem z Gorenjskega in vsem
ostalim, ki so blagopokojnega spremili v tako lepem številu na
njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo v sredo, 23. novembra ob 7 zjutraj
v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 19. novembra 1938.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA. — Ob smrti mojega srčno ljubljenega papana, gospoda

Alojzija Paulina

veterinarskega inšpektorja L. dr.

sem bila deležna toliko iskrenega sočutja in sožalja, da se mi ni
mogoče vsakemu posebej zahvaliti. Zato izrekam tem potom vsem
mojo srčno zahvalo. Najlepše se zahvaljujem čč. duhovščini, župniku
p. Kazimirju Zakrajšku za tolažilne obiske, zdravnikom, predvsem
g. dr. Vilku Špornu za požrtvovalno zdravniško pomoč in lajšanje
trpljenja ves čas bolezni, kmetijskemu odseku, Podkovski šoli in
vsem mnogostevnim prijateljem in znancem, ki so dragemu pokoj-
niku poklonili vence in cvetje, predvsem kr. banski upravi in to-
varišem dravske sekcije ter končno vsem, ki so dragega pokojnika
spremili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 20. novembra 1938.

Ojda Paulin, hčerka, in ostalo sorodstvo.

Lepe ženske plašče

po Din 298 — komad dobite

pri Trplnu, Maribor, Vetrinjska ul. 13

POSTELJNO PERJE: kg po 8 in 10 din, čehano; ke-
mično očiščeno 20 din; boljše 30 din; najboljšje 45 din;
pol puh, čisto belo gosje 115 din; pol puh, čisto belo
gosje 125 din; la. beli puh, najcenejše pri »LUNA«.
Maribor, samo Glavni trg 24. — Vzorci brezplačno!

Kdor želi prodati ali kupiti posestvo,

hišo, vilo, zemljišče, obrt, gozdove itd.

Kdor hoče v najem vzeti ali oddati obrt, trgovino,

gostilno, pekarijo in slinno.

Kdor išče ali oddaja stanovanje, sobo, posojilo.

Vam preskrbi najhitreje v Ljubljani

Realitetna poslovalnica - Masarykova cesta 14-II.

Zagorski, podružnica palača Grafika

Vodimo skrbno upravo hiš in posestev.

Mehanik

finomehanične stroke

z večletno prakso ter znanjem nemščine
se išče za veletrgovino v nadaljnjo izobrazbo
v inozemstvu. Pismene ponudbe pod šifro
»Ne iznad 30 godina« na Publicitas d. d.,
Zagreb, Ilica 9.

Restavracija in kavarna

novo moderno urejena, tik postajališča v Slovenjgradcu
se da ugodno v najem.

Ponudbe upr. Slovenca, Maribor pod »Kavarna 1690«

Izšla je

Družinska Pratika

za leto 1939

z zelo bogato vsebino in obilico kras-
nih slik v bakrotisku.

Dobiva se za ceno Din 5.— (po pošti
50 par več) v vseh knjigarnah in
mnogih trgovinah širom Slovenije
Preprodajalci velik popust.

»Družinska Pratika« naj najde pot
v vsako hišo!

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim
očesom je mast CLAVEN. Dobite v
lekarnah, drogerijah ali naravnost
iz tvornice in glavnega skladišča
M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

Natečaj

za pridobitev idejnih osnutkov za zgradbo
novega občinskega doma
v Trbovljah

Občina Trbovlje razpisuje na podlagi sklepa
občinskega odbora z dne 16. novembra 1938 na-
tečaj za pridobitev idejnih osnutkov za zgradbo
novega občinskega doma.

Natečaj je omejen na sodelovanje inženirjev
in arhitektov, akademskih arhitektov, graditeljev
in gradbenih tehnikov, ki bivajo in delujejo v
območju ljubljanske sekcije UJIA.

Za natečaj so določene tri nagrade: prva na-
grada 8000 din, druga nagrada 6000 din, tretja
nagrada 4000 din in dva odkupa po 1500 din.

Ocenevalni odbor si pridržuje pravico na
podlagi ocene spremiti višino in število nagrad,
v vsakem primeru pa se razdeli ves za nagrade
določeni znesek.

Dela je vložiti najkasneje do 31. decembra t.
l. v občinskem uradu v Trbovljah v gradbenem
oddelku, soba št. 7. Istotam se dobe tudi nate-
čajni pripomočki in pogoji po ceni 100 din. Ta
znesek se bo udeležencem natečaja vrnil.

Kasneje dospela dela se ne bodo upoštevala.
Prizna se poštni žig z gornjim datumom.

V Trbovljah, dne 18. novembra 1938.

Naraven RUM 'SAINT JAMES'

z atlantskih otokov
dobite v vseh koloni-
jalnih in delikatesnih
trgovinah, boljših ka-
varnah in restavracijah

RUM »SANT JAMES« je edinstven
za koktaila in gastronomijo.

Aroma — okus — kvaliteta

Generalno zastopstvo in skladišče:

HOBBY A. R., Beograd

Uskočkoga ulica 5 Telefon 23-0-13

Recepte, navodila za spravljjanje koktaila
pošljem vsakemu

Elektromotorji Sachsenwerk type AD

so popolnoma zanesljivi, obratno- in ognjevarni,
zato ustrezajo najtežjim zahtevam industrijskega,
poljedelskega in rokodelskega obrata. Dobavljamo
tudi vse za proizvodnjo in razdelitev električne
energije potrebne stroje in aparate za visoko
in nizko napetost. Lastna zaloga elektromotorjev.

Ivan Fortič, Ljubljana

Nunška ulica 21, tel. št. 33-27

Zastopnik tovarne »SACHSENWERK«, Niedersiedlitz-
Dresden. — Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Elektromotorji se dobe tudi v trgovini elektrotovrdke

A. Verbaj — Ljubljana, Gosposvetska cesta 10

Za prihodnjo sezijo

oddamo v zakup termalno kopališče Dolenjske Toplice

z vsemi odnosnimi napravami
— vključno restavracijo

Pismene ponudbe na Kmetisko posojilnico ljubljanske
okolice v Ljubljani

Lastniki srečk!

Iščemo one srečnejše, ki so že zadeli glavni ali večje do-
bitke, česar pa še ne vedo. — Lastniki srečk vojne škode, rde-
čega križa, tobačnih srečk javite nemudoma vse svoje srečke
s serijami in številkami na naslov: »NOVICE O SREČKAK«,
MARIBOR, CANKARJEVA 14. Priložite 3 dinarje v znamkah.

Najzanesljivejši prijatelj vsake gospodinje je

NAUMANN

SIVALNI STROJ

Vsak NAUMANN ši-
valni stroj je kvaliteta!

Od l. 1868. do l. 1937.
je izdelala tovarna

**A. G. VORM. SEIDL
& NAUMANN
DRESDEN**

3 in pol milijona ši-
valnih strojev.

NAUMANN šivalni stroji se dobe v vseh strokovnih trgovinah.
En gros: Re-Ka, Zagreb, Račkoga 10.

ZAHVALA. Ob težki, nenadni izgubi mojega predobrega,
srčno ljubljenega soproga, brata, strica in svaka, gospoda

ŠTEFANA ERŽENA

sprevodnika drž. žel. v pokoju

se prav lepo zahvaljujem vsem onim, ki so mi izrazili svoje
sožalje pismeno ali ustmeno. Prav lepo se zahvaljujem vsem
njegovim stanovskim tovarišem, prijateljem in znancem ter
vsem onim, ki so prišli od daleč in ga spremili k večnemu
počitku. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so njegovo krsto obsuli
z lepimi veni in šopki.

Sveta maša za rajnika bo v četrtek, 24. novembra ob pol 8
v farni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, Los Angeles, Kranj, Trbič, 20. novembra 1938.

Neutolažljiva soproga Ivanka Eržen roj. Feldstein.

Udani v božjo voljo naznanjamo vsem sorodnikom, prija-
teljem in znancem, da je Stvarnik poklical k Sebi našega
dragega sina, brata in strica, gospoda

IVANA RUSA

višjega računskega kontrolorja

danes, 19. novembra, ob ¼ na 2 zjutraj, previden s svetimi
zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, 21. nov.,
ob 4 popoldne iz hiše žalosti Švabičeva ulica 7 na pokopališče
k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 19. novembra 1938.

Zalujoča mati, bratje in sestra.